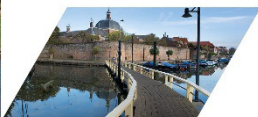
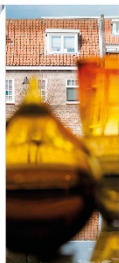


GEMEENTE
VIJF
HEE
REN
LAN
DEN



Jaarstukken 2019

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief	2
Leeswijzer	4
DEEL 1: Het jaarverslag 2019	6
Hoofdstuk 1: de programmaverantwoording	7
Programma 0 Bestuur, ondersteuning en dienstverlening	8
Programma 1 Veiligheid	16
Programma 2 Verkeer en vervoer	19
Programma 3 Economie	23
Programma 4 Onderwijs	26
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	29
Programma 6 Sociaal domein en kerngericht werken	34
Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	41
Programma 8 Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing	46
Algemene dekkingsmiddelen	53
Overhead	56
Vennootschapsbelasting	59
Restant kredieten	61
Hoofdstuk 2: de paragrafen	65
Paragraaf 1 Lokale heffingen	66
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen	70
Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen	78
Paragraaf 4 Financiering	83
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering	89
Paragraaf 6 Verbonden partijen	96
Paragraaf 7 Grondbeleid	105
DEEL 2: De jaarrekening 2019	110
Hoofdstuk 3: Overzicht van baten en lasten en de toelichting	111
Overzicht van baten en lasten	112
Incidentele baten en lasten	117
Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	129
Begrotingsrechtmatigheid	130
Wet normering topinkomens	132
Hoofdstuk 4: De balans en de toelichting	133
Balans per 31 december 2019	134
Waarderingsgrondslagen balans	136
Toelichting op de balans	142
Bijlagen	183
Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld	184
Overzicht verplichte beleidsindicatoren en toelichting	186
Overzicht restant kredieten	191
SiSa verantwoording	196
Lijst met afkortingen	198

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de raad,

Voor u liggen de Jaarstukken 2019 van de gemeente Vijfheerenlanden voor behandeling in uw vergadering van 5 november 2020. Deze Jaarstukken 2019 zijn opgesteld aan de hand van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In deze jaarstukken wordt een inhoudelijke en financiële verantwoording gegeven van het eerste jaar van de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden.

In dat eerste jaar is heel veel gebeurd. Om te beginnen: heel veel bestuurlijke zaken. Een nieuwe raad, een nieuw college, twee keer een nieuwe burgemeester en ook een nieuw gemeentewapen. Zaken die onvermijdelijk horen bij het inrichten van een nieuwe gemeente. Die nieuwe gemeente hebben wij in de eerste maanden van 2019 met de campagne 'Dit is Vijfheerenlanden!' actief geprofileerd. Want dat is Vijfheerenlanden: geen abstract bestuurlijk begrip, maar een levende gemeenschap van meer dan 56.000 betrokken en kritische inwoners. In aanvulling op de welkomstposters is in maart 2019 onder alle inwoners ook een magazine verspreid. Hierin stelden we de nieuwe gemeente en de gemeentelijke organisatie voor.

Als je in onze gemeente bent voel je de energie. Er wordt gebouwd, ondernomen, gespeeld, onderwezen, gerecreëerd, kortom: er wordt geleefd. Onze prachtige gemeente kent naast een groot aantal prachtige groene plekken en mooi water ook nieuwe bouwprojecten die tot de verbeelding spreken. Zowel in Leerdam en Vianen als in kleine kernen kwamen schitterende projecten tot stand.

Die inwoners waren in 2019 behoorlijk tevreden over de gemeentelijke dienstverlening aan de balies. Zij gaven ons gemiddeld een 8,1 als cijfer. In 2019 zijn wij ook begonnen met het meten van de tevredenheid onder inwoners voor wie een contactverzoek is aangemaakt. Onze inwoners beoordelen onze dienstverlening met betrekking tot het tijdig contact opnemen met gemiddeld een 7,7 als cijfer. Wij gaan in 2020 verder met het verbeteren van onze dienstverlening. Onder meer door de kwaliteit van onze communicatie te verbeteren, mede door de start van het 'versimpelteam'. Natuurlijk kent een nieuwe gemeente ook opstartproblemen in de organisatie. Er worden grote stappen gemaakt in de verbetering.

In ons coalitieakkoord 2019-2022 "sterk in verscheidenheid" presenteren wij een beeld van onze nieuwe gemeente en van de wijze waarop wij als bestuur en organisatie van de gemeente Vijfheerenlanden daaraan willen bijdragen. Kern hiervan is, dat wij willen dat iedereen zich "thuis en veilig voelt in de nieuwe gemeente, ongeacht geslacht, leeftijd, beperking, levensbeschouwing, geaardheid en ras. Alle inwoners tellen dus voor Vijfheerenlanden! En natuurlijk ook al onze ondernemers, verenigingen en instellingen." Dat doen wij door initiatieven van inwoners te stimuleren en te ondersteunen waar dat door inwoners wordt gevraagd.

De daartoe in het coalitieakkoord opgenomen speerpunten van beleid en actiepunten zijn in de programmabegroting 2019 opgenomen en concreet gemaakt. In de voorliggende jaarstukken 2019 geven wij hierover een inhoudelijke en financiële verantwoording. Dit gebeurt in eerste instantie vooral in het jaarverslag. Waarbij in de jaarrekening de financiële consequenties voor onze financiële positie nader worden toegelicht. Wij zijn trots over wat er in 2019 allemaal al is gerealiseerd. Dat geeft ons veel vertrouwen bij de verdere invulling die wij in 2020 en 2021 gaan geven aan de speerpunten uit het coalitieakkoord.

Op basis van de voorschriften van de BBV bestaan de jaarstukken uit een jaarverslag en een jaarrekening. De opzet en inrichting van deze jaarstukken is gelijk aan de inrichting van de programmabegroting 2019 die door de raad van de gemeente Vijfheerenlanden op 21 maart 2019 is vastgesteld. In de leeswijzer, die begint op de volgende pagina, wordt uitgebreid toegelicht waar welke informatie terug te vinden is.

De jaarstukken 2019, en dan vooral de jaarrekening 2019, zijn in opdracht van de gemeenteraad onderworpen aan de controle van Baker Tilly. We zullen u voor uw vergadering van 5 november 2020 een controleverklaring voorleggen.

Wij wensen u een constructieve behandeling van deze Jaarstukken 2019 toe.

Het college van burgemeester en wethouders van gemeente Vijfheerenlanden
de secretaris, de burgemeester,

N. (Nanette) van Ameijde-Poortman

S. (Sjors) Fröhlich

Leeswijzer

Inleiding

De jaarstukken vormen een omvangrijk boekwerk. Hieronder volgt een leeswijzer aan de hand waarvan bepaald kan worden welke informatie is opgenomen in de verschillende onderdelen van de jaarstukken.

Het is onvermijdelijk, dat in de jaarstukken gebruik gemaakt wordt van vakjargon. Wat betreft het financiële vakjargon is ernaar gestreefd om dit te beperken tot het "jargon" dat ook in de wet wordt gebruikt: Het "Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten" (BBV) is daarbij het wettelijk relevante kader. In veel teksten in deze jaarstukken zijn afkortingen opgenomen. Alhoewel bij veel afkortingen de betekenis is aangegeven, is als bijlage een lijst met nagenoeg alle gebruikte afkortingen en de betekenis hiervan opgenomen. Verder staan in deze jaarstukken natuurlijk veel bedragen. Voor de leesbaarheid zijn de bedragen vrijwel overal weergegeven in duizenden euro.

De jaarstukken 2019 bestaan uit twee delen: het jaarverslag en de jaarrekening.

Het jaarverslag

Hoofdstuk 1 De programmaverantwoording

In de programmaverantwoording wordt per programma beleidsinhoudelijk en budgettair verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid. De in de programmaverantwoording genoemde doelstellingen en maatregelen zijn op de programmabegroting gebaseerd. Er wordt per programma antwoord gegeven op drie kernvragen: 'Wat wilden we bereiken?', 'Wat gingen we daarvoor doen?' en 'Wat heeft dat gekost?'. De gemeente Vijfheerenlanden hanteert negen programma's.

Hoofdstuk 2 De paragrafen

Het is een wettelijke eis dat elke gemeente een aantal verplichte paragrafen in het jaarverslag opneemt. Deze paragrafen vormen een dwarsdoorsnede van het jaarverslag op een specifiek terrein. De volgende paragrafen zijn in het jaarverslag opgenomen:

1. De paragraaf lokale heffingen: niets is voor niets. Om activiteiten te kunnen betalen heft de gemeente Vijfheerenlanden diverse belastingen en heffingen. In deze paragraaf wordt hierop ingegaan. Ook is de score van de gemeente Vijfheerenlanden en omliggende gemeenten op de ranglijst woonlasten opgenomen.
2. De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing: de gemeente Vijfheerenlanden wordt met (financiële) risico's geconfronteerd. Zijn de te verwachten verplichtingen of verliezen die uit de risico's voortvloeien redelijkerwijs in te schatten dan dient de gemeente hiervoor een voorziening te treffen. De belangrijkste overige risico's worden in deze paragraaf toegelicht en gerelateerd aan de beschikbare algemene reserves.
3. De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen: de gemeente Vijfheerenlanden heeft veel geïnvesteerd in wegen, openbare verlichting, riolering, groen, speelvoorzieningen, gebouwen en dergelijke. Dit worden kapitaalgoederen genoemd. In deze paragraaf wordt per onderdeel toegelicht, op welke wijze het onderhoud van de gemeentelijke kapitaalgoederen gewaarborgd is.
4. De paragraaf financiering: als de gemeente Vijfheerenlanden voor forse investeringen staat, dan heeft ze daarvoor het geld meestal niet op de bank staan. Er moet dan een lening worden aangetrokken. Dit hoofdstuk beschrijft de wijze waarop met de financieringsbehoefte van de gemeente wordt omgegaan.

5. De paragraaf bedrijfsvoering: deze paragraaf gaat in op de ontwikkelingen binnen de gemeentelijke organisatie, die erop gericht zijn een zo goed mogelijke dienstverlening aan de burgers te kunnen garanderen en op een zo zorgvuldig mogelijke besluitvorming.
6. De paragraaf verbonden partijen: de gemeente Vijfheerenlanden werkt samen met andere partijen om gezamenlijke doelen te bereiken. Als deze samenwerking in een bestuurlijke en financiële vorm wordt gegoten, spreken we van een verbonden partij. In deze paragraaf worden de belangrijkste partijen waarmee de gemeente een band heeft nader toegelicht.
7. De paragraaf grondbeleid: de gemeente Vijfheerenlanden speelt een actieve rol in het kopen en verkopen van gronden. Zo zijn gronden aangekocht ten behoeve van de realisatie van Broekgraaf. De gemeente is dan producent van bouwrijpe grond. Soms lukt het niet om zelf grond uit te geven, omdat de grond in handen van een derde is. Er wordt dan samenwerking gezocht met marktpartijen zoals aannemers en projectontwikkelaars. Dit is bijvoorbeeld het geval bij Hoef en Haag. In deze paragraaf wordt dieper op (de uitvoering van) het grondbeleid van de gemeente ingegaan.

De jaarrekening

Hoofdstuk 3 Overzicht van baten en lasten en toelichting:

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (het BBV) schrijft voor dat het gerealiseerde totaal van het saldo van baten en lasten (= resultaat exclusief de dotaties en onttrekkingen aan reserves) en het gerealiseerde resultaat (= het resultaat inclusief de dotaties en onttrekkingen aan reserves) wordt gepresenteerd. Stortingen en onttrekkingen aan een reserve kunnen slechts worden gedaan op basis van een raadsbesluit dan wel op basis van het door de raad genomen instellingsbesluit met betrekking tot de reserve.

In dit hoofdstuk vindt u het gerealiseerde saldo van baten en lasten en het gerealiseerde resultaat terug. Tevens wordt het gerealiseerde resultaat vergeleken met het begrote resultaat en worden de belangrijkste oorzaken voor het geconstateerde verschil toegelicht – voor zover deze toelichting nog niet was gegeven in de programmaverantwoording. In dit hoofdstuk komen tevens de ontwikkelingen op het gebied van verstrekte kredieten, incidentele baten en lasten en de Wet normering topinkomens aan de orde.

Hoofdstuk 4 De balans met toelichting:

In dit hoofdstuk wordt begonnen met het toelichten van de waarderingsgrondslagen die gehanteerd zijn bij het samenstellen van de balans. Vervolgens wordt de balans per 31 december 2019 gepresenteerd en worden de activa en passiva apart toegelicht. Daarnaast treft u ook het vaststellingsbesluit van de gemeenteraad aan.

Bijlagen bij de jaarstukken

De bijlagen van de jaarstukken 2019 bestaan uit de verantwoordingsinformatie over lasten en baten per taakveld, specifieke uitkeringen (SISA), beleidsindicatoren, restantkredieten en een lijst met gebruikte afkortingen.

DEEL 1: Het jaarverslag 2019



Hoofdstuk 1: De programmaverantwoording

In de hierna volgende programma's zijn teksten opgenomen uit het raadsbreed onderschreven coalitieakkoord "Sterk in verscheidenheid" van de gemeente Vijfheerenlanden. De programmaverantwoording borduurt voort op het format van de programmabegroting 2019. Op basis van die uitgangspunten wordt in deze programmaverantwoording het voor 2019 gerealiseerde beleid geschetst aan de hand van drie kernvragen: "Wat wilden we bereiken?", "Wat gingen we daarvoor doen?" en "Wat heeft dat gekost?".

Voor het antwoord op de kernvragen "Wat hebben we bereikt?" en "wat gingen we daarvoor doen" zijn de voorgenomen doelstellingen en actiepunten voorzien van een actuele stand van zaken per ultimo 2019. Af en toe is daarbij ook een doorkijkje opgenomen naar het eerste kwartaal van 2020. Aanvullend is in de bijlagen ook per programma een overzicht gegeven van de actuele meetgegevens 2019 van de zogenaamde wettelijke indicatoren.

Het antwoord op de kernvraag: "Wat heeft dat gekost?" wordt in eerste aanleg beantwoord in de vorm van een tabel. Deze tabel bevat de begrote baten en lasten (per taakveld) op programmaniveau, de werkelijk gerealiseerde baten en lasten (per taakveld) op programmaniveau en het verschil daartussen. Het accent bij het analyseren van de verschillen tussen begroting en realisatie ligt op de hoofdlijnen. Daarom worden alleen de belangrijkste oorzaken van de geconstateerde verschillen per programma toegelicht en is ervoor gekozen om niet alle verschillen in detail toe te lichten. De toelichting valt daarbij in drie delen uiteen: te weten een toelichting op de exploitatie, op de kapitaallasten en (indien van toepassing) op de verrekeningen met reserves.

In afwijking van de programmabegroting 2019 is de indeling van de programmaverantwoording over 2019 wat betreft programma 0 gewijzigd. Dit is gedaan om te kunnen voldoen aan de wettelijke voorschriften. Daartoe zijn de bij de programmabegroting in programma 0 nog opgenomen onderdelen algemene dekkingsmiddelen, overhead, onvoorzien en vennootschapsbelasting in afzonderlijke onderdelen van de programmaverantwoording opgenomen. Daarmee bevat programma 0 (bestuur, ondersteuning en dienstverlening) in deze programmaverantwoording alleen nog maar de taakvelden bestuur (inclusief ondersteuning), burgerzaken en gemeentelijk vastgoed. In het nieuwe onderdeel Algemene dekkingsmiddelen zijn onder meer de algemene uitkering, de gemeentelijke belastingen en de treasury financieel toegelicht. Terwijl bij het nieuwe onderdeel Overhead de organisatiekosten inclusief de wijze van toedeling nader worden toegelicht.

Programma 0: Bestuur, ondersteuning en dienstverlening

Wat hebben we bereikt?

Vijfheerenlanden is dichtbij

Wij zijn 'de eerste overheid' voor onze inwoners en zorgen voor tevredenheid onder hen. Wij zijn vijf dagen per week en drie avonden per week beschikbaar voor inwoners die fysiek een afspraak willen. Daarnaast zijn we vijf dagen per week bereikbaar via de telefoon en onze digitale kanalen.

In 2019 waren onze inwoners tevreden over de gemeentelijke dienstverlening aan de balies en dit zien wij terug in een 8,1 als cijfer. In totaal hebben we in 2019 ruim 56.000 telefoongesprekken gevoerd via onze servicecentra. De gemiddelde responstijd lag op 34 seconden. Dit is iets boven onze norm van 30 seconden. De gemiddelde gespreksduur is 230 seconden. Een van onze doelen in 2019 was om het aantal mensen dat de verbinding verbreekt onder de 4% te krijgen. Dit is gelukt: in totaal hebben 1.654 bellers de telefoon opgehangen zonder geholpen te zijn, dit is 2,9%.

In 2019 zijn wij begonnen met het monitoren van de tevredenheid onder inwoners voor wie een contactverzoek is aangemaakt. Op dit onderdeel blijven wij ook monitoren in 2020. Onze inwoners beoordelen onze dienstverlening met betrekking tot het tijdig contact opnemen met een 7,74 als gemiddeld rapportcijfer. Wij zijn aan de slag gegaan om de kwaliteit van onze communicatie te verbeteren, mede door de start van het 'versimpelteam'.

Vijfheerenlanden pakt haar rol als strategisch partner op lokaal en regionaal niveau

Om het belang van onze inwoners, bedrijven en instellingen te kunnen behartigen op regionaal, provinciaal of landelijk niveau zijn wij in 2019 gestart met het opstellen van de Visie Vijfheerenlanden 2035. Deze wordt naar verwachting in 2020 afgerond. De visie geeft ons de handvaten om onze rol als strategisch partner op elk gewenst niveau te kunnen bewerkstelligen.

In 2019 hebben we samengewerkt in een netwerk van 12 Utrechtse gemeenten (de U10) om te komen tot een Ruimtelijk Economisch Programma in 2022. 2019 was het eerste jaar als nieuwe gemeente Vijfheerenlanden in de provincie Utrecht. We hebben een positie verworven in de U10 door sterk in te zetten op bestuurlijke en ambtelijke inzet in diverse onderdelen en daar ook verantwoordelijkheid in te nemen. Denk aan het trekken van de bestuurstafel en het ambtelijk opdrachtgeverschap voor diverse opgaven.

Vijfheerenlanden is financieel gezond

Vanaf de herindeling op 1 januari 2019 viel onze gemeente onder preventief toezicht omdat er op die datum nog geen vastgestelde begroting 2019 was. Na de vaststelling van de programmabegroting 2020 in november, is het normale repressieve toezicht van toepassing op onze gemeente.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Vijfheerenlanden is dichtbij

Tevreden inwoners

In 2019 zijn wij begonnen met het monitoren van de tevredenheid onder inwoners die een bezoek hebben gebracht aan onze balies. Hiermee willen wij direct inspelen op de

behoeften van onze inwoners en onze dienstverlening aanpassen indien nodig. Dit blijven wij doen in 2020.

Met onze digitale dienstverlening zijn we bij de tijd

In 2019 is de website van gemeente Vijfheerenlanden 181.533 keer bezocht. Er zijn 13.471 zaken aangemaakt en/of digitale producten afgenomen. Daarnaast zijn er via de website 15.005 afspraken gemaakt. Via de webcare zijn dagelijks vragen beantwoord en heeft de gemeente met 836 berichten op Facebook 2,5 miljoen keer de tijdlijn van haar inwoners bereikt. Via Twitter zijn ook dagelijks vragen beantwoord en werden ruim 600.000 mensen bereikt. De huidige website blijft in ontwikkeling. Dat is een doorlopend proces. Het streven is dat inwoners van Vijfheerenlanden informatie zoveel mogelijk op maat ontvangen. Naast het bestaande aanbod via de website, zijn in 2019 twee burgerzakenprocessen volledig digitaal gemaakt. Het gaat om 'wijziging naamgebruik' en 'geheimhouding' en deze processen zijn nu via de website gekoppeld met het zaakstelsel. Daarbij muteren inwoners zelf de Basisregistratie Personen bij een 'wijziging naamgebruik' en 'geheimhouding'.

Harmonisatie

Alle processen binnen team burgerzaken zijn geharmoniseerd.

Versimpelteam

In 2019 is het Versimpelteam van start gegaan. Hiervoor heeft de gemeenteraad € 50 beschikbaar gesteld voor een periode van twee jaar. Doel van het Versimpelteam is om de communicatie van de gemeente duidelijker maken. De focus ligt daarbij in eerste instantie op (standaard)brieven en e-mails. De eerste helft van 2019 hebben we vooral informatie verzameld bij andere gemeenten die soortgelijke projecten hebben lopen. Ook zijn we op zoek gegaan naar een partner die ons hierbij kan adviseren en helpen. Deze partner hebben we gevonden in het Taalhuis van de Bibliotheek Lek en IJssel. Op 11 september is de startbijeenkomst geweest. Tijdens deze bijeenkomst hebben burgemeester Lokker en raadslid Baars namens de gemeente de Direct Duidelijk Deal getekend. In het najaar zijn er vier schrijfttrainingen georganiseerd voor medewerkers en in december is de eerste brievenwasserette gehouden. Zowel in de trainingen als de brievenwasserette zijn de eerste standaardbrieven tegen het licht gehouden door ervaringsdeskundigen en medewerkers. Daarnaast organiseren we activiteiten om medewerkers bewust te maken van het belang van duidelijk communiceren. De gemeente heeft zich ook aangesloten bij de Direct Duidelijk Brigade die door de rijksoverheid is opgezet. Daardoor kan de gemeente kennis en ervaring delen met andere overheden.

Communicatie

Rondom de start van de gemeente Vijfheerenlanden hebben we de campagne 'Dit is Vijfheerenlanden!' gevoerd. Met als doel om de nieuwe gemeente te profileren. Als campagnebeelden hebben we foto's van inwoners van alle leeftijden en uit verschillende dorpen en steden gebruikt. De campagne bestond uit welkomstposters op reclameborden langs de invalswegen in de dorpen van onze gemeente. De posters zijn in januari geplaatst. In maart hebben we onder alle inwoners een magazine verspreid. Hierin stelden we de nieuwe gemeente en de organisatie aan de inwoners voor.

In 2019 is het digitaal inwonerspanel drie keer geraadpleegd. Onderwerpen die in 2019 aan het panel zijn voorgelegd zijn: veiligheid en overlast, inzet handhavers, toekomstvisie 2035, beleid zorg en welzijn, dienstverlening, nominaties publieksprijs inwonersinitiatieven. Het panel bestaat uit ruim 1.600 inwoners.

De Informatiepagina van de gemeente verschijnt wekelijks. In 2019 publiceerden we die in Het Kontakt (edities Alblusserwaard, Leerdam, Vianen). Sinds april 2019 publiceren we op verzoek van de gemeenteraad op de Informatiepagina van de gemeente ook een beknopt overzicht van besluiten van de gemeente. Dit als extra service aan inwoners.

Het gaat om besluiten waartegen inwoners bezwaar kunnen indienen, in beroep kunnen gaan etc. Hierdoor zijn er meer kosten gemaakt dan verwacht.

De huisstijl van Vijfheerenlanden is constant in ontwikkeling. In 2019 hebben we onze kleuren aangepast, om te voldoen aan de eisen van de Wet Digitale Overheid. Ook is er een handboek huisstijl gemaakt om het makkelijker te maken voor collega's om te voldoen aan de richtlijnen.

Begin 2019 heeft het college de Handreiking Representatie vastgesteld. Hierin zijn diverse representatieve zaken geharmoniseerd, zoals: het vieren van huwelijksjubilea of verjaardagen van 100-jarigen (representatieregeling), het huldigen van sporters, hoe om te gaan met overlijdens, het vlagprotocol e.d.

In 2019 is er ook een nieuw geboortegeschenk ontwikkeld (kinderboekje). Ook zijn er veel activiteiten georganiseerd zoals de Nieuwjaarsreceptie, Lintjesregen, Veteranendag, het afscheid van burgemeester Lokker en de installatie van burgemeester Fröhlich. Ook hielden alle collegeleden een toespraak en legden zij bloemen tijdens zeven 4 mei-herdenkingen in de gemeente. De 4 mei-herdenkingen in Vianen en Leerdam zijn mede door de gemeente georganiseerd. Op Koningsdag bezocht het college diverse aubades en activiteiten in de gemeente.

Daarnaast legt het college geregeld werkbezoeken af in de gemeente. Ook heeft het college kennis gemaakt met de colleges van omliggende gemeenten. Tijdens de sleepbootdagen in Vianen ontving het college collega's van U16-gemeenten en partners van gemeenschappelijke regelingen voor een boottocht.

In 2019 is de ontwikkeling van het wapen voor de gemeente Vijfheerenlanden in gang gezet. In samenwerking met historische verenigingen en input uit de gemeenteraad is er een verzoek naar de Hoge Raad van Adel gegaan. Uit de twee voorstellen van de Hoge Raad van Adel hebben gemeenteraad en college van B&W begin 2020 het definitieve wapen gekozen en is aan de koning een verzoek gedaan tot de verlening van het wapen. Het personeelsmagazine Hart voor Vijfheerenlanden is in 2019 vier keer verschenen. Uit een lezersonderzoek in april 2019 blijkt dat het magazine goed gewaardeerd wordt door medewerkers. Het krijgt gemiddeld een 7,5. Ruim 70% wil het blad graag blijven ontvangen.

Vijfheerenlanden pakt haar rol als strategisch partner op lokaal en regionaal niveau

Strategische Visie Vijfheerenlanden 2035

Begin 2019 zijn we gestart met het maken van een strategische visie voor Vijfheerenlanden. In 2019 heeft een breed participatieproces plaatsgevonden met inwoners, bedrijven en instellingen. De uitkomsten daarvan zijn gecombineerd met trends en ontwikkelingen. Voor de opbouw van de visie is gebruik gemaakt van de vijf thema's die ook terug te vinden zijn in de (in ontwikkeling zijnde) regionale beleidsvisies als het REP (Ruimtelijke Economisch Programma); het RES (Regionaal Energiestrategie) en de POVI (provinciale omgevingsvisie).

Daarnaast zijn aan de thema's de van toepassing zijnde (en door de Verenigde Naties vastgestelde) Global Goals gekoppeld. Hiervoor is gekozen omdat uit het participatieproces en nationale en internationale opvattingen en studies blijkt, dat een duurzame ontwikkeling centraal dient te staan. Zo dus ook voor Vijfheerenlanden. De resultaten zijn besproken door de gemeenteraad. De gemeenteraad heeft besloten om de afronding van de strategische visie over te nemen. Het is de bedoeling om in 2020 deze strategische visie vast te stellen. Deze zal als leidraad worden gebruikt voor onze rol als strategisch partner op lokaal en regionaal niveau.

Het mede opstellen van een Regionaal gedragen Ruimtelijk Economisch Programma (REP) voor U10

In de regio U10 werken we met Utrechtse gemeenten samen aan een afgewogen toekomstbeeld voor onze gemeenten. Begin 2018 is door 12 gemeenten in de regio

Utrecht (waaronder de voormalige gemeente Vianen) de Ruimtelijk-Economische Koers U10 (REK) vastgesteld. Als vervolg op de REK is een aantal onderzoeken verricht. Vanuit de regio U10 is de Opgavetafel Ruimtelijk Economisch Programma (REP) opgericht. Deze heeft de opdracht om een integraal ruimtelijk perspectief én – programma te maken, waarin kansen voor en bijdrage van de gemeenten expliciet worden. Dit traject wordt in vier fasen uitgewerkt, met als doel het opleveren van het Ruimtelijk Economisch Programma (REP) U10 in 2022.

In 2019 is gewerkt aan fase 2 van het REP om te komen tot de contouren van het ruimtelijk economische perspectief. Dit geeft de zoekgebieden weer voor de ruimtelijke opgaven. In de eerste helft van 2019 is door alle colleges ingestemd met de 5 analyserapporten (Woningmarktanalyse, Knooppuntenanalyse, Energie analyse, Economische analyse, Ontwikkelbeeld Groen en landschap) als bouwstenen voor het REP. Deze bouwstenen hebben geresulteerd in een concept uitgangspuntennotitie en een concept beoordelingskader. Deze zijn voorgelegd aan de gemeenteraden van de U10-gemeenten. Op 3 oktober heeft onze gemeenteraad - geamendeerd - ingestemd met de concept uitgangspuntennotitie en het concept beoordelingskader voor het REP van de U10. Daarnaast zijn er twee moties ingediend: Stimuleer de circulaire economie en Verbonden groen is waardevoller. De U10 is hierover geïnformeerd. De moties en amendementen op de concept uitgangspuntennotitie en het concept beoordelingskader worden door de U10 verwerkt en uitgewerkt in een definitieve en aangescherpte versie van het beoordelingskader REP. Dit aangescherpte beoordelingskader wordt opgenomen in de ruimtelijke contour REP en is begin 2020 door de U10 aangeboden aan de colleges en de raden. Besluitvorming heeft daarover plaatsgevonden.

Vijfheerenlanden in de AV regio

De samenwerking in de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden (AV) is vastgelegd in een Regionaal Maatschappelijke Agenda (RMA). Vijfheerenlanden doet mee aan tien RMA-opgaven. Van vier opgaven zijn wij bestuurlijk trekker en van drie opgaven ambtelijk trekker. Bij opgave 1 (landschapsontwikkeling) is in 2019 is samen met vele belangenpartijen (gemeenten, provincies, waterschap en maatschappelijke organisaties) gewerkt aan het opstellen van een Landschapsuitnodigingsdocument. In dit document is veel kennis verwerkt over het gebied en zijn projecten. Ook worden de activiteiten benoemd die de betrokken partijen graag op korte en middellange termijn willen oppakken. In 2020 wordt bekeken welke projecten door partijen gezamenlijk worden opgepakt. Bij opgave 11 (arbeidsmarktbeleid) is in 2019 de Bestuursagenda 2019-2022 opgesteld. In deze agenda staat een overzicht van de activiteiten om mensen werk-fit te maken zodat ze werk kunnen vinden. Onderdeel van de Bestuursagenda is een Regionale DOE AGENDA. De rijksoverheid heeft 1 miljoen euro toegekend om de werking van de arbeidsmarktregio te bevorderen. Opgave 12 (bereikbaarheid) is voor de gemeente Vijfheerenlanden zeer belangrijk vanwege de gezamenlijk aanpak van vooral de A27-problematiek. In 2019 is er onderzoek gedaan naar de kansen van innovatief hoogwaardig Openbaar Vervoer (OV) op de A27 corridor tussen Breda-Gorinchem-Utrecht. De gemeente Vijfheerenlanden trad in deze op als vertegenwoordiger van de U10-gemeenten en de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. De resultaten van dit onderzoek zijn in november 2019 aangeboden aan het Bestuurlijk Overleg van de U10. Rijk en regio (verenigd in de provincies Noord-Brabant, Zuid-Holland en Utrecht, gemeente Breda en de U10-gemeenten) werken in 2020 het Plan van Aanpak voor verbetering van de OV-verbinding Breda – Gorinchem - Utrecht verder uit. Onder andere wordt gekeken naar mogelijkheden om de bestaande verbinding zo goed mogelijk in stand te houden tijdens de werkzaamheden aan de A27. Mochten zich kansen voordoen voor de bestaande busverbinding tijdens de periode van de werkzaamheden, dan worden deze ingebracht bij het programma Slimme Bereikbaarheid/Minder Hinder.

Implementatie Informatiebeleidsplan

In het informatiebeleidsplan 2018-2020 staan de visie, ambities en doelstellingen voor de informatievoorziening van de gemeente Vijfheerenlanden geformuleerd. De gemeente

voldoet nu aan de wet digitale overheid voor de identificatie en authenticatie. Ook is E-facturering geïmplementeerd en is voor belastingen aangesloten op Mijn Overheid. Vijfheerenlanden neemt ook deel aan een pilot voor de overdracht naar eDepot. De basis van het eHRM systeem (ter vervanging van handmatige administratieve processen) is geïmplementeerd en in gebruik genomen.

Doorontwikkeling Digitale Dienstverlening

Deze is nog volop in ontwikkeling. Om inwoners en ondernemers zo goed mogelijk digitaal van dienst te zijn, zijn er nu digitale portalen voor burgerzaken en belastingen ingericht. Deze worden in de toekomst nog verder doorontwikkeld. Voor het zaakstelsel wordt de persoonlijke internetpagina (PIP) gebruikt. Ingezet wordt op maximaal gebruik van deze persoonlijke internetpagina als contactkanaal voor inwoners, bedrijven en instellingen en het ervoor zorgen dat de processen ook aan de kant van de behandelaar gedigitaliseerd verlopen. Het aanbod van digitale producten voor inwoners en ondernemers wordt steeds verder uitgebreid.

Privacy en Informatieveiligheid (AVG)

Om te voldoen aan de steeds strengere eisen aan informatieveiligheid moeten onze processen op orde zijn en onze applicaties en informatiestromen beveiligd zijn. Hiermee wordt de privacy van onze inwoners en ondernemers gewaarborgd. De eisen aan onze informatieveiligheid en privacy worden vooral gemonitord via het register van verwerkingen en het Information Security Management System (ISMS). In het register van verwerkingen worden alle processen opgenomen waar met persoonsvertrouwelijke gegevens wordt gewerkt. Hierbij wordt vastgelegd welke informatie op wat voor manier in welk proces wordt gebruikt en waarom. Op dit moment zijn we nog bezig met de laatste handelingen van de update en controle. Hiermee is er dus zicht op hoe we als organisatie omgaan met vertrouwelijke gegevens en waar deze worden verwerkt. De eisen aan onze informatieveiligheid komen voort uit de Baseline Informatieveiligheid Overheden (BIO). Voor de controle op het beveiligen van onze applicaties en informatiestromen is ons ISMS ingericht in het zaakstelsel. In het ISMS zijn alle maatregelen opgenomen die voortgekomen zijn uit de risico-inventarisatie en GAP-analyse op informatieveiligheid en privacy in 2019. Hiermee is er zicht op de openstaande maatregelen in het kader van de BIO. De voorlopige conclusie is, dat we voor informatieveiligheid op dit moment veel zaken in de praktijk goed uitvoeren, maar dat deze nog wel uitgebreider moeten worden vastgelegd.

Data gedreven gemeente

Dankzij een goed ingerichte informatievoorziening verzamelen wij gestructureerd gegevens. Het merendeel van deze gegevens is openbaar en potentieel bruikbaar om beleidskeuzes voor onze gemeente op te baseren. Om onze gegevens als 'open data' te kunnen aanbieden aan de samenleving en om hieruit waardevolle informatie te halen, is het nodig om de relevante bronsystemen op een kwalitatieve en veilige manier samen te voegen en op een gebruiksvriendelijke manier beschikbaar te stellen aan medewerkers en de samenleving. Op dit gebied zijn alleen voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd. Het doel hiervan is het realiseren van verbeterde managementrapportages en meer inzicht in de voortgang en/of statussen van processen. In 2019 is onderzocht wat er op dit gebied kan worden bereikt met de software die nu in gebruik is.

Ketensamenwerking, Omgevingswet

De impact en gevolgen van de nieuwe Omgevingswet voor de organisatie op het gebied van informatisering is in kaart gebracht. De Kerngroep Omgevingswet heeft een Plan van aanpak opgesteld. Er zijn keuzes gemaakt voor de aanschaf en het gebruik van de benodigde software ('Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)', 'Plansoftware' en 'Toepasbare Regels'. Er wordt nu al met de Ketpartners ODRU (Omgevingsdienst Regio Utrecht) en VRU (Veiligheidsregio Utrecht) in het Omgevingsdossier samengewerkt.

Landelijke aanpak adreskwaliteit (LAA)

Per 1 juli 2019 is de gemeente Vijfheerenlanden aangesloten bij de 'landelijke aanpak adreskwaliteit'. Diverse overheidsinstanties signaleren verdenking van adresfraude bij het Nederlandse ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens. Op basis van fraudeprofielen kan dan door burgerzaken gericht adresonderzoek naar de bewoners worden gedaan. Onderdeel daarvan is onderzoek op het adres door een toezichthouder basisregistratie personen (BRP). Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van de BRP en levering van persoonsgegevens daaruit aan diverse instanties alsook binnengemeentelijk. Tegengaan van (adres)fraude levert de maatschappij veel op.

Deelname archiefdienst

Onderzocht is wat de beste keuze is, voor een archiefbewaarplaats voor het archief van de voormalige gemeenten en de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden. De keuze was of naar het Regionaal Archief Gorinchem of naar het Regionaal Historisch Centrum Zuidoost Utrecht (per 1 januari 2020 bekend onder de naam Regionaal Archief Zuid-Utrecht, RAZU). Gekozen is voor het RAZU. Als gevolg daarvan is in december door de gemeenteraad besloten om de Gemeenschappelijke regeling van het Regionaal Historisch Centrum te wijzigen waardoor we nu ook formeel als volledige gemeente deelnemer zijn.

Afsluiten en overbrengen archieven voormalige gemeenten

Er is samen met het Regionaal Archief Zuid-Utrecht (RAZU) geïnventariseerd welke werkzaamheden nodig zijn om de archieven van de voormalige gemeenten over te brengen. Door de omvang van de archieven duurt het project 10 jaar. In 2019 zijn de eerste 400 meter van de 1.375 meter overgebracht naar de archiefbewaarplaats. Dit is ongeveer 30%. De overige meters worden in samenwerking met het RAZU overgebracht.

Vijfheerenlanden is financieel gezond

Aandelenbezit Eneco

In maart 2019 heeft het college besloten om als gemeente Vijfheerenlanden mee te doen aan het transactieproces van de aandelen Eneco. In de raadsvergadering van mei 2019 heeft de gemeenteraad geen wensen of bedenkingen tegen dit besluit ingebracht. In november is de koper en de prijs van de aandelen bekend geworden waarna het college in december 2019 een besluit tot verkoop van de aandelen heeft genomen. Dit besluit is in februari 2020 bekrachtigd door de raad.

Wat waren de kosten (in duizenden euro)?

Nr.	Naam taakveld	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Werkelijk 2019	Verschil 2019
0.1	Bestuur	3.114	3.081	4.221	1.140 N
0.2	Burgerzaken	619	632	1.026	394 N
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	397	679	1.079	400 N
	Totaal lasten	4.130	4.392	6.326	1.934 N
0.1	Bestuur	0	0	123	123 V
0.2	Burgerzaken	801	796	720	76 N
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	560	612	668	56 V
	Totaal baten	1.361	1.408	1.511	103 V
	Saldo baten en lasten	2.769	2.984	4.815	1.831 N
0.10	Toevoeging reserves	5.016	5.216	3.931	1.285 V

0.10	Onttrekking reserves	3.907	5.278	2.260	3.018 N
	Saldo reserves	1.109	-62	1.671	1.733 N
	Resultaat	3.878	2.922	6.486	3.564 N

Toelichting (alle bedragen x € 1.000)

0.1 Bestuur: per saldo 1.017 N

Dit nadeel wordt vooral verklaard door de kosten van het voormalig bestuur (830 N). Bij dit product worden de wachtgeld- en pensioenverplichtingen aan voormalige bestuurders verantwoord. Conform de BBV worden (als een bestuurder stopt) de toekomstige wachtgeldverplichtingen berekend en in een voorziening gestort. Daarnaast worden voor de voormalige én huidige wethouders actuariële berekeningen gemaakt die een prognose geven van het in de toekomst in totaal te betalen wethouderpensioen. Ook dit bedrag moet in een voorziening aanwezig zijn. In de jaarrekeningen 2018 van de drie voormalige gemeenten zijn daarom bedragen gestort in de betreffende voorzieningen om aan de toekomstige wachtgeld- en pensioenverplichtingen te kunnen voldoen. Er is in totaal in 2019 voor circa € 700 aan wachtgeld en pensioenen betaald en gedekt door bijdragen uit de voorzieningen. Met die bijdragen uit de voorziening was in de begroting 2019 nog geen rekening gehouden omdat deze verplichte werkwijze pas na de Bestuursrapportage 2019 is doorgevoerd. In de begroting is dus een voordeel ontstaan van € 700. Immers het te betalen bedrag was wel opgenomen in de begroting. Dat er op dit programma toch sprake is van een nadeel wordt verklaard doordat wij als gevolg van de lage kapitaalrente verplicht zijn geweest een bedrag van € 1.350 in de pensioenvoorziening bij te storten. Daarnaast is er nog een bedrag van € 160 gestort voor de huidige wethouders wat betreft de pensioenopbouw 2019.

Bij de accountantskosten was er in 2019 sprake van een nadeel (357 N). Over de oorzaak en omvang hiervan is de raad in december 2019 al per raadsinformatiebrief geïnformeerd. Het nadeel is primair veroorzaakt door een flinke uitloop in de totstandkoming én controle van de jaarstukken 2018 van de drie gemeenten en de BVO Vijfheerenlanden. Dit nadeel bij de accountantskosten op dit programma is (zoals in de raadsinformatiebrief al is toegezegd) in de praktijk echter volledig gecompenseerd door voordelen die in 2019 zijn opgetreden bij de gemeentelijke apparaatskosten. Deze voordelen wordt bij het programma "overhead" nader toegelicht. Tenslotte is er nog sprake van een voordeel bij het product bestuurlijke samenwerking (77 V). Dit voordeel wordt volledig verklaard door het voordelige resultaat 2018 van de gemeenschappelijke regeling AV. Dit voordelige resultaat is in 2019 uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten en resulteert in een voordeel van € 83.

0.2 Burgerzaken: per saldo 470 N

De loonkosten (en aan projecten toerekende uren) van alle medewerkers die in het primaire proces werkzaam zijn, zijn verwerkt op het taakveld overhead. De rechtstreeks toe te wijzen kosten moeten op de taakvelden verantwoord worden. Dit is een verplichting vanuit de wet – en regelgeving (BBV). Bij het maken van de Programmabegroting 2019 was er echter nog onvoldoende inzicht in de verdeling van deze kosten om ze goed te kunnen toerekenen aan de programma's en taakvelden. Daarom is er toen voor gekozen om deze lasten en baten op programma 0 te verantwoorden (onderdeel: Overhead). Aan dit programma (0) is een bedrag van € 529 toegerekend. Voor een overzicht van de gehele overhead wordt verwezen naar de paragraaf overhead bij deel 2 de Jaarrekening 2019.

Programma	Lasten	Baten
Programma Overhead	34.866	536
Programma 0: Bestuur, ondersteuning en dienstverlening (incl Heffingen)	1.063	4
Programma 1: Veiligheid	1.004	0
Programma 2: Verkeer en vervoer	1.631	5
Programma 3: Economie	370	0
Programma 4: Onderwijs	857	9
Programma 5: Sport, cultuur en recreatie	3.883	46
Programma 6: Sociaal domein en kerngericht werken	3.751	35
Programma 7: Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	1.981	9
Programma 8: VH, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	4.324	40
Totaal toe te rekenen aan programma's	18.864	148
Programma overhead na toerekening	16.002	388

Het nadeel bij de baten van € 76 betreft vooral lagere legesopbrengsten als gevolg van de reisdocumentendip. De geldigheid van paspoorten en identiteitskaarten voor volwassenen is namelijk in 2014 van vijf naar tien jaar gegaan. Daardoor zijn de inkomsten voor deze documenten voor een periode van vijf jaar vanaf maart 2019 beduidend lager.

Op het taakveld ontstaat een voordeel dat wordt verklaard door lagere lasten. Zo zijn er in 2019 gecombineerde verkiezingen geweest voor Provinciale Staten en het Waterschap. Deze verkiezingen zijn georganiseerd door de gemeente. Voor het uitvoeren van de niet regulier via de algemene uitkering verrekende Waterschapsverkiezing heeft de gemeente een extra vergoeding ontvangen van € 38, zonder dat er sprake was van veel extra kosten. Aanvullend hierop is bij de producten BRP, burgerlijke stand, naturalisatie en burgerzaken algemeen een voordeel van € 74 ontstaan in 2019. In 2019 bestond de begroting van dit taakveld nog vooral uit een optelsom van de begroting van de drie voormalige gemeenten. Vanaf 2020 zijn de budgetten structureel neerwaarts bijgesteld zodat ze beter aansluiten bij de werkelijke uitgaven.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden: per saldo 344 N

Dit nadeel wordt voor een belangrijk deel verklaard door de financiële consequenties van de vervroegde afschrijving van alle activa met betrekking tot gemeentelijke gebouwen met een aanschafwaarde die kleiner is dan € 25 (355 N). In de door de raad in maart 2019 vastgestelde financiële verordening staat opgenomen dat activa met een aanschafwaarde kleiner dan € 25 niet meer geactiveerd mogen worden. Consequentie hiervan is, dat alle activa met een lagere aanschafwaarde vervroegd moeten worden afgeschreven. Dit leidt de komende jaren overigens tot lagere kapitaallasten. Het voordeel bij de baten wordt vooral veroorzaakt door de verkoop van een pand en door niet begrote bijdragen van derden.

0.10 Reserves: per saldo 1.728 N

Het per saldo nadeel bij de verrekeningen met reserves wordt verklaard door lagere onttrekkingen aan (vooral) de Algemene Reserve dan begroot. De begrote onttrekkingen waren bedoeld om bepaalde incidentele (in de begroting opgenomen) uitgaven te dekken. Dit betrof vooral een begrote onttrekking aan de Algemene Reserve van € 2.250 ter dekking van de vorming van een viertal personele voorzieningen, waaronder wachtgeld en pensioenen van (voormalige) bestuurders (zie taakveld 0.1 hierboven) en moeilijk in te vullen vacatures en mogelijke rechtspositionele kwesties (zie programma/taakveld overhead). Hierop is echter in 2019 geen € 2.250 uitgegeven, maar € 874. Op het moment dat deze incidentele uitgaven in werkelijkheid dus lager zijn dan begroot, wordt ook de te boeken onttrekking aan de Algemene Reserve verlaagd. Dat is dan ook gebeurd (1.376 N). Ten slotte is de geplande grondverkoop van de Kandelaarlocatie niet gerealiseerd. Hierdoor is ook de storting van € 404 achterwege gebleven.

Programma 1: Veiligheid

Wat hebben we bereikt?

Veiligheid een gedeelde verantwoordelijkheid

Na het overgangsjaar met de ambtelijke fusie, was 2019 het jaar waarin veiligheid daadwerkelijk een gezamenlijke verantwoordelijkheid werd. De gemeente is aangesloten bij de regionale partners in de provincie Utrecht, waaronder de politie, het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC), Regionale Veiligheidsstrategie (RVS) en de Veiligheidsregio Utrecht (VRU).

Er is in 2019 aandacht besteed aan de preventieve kant van veiligheid. Hierbij zijn inwoners betrokken. Op die manier is er gewerkt aan de ambitie om veiligheid tot een gedeelde verantwoordelijkheid te maken van politie, gemeente, maar ook van inwoners. Overeenkomstig de landelijke ontwikkelingen verschuift in de gemeente de klassieke criminaliteit naar digitale criminaliteit en ondermijnende criminaliteit. Deze thema's stonden dan ook centraal in 2019. Daarbij is op het thema woonoverlast een toename zichtbaar van ernstige overlastzaken. De burgemeester heeft op dit terrein meer bevoegdheden gekregen van de gemeenteraad.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Veiligheid een gedeelde verantwoordelijkheid

In 2019 zijn extra buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) aangesteld. In december is het boa jaarplan 2020 (verkorte versie) opgesteld. In 2019 hebben het bestuur, de ambtelijke organisatie en inwoners (via het Digitaal Inwonerspanel) belangrijke onderwerpen geprioriteerd. Deze prioriteiten zijn in het jaarplan vertaald naar concrete doelen. In het jaarplan staat hoe we dit in 2020, met beperkte capaciteit en middelen, uitvoeren. Er is tevens een opzet voor een meerjarenbeleidsplan voor drie jaar voor team Boa's gemaakt. Dit beleid moet leiden tot professionalisering van de handhaving.

Op basis van de 'Wet aanpak woonoverlast' is een bevoegdheid in de Algemene Plaatselijke Verordening opgenomen. Deze bevoegdheid stelt de burgemeester in staat om bij ernstige en herhaalde woonoverlast gedragsaanwijzingen op te leggen. Deze bevoegdheid is in 2019 ingezet.

Veiligheid maak je samen

Om veiligheid tot een gedeelde verantwoordelijkheid te maken, is het Integraal Veiligheidsbeleid (IVB) opgesteld. Dit beleid wordt in het eerste kwartaal van 2020 vastgesteld. Volgend op het IVB zou in 2019 het uitvoeringsplan (UP) worden vastgesteld. Door de vertraagde vaststelling van het IVB (door de burgemeesterswissel) is echter ook het UP vertraagd. Het UP wordt daarom in het tweede kwartaal van 2020 vastgesteld.

Om samen op te kunnen trekken in de bestrijding van ondermijnende criminaliteit, zijn verschillende documenten opgesteld. Het hennepconvenant is opgesteld, maar ook het Opiumbeleid en het Bibob-beleid zijn geharmoniseerd en geactualiseerd. Ten slotte is een plan van aanpak voor bestrijding van ondermijning opgesteld. Dit is in praktijk gebracht met diverse integrale controles bij bedrijven(terreinen).

In het kader van gedeelde verantwoordelijkheid, zijn er bijeenkomsten voor inwoners en ondernemers georganiseerd. Er is een bewustwordingsavond voor ondernemers gehouden over het thema digitale veiligheid. In het laatste kwartaal is over het thema Buurtpreventie een bijeenkomst gehouden. Hierbij waren alle betrokkenen van

buurttoezicht en (Whatsapp-)buurtpreventie aanwezig. Samen maken zij de buurt veiliger.

We pakken huiselijk geweld en kindermishandeling aan

Op het snijvlak van zorg en veiligheid is samengewerkt in de Persoonsgerichte Aanpak (PGA). Er is in het PGA een opzet gemaakt voor een uitvoeringsplan en een privacyconvenant om de samenwerking, op onder andere deze thema's, te verbeteren. Dit onderwerp is opgenomen in het Integraal Veiligheidsplan 2020, dat inmiddels is vastgesteld.

Nieuwe ambulanceposten RAVU Utrecht (Lexmond en Schoonrewoerd)

Per 1 januari 2019 is het bedieningsgebied van de RAVU vergroot. Om aan de wettelijke aanrijtijden te kunnen voldoen, heeft de Regionale Ambulancevoorziening Utrecht (RAVU) het bedieningsgebied in beeld gebracht. De RAVU kwam tot de conclusie dat de dekking niet voldoende is om aan de wettelijke aanrijtijden te kunnen voldoen. Na verschillende locaties bekeken te hebben, heeft de RAVU voor de locaties Lexmond en Schoonrewoerd gekozen. In eerste instantie richt de RAVU de twee locaties voor 5 á 10 jaar in. De locatie in Lexmond is sinds januari 2020 in gebruik. De locatie in Schoonrewoerd is door de RAVU op 20 april 2020 in gebruik genomen. Tot die tijd gebruikte de RAVU het pand van de brandweer.

Jaarwisseling 2019/2020

Afgelopen jaarwisseling is het in bepaalde wijken in de gemeente erg onrustig geweest, met grote impact op bewoners en hulpverleners. Dit betrof voornamelijk verschillende autobranden, het slopen van lantaarnpalen en opruimkosten van vreugdevuren. De totale schade is vastgesteld op een bedrag van bijna € 62. Daarom wordt in 2020 fors ingezet op dit thema.

Wat waren de kosten (in duizenden euro)?

Nr.	Naam taakveld	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Werkelijk 2019	Verschil 2019
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	4.255	4.255	3.774	481 V
1.2	Openbare orde en veiligheid	390	390	1.367	977 N
	Totaal lasten	4.645	4.645	5.141	496 N
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	6	6	0	6 N
1.2	Openbare orde en veiligheid	44	44	38	6 N
	Totaal baten	50	50	38	12 N
	Saldo baten en lasten	4.595	4.595	5.103	508 N
0.10	Toevoeging reserves	0	0	0	0 V
0.10	Onttrekking reserves	0	0	0	0 V
	Saldo reserves	0	0	0	0 V
	Resultaat	4.595	4.595	5.103	508 N

Toelichting (alle bedragen x € 1.000)

1.1 Crisisbeheersing en brandweer: per saldo 475 V

Dit voordeel wordt vooral verklaard door lager dan begrote uitgaven voor de Veiligheidsregio Utrecht (400 V). In de begroting 2019 was nog geen rekening gehouden met de begroting 2019 van de Veiligheidsregio Utrecht, maar zijn de in de begrotingen

van de drie voormalige gemeenten opgenomen bijdragen aan de Veiligheidsregio's getotaliseerd opgenomen. En aangezien de Veiligheidsregio Utrecht beduidend goedkoper is dan de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid heeft dit in 2019 tot een voordeel geleid. Een begrote dotatie aan een voorziening welke ook afkomstig is uit de begroting van één van de drie gemeenten is niet geboekt (70 V). De noodzaak van de storting is niet aangetoond. Ook is er sprake van een voordeel op de kapitaallasten (30 V). Dit betreft zowel lagere afschrijvingen als lagere rentelasten. Nadelen zijn er door de overheveling van het budget onderhoud brandkranen van programma 2 naar programma 1. Aangezien deze begrotingswijziging echter niet door de gemeenteraad is vastgesteld is er sprake van een overschrijding. Het budget is namelijk achtergebleven op programma 2 (met daar een voordeel tot gevolg) maar de uitgaven zijn gedaan op programma 1 (43 N). Tenslotte is in 2019 nog een afrekening ontvangen over 2018 met betrekking tot Bureau Crisisbeheersing Alblasserwaard en Vijfheerenlanden. Hiermee was in de begroting geen rekening gehouden (38 N).

1.2 Openbare orde en veiligheid: per saldo 983 N

Aan taakveld 1.2 is € 1,04 miljoen aan loonkosten toegerekend die geraamd zijn op programma 0 (en daar dus tot een voordeel leiden). Gecorrigeerd voor deze post is er sprake van een voordeel op dit taakveld van € 21. Dit wordt vooral verklaard door lagere kapitaallasten (15 V).

Programma 2: Verkeer en Vervoer

Wat hebben we bereikt?

Vijfheerenlanden werkt aan een goede mobiliteit.

In 2019 is gestart met het Mobiliteitsplan 2020-2030. Ook is een onderzoek verricht naar het sluipverkeer in de gemeente. We hebben ervoor gezorgd dat de gemeente bereikbaar, leefbaar en veilig is gebleven.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Vijfheerenlanden werkt aan een goede mobiliteit

Mobiliteitsvisie

In 2019 is gewerkt aan de visie van het Mobiliteitsplan. Deze is in het eerste kwartaal van 2020 aan de gemeenteraad voorgelegd. De gemeente kiest voor een duurzaam verkeer- en vervoerssysteem. We streven naar een optimaal netwerk voor voetgangers, fietsers en openbaar vervoer.

Sluipverkeer

In 2019 is een onderzoek uitgevoerd naar de verkeersstromen in Vijfheerenlanden met speciale aandacht voor sluipverkeer.

Overdracht wegen van het waterschap

Het waterschap heeft in 2019 nog onvoldoende duidelijk gemaakt wat de consequenties van de overdracht zijn. Drie van de zeven gemeenten zijn nog niet toe aan het overnemen van de wegen. Ook bestaat nog discussie over de uitgangspunten voor een overdracht van wegen.

Calamiteitenverkeer Meerkerk

De gemeenteraad van de voormalige gemeente Zederik heeft eind oktober 2018 besloten quick-win maatregelen te treffen om de verkeersoverlast in Meerkerk bij calamiteiten op de A27 te beperken. Allereerst is de doseerinstallatie op het Lakerveld aangepast. Ook zou er een vrachtwagen-inrijverbod moeten komen op de Tolstraat in Meerkerk. Hiervoor is aan de bedrijven in Meerkerk en omgeving gevraagd welke consequenties zij verwachten van een vrachtwagen-inrijverbod. Dit heeft gezorgd voor een aanpassing van de manier waarop vrachtverkeer geweerd wordt op de Tolstraat.

Het proces heeft langer geduurd dan voorzien. Redenen hiervoor zijn: een langere toetsing van het verkeersbesluit door de politie en een moeizame communicatie met Rijkswaterstaat. We hopen in 2020 overeenstemming te bereiken over het plaatsen van borden langs de rijkswegen. Ook willen we meer praktische afspraken maken over wie wat doet en informeert. Dit, zodat een verkeersbesluit kan worden genomen dat vervolgens ook uitgevoerd kan worden. Dit alles draagt bij aan een goed calamiteitenplan waarbij ook de inzet van professionele verkeersregelaars behoort.

Kom Lekdijk, Lexmond

Het doel was om de herinrichting in 2019 af te ronden. Hierbij wordt er meer ruimte voor voetgangers gerealiseerd. Stedin wilde echter graag gelijktijdig maatregelen in het plangebied nemen maar had nog geen duidelijkheid over het beschikbare budget. Uitsluitsel hierover is in 2020 gegeven. De herinrichtingmaatregel wordt nu op zijn vroegst rond de bouwvak van 2020 uitgevoerd.



Voorstraat, Vianen

De uitvoering van het plan is in 2019 zo goed als afgerond, inclusief een verbetering van het verlichtingsplan.

Koningin Emmalaan, Leerdam

In 2019 hebben we de voorbereidingen voor het verkeersveiliger maken van de Emmalaan voortgezet. Eind 2019 zijn de besteksvoorbereidingen afgerond. De conflicten met kabels en leidingen zijn inzichtelijk gemaakt en opgelost. Ook zijn alle benodigde gronden voor de reconstructie verworven. De woning op de hoek met de Watertorenlaan is aangekocht en alle nutsvoorzieningen zijn afgesloten. Begin 2020 is deze woning gesloopt. Aansluitend worden kabels en leidingen binnen de werkgrenzen verlegd. De ontwikkelingen rondom de stikstofuitstoot maakten een aanbesteding in 2019 risicovol. Begin 2020 verwachten wij de definitieve resultaten van de onderzoeken. Deze uitkomsten bepalen of het bestek nog aangepast moet worden.

Ontsluiting Broekgraaf, Leerdam

In 2019 is gesproken met de regiodirecteur van ProRail. De regiodirecteur meldde in dat gesprek, dat een gelijkvloerse spoorwegovergang voor ProRail geen optie meer is. De problematiek vergt een bredere aanpak dan alleen de ontsluiting van Broekgraaf, namelijk de bereikbaarheid van Leerdam-Noord. Hiervoor is een eerste verkenning gemaakt. Deze is in het eerste kwartaal van 2020 besproken met de provincie Utrecht en ProRail. De verkenning behelst een integrale visie op verkeer in en om Leerdam. Door de bredere kijk op de problematiek neemt de complexiteit ervan toe en zoeken we een robuustere, toekomstbestendige oplossing.

Verkeersstructuurplan bedrijventerrein De Hagen, Vianen

In 2019 zijn we begonnen met de uitvoering van het plan. Het kruispunt Hagenweg is compleet vernieuwd en de verharding en verkeersregelinstallatie zijn vervangen. Hierdoor zijn er geen conflicten meer op het kruispunt. Fietzers kunnen in één keer het kruispunt passeren door een groene golf. De Stuartweg is voorzien van twee grote overstorten voor de hemelwaterriolering en tussen de Lange Dreef en de Sportlaan is het hemelwaterriool vergroot. Een groot deel van het bedrijventerrein is rechtstreeks op open water afgekoppeld. Dit zijn allemaal maatregelen om wateroverlast in de toekomst te voorkomen. Voor het fietsverkeer zijn zodanige maatregelen genomen dat fietsers vanuit Hoef en Haag richting centrum en vice versa veilig over het bedrijventerrein kunnen. Hiervoor is de Hoekenstraat als onderdeel van deze route omgevormd tot een fietsstraat. Naast voornoemde maatregelen is op het hele bedrijventerrein groot onderhoud uitgevoerd aan wegen, riool en openbare verlichting.

Langendijk, Vianen

Het doel was om na de paardenmarkt 2019 te beginnen met de werkzaamheden. Uit proefsleuven bleek echter dat de elektrakabels zo kwetsbaar zijn dat deze eerst vervangen moeten worden. Voorbereidingstijd en personele wisselingen bij Stedin hebben er toe geleid dat pas na de paardenmarkt 2020 begonnen kan worden.

Afgeronde projecten

- Herinrichting De Laak, Lexmond,
- Inrichting openbare ruimte de Plataan Helsdingen, Vianen
- Woonrijp maken Vijfheerenlanden, Vianen.

Wegenbeheer: gladheidbestrijding

In 2019 is de pilot 'hergebruik van pekelwater van de kaasfabriek Schoonrewoerd' opgestart. Prijzen zijn opgevraagd om materieel te huren om het sproeien van pekelwater mogelijk te maken. Het pekelwater is bij een laboratorium aangeboden voor analyse. Door het analyseren moet duidelijk worden uit welke bestanddelen het

pekelwater exact bestaat. De eerste resultaten zien er positief uit en daardoor zou de pilot door kunnen gaan. De test vindt in het strooiseizoen 2020-2021 plaats.

Wegenbeheer: onkruidbestrijding

De resultaten uit de pilot onkruidbeheersing op verhardingen zijn kaderstellend en worden vastgesteld in het Wegenbeleidsplan. Een bestek 'Onkruidbeheersing op verhardingen' wordt inmiddels opgesteld. Dit wordt in september 2020 aanbesteed. Het beleidsplan Onkruidbeheersing op verhardingen wordt samen met het wegenbeleidsplan verder uitgewerkt en in 2020 ter vaststelling aangeboden.

Openbare Verlichting

Het beleid, beheer en vervangingsplan Openbare Verlichting 2020-2024 is door de gemeenteraad in december 2019 vastgesteld.

Wat waren de kosten (in duizenden euro)?

Nr.	Naam taakveld	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Werkelijk 2019	Vershil 2019
2.1	Verkeer en wegen	6.431	6.662	6.296	396 V
2.2	Parkeren	66	66	66	0 V
2.3	Recreatieve havens	22	15	13	2 V
2.4	Economische havens en waterwegen	7	7	9	2 N
2.5	Openbaar vervoer	64	76	60	16 V
	Totaal lasten	6.590	6.826	6.444	382 V
2.1	Verkeer en wegen	376	423	747	324 V
2.2	Parkeren	23	23	13	10 N
2.3	Recreatieve havens	29	29	36	7 V
2.4	Economische havens en waterwegen	3	3	1	2 N
2.5	Openbaar vervoer	20	20	0	20 N
	Totaal baten	452	498	797	299 V
	Saldo baten en lasten	6.139	6.328	5.647	681 V
0.10	Toevoeging reserves	0	800	800	0 N
0.10	Onttrekking reserves	141	1.033	5	1038 N
	Saldo reserves	-141	-233	795	1.029 N
	Resultaat	5.998	6.094	6.441	348 N

Toelichting (alle bedragen x € 1.000)

2.1 Verkeer en vervoer: per saldo 720 V

Op dit taakveld is sprake van een voordeel van € 720. Dit voordeel is er zelfs na toerekening van de niet geraamde loonkosten (ter grootte van € 1.631). Aan taakveld 2.1 is € 1,6 miljoen aan loonkosten toegerekend die geraamd zijn op programma 0 (en daar dus tot een voordeel leiden). Gecorrigeerd voor deze post is er sprake van een voordeel op dit taakveld van € 2,3 miljoen. Dit grote voordeel wordt vooral verklaard door uitgesteld (gepland) onderhoud (910 V). Er is vanuit de voormalige gemeenten een bedrag gereserveerd voor onderhoud van de asfaltverhardingen, onderhoud van elementenverhardingen (voet- en fietspaden), bijdragen vanuit wegen aan verschillende rioolvervangingsprojecten en herinrichting van de Kom Lekdijk te Lexmond in 2019. Een aantal van de geplande uitgaven zoals rioolvervangings Doelakkerweg en herinrichting

Kom Lekdijk is door invloed van derden doorgeschoven naar 2020. Ook het onderzoek sluipverkeer is doorgeschoven naar 2020.

In 2019 is gewerkt aan het opstellen van het meerjarig onderhoudsplan wegen. Dit zal in 2020 ter vaststelling aan de raad worden aangeboden. Onderdeel van dit plan is een meerjarig onderhoudsplan voor groot planmatig onderhoud. Vooruitlopend op de vaststelling van dit plan is terughoudend omgegaan met het in voorbereiding nemen van grote projecten. Daarbij komt dat echt groot (is levensduur verlengend) onderhoud voortaan conform de in 2017 gewijzigde BBV ook moet worden geactiveerd en dus via een investeringskrediet door de raad moet worden goedgekeurd. In de begroting is hierop nog niet vooruitgelopen. Dit zal pas gebeuren na vaststelling van het nieuwe meerjarige onderhoudsplan wegen. Een tweede groot voordeel betreft het niet doen van een begrote storting in de onderhoudsvoorziening wegen (875 V). Deze onderhoudsvoorziening is bij de vaststelling van de jaarstukken 2018 in november 2019 namelijk vrijgevallen en omgezet in een reserve. Daarnaast is er sprake van lagere kapitaallasten door lagere afschrijvingen en een lagere kapitaalrente (162 V). Dit wordt deels verklaard door de doorgevoerde verlaging van de omslagrente. Dit voordeel wordt deels gecompenseerd door de vervroegde afschrijving van alle activa met betrekking tot wegen en kunstwerken met een aanschafwaarde die kleiner is dan € 25 (120 N). In de door de raad in maart 2019 vastgestelde financiële verordening staat opgenomen dat activa met een aanschafwaarde kleiner dan € 25 niet meer geactiveerd mogen worden. Consequentie hiervan is, dat alle activa met een lagere aanschafwaarde vervroegd moeten worden afgeschreven. Dit leidt de komende jaren overigens tot lagere kapitaallasten. Bij de baten is tenslotte nog sprake van meevallende bijdragen van derden (241 V) en hogere legesopbrengsten (61 V).

0.10 Reserves: per saldo 1.029 N

Bij de financiële toelichting op taakveld 2.1 is aangegeven, dat een in de begroting 2019 opgenomen toevoeging aan de voorziening wegen niet is uitgevoerd, omdat deze voorziening bij de vaststelling van de jaarstukken 2018 is vrijgevallen en is omgezet in een reserve. De in de begroting opgenomen storting aan de voorziening wegen is echter wel uitgevoerd, maar dan in de vorm van een toevoeging aan de (nieuwe) reserve wegen. De begrote onttrekking heeft niet plaatsgevonden, omdat het reguliere budget voor wegenonderhoud toereikend is gebleken.

Programma 3: Economie

Wat hebben we bereikt?

Onderzoek naar winkelpenstelling op zondag

In 2019 heeft de gemeenteraad besloten in welke kernen van de gemeente de winkels op zondag open mogen zijn. De inwoners waren nauw betrokken bij dat proces. Zij konden via een enquête hun mening geven.

Vijfheerenlanden benut de kansen op economisch gebied

In 2019 heeft een marktpartij aangeboden het buitengebied van de gemeente te voorzien van snel internet. Later zijn daaraan de kleinere kernen en de bedrijventerreinen toegevoegd. Een samenwerkingsovereenkomst is voorbereid.

De uitgifte van bedrijfskavels op het bedrijventerrein Gaasperwaard verliep in 2019 succesvol. Dat zorgde ervoor, dat de beschikbaarheid van bedrijfsgrond voor het lokale bedrijfsleven tekort schiet om in de behoefte te voorzien. Het onderzoek naar toekomstige werklocaties in de regio's Utrecht10 (U10; bestaande uit twaalf gemeenten) en Alblasserwaard-Vijfheerenlanden (AV) gaat ook daarop in. Datzelfde geldt voor de strategische visie Focus 2035, waarin werk en economie een thema is. Ook is eind 2019 gestart met de harmonisatie van het detailhandelsbeleid.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Onderzoek naar winkelpenstelling op zondag

Een belangrijk en gevoelig onderwerp. Door gebruik te maken van een enquête onder de inwoners is dit in een korte tijd (3 maanden) opgepakt en afgerond. Tijdens de enquêteperiode heeft ongeveer 50% van de inwoners zich via een enquête uitgesproken over de winkelpenstelling op zondag in hun woonplaats. De uitslagen per kern zijn overgenomen in de Winkeltijdenverordening Vijfheerenlanden. Deze heeft de gemeenteraad vastgesteld en is op 19 juni 2019 inwerking getreden.

Vijfheerenlanden benut de kansen op economisch gebied

Snel internet

In 2019 zijn vorderingen gemaakt in het dossier 'snel internet'. De oorspronkelijke doelstelling was in het buitengebied van de gemeente de digitale connectiviteit te verbeteren. Daaraan toegevoegd is de toezegging van de marktpartij om ook in de kleinere kernen en op de bedrijventerreinen snel internet te realiseren. Voor het buitengebied heeft de marktpartij vooral te maken met het Waterschap. Voor de kleinere kernen en de bedrijventerreinen werken we aan een samenwerkingsovereenkomst.

Bedrijventerreinen

Voor de regio U10 doet Vijfheerenlanden mee met het onderzoek naar de toekomstbestendigheid van werklocaties (kantoren- en winkellocaties en bedrijventerreinen). De resultaten worden gebruikt voor het thema Werken van het Ruimtelijk-economisch programma (REP) van de U10. De gemeente levert ook een bijdrage aan een deels vergelijkbaar onderzoek in de regio AV. Basis daarvoor vormt de Regionaal Maatschappelijke Agenda (RMA), opgave 10, bedrijventerreinen. Een van de onderzoeksvragen is op welke manier de regio AV zich kan profileren naar de omliggende regio's. De uitkomsten van beide onderzoeken geven inzicht in de doorontwikkeling van

bedrijvigheid in Vijfheerenlanden. Dat wordt gebruikt bij de vertaalslag naar de lokale economie.

De voorgenomen uitbreiding van het werklandschap Meerkerk IVa is in 2019 verder gebracht. De voortgang wordt belemmerd door de landelijke stikstofdiscussie. In afwachting van een definitieve oplossing hiervoor, dreigt verdere vertraging. Het onderzoek naar uitbreiding van het bedrijventerrein Nieuw Schaik in Leerdam is in voorbereiding. Ook de gevolgen van de succesvolle uitgifte van Gaasperwaard Vianen (3,5 ha in 2019) worden onderzocht. Voor al deze bedrijventerreinen geldt een samenhang met de onderzoeken naar werklocaties van de U10 en AV.

Detailhandelsvisie

Binnen Vijfheerenlanden is nog sprake van drie verschillende detailhandelsvisies. De opdracht voor harmonisatie en actualisering van het detailhandelsbeleid is verstrekt en wordt uitgevoerd. Daarin speelt het onderzoek naar de toekomstbestendige werklocaties in de U10 een rol. In dat onderzoek zijn winkelgebieden als werklocaties meegenomen.

Recreatie en toerisme

Voor dit onderwerp verwijzen we u naar programma 5.

Landbouw

In de strategische visie worden de lijnen uitgezet voor toekomstbestendige landbouw. Dit geeft houvast voor het opstellen van het toekomstbeeld voor platteland, natuur en landbouw binnen de landschapsvisie. Het schrijven van deze visie is uitgesteld, doordat de nog vast te stellen Strategische Visie het uitgangspunt vormt voor dit beleidsdocument.

Wat waren de kosten (in duizenden euro)?

Nr.	Naam taakveld	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Werkelijk 2019	Verschil 2019
3.1	Economische ontwikkeling	112	112	316	204 N
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-1	-1	5.875	5.876 N
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	317	607	594	13 V
3.4	Economische promotie	601	730	767	37 N
	Totaal lasten	1.029	1.448	7.552	6.104 N
3.1	Economische ontwikkeling	164	164	232	68 V
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	6.507	6.507 V
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	130	96	84	12 N
3.4	Economische promotie	245	195	177	18 N
	Totaal baten	539	455	7.000	6.545 V
	Saldo baten en lasten	491	993	552	441 V
0.10	Toevoeging reserves	0	0	632	632 N
0.10	Onttrekking reserves	0	169	77	92 N
	Saldo reserves	0	-169	555	724 N
	Resultaat	491	825	1.107	282 N

Toelichting (alle bedragen x € 1.000)

3.1 Economische ontwikkelingen: per saldo 136 N

Aan taakveld 3.1 is € 185 aan loonkosten toegerekend die geraamd zijn op programma 0 (en daar dus tot een voordeel leiden). Gecorrigeerd voor deze post is er sprake van een voordeel op dit taakveld van € 49.

Dit wordt vooral veroorzaakt door de vrijval van een BDU uitkering ter grootte van € 61. Dit bedrag heeft te maken met een provinciale subsidie voor herstructurering van bedrijventerrein Meerkerk. De finale afrekening van deze subsidie, die dateert uit 2003, levert een nog te vorderen bedrag op van € 61.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur: per saldo 631 V

Op dit taakveld worden de lasten en baten verantwoord met betrekking tot de ontwikkeling van bedrijventerreinen. Deze vindt plaats via door de raad vastgestelde grondexploitaties. Lasten en baten worden verrekend via de balans. Deze verrekening is in principe financieel neutraal. Tenzij er sprake van winstneming. Dit is het geval in 2019. Bij zowel de grondexploitaties Gaasperwaard en Uitbreiding bedrijventerrein Meerkerk IV is er sprake van een winstneming (632 V). Deze winstneming wordt verantwoord op dit taakveld. Voor een uitgebreide toelichting op de grondexploitaties wordt verwezen naar de in deze jaarstukken opgenomen paragraaf grondbeleid.

3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen: per saldo 1 V

Voor advieskosten in het dossier Niemans was een bedrag gereserveerd van € 290. Van dit bedrag is in 2019 € 105 aan kosten gerealiseerd (185 V). Naast dit voordeel is er ook nog sprake van een toevoeging aan de voorziening claim Niemans van € 198 (198 N). Dit betreft een toevoeging van de wettelijke rente 2019. Ten slotte is er nog sprake van diverse kleine voordelen op kapitaallasten, uitbesteed werk en kosten ondernemersfonds (14 V).

3.4 Economische promotie: per saldo 55 N

Aan taakveld 3.4 is € 185 aan loonkosten toegerekend die geraamd zijn op programma 0 (en daar dus tot een voordeel leiden). Gecorrigeerd voor deze post is er sprake van een nadeel op dit taakveld van € 130.

Dit wordt vooral veroorzaakt doordat de lasten geraamd voor de aanleg van het Stadspark Leerdam niet zijn gemaakt in 2019. De aanleg van het Stadspark is immers doorgeschoven naar medio 2020 (119 V).

0.10 Reserves: per saldo 724 N

Bij de financiële toelichting op taakveld 3.2 is aangegeven, dat er in 2019 sprake is van winstnemingen op de grondexploitaties Gaasperwaard en Meerkerk IV. Conform bestaand beleid worden deze winstnemingen echter toegevoegd aan de reserve grondexploitaties (632 N).



Programma 4: Onderwijs

Wat hebben we bereikt?

Goede onderwijsvoorzieningen voor Vijfheerenlanden behouden

De basisschool is een elementaire basisvoorziening voor onze kernen. Niet alleen als een belangrijke voorwaarde voor de vitaliteit van de kern maar ook als partner voor de uitvoering van bijvoorbeeld ons preventiebeleid, de aanpak van onderwijsachterstanden en (jeugd)zorg. Daarnaast streven wij naar integratie van voorzieningen als kinderopvang en eventuele servicepunten van de bibliotheek binnen schoolgebouwen. De bibliotheek vervult een belangrijke rol in het sociaal- en onderwijsbeleid. Daarbij leggen wij ook de relatie met de aanpak van (digitale) laaggeletterdheid en inburgering.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Goede onderwijsvoorzieningen voor Vijfheerenlanden behouden

Realisatie van voorzieningen onderwijshuisvesting

Wij willen dat basisonderwijs voor iedere kern dichtbij is en veilig is te bereiken. In dat kader zijn in 2019 de Brede school Ameide én de Parkschool Vianen opgeleverd. De realisatie van tijdelijke onderwijshuisvesting in Hagestein (THV2) is opgestart. Ook is gestart met de ontwikkeling van een nieuwe school met gymzaal aan de Brink te Hoef en Haag en van de nieuwe school met gymzaal in Broekgraaf Leerdam. Ook zijn weer vervolgstappen gezet bij de realisatie van de nieuwbouw van de Eben-Haëzerschool te Leerbroek. Tenslotte is in 2019 te Vianen ook de uitbreiding van het Oosterlicht college opgeleverd.

Duurzaam integraal huisvestingsplan onderwijs (DIHPO)

De gemeenteraden van de voormalige gemeenten hebben eigen plannen vastgesteld voor de realisering van huisvestingsvoorzieningen voor scholen. Die plannen verschillen onderling sterk van systematiek en wijze van bekostiging van voorzieningen. Vijfheerenlanden is gestart met het opstellen van een nieuw en actueel integraal huisvestingsplan onderwijs (IHPO). Met het nieuwe IHPO wordt het onderwijshuisvestingsbeleid geharmoniseerd. Voor de ontwikkeling van het nieuwe IHPO zijn er werksessies gehouden met de betrokken schoolbesturen en besturen van andere betrokken organisaties.

Bibliotheek

De bibliotheek Lek en IJssel (BLIJ) heeft de vestigingen van Bibliotheek Aan Zet in de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik overgenomen. De inhoudelijke invulling van de programma's moet nog plaatsvinden.

Wat waren de kosten (in duizenden euro)?

Nr.	Naam taakveld	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Werkelijk 2019	Verschil 2019
4.1	Openbaar basisonderwijs	193	343	381	38 N
4.2	Onderwijshuisvesting	3.663	3.528	3.544	16 N
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.284	3.284	3.931	647 N
	Totaal lasten	7.140	7.155	7.856	701 N

4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0 V
4.2	Onderwijshuisvesting	245	260	296	36 V
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.050	1.050	970	80 N
	Totaal baten	1.295	1.310	1.266	44 N
	Saldo baten en lasten	5.845	5.845	6.590	745 N
0.10	Toevoeging reserves	0	0	0	0 V
0.10	Onttrekking reserves	49	49	92	43 V
	Saldo reserves	-49	-49	-92	43 V
	Resultaat	5.796	5.796	6.498	702 N

Toelichting (alle bedragen x € 1.000)

4.1 Openbaar basisonderwijs: per saldo 38 N

Dit nadeel wordt volledig veroorzaakt door een overschrijding van de begroting van de vergoeding aan de scholen voor de huur van Gymzalen. De dekking kan worden gevonden uit het voordeel bij het taakveld Onderwijshuisvesting op de lagere huurkosten.

4.2 Onderwijshuisvesting: per saldo 20 V

Dit voordeel op taakveld Onderwijshuisvesting wordt grotendeels verklaard door het saldo van een nadeel op kapitaallasten van circa € 0,2 miljoen en enkele andere voordelen. Het nadeel heeft twee belangrijke oorzaken. Allereerst heeft de harmonisatie van de materiële activa financiële consequenties. Dit betreft allereerst de vervroegde afschrijving van alle activa met betrekking tot onderwijshuisvesting met een aanschafwaarde die kleiner is dan € 25 (120 N). In de door de raad in maart 2019 vastgestelde financiële verordening staat opgenomen dat activa met een aanschafwaarde kleiner dan € 25 niet meer geactiveerd mogen worden. Consequentie hiervan is, dat alle activa met een lagere aanschafwaarde vervroegd moeten worden afgeschreven. Dit leidt de komende jaren overigens tot lagere kapitaallasten. Daarnaast is er sprake van harmonisatie van afschrijvingstermijnen van onderwijshuisvesting. Hierdoor zijn afschrijvingstermijnen teruggebracht van 50 en 60 jaar naar 40 jaar. Dit conform het gestelde in de financiële verordening.

Tegenover deze nadelen staan ook enkele voordelen. Dit betreft lagere huren van noodlokalen (100 V) en lagere uitgaven op de algemene kosten (90 V). Op de algemene kosten worden onder andere de kosten geboekt voor schade en vandalisme aan schoolgebouwen. Deze kosten fluctueren per jaar. Daarnaast is niet het gehele begrote bedrag voor de huur van de noodlokalen voor TVH1 en voor de uitbreiding van het Oosterlicht College uitgegeven. De lagere huurkosten voor de noodlokalen voor het Oosterlicht College worden veroorzaakt, doordat bij de raming rekening is gehouden met de huur van een aantal noodlokalen. De huurkosten bleven in 2019 echter beperkt tot een eenmalig bedrag voor de huur van de overblijfruimte. Bij TVH1 is het voordeel ontstaan doordat de aanbesteding gunstiger uitviel dan de vooraf gemaakte calculatie.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken: per saldo 727 N

Het nadeel op het taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken wordt verklaard door een aantal onderwerpen. Ten eerste de over alle taakvelden doorgevoerde correctie op de overhead. Aan taakveld 4.3 is € 0,9 miljoen aan loonkosten toegerekend die geraamd zijn op programma 0 (en daar dus tot een voordeel leiden). Gecorrigeerd voor deze post is er sprake van een voordeel op dit taakveld van € 126.

Dit voordeel van € 126 betreft het saldo van een aantal (gemeentebreed) budgettair neutrale voordelen. Zo wordt een voordeel op leerplicht (75 V) veroorzaakt doordat er in de begroting 2019 een bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling DGJ/GGD is opgenomen die feitelijk gesplitst had moeten worden naar Lokaal gezondheidsbeleid

programma 7. Hierdoor staan de lasten op programma 7 verantwoord en is er een voordeel op programma 4. Ook bij Peuterwerk is sprake van een voordeel (72 V) doordat de inspecties van de kinderopvang/peuterspeelzalen zijn begroot bij het Peuterwerk en de werkelijke lasten zijn verantwoord op de kostenplaats kinderopvang (programma 6). Hierdoor staan de lasten op programma 6 verantwoord en is er sprake van een voordeel op programma 4. Een echt voordeel is ontstaan bij overige onderwijszaken, doordat er in de begroting 2019 nog budget is opgenomen voor schoolmaatschappelijk werk, logopedie, schoolbegeleiding en OKE-gelden. Deze budgetten zijn bedoeld als eigen gelden voor de uitvoering van VVE-activiteiten door de scholen zelf. De gemeente heeft echter jegens schoolbegeleidingsdiensten géén verplichtingen. Deze diensten zijn uit de Wet op het primair onderwijs gehaald en zij zijn als commerciële organisaties verder gegaan. De gemeente mag dergelijke diensten niet subsidiëren. De gelden op grond van de Wet OKE zijn bedoeld voor de stimulering van de taalontwikkeling van jonge kinderen en voor de verbetering van de kwaliteit van de kinderopvang. Door de harmonisatie van peuteropvang en kinderopvang is deze wet opgenomen in de nieuwe Wet op de kinderopvang. De bekostigingsstructuur van deze opvangvoorzieningen is veranderd. De gelden die nu geraamd zijn voor schoolmaatschappelijk werk, logopedie, schoolbegeleiding en als Wet OKE-gelden zijn in 2019 niet uitgegeven (141 V). In de ontwikkeling van nieuw beleid voor de voorschoolse educatie zullen deze taakvelden opnieuw tegen het licht gehouden worden. Indien zij niet langer nodig worden geacht, kunnen deze budgetten vanaf 2020 eventueel (deels) vrijvallen. Tegenover deze voordelen staat in 2019 een nadeel bij leerlingenvervoer (78 N). Deze regeling betreft een open-eind-regeling en is dus lastig te begroten. In de begroting 2019 is uitgegaan van het in de begroting 2018 opgenomen bedrag. En dus niet van de werkelijke uitgaven 2018. Deze waren ook nog niet bekend toen de begroting 2019 werd opgesteld. Inclusief indexering is het nadeel 2019 bij leerlingenvervoer overigens te vergelijken met het nadeel 2018. Ook is er in 2019 een nadeel bij het onderwijsachterstandenbeleid. De kosten voor de taaltuin 2018 zijn namelijk niet opgenomen in de jaarrekening 2018. In de SISA verantwoording 2018 zijn deze kosten echter wel opgenomen. Dit heeft in 2018 dus geleid tot een voordeel van € 75. De kosten 2018 moeten dus alsnog worden opgenomen in de jaarrekening 2019. Aangezien de kosten vanzelfsprekend slechts eenmaal in de SISA verantwoording mogen worden opgenomen, kunnen de lasten in 2019 niet nogmaals gecompenseerd worden door de ontvangen bijdrage (75 N).

0.10 Reserves: per saldo 44 V

De per saldo hogere onttrekking wordt volledig verklaard door een onttrekking aan de Algemene Reserve van € 92 ter dekking van de volledige afschrijving van de restant boekwaarde van de oude schoolgebouwen De Kandelaar en Hendrik van Brederode (nu: De Vlindertuin) in Ameide. Beide scholen zijn in 2019 ondergebracht in de nieuwe Brede School Het Liesveld te Ameide.

Programma 5: Sport, cultuur en recreatie

Wat hebben we bereikt?

Sport brengt Vijfheerenlanden in beweging

Met sport hebben wij Vijfheerenlanden in beweging gebracht. Sporten is leuk, gezond en meteen ook een goed middel om elkaar te ontmoeten en samen activiteiten te ondernemen. Dit hebben wij onder andere gedaan door sportaanbieders te stimuleren en ondersteunen. Het realiseren van sportaccommodaties te faciliteren en door combinatiefunctionarissen in te zetten.

Groene recreatie en ruimte voor toerisme past bij ons gebied

Wij investeren in cultuureducatie

Citymarketing wordt uitgebouwd

Recreatie, toerisme en cultuur zijn belangrijke pijlers voor de gemeente Vijfheerenlanden om onze identiteit kenbaar te maken en mensen met elkaar in contact te laten komen. Dit doen wij onder andere door onze gemeente te promoten en culturele instellingen en aanbieders (bijvoorbeeld door de invoering van een kunst & cultuurfonds) te ondersteunen. En door jeugdigen op een laagdrempelige wijze kennis te laten maken met ons culturele aanbod (zoals door een visie op cultuureducatie te ontwikkelen). Zo is "Tussen Lek en Linge" de promotionele 'merknaam' geworden voor het gebied binnen de gemeentegrenzen van Vijfheerenlanden, maar dit kan in de toekomst worden uitgebouwd door samen te werken met meerdere marketingorganisaties in de ons omringende gemeenten. Binnen deze 'merknaam' worden de steden Leerdam en Vianen en de Zouweboezem in de etalage gezet. Om Glasstad Leerdam te blijven versterken, is onder andere een succesvolle uitwisseling opgezet met de Tjechische glasstad Novy Bor, die in de komende jaren een nog meer internationaal karakter krijgt.

Onze openbare ruimte is schoon, heel en veilig

Een goed beheer van onze openbare ruimte is een belangrijk onderdeel van ons kernenbeleid. Naast dat de kwaliteit van de openbare ruimte belangrijk is voor het woongenot van onze inwoners, is het ook een belangrijk visitekaartje van ieder dorp of stad. Om dit te bewerkstelligen zijn wij in 2019 onder andere begonnen met het vormen een ecologische structuur om de biodiversiteit te versterken.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Sport brengt Vijfheerenlanden in beweging

Sportstimuleringsprogramma's

Door uitvoeringsopdrachten te verstrekken aan SamenDoen, Team Sportservice Vianen en 'Zederik in Beweging', hebben wij een zeer divers sport- en beweegaanbod gecreëerd voor verschillende doelgroepen en ondersteuning geboden aan sport- en zorgaanbieders en aan het onderwijs. Vanaf 2021 harmoniseren wij de uitvoering door de opdracht te verstrekken aan één partij die verantwoordelijk wordt voor de gehele gemeente.

Sportakkoord

Na het landelijk sportakkoord hebben wij gehoor gegeven aan het verzoek om een lokaal sportakkoord op te stellen. Samen met een brede afvaardiging vanuit de 'Sport-', 'onderwijs-' en 'zorgsector' hebben we een concept lokaal sportakkoord opgesteld. In het eerste kwartaal van 2020 wordt dit verwerkt in een definitief sportakkoord voor Vijfheerenlanden. Door het sportakkoord gaan partijen vanuit verschillende sectoren

samen aan de slag om sport nog zichtbaarder te maken, nog breder in te zetten en om nog meer met elkaar samen te werken. Het sportakkoord is de opstap naar een nieuw sportbeleid dat in 2020 klaar moet zijn.

Sportaccommodaties

Door hoogwaardige sportaccommodaties ontstaan randvoorwaarden voor een langdurig gezonde leefstijl. In 2019 is het nieuwe sportpark van SV Meerkerk opgeleverd. Ook zijn er grote stappen gezet in de realisatie van Glaspark Leerdam en is gestart met het nieuwe sportcomplex van Leerdam Sport '55. In Vianen is Sporthal Het Zwanengat vergroot en zijn installaties vervangen. Ook is een behoefte- en capaciteitsonderzoek uitgevoerd naar de binnensportaccommodaties in de voormalige gemeenten Leerdam en Vianen. Dit onderzoek wordt begin 2020 ook in de voormalige gemeente Zederik uitgevoerd. De resultaten worden verwerkt in het nieuwe sportbeleid. Daarnaast zijn de gesprekken met Laco gestart over de exploitatie van de drie sportcomplexen die zij in Leerdam exploiteren en waarvan de overeenkomst eindigt op 31 december 2020.

Groene recreatie en ruimte voor toerisme past bij ons gebied

Wij investeren in cultuureducatie

Citymarketing wordt uitgebouwd

Citymarketing

De marketeers van Glasstad Leerdam en Marketing Vianen werken nauw samen om "Tussen Lek en Linge" (met als belangrijkste gebieden Leerdam, Vianen en de Zouweboezem) op de kaart te zetten. Er is een aantal mooie (inter)nationale publicaties geweest zoals Discover Benelux (bereik 500.000) en Vila d'Arte, verrassend Nederland (bereik 93.500). Ook regionaal hebben we breed ingezet op promotie van het gehele gebied; het Polderleven, Rondje Regio (Het Kontakt) en de Recreatiekrant (samen met Utrecht Region). Ook is er een 'Tussen Lek en Linge fietsroute' ontwikkeld waardoor bezoekers de gehele gemeente met de fiets kunnen ontdekken.

Regionale samenwerking

De samenwerking met Utrecht Region, het Groene Hart en Routebureau Utrecht zijn geformaliseerd. Dit heeft onder andere geresulteerd in het bezoeken van fiets- en wandelbeurzen in Gent, Antwerpen en Utrecht. Daarnaast zijn we zichtbaar op de verschillende websites en andere samenwerkingspublicaties.

Met de organisatie van de Oude Hollandse Waterlinie zijn concrete plannen gemaakt voor de samenwerking in 2020. Met de Nieuwe Hollandse Waterlinie zijn verschillende producten ontwikkeld en werken we samen aan een programmering voor het landelijke themajaar Ode aan het Landschap 2021. Dankzij de samenwerking met de Nieuwe Hollandse Waterlinie komt Fort Everdingen veel in de publiciteit. Zo zaten het Fort en de binnenstad van Vianen in een promotiefilm gemaakt voor de Belgische markt. Tevens hadden we exposure in de 'Erop uit' van de ANWB.

Toeristenbelasting

De (geharmoniseerde) tarieven voor de toeristenbelasting 2020 zijn vastgesteld met een groot draagvlak onder de verschillende recreatieve ondernemers. Met de eventueel boven de begroting uitkomende inkomsten toeristenbelasting wordt een toerismefonds opgezet. Dat fonds werkt op basis van cofinanciering samen met de diverse recreatieve en toeristische partners ingezet.

Invoering Kunst & Cultuurfonds

Na een verkennend onderzoek naar de mogelijkheden van een Kunst & Cultuurfonds, is dit in het voorjaar van 2019 ingesteld. Het Kunst & Cultuurfonds Vijfheerenlanden bleek direct een groot succes. Er zijn bijzonder veel initiatieven gerealiseerd in alle mogelijk culturele sectoren: tentoonstellingen, publicaties van historische boeken, muziekoptredens, opzetten van een leerorkest en diverse cultuureducatieprojecten. Het

budget bleek bij lange na niet voldoende om alle initiatieven te kunnen honoreren. Er is dan ook dankbaar gebruik gemaakt van het budget inwonerinitiatieven. Dit wordt meegenomen in de geplande evaluatie in 2020. Deze evaluatie vindt plaats op verzoek van de gemeenteraad doordat zij op voorhand, tijdens de besluitvorming over de invoering van het fonds, al hun twijfels uitspraken of het beschikbare budget (totaal € 40.000 per jaar) wel toereikend zou zijn.

Het visietraject Cultuureducatie en Cultuurparticipatie

Dit traject is in 2019 versneld. Het gehele culturele netwerk op het gebied van Cultuureducatie en Cultuurparticipatie is bij elkaar gebracht om gezamenlijk een visie en een plan te ontwikkelen. Dit plan wordt in 2020 aan de gemeenteraad voorgelegd. We zien Cultuureducatie en Cultuurparticipatie als een kans om de inwoners van Vijfheerenlanden sneller met elkaar te verbinden. En we zien de visie als een kans om cultuureducatie en -participatie voor alle doelgroepen bereikbaar te maken.

Onze openbare ruimte is schoon, heel en veilig

Biodiversiteit

In de hele gemeente is gestart met de aanplant van 'bij' vriendelijke bomen, het omvormen van plaatsen met heesters naar een kruidenrijke vegetatie en sierlijke vaste planten en het omvormen van harde oevers naar natuurvriendelijke oevers. Ook het reguliere maai- en groenbeheer is op onderdelen aangepast ten goede van de biodiversiteit. Voorbeelden zijn: natuurcompensatiegebied Broekgraaf, het prachtlint in Meerkerk, aanleg natuurvriendelijke oevers in de wijken De Hagen in Vianen en Ter Leede in Leerdam, reconstructie van de Bastiaan Bosstraat in Lexmond. In 2020 wordt, als onderdeel van het Groenbeleidsplan, het vergroten van biodiversiteit verder uitgewerkt en ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden.

Volkstuinen

We zijn in 2019 gestart met het opstellen van een Toekomstplan Volkstuinen. Hierin zal worden voorgesteld om volkstuinverenigingen op te richten wat betreft gemeentelijke percelen die in gebruik zijn als volkstuin en waar nog géén volkstuinvereniging is. De gemeente Vijfheerenlanden wil dit op richten van volkstuinverenigingen ondersteunen. Doel is dat de volkstuinverenigingen de huurpenningen zelf innen om vervolgens zelf het beheer en onderhoud op een complex uit te voeren. De grond blijft in eigendom van de gemeente Vijfheerenlanden en wij geven de grond in bruikleen.

Afgeronde projecten

Aanleg recreatief wandelpad Broekseweg – Zouwendijk, Meerkerk.

Wat waren de kosten (in duizenden euro)?

Nr.	Naam taakveld	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Werkelijk 2019	Verschil 2019
5.1	Sportbeleid en activering	843	906	833	73 V
5.2	Sportaccommodaties	2.519	2.502	4.223	1.721 N
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	596	631	612	19 V
5.4	Musea	228	255	212	43 V
5.5	Cultureel erfgoed	150	150	171	21 N
5.6	Media	1.113	1.113	1.393	280 N
5.7	Openbaar groen en (open lucht) recreatie	2.486	2.395	4.960	2.565 N
	Totaal lasten	7.935	7.952	12.404	4.452 N

5.1	Sportbeleid en activering	90	90	91	1 V
5.2	Sportaccommodaties	1.247	1.231	1.428	197 V
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	76	31	44	13 V
5.4	Musea	52	52	11	41 N
5.5	Cultureel erfgoed	36	36	52	16 V
5.6	Media	110	110	385	275 V
5.7	Openbaar groen en (open lucht) recreatie	67	67	86	19 V
	Totaal baten	1.676	1.615	2.097	482 V
	Saldo baten en lasten	6.259	6.337	10.307	3.970 N
0.10	Toevoeging reserves	0	0	0	0 V
0.10	Onttrekking reserves	28	143	128	15 N
	Saldo reserves	-28	-143	-128	15 N
	Resultaat	6.231	6.194	10.179	3.985 N

Toelichting (alle bedragen x € 1.000)

5.1 Sportbeleid en activering: per saldo 67 V

Het voordeel is grotendeels ontstaan doordat er in 2019 € 75 is begroot voor de ontwikkeling van sportbeleid. Het budget voor de ontwikkeling van sportbeleid was gecorrigeerd van programma 5 naar 0. Aangezien deze begrotingswijziging niet door de raad is vastgesteld is deze uiteindelijk niet verwerkt. Hierdoor staan de lasten op programma 0 en het voordeel op programma 5 (75 V). Een nadeel wordt verklaard door de lasten voor het SPUK (rijksvergoeding voor btw op sportaccommodaties) advies. Deze lasten waren niet begroot in 2019 maar wel in 2018. Er is bij de vaststelling van de jaarrekening 2018 van de gemeente Vianen echter besloten om het budget voor het SPUK advies niet door te schuiven naar 2019.

5.2 Sportaccommodaties: per saldo 1.524 N

Aan taakveld 5.2 is € 1,0 miljoen aan loonkosten toegerekend die geraamd zijn op programma 0 (en daar dus tot een voordeel leiden). Gecorrigeerd voor deze post is er sprake van een nadeel op dit taakveld van € 500.

Dit nadeel wordt vooral veroorzaakt door een hogere kapitaallast dan begroot. Dit wordt mede veroorzaakt door de harmonisatie van vaste activa. Een deel van dit nadeel betreft de vervroegde afschrijving van alle activa met betrekking tot binnensport en buitensport met een aanschafwaarde die kleiner is dan € 25 (193 N). In de door de raad in maart 2019 vastgestelde financiële verordening staat opgenomen dat activa met een aanschafwaarde kleiner dan € 25 niet meer geactiveerd mogen worden. Consequentie hiervan is, dat alle activa met een lagere aanschafwaarde vervroegd moeten worden afgeschreven. Dit leidt de komende jaren overigens tot lagere kapitaallasten. Daarnaast is er sprake van harmonisatie van afschrijvingstermijnen van de binnensport en buitensport accommodaties. Dit conform het gestelde in de financiële verordening. Dit heeft voor de betreffende activa een extra afschrijving tot gevolg (456 N). Daarentegen veroorzaakt de verlaging van de omslagrente van de vaste activa van 1,5% naar 0,8% een voordeel (161 V). Naast dit voordeel zijn er ook andere voordelen. Het belangrijkste voordeel betreft de exploitatie van Sport en Cultuur Helsdingen. Hier is een hogere opbrengst voor het zwemmen gerealiseerd (80 V).

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie: per saldo 32 V

Dit voordeel wordt vooral veroorzaakt door het feit, dat de subsidie aan de Stichting instandhouding Molens in de AV (Simav), is betaald uit een budget van het sociaal domein in plaats vanuit Cultuur. Ook een voordeel ontstaat door het feit dat stichting GO

(van Stadspodium GO) naast de subsidie van de gemeente Vijfheerenlanden ook een jaarlijkse huur betaalt. Deze was nog niet begroot als baten in dit taakveld.

5.5 Cultureel erfgoed: per saldo 2 N

Dit nadeel betreft vooral de vervroegde afschrijving van alle activa met betrekking tot monumenten met een aanschafwaarde die kleiner is dan € 25 (23 N). In de door de raad in maart 2019 vastgestelde financiële verordening staat opgenomen dat activa met een aanschafwaarde kleiner dan € 25 niet meer geactiveerd mogen worden. Consequentie hiervan is, dat alle activa met een lagere aanschafwaarde vervroegd moeten worden afgeschreven. Dit leidt de komende jaren overigens tot lagere kapitaallasten. Tegenover dit nadeel uit de kapitaallasten staan twee voordelen. Een voordeel wordt veroorzaakt doordat er een BRIM subsidie is ontvangen van de stichting Nationaal Restauratie Fonds voor de instandhouding van de kerktorens, een subsidie die niet was begroot. Daarnaast ontstaat er een voordeel omdat er substantieel minder vergoedingen uitbetaald zijn voor deelname aan de monumentencommissie.

5.6 Media: per saldo 5 N

De extra lasten en baten op dit taakveld worden verklaard door de verkoop van de bibliotheek Ameide. Per saldo is deze verkoop overigens budgettair neutraal omdat de verkoopopbrengst (278 V) volledig wordt gecompenseerd door de als gevolg daarvan noodzakelijke afboeking van de boekwaarde van het betreffende pand.

5.7 Openbaar groen en (open lucht) recreatie: per saldo 2.546 N

Aan taakveld 5.7 is € 2,8 miljoen aan loonkosten toegerekend die geraamd zijn op programma 0 (en daar dus tot een voordeel leiden). Gecorrigeerd voor deze post is er sprake van een voordeel op dit taakveld van € 262.

Dit voordeel wordt vooral verklaard door een voordeel bij het product openlucht recreatie (speeltoestellen e.d.) (170 V). Dit is onder andere een gevolg van een gunstige aanbesteding van de veiligheidsinspectie. Daarnaast zijn er ook aanzienlijk minder reparaties uitgevoerd dan vooraf ingeschat. Dit wordt verklaard doordat de kwaliteit van het areaal beter is, dan op basis van de levensduur was aangenomen. Vanwege harmonisatie van het speelbeleid van de voormalige gemeenten (een beheerplan hiervoor wordt in 2020 aan de raad ter vaststelling aangeboden) zijn er afgelopen jaren minder speeltoestellen vervangen. Een overige voordeel bij openbaar groen wordt mede verklaard doordat er een subsidie voor buurtwerk was geraamd waarop geen uitgaven meer werden gedaan in 2019 en in de toekomst.

Programma 6: Sociaal domein en kerngericht werken

Wat hebben we bereikt?

Het sociaal domein is van ons allemaal

In 2019 is begonnen met het opstellen van de Sociaal Maatschappelijke Agenda (SMA). Eén agenda, ontschot, integraal, breed gedragen in de samenleving, herkenbaar en een goede basis voor (strategische) samenwerking. De gemeenteraad heeft in het tweede kwartaal van 2020 de SMA vastgesteld. De aanbevelingen uit het rekenkamerrapport gemeente Zederik zijn meegenomen in zowel de SMA als bij de doorontwikkeling van het Sociaal Team Vijfheerenlanden.

Het Sociaal Team Vijfheerenlanden werkt vanuit drie locaties: Vianen, Leerdam en Meerkerk. Er wordt steeds meer en beter samen gewerkt, er zijn gezamenlijke kennissessies en werkprocessen zijn vastgelegd in een handboek. De basis is nog steeds niet helemaal op orde, maar er zijn wel degelijk stappen gemaakt.

De sociale infrastructuur in Leerdam heeft een stevige impuls gekregen door het samenwerken van maatschappelijk partners in één gebouw, 'Sociaal Lokaal Leerdam'. Partners die profiteren van de korte lijnen zijn bijvoorbeeld het Sociaal Team, welzijnswerk, jongerenwerk, GGZ, NAH-vraagwijzer (niet-aangeboren hersenletsel) en vluchtelingenwerk. Ook in Meerkerk en Vianen wordt onderzocht, hoe de samenwerking op één locatie kan worden versterkt.

Kerngericht werken en overheidsparticipatie

We organiseren ons werk dicht bij de inwoners. Ook dit maakt onderdeel uit van de SMA. Met het programma wijk- en dorpsgericht werken (voorbereid in 2019, vaststelling begin 2020) is dit een gegeven. Het actieprogramma dat onderdeel is van het programma zorgt ervoor dat de gehele organisatie, het bestuur en gemeenteraad hiermee vertrouwd raakt.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het sociaal domein is van ons allemaal

Versterken van preventie en (vroeg)signalering, 0e lijn en hulp aan de voorkant; het verbinden van formele en informele zorg en ondersteunen van vrijwilligers

Diverse projecten en subsidies aan voorliggende voorzieningen zijn in 2019 gecontinueerd en hebben zo bijgedragen aan preventie op het sociaal domein. Voorbeelden zijn de inlopen, de open eettafels en maaltijdvoorzieningen. De afgelopen jaren is geïnvesteerd in de verbinding tussen de formele en informele zorg en de ondersteuning van vrijwilligers. De basis die voorgaande jaren samen met de welzijnsinstellingen is neergelegd, is verder uitgebreid. Er is bijvoorbeeld geïnvesteerd in de uitbreiding van Handje Helpen over heel Vijfheerenlanden. Netwerken waar formele en informele zorgorganisaties samenwerken zijn ontstaan of verstevigd. Zoals het Netwerk Wel Thuis in Vianen en het platform vrijwilligerswerk in Leerdam en Zederik. Ook het project Welzijn op Recept in Vianen is een mooi voorbeeld van het koppelen van de 0e en 1ste lijnszorg. Nu verwijzen formele zorgpartners vaker door naar activiteiten die georganiseerd worden door informele zorgpartners. De Welzijnsinstellingen hebben in 2019 vrijwilligers ondersteund, onder meer door gebruik te maken van de vrijwilligersvacaturebank en het ondersteunen van diverse initiatieven van vrijwilligers.

Eenzaamheid bestrijden door ontmoetingen te stimuleren

Verschillende projecten en activiteiten, waaronder de Open Huiskamer (De Prenter) en Lunchroom Donjon bij de Welzijnsinstellingen zijn (mede) gericht geweest op stimuleren van ontmoetingen om eenzaamheid te bestrijden. De regeling Inwonersinitiatieven kende diverse initiatieven die ontmoetingen stimuleerden in 2019. Voorbeelden zijn Fietsmaatjes en uitbreiding van de maatschappelijke functie van de Noorderberg.

Integratie van oud- en nieuwkomers

Inburgeraars moeten taalvaardig zijn om volop te kunnen meedoen in onze samenleving. De gemeenten Vijfheerenlanden, Gorinchem en Molenlanden hebben gezamenlijk een pilotfinanciering van het Ministerie van SZW toegekend gekregen. Deze pilot betreft een innovatief idee over het versneld leren van de Nederlandse taal in combinatie met participatie: De Taalsnelweg naar Werk. In het najaar van 2019 is deze pilot gestart met twee groepen statushouders. De eerste groep wordt in snel tempo klaargestoomd voor het taalniveau A2, de tweede groep voor het taalniveau B1. Daarna gaan de deelnemers aan het werk (vanaf maart 2020). Tevens start er dan een nieuwe ronde van twee groepen.

Innovatie en opgave gericht werken

Dit koppelen wij aan al lopende (succesvolle) initiatieven zoals bijvoorbeeld Gezond In De Stad (GIDS, preventie), armoedepact (vroegsignalering), Welzijn op Recept en (extra) inzet op participatie. Initiatieven zoals het stimuleren van vrijwilligerswerk en mantelzorg, consultatiebureau voor ouderen en dementievriendelijke gemeente zetten wij door. Succesvolle initiatieven als Alzheimer Trefpunt en Breincafe Camino zijn in 2019 voortgezet. Rondom jeugdigen zijn in 2019 onder andere de succesvolle initiatieven van KIES-coaching en Home-Start voortgezet. Al deze initiatieven hebben bijgedragen aan de transformatie binnen het sociaal domein en het voorkomen van zwaardere zorg.

Subsidiebeleid

In 2019 zijn we begonnen met de harmonisatie van het subsidiebeleid. Dit gebeurt in samenspraak met de maatschappelijke partners die subsidie ontvangen. In het tweede kwartaal van 2020 is de nieuwe algemene subsidie verordening VHL (ASV) vastgesteld. Als kapstok fungeert naast de ASV de SMA: wat draagt subsidie verstrekken bij aan het realiseren van de opgaven en doelen en het bereiken van beoogde maatschappelijke effecten?

Regio

De dienstverlening van PAUW werkbedrijven is met ingang van 2019 overgegaan naar WIL en WerkwIJS. De SW medewerkers uit Vianen zijn formeel in dienst van de gemeente gekomen. WIL voert de werkgeverstaken uit. De medewerkers werken bij de gemeente, zijn gedetacheerd bij andere werkgevers of werken beschut bij WerkwIJS of Kansis. WIL verzorgt de begeleiding. De werkgevers (WerkwIJS, gemeente, Kansis) begeleiden 'on the job'. De overgang van PAUW naar WIL is goed verlopen. Ambtelijk blijft het aandacht vragen om 'losse eindjes', te repareren, bijvoorbeeld in de samenwerkingsafspraken tussen WIL en WerkwIJS.

Participatie

De taakoverdracht van WIL naar AVRES is soepel verlopen. Zo heeft Avres onder andere de betaaldatum voor de uitkeringen vervroegd en is maatwerk geboden in de overdracht van cliënten in lopende trajecten. Ook is uitgebreid gecommuniceerd over de overgang van WIL naar Avres en wat dat voor de individuele cliënt zou kunnen betekenen. De overgang van WIL naar Avres leidt tot kleine wijzigingen in het aanbod voor de cliënten uit Vianen. Zo richt Avres haar re-integratie en activeringsdienstverlening ook op de cliënten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, de zogenaamde klantgroep 4 (WIL-indeling). Daarnaast zijn er kleine verschillen in de minimaregelingen. Afhankelijk van de gezinssamenstelling en de combinatie van regelingen waar een huishouden gebruik van

maakt, kan een huishouden een financieel voor- of een nadeel hebben. Voor de jaarstukken 2019 bijzondere bijstand geldt dat de berekening van de draagkracht bij Avres wat verschilt ten opzichte van WIL. Daarnaast zijn er verschillen als het gaat om maximale vergoedingen. In schrijnende gevallen is er altijd de mogelijkheid om maatwerk toe te passen.

Passend aanbod

Vanuit de Participatiewet is gewerkt aan het bieden van een passend aanbod. Zowel Avres als WIL zijn meer lokaal gaan werken. De werkwijze om de cliënt en zijn vraag centraal te stellen is verder ontwikkeld en toegepast. Avres heeft, samen met SamenDoen en het sociaal team in Meerkerk en Leerdam, waar nodig maatwerk toegepast. WIL heeft via het lokaal werkteam, en samen met het sociaal team in Vianen en Stichting Welzijn Vianen, waar nodig maatwerk toegepast. Op deze manier zijn zowel Avres als WIL ook meer lokaal gaan werken. Om de overgang voor de cliënten van WIL uit Vianen naar Avres te vergemakkelijken en zichtbaar aanwezig te zijn in Vianen heeft Avres een pand in Vianen gehuurd.

Het goede voorbeeld geven bij arbeidsinclusie

Deze ambitie is opgenomen in het collegeprogramma. Met het organiseren van werkervaringsplaatsen in de schoonmaak bij ons team facilitaire zaken is een eerste aanzet gegeven voor het realiseren van deze ambitie. Vanaf 2020 breiden we onze inzet uit naar de realisatie van garantiebannen en de toepassing van SROI.

Arbeidsmarktregio

De rijksoverheid heeft in het kader van Perspectief op Werk voor 2019 en 2020 een jaarbijdrage van €1 miljoen beschikbaar gesteld aan elke arbeidsmarktregio. De gemeente Vijfheerenlanden voert de kassiersfunctie uit voor de arbeidsmarktregio Gorinchem als onderdeel van opgave 11 van de Regionaal Maatschappelijke Agenda. Deze opgave gaat over een goed functionerende arbeidsmarkt waarin iedereen kan meedoen. Sinds de gemeentelijke herindeling maakt de gemeente Vijfheerenlanden deel uit van twee arbeidsmarktregio's. Vianen is onderdeel van arbeidsmarktregio Midden-Utrecht, en Leerdam en voormalig Zederik van de arbeidsmarktregio Gorinchem. Ondanks dat de gemeente Vijfheerenlanden grenzeloos samenwerkt, moet er op basis van wetgeving een keuze gemaakt worden bij welke regio wij formeel aansluiten. De voorbereidingen voor een keuze lopen.

Harmonisatie Integratie statushouders

In 2019 is de begeleiding van statushouders bij de huisvesting in onze gemeente en de ondersteuning bij de integratie in onze samenleving geharmoniseerd. De begeleiding en ondersteuning van statushouders is voor de hele gemeente ondergebracht bij Stichting VluchtelingenWerk Zuidwest-Nederland, onder leiding van één teamleider en met de inzet van vele vrijwilligers uit de gemeente.

Participatie statushouders

In 2019 is gestart met de harmonisatie van de participatie van statushouders. Namelijk door de statushouders van de voormalige gemeente Vianen van WIL onder te brengen bij AVRES (per 1 januari 2020). Tevens is het voormalige vluchtelingensteunpunt Vianen ondergebracht bij VluchtelingenWerk Zuidwest-Nederland, zodat alle statushouders in onze gemeente eenduidige maatschappelijke begeleiding aangeboden krijgen. Met ingang van 1 januari 2021 wijzigt de Wet inburgering. Dat is het moment waarop ook inhoudelijk de wijze van participatie van statushouders wordt aangepast.

Jeugd

De overgang naar de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden van cliënten die jeugdhulp ontvangen is soepel verlopen. De verordening en nadere regels zijn aangepast,

vastgesteld en gepubliceerd. Er is een begin gemaakt met harmonisatie van werkprocessen. Het registreren in een gezamenlijk systeem helpt hierbij. De wachtlijsten in de jeugdzorg zijn een groot landelijk probleem. Het terugbrengen van de wachtlijsten door zorgaanbieders lukt niet binnen de huidige wetgeving en de inrichting van de zorg. De wachttijden zorgen ervoor dat de doorstroom stagneert en dat het sociaal team casusregie moet houden (overbruggingszorg). In 2019 heeft de gemeenteraad € 240 uit de reserve sociaal domein beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het Transformatieplan Regio Lekstroom. Hiermee zijn de middelen die de voormalig gemeenten Leerdam en Zederik hebben ontvangen van het Rijk in het kader van het transformatiefonds 'Zorg voor Jeugd' toegevoegd aan het budget voor de regio Lekstroom. De regio Lekstroom heeft hierdoor haar projectplannen kunnen uitvoeren en de begroting voor het Transformatieplan regio Lekstroom aan kunnen passen aan het aantal kinderen dat in de gemeenten in Lekstroom woont. De projecten zijn: Grip op Jeugdhulp, Jeugdhulp met verblijf, het omdenk- en expertiseteam, 18-/18+ en de aanbesteding Essentiële Functies.

Wmo

Over het algemeen hebben de inwoners geen last ondervonden van de harmonisatie van de individuele voorzieningen vanuit de Wmo. Medio 2019 waren de wachttijden iets langer dan gebruikelijk. Door krapte op de arbeidsmarkt is het in 2019 niet gelukt om de (structurele) Wmo-formatie op orde te brengen en kwaliteitsmedewerkers in (vaste) dienst te nemen. Spoedzaken hebben altijd voorrang gekregen. Voor de huishoudelijke ondersteuning zijn de herindicaties in het laatste kwartaal van 2019 gestart.

Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang

In 2019 zijn de samenwerkingsafspraken voor de overgang van de centrumgemeente Dordrecht naar Utrecht opgesteld en ondertekend. Vanaf 2020 stromen nieuwe cliënten in bij Utrecht. Daarnaast is er, ter voorbereiding op de verdere decentralisatie 'beschermd wonen', gewerkt aan het lokale plan van aanpak 'Beter thuis' en het regionale Lekstroomplan 'Op weg naar beschermd thuis'. Beide plannen worden in de eerste helft van 2020 aan het college voorgelegd. Het doel is om in 2022 te starten met de verdere decentralisatie richting de regio Lekstroom.

Wet verplichte Geestelijke Gezondheidszorg

Met de invoering per 1 januari 2020 van de Wet verplichte Geestelijke Gezondheidszorg (WvGGZ) is de gemeente verantwoordelijk voor het instellen van een meldpunt voor het verrichten van verkennend onderzoek bij een melding en voor het horen van cliënten wanneer er sprake is van het opleggen van een crisismaatregel. De gemeente Vijfheerenlanden heeft in 2019 samen met andere gemeenten in regio Lekstroom deze nieuwe wet voorbereid en ingevoerd.

Kerngericht werken en overheidsparticipatie

Elke wijk en dorp krijgt een eigen wethouder

Hier is in het coalitieakkoord gehoor aan gegeven.

Wij respecteren de verschillen tussen de diverse wijken en dorpen

De wijkambassadeurs en de dorps- en wijkwethouders hebben hier constant aandacht voor. Eén van de uitgangspunten van het programma wijk- en dorpsgericht werken is identiteit. Wijk- en dorpsgericht werken betekent, dat we ons aansluiten bij de behoefte en identiteit van een specifieke wijk, dorp of gehele stad. We gaan constant op zoek naar maatwerk. Dat betekent dat we met elke initiatiefnemer in gesprek gaan om tot de best passende uitvoering te komen.

Wij stellen € 1 miljoen beschikbaar voor inwonersinitiatieven

Hier is in het coalitieakkoord gehoor aan gegeven, waarbij 2019 het startjaar was. In dit jaar was er € 500 beschikbaar. Er zijn in 2019 78 initiatieven uitgevoerd, waarvan er 63 in het fysieke domein plaatsvonden en 14 aandacht hadden voor kwetsbare doelgroepen. Eind 2019 is naar aanleiding van de evaluatie de aanpassing gedaan om meerjarige initiatieven mogelijk te maken van maximaal 3 jaar.

Inwonersinitiatieven

De halfjaarrapportages geven inzicht in de initiatieven en de daarbij horende toegekende bedragen. Deze rapportages worden beschikbaar gesteld aan de gemeenteraad.

We introduceren het 'Right to challenge'

In 2019 is een begin gemaakt met de ontwikkeling van Right to challenge. In 2020 wordt dit voorgelegd aan de gemeenteraad.

Aanpak dorpshuizen, sportzalen en andere ontmoetingsplekken

Eind 2019 is een begin gemaakt met het in kaart brengen van alle sociale ontmoetingsplaatsen waar wij als gemeente een financiële relatie mee hebben. Aan de hand van gesprekken die zijn gevoerd in 2019 met besturen en gebruikers stellen we in 2020 een set van uitgangspunten op waarmee we toekomstige aanvragen kunnen beoordelen. Dit komt na de zomer 2020 in besluitvorming.

Wat waren de kosten (in duizenden euro)?

Nr.	Naam taakveld	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Werkelijk 2019	Verschil 2019
6.1	Samen kracht en burgerparticipatie	4.640	4.967	5.308	341 N
6.2	Wijkteams	346	346	0	346 V
6.3	Inkomensvoorzieningen	15.619	15.619	16.550	931 N
6.4	Begeleide participatie	3.783	4.529	4.089	440 V
6.5	Arbeidsparticipatie	762	30	642	612 N
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.195	1.041	3.510	2.469 N
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	8.399	9.490	10.144	654 N
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	10.982	14.123	15.129	1.006 N
6.81	Geëscaleerde zorg18+	114	114	80	34 V
6.82	Geëscaleerde zorg18-	689	689	0	689 V
	Totaal lasten	46.529	50.984	55.452	4.504 N
6.1	Samen kracht en burgerparticipatie	237	237	237	0 V
6.2	Wijkteams	-348	-348	0	348 V
6.3	Inkomensvoorzieningen	10.395	10.395	10.386	9 N
6.4	Begeleide participatie	113	113	51	62 N
6.5	Arbeidsparticipatie	0	0	1.247	1.247 V
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	353	685	857	172 V
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	646	1.646	827	819 N
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	385	385	0 V
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	700	950	1.046	96 V
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0 V
	Totaal baten	12.096	14.063	15.036	973 V
	Saldo baten en lasten	34.433	36.885	40.416	3.531 N
0.10	Toevoeging reserves	0	721	485	236 V
0.10	Onttrekking reserves	1.175	2.186	1.913	273 N
	Saldo reserves	-1.175	-1.465	-1.428	37 N

Resultaat	33.258	35.420	38.988	3568 N
------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Toelichting (alle bedragen x € 1.000)

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie: per saldo 341 N

Onder dit taakveld vallen alle uitgaven met betrekking tot burgerinitiatief, vrijwilligers, mantelzorg, sociaal cultureel werk, dorpshuizen en dergelijke. Aan taakveld 6.1 is € 0,8 miljoen aan loonkosten toegerekend die geraamd zijn op programma 0 (en daar dus tot een voordeel leiden). Gecorrigeerd voor deze post is er sprake van een nadeel op dit taakveld van € 496. Dit voordeel kan vooral worden verklaard, doordat er minder aan subsidies is verstrekt dan begroot. Dit betreft bijvoorbeeld het budget voor inwonersinitiatieven dat niet volledig is benut.

6.2 Wijkteams: per saldo 694 V

De uitvoering van de WMO (huishoudelijke hulp & vervoersvoorzieningen) werd tot en met 2017 voor de gemeenten Leerdam en Zederik uitgevoerd door de GLZ-WMO organisatie. De deelnemende gemeenten deden daarvoor een bijdrage aan die "Organisatie". Zo ook Zederik. In 2018 zijn deze bijdragen overgedragen aan de BVO en de budgetten gecorrigeerd. De baten op deze begrotingspost zouden daarbij tegen de bijdrage aan de BVO Vijfheerenlanden moeten wegvallen. Dit is in de begroting van de voormalige gemeente Zederik niet correct gebeurt. Met het opstellen van de begroting 2019 van de gemeente Vijfheerenlanden zijn alle gemeentelijke budgetten overgenomen en zo ook deze verkeerd gecorrigeerde bedragen. Hierbij zijn de bijdragen aan en van de BVO onderling geëlimineerd. Gevolg is, dat er een saldo is blijven staan, dat niet is weggefallen tegenover de bijdrage aan de BVO (348 V). Dus betreft een eenmalig voordeel. Daarnaast is een deel van de bijdrage aan de ZHZ Serviceorganisatie voor de subsidie aan St. jeugdteams op dit taakveld begroot. De kosten van St. Jeugdteams zijn echter volledig verantwoord op taakveld 6.71. Hierdoor ontstaat er op dit taakveld een éénmalig voordeel.

6.3 – 6.5 Inkomensvoorzieningen – participatie: per saldo 73 V

Op dit taakveld is sprake van een beperkt voordeel van € 73. Echter, dat komt alleen maar doordat een ontvangst vanuit de arbeidsmarktregio ter grootte van € 710 op dit taakveld is geboekt. Dit bedrag betreft een integratieuitkering die wij doorgestort hebben gekregen vanuit de arbeidsmarktregio. Hierop zijn deels uitgaven gedaan in 2019, maar het restant ter grootte van € 710 moet beschikbaar blijven voor het doen van uitgaven in 2020. Het leidt nu dus in 2019 tot een incidenteel voordeel op dit taakveld, maar via de resultaatbestemming wordt voorgesteld dit bedrag beschikbaar te houden voor 2020 om aan onze verplichtingen aan de arbeidsmarktregio te kunnen doen.

Gecorrigeerd voor dit voordeel is er op deze drie taakvelden sprake van een nadeel van € 637. Onder deze drie taakvelden vallen alle uitgaven met betrekking tot bijstandsverlening, minimaregeling en de uitvoeringskosten van Werk en Inkomen Lekstroom (WIL) en AVRES. Het nadeel is mede ontstaan doordat de Rijksuitkering lager is uitgevallen dan begroot (240 N). Ook is de (voordelige) afrekening AVRES in 2017/2018 dubbel opgenomen (233 N). Dit moet verrekend gaan worden met de reserve Sociaal Domein omdat het grote voordeel op het Sociaal Domein 2017 in de reserve is gestort. Tot slot zijn op dit taakveld een aantal uitgaven geboekt die feitelijk bij de WMO thuishoren. De reden dat deze uitgaven hier zijn geboekt is dat AVRES deze taken voor de gemeente uitvoert. Het bijbehorende budget is echter opgenomen bij het taakveld WMO. De reden hiervoor is dat de Rijksmiddelen oorspronkelijk afkomstig waren uit de voormalige Wet Tegemoetkoming Chronisch Zieken en Gehandicapten (WTCG) en door het Rijk zijn overgeheveld naar de uitkering WMO. Voor de uitvoering van dit onderdeel zijn afspraken gemaakt met AVRES. Omdat de kosten zijn geboekt op dit taakveld en het budget staat op taakveld WMO, leidt dit hier tot een nadeel (540 N) en op taakveld WMO tot een voordeel. Dit voordeel is echter bij de WMO weer onderdeel van het totale saldo

met diverse plussen en minnen. Naast deze nadelen is er ook sprake van voordelen op begeleide participatie (297 V) en uitvoering van de WSW bij WIL (80 V).

6.6, 6.71, 6.81 WMO, maatwerkdienstverlening 18+, geëscaleerde zorg 18+: per saldo 3.640 N

Aan deze taakvelden is € 2,9 miljoen aan loonkosten toegerekend die geraamd zijn op programma 0 (en daar dus tot een voordeel leiden). Gecorrigeerd voor deze post is er sprake van een nadeel op dit taakveld van ongeveer € 0,6 miljoen.

Bij het taakveld 3.4 Zoals aangegeven bij de financiële toelichting op inkomensvoorzieningen, is bij WMO een bedrag van € 540 begroot, dat bedoeld is voor AVRES en waarvan de uitgaven verantwoord worden op taakveld 6.3. Het tekort op WMO is hierdoor feitelijk niet € 775 maar € 1.315. Deels wordt dit echter verklaard door incidentele factoren. Zo is de boekwaarde van de vervoersvoorzieningen volledig afgeboekt (298 N). Dit mede in het kader van de harmonisatie van de financiële grondslagen. Daarnaast overweegt het Kabinet om maatschappelijke diensttijd in te voeren. Samen met de gemeente Utrecht hebben wij ons aangemeld voor een pilot. Deze aanmelding is gehonoreerd waarbij wij, als eerste aanspreekpunt, € 1 miljoen hebben ontvangen. Dit bedrag moet deels worden doorgeschoven naar 2020 (300 N). De grootste overschrijdingen zijn echter terug te vinden bij de posten woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen, rolstoelen, huishoudelijke ondersteuning en begeleiding (voor huishoudelijke ondersteuning en begeleiding per saldo een tekort na aftrek van het "voordeel" op pgb's). Aangezien het hier om een zogenaamde 'open-einde-regeling' gaat, is de zorgvraag nauwelijks te sturen. Wel zal nog een nadere analyse plaatsvinden om te achterhalen waar die stijging door wordt veroorzaakt. De voorlopige verklaring is, dat het komt door de demografische ontwikkelingen (meer ouderen), langer zelfstandig thuis wonen van ouderen en de invoering van het abonnementstarief. Ook bij andere gemeenten zien we dergelijke stijgingen binnen de WMO.

6.72, 6.82 Maatwerkdienstverlening 18-, geëscaleerde zorg 18-: per saldo 317 N.

Onder deze taakvelden vallen alle uitgaven met betrekking tot jeugdzorg. In de Bestuursrapportage 2019 is er voor jeugdzorg een tekort van € 1.770 gemeld. De kostenstijging van de jeugdhulp is een landelijke trend en het betreft een open-einde-regeling. Bij de begroting 2020 is hiermee dan ook al rekening gehouden. Dit tekort is in de Bestuursrapportage 2019 teruggebracht tot € 470 omdat er bij de Meicirculaire 2019 € 1.300 extra voor jeugdzorg voor Vijfheerenlanden beschikbaar is gekomen. Uiteindelijk is het tekort uitgekomen op 317 N. Dit nadeel wordt volledig verklaard door noodzakelijke inhuur. Dit nadeel moet overigens ook gezien worden tegenover het substantiële voordeel op de organisatiekosten dat bij het taakveld overhead wordt gemeld.

Loonkosten per programma 6.1, 6.6, 6.71

De loonkosten (en aan projecten toerekende uren) van alle medewerkers die in het primaire proces werkzaam zijn, zijn verwekt op het taakveld overhead. De rechtstreeks toe te wijzen kosten moeten op de taakvelden verantwoord worden. Dit is een verplichting vanuit de wet – en regelgeving (BBV). Bij het maken van de Programmabegroting 2019 was er echter nog onvoldoende inzicht in de verdeling van deze kosten om ze goed te kunnen toerekenen aan de programma's en taakvelden. Daarom is er toen voor gekozen om deze lasten en baten op programma 0 te verantwoorden (onderdeel: Overhead). Aan dit programma (6) is een bedrag van € 3.750.803,- toegerekend. Voor een overzicht van de gehele overhead wordt verwezen naar de paragraaf overhead bij deel 2 de Jaarrekening 2019.

Programma 7: Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Wat hebben we bereikt?

Het bevorderen/in stand houden van een gezonde leefstijl en een gezonde sociale/fysieke leefomgeving

In 2019 is de gemeente Vijfheerenlanden aangesloten bij de GGD regio Utrecht (GGDrU). Het maatwerk dat wij afnemen is ingeregeld. Daarbij kan gedacht worden aan het gebruik van het Meldpunt Advies & Bezorgd, trainingen Verwijsindex voor ons sociaal team en Interne Begeleiders van scholen. Een goede samenwerking is opgebouwd met de GGDrU. Zo is de gezondheidssituatie in de gemeente Vijfheerenlanden in beeld gebracht op wijkniveau.

In december 2019 heeft de gemeenteraad de exploitatie, begraaftarieven en juridische aspecten van het te harmoniseren beleid- en beheerplan Begraven vastgesteld. Tegelijkertijd zijn de beheerverordening, verordening Lijkbezorgingrechten, nadere regels en de tarieventabel vastgesteld. In de eerste helft van 2020 vindt de afronding van het beleidsplan plaats, te weten: beheer- en onderhoudsplan, begraafbehoefte en capaciteit, organisatie, processen en werkwijze. De harmonisatie van de begraafplaatsadministratie is afgerond zodat we vanaf 1 januari 2020 een eenduidige en betrouwbare administratie hebben.

Vijfheerenlanden is een duurzame gemeente

In de regio Alblasserwaard & Vijfheerenlanden is onze gemeente (ambtelijk) opdrachtgever van de Regionaal Maatschappelijke Agenda(RMA)-opgave voor de energietransitie. In U16-verband is gewerkt aan inzicht krijgen in de opgave voor duurzaam op te wekken energie. De startnotitie Regionale Energie Strategie (RES) van de U16 is vastgesteld door de raad. Dit resulteert in 2020 in een concept-bod aan het Rijk. Op 4 oktober 2019 heeft de gemeente Vijfheerenlanden een energiecongres georganiseerd. Ook hebben m.i.v. 2019 alle college- en raadsvoorstellen een duurzaamheidsparagraaf gekregen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het bevorderen/in stand houden van een gezonde leefstijl en een gezonde sociale/fysieke leefomgeving

Gezondheidsbeleid

In de wijken met gezondheidsachterstanden, worden voortaan de GIDS middelen (Gezond in de Stad) ingezet die de drie voormalige gemeenten ontvingen. Begin 2020 wordt het landelijk Gezondheidsbeleid openbaar. Het lokale gezondheidsbeleid wordt in navolging daarvan opgesteld. Het concept 'positieve gezondheid' blijft leidraad voor onze gemeente in een integrale benadering.

Vijfheerenlanden is een duurzame gemeente

Klimaatstresstesten

In 2019 zijn de klimaatstresstesten afgerond en voor 2020 staan de risicodialogen op het programma. Met de regio's Alblasserwaard & Vijfheerenlanden en Utrecht zijn we bezig dit vorm te geven. Er wordt gekeken naar overstromingsrisico's als mede de bodemdalingsgevolgen. Eind 2020 hopen we een uitvoeringsagenda te hebben voor de gemeente Vijfheerenlanden binnen de beide regio's.

Afvalinzameling

Per 1 juni 2019 heeft de gemeente Vijfheerenlanden alle afvalinzameling ondergebracht bij Waardlanden. Dat is efficiënter. Beide afvalbrengstations in de gemeente (in Leerdam en in Vianen) worden door Waardlanden gehuurd. Bij de overdracht van taken is aandacht geweest voor de gevolgen voor het personeel. Een deel van het personeel heeft de overstap gemaakt naar Waardlanden en een deel is in dienst gebleven bij de gemeente Vijfheerenlanden. Na besluitvorming en implementatie van de keuze voor één inzamelaar is vervolgens gewerkt aan het harmoniseren van de afvalstoffenheffing, het opstellen van één afvalverordening en de overwegingen voor de keuze voor één verwerker. Een besluit op dit laatste dossier is inmiddels in het tweede kwartaal van 2020 genomen.

Eerlijke handel

Uitgezocht is of, in navolging van de voormalige gemeente Leerdam, ook heel Vijfheerenlanden FairTrade kon worden. Het bleek op korte termijn onhaalbaar om aan de vele criteria hiervan te voldoen. Bovendien moet er een breed maatschappelijk draagvlak georganiseerd worden met inwoners en bedrijven om dit certificaat te kunnen behalen.

Duurzaam inkopen

In het inkoop- en aanbestedingsbeleid zijn uitgangspunten geformuleerd voor het inkoopproces. Sinds 2019 is de inkooptool operationeel in het Zaaksysteem. Ter invulling van de beleidsuitgangspunten wordt, in deze verplicht te doorlopen tool, vanaf meervoudig onderhandse aanbestedingen de vraag gesteld hoe er maatschappelijk verantwoord ingekocht kan worden. Ongeveer 50% wordt maatschappelijk verantwoord ingekocht. Niet voor elke opdracht zijn immers eenvoudig duurzaamheideisen te stellen, zoals bijvoorbeeld bij een adviesvraag. Bij opdrachten voor werken blijken er daarentegen meeromvattende duurzaamheideisen te worden gesteld. De eisen en wensen lopen van zoveel mogelijk digitaal inkopen, het lokaal inkopen en zo beperken van reisafstanden voor leveringen en diensten, naar het gebruik van de milieutool van het ministerie, het inkopen en gebruiken van duurzame producten en materialen, het hergebruiken van materialen en het stellen van (hoge) duurzaamheideisen conform Bijna Energie Neutrale Gebouwen (BENG) aan gebouwen.

Circulaire economie

In 2019 is gestart met een circulaire verkenning. Doel is om een plan te maken en uit te voeren om eigen organisatie te laten voldoen aan de doelstellingen circulaire economie. Nu is er eerst een start gemaakt met het overkoepelend Duurzaamheidsbeleid waar het thema circulaire economie een onderdeel is. Na het vaststellen van dit beleid zal de nieuwe medewerker circulaire economie in 2021 beleid maken om de eigen organisatie te laten voldoen aan de doelstellingen van circulaire economie.

Compenseren deel CO2 uitstoot door woningbouw door het planten van bomen

In 2019 is onderzoek gedaan naar mogelijke locaties waar bomen geplant kunnen worden in verband met compensatie CO2 uitstoot door woningbouw. Er zijn al een aantal initiatieven gestart om deze extra bomen te planten. Dit is zowel binnenstedelijk als voedselbos of tiny forest aan de rand van de stedelijke omgeving.

Milieu

In 2019 is het harmoniseren van onder andere het geluid- en bodembeleid (nieuwe bodemkwaliteitskaart met bijbehorend grondstromenbeleid) gestart. Daarnaast is begonnen met het actualiseren en harmoniseren van het hogere waarde-beleid. Met een hogere waarde-procedure kan een hogere geluidsbelasting (waarde) worden toegestaan dan de voorkeursgrenswaarde.



Water

Verschillende projecten zijn afgerond. Zo zijn de duikers aan de Violierlaan en de Drossaardlaan in Leerdam verruimd. Dit om de afvoer van water in Leerdam Noord te verbeteren. Ook is in 2019 een deel van de beschoeiing van de stadgracht Vianen vervangen. Dit is duurzaam uitgevoerd door het recyclen van de materialen uit de oude beschoeiing. Daarnaast zijn in Vianen langs de Hagenweg natuurvriendelijke oevers aangelegd.

Riolering

In Vianen is op de Voorstraat het riool vervangen en is een regenwaterriool aangelegd om de wateroverlast in de binnenstad te verminderen. Bij de ontwikkeling van de Blauwpoort is bij de aanleg van de riolering een extra regenwateruitlaat naar de stadgracht gemaakt. Deze hemelwateruitlaat en het regenwaterriool in de Voorstraat zijn onderdeel van het grotere project 'Verminderen wateroverlast van de Binnenstad Vianen'. Voor het doortrekken van de stadgracht wordt samengewerkt met het Waterschap. Als dit lukt, wordt een stukje historische watergang hersteld. In dat geval zal in 2020 nog een voorstel tot aankoop van grond aan de raad worden voorgelegd. Ook is in de Stuartweg te Vianen het regenwaterriool vergroot en zijn er extra regenwateruitlaten aangebracht. Hiermee is de wateroverlast voor het industriegebied sterk verminderd.

In Lexmond is op de Bastiaan Bosstraat de riolering vervangen en is een regenwaterriool aangelegd voor het afkoppelen van hemelwater. In de Patrimoniumstraat is het riool gerelined.

In de Johan van Oldebarneveldstraat te Leerdam is het gemengd riool vervangen en is een regenwaterriool aangelegd en groene parkeerplaatsen. Hierdoor wordt de wijk Leerdam West meer klimaatrobust.

In 2019 is de renovatie en vervanging van een aantal minigemalen gestart. Dit betreft diverse kernen. Dit project wordt in het tweede kwartaal 2020 afgerond.

Binnen de komgrenzen van de kernen in de voormalige gemeente Zederik is de riolering opnieuw ingemeten. Hierdoor zijn tegelijkertijd de duikers opnieuw in beeld gebracht.

Begraven

De poort van de begraafplaats aan de Broekseweg in Ameide is vervangen. Ook is de toegang aangepast. Met het raadsbesluit van 12 december 2019 zijn ook het begraafbeleid (beheerplan) en de bijbehorende tarieven geharmoniseerd.

Wat waren de kosten (in duizenden euro)?

Nr.	Naam taakveld	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Werkelijk 2019	Verschil 2019
7.1	Volksgezondheid	1.763	1.884	1.922	38 N
7.2	Riolering	3.680	3.674	5.283	1.609 N
7.3	Afval	3.697	4.216	5.356	1.140 N
7.4	Milieubeheer	1.048	1.209	1.384	175 N
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	502	523	1.969	1.446 N
	Totaal lasten	10.690	11.506	15.913	4.407 N
7.1	Volksgezondheid	0	0	0	0 V
7.2	Riolering	6.869	6.869	6.762	107 N
7.3	Afval	5.564	5.564	5.933	369 V
7.4	Milieubeheer	38	38	7	31 N
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	857	857	1.035	178 V
	Totaal baten	13.328	13.328	13.737	409 V

	Saldo baten en lasten	-2.638	-1.822	-2.176	3.999 N
0.10	Toevoeging reserves	0	0	0	0 V
0.10	Onttrekking reserves	0	155	12	143 N
	Saldo reserves	0	-155	-12	143 N
	Resultaat	-2.638	-1.977	-2.164	4.141 N

Toelichting (alle bedragen x € 1.000)

7.1 Volksgezondheid: per saldo 38 N

Bij het taakveld 4.3 (programma onderwijs) is toegelicht dat op dit taakveld een bedrag is begroot, waarvan de bijbehorende kosten op programma 7 worden verantwoord. Dit betreft een bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling DGJ/GGD (75 N). Dit nadeel wordt dus gecompenseerd door een gelijk voordeel bij taakveld 4.3.

7.2 Riolering: per saldo 1.716 N

Aan taakveld 7.2 is € 459 aan loonkosten toegerekend die geraamd zijn op programma 0 (en daar dus tot een voordeel leiden). Gecorrigeerd voor deze post is er sprake van een nadeel op dit programma van € 1.257. In het tarief rioolheffing wordt rekening gehouden met de direct toe te rekenen kosten voor het beheer van de riolering en het waterbeheer (deze kosten worden op dit taakveld verantwoord) en met indirect toe te rekenen kosten. De direct toe te rekenen kosten zijn in 2019 vrijwel conform begroting uitgevoerd. Wat betreft de indirect toe te rekenen kosten zoals BTW, apparaatskosten, overhead, kwijtschelding en straatreiniging is er sprake van een voordeel. Dit voordeel ontstaat, doordat er - wat betreft de toe te rekenen kosten van apparaat, overhead en straatreiniging - in 2019 onvoldoende kan worden teruggevallen op een voorcalculatorisch uitgangspunt. Dit heeft als oorzaak, dat de tarieven 2019 van de rioolheffing zijn gebaseerd op de gemeentelijke rioleringsplannen van de drie voormalige gemeenten, maar er inmiddels als gevolg van de herindeling sprake is van een nieuwe organisatie. De aan riolering toe te rekenen kosten die deze nieuwe organisatie maakt, zijn in 2019 nog onvolledig in de begroting zichtbaar gemaakt en gekoppeld aan het taakveld riolering. Dit leidt ogenschijnlijk tot een voordeel. Als gevolg hiervan wordt het verschil tussen de opbrengsten uit de rioolheffing en de direct en indirect toegerekende kosten in de voorziening riolering gestort. Bij de Programmabegroting 2021 zal er sprake zijn van een nieuw geharmoniseerd gemeentelijke rioleringsplan Vijfheerenlanden, met een nieuwe en duidelijke toerekening van directe en indirecte kosten, welke is gebaseerd op de nieuwe organisatie.

7.3 Afval: per saldo 1.247 N

Aan taakveld 7.3 is € 144 aan loonkosten toegerekend die geraamd zijn op programma 0 (en daar dus tot een voordeel leiden). Gecorrigeerd voor deze post is er sprake van een nadeel op dit programma van € 1.104. De voormalige gemeenten Leerdam en Zederik waren aangesloten bij de GR Waardlanden wat betreft de inzameling van huishoudelijk afval. In 2019 is ook besloten om Waardlanden verantwoordelijk te maken voor de inzameling van huishoudelijk afval op het grondgebied van de voormalige gemeente Vianen. Wat betreft de indirect toe te rekenen kosten zoals BTW, apparaatskosten, overhead, kwijtschelding en straatreiniging is er sprake van een voordeel. Dit voordeel ontstaat, doordat er - wat betreft de toe te rekenen kosten van apparaat, overhead en straatreiniging - in 2019 onvoldoende kan worden teruggevallen op een voorcalculatorisch uitgangspunt. Dit alles heeft betekend, dat de begroting 2019 ingrijpend is gewijzigd. Waar rekening is gehouden met een gedeeltelijke uitvoering van de afvaltaak in eigen beheer is deze in de praktijk volledig door Waardlanden uitgevoerd. Dat betekent een hogere bijdrage aan Waardlanden, deels gecompenseerd door lagere kosten. Per saldo is er in 2019 echter sprake van een substantieel nadeel. Dit is deels het gevolg van een afschrijving op de boekwaarde van het eigen inzamelmaterieel (247 N).

Dit is een gevolg van de overdracht van de inzameltaak Vianen naar de GR Waardlanden. Het overige nadeel is voor een belangrijk deel het gevolg van het in december 2018 door de Tweede Kamer vastgestelde belastingplan. In dit plan is de afvalstoffenbelasting verhoogd met circa 22 euro (inclusief BTW) per ton. Met deze verhoging is in de afvalstoffenheffing 2019 geen rekening gehouden, gebaseerd als deze immers is op de tarieven 2018 van de afzonderlijke gemeenten. Daarnaast is er sprake van de ontwikkeling (in 2018 ook al zichtbaar) dat de opbrengst van reststoffen (grondstoffen) sterk afneemt en soms zelfs negatief wordt. Dit betekent dat de opbrengsten van afvalscheiding (VANG) sterk zijn afgenomen.

7.4 Milieubeheer: per saldo 206 N

Aan taakveld 7.4 is € 105 aan loonkosten toegerekend die geraamd zijn op programma 0 (en daar dus tot een voordeel leiden). Gecorrigeerd voor deze post is er sprake van een nadeel op dit programma van € 101. Dit nadeel wordt verklaard doordat de inwonerbijdrage aan de Omgevingsdienst op dit taakveld wordt verantwoord, terwijl deze deels wordt begroot op de programma's 0 en 8. Aldaar is er dus sprake van voordelen. Ook zijn er afrekeningen over 2018 van de Omgevingsdienst ZHZ (74 N) en 2019 ODRU (144 N) ontvangen. Deze nadelen worden voor een belangrijk deel gecompenseerd door voordelen bij de uitvoering van het duurzaamheidsbeleid (268 V). In 2019 zijn een aantal activiteiten vertraagd door uitval van capaciteit in team Duurzaamheid. Dit wordt met extra inhuur ingehaald in 2020. In 2020 wordt het duurzaamheidsbeleid opgesteld waarin de richting en kaders uitgezet gaan worden. Daaruit vloeien diverse grote projecten voort zoals de Transitievisie Warmte, ondersteuning van energiedorp Everdingen, de nul-op-meter woning, en participatie rondom het Duurzaamheidsplan en de RES.

7.5 Begraafplaatsen en crematoria: per saldo 1.271 N

Aan taakveld 7.4 is € 1.273 aan loonkosten toegerekend die geraamd zijn op programma 0 (en daar dus tot een voordeel leiden). Gecorrigeerd voor deze post is er sprake van een voordeel op dit programma van € 2. Dit betreft een combinatie van een aantal voor- en nadelen. Een nadeel betreft de vervroegde afschrijving van alle activa met betrekking tot begraafplaatsen en gebouwen begraafplaatsen met een aanschafwaarde die kleiner is dan € 25 (164 N). In de door de raad in maart 2019 vastgestelde financiële verordening staat opgenomen dat activa met een aanschafwaarde kleiner dan € 25 niet meer geactiveerd mogen worden. Consequentie hiervan is, dat alle activa met een lagere aanschafwaarde vervroegd moeten worden afgeschreven. Dit leidt de komende jaren overigens tot lagere kapitaallasten. Dit wordt deels gecompenseerd door lagere kapitaallasten bij de overige investeringen (74 V). Ook is er sprake van extra onderhoudswerkzaamheden (28 N). Bij de inkomsten is er sprake van minder begravingen dan begroot en daardoor minder leges (26 N). Het exploitatieresultaat begraafplaatsen is onttrokken aan de egalisatievoorziening (171 V). Enkele kleinere posten (25 N) leiden tot het saldo van € 2 voordelig gecorrigeerd voor toegerekende loonkosten.

Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ontwikkeling en stedelijke vernieuwing

Wat hebben we bereikt?

Wij behouden de unieke kwaliteiten van ons gebied en de kernen

Met de schaarse en kostbare ruimte wordt zo zorgvuldig mogelijk omgesprongen. Bij woningbouw- en herstructureringsprojecten worden de unieke kwaliteiten van het desbetreffende gebied benadrukt en waar mogelijk versterkt. Waar in deze projecten wordt voorzien in de behoeften op het gebied van onder andere wonen, recreëren en zorg is het ook onze taak om duidelijke visies en beleid te schrijven om in de toekomst adequaat in te spelen op raagstukken in het fysieke domein.

Ruimtelijke ontwikkeling pakken we in gezamenlijkheid op

Een grote opgave voor de organisatie is om het beleid en de visies afkomstig uit de drie voormalige gemeenten te harmoniseren. Vanwege deze harmonisatieopgave is er dit jaar gewerkt aan verschillende beleidsstukken en visies voor de fysieke leefomgeving.

In aanloop naar de invoering van de Omgevingswet zijn voor de provinciale omgevingsvisie verschillende gesprekken geweest tussen de gemeente en de provincie Utrecht. In dit jaar zijn de nodige voorbereidingen getroffen, om met ingang van 1 januari 2021 te kunnen werken met de Omgevingswet.

Ons platteland blijft leefbaar en vitaal

Een leefbaar en vitaal platteland bestaat uit meerdere factoren. Onder andere een gezonde leefomgeving, biodiversiteit en een goede sociaal economische situatie. Door het toevoegen van landschappelijke elementen vergroten we de biodiversiteit en werken we aan een gezondere leefomgeving. We werken aan een goede waterhuishouding, een goed bodemsysteem, toevoegen van biodiversiteit, robuuste natuur en toekomstgerichte duurzame landbouw. Samen met grondeigenaren werken we aan projecten die de natuur versterken. Daarnaast spreken we in lokaal en regionaal verband over hoe enerzijds aspecten als duurzaamheid en klimaatadaptatie gewaarborgd kunnen worden en anderzijds het economisch potentieel van de agrarische sector optimaal wordt benut en een toekomstbestendige invulling krijgt.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Wij behouden de unieke kwaliteiten van ons gebied en de kernen

Woningbouwlocaties en stedelijke vernieuwing

Op meerdere locaties in de gemeente Vijfheerenlanden wordt er gewerkt aan verschillende omvangrijke woningbouw- en herstructureringsprojecten. In onze gemeente zijn in 2019 in totaal 518 nieuwbouwwoningen toegevoegd:

Leerdam (inclusief Kedichem en Schoonrewoerd)	113
Vianen	183
Hagestein (inclusief Hoef en Haag)	149
Everdingen (inclusief Zijderveld)	0
Lexmond	36
Ameide	14

Tienhoven	1
Meerkerk	16
Hei- en Boeicop	4
Leerbroek	2
Nieuwland	0
Totaal aantal nieuwbouwwoningen	518

Leerdam – Woningbouwlocatie Broekgraaf

In 2008 is begonnen met de ontwikkeling van de nieuwe woonwijk Broekgraaf. Pas in 2014 zijn de eerste woningen gebouwd, maar de ontwikkeling loopt sinds die tijd gestaag door. De aandachtspunten voor Broekgraaf zijn in 2019 niet gewijzigd, maar wel een stap verder gebracht. De vaststelling van de integrale herziening van het bestemmingsplan voor Broekgraaf, dat in juli door de gemeenteraad behandeld zou worden, is door de uitspraak van de Raad van State over de PAS-regeling op 29 mei 2019 opgeschort. We hebben juridische ondersteuning om te kijken hoe we op termijn toch de integrale herziening van het bestemmingsplan kunnen vaststellen en wat daarvoor gedaan moet worden. Hiervoor zijn we echter ook afhankelijk van de oplossing die het Rijk en de provincie aanreiken. Ondertussen wordt verder gewerkt met uitwerkingsplannen op basis van het moederplan; het vastgestelde bestemmingsplan in 2010. In 2019 zijn uitwerkingsplannen vastgesteld voor fase 5.6 en 5.7 en zijn uitwerkingsplannen voorbereid voor fase 5.1 t/m fase 5.5 en fase 5.8 t/m 5.10. In totaal gaat het daarbij om zo'n 200 woningen. Er zijn nu zo'n 300 woningen gerealiseerd en zo'n 200 woningen in aanbouw of in voorbereiding. Fase 4 en het resterende deel van fase 1 is volop in aanbouw. Fase 5 en fase 2 zijn in ontwikkeling. De eerste woningen in fase 5 worden binnenkort gebouwd. De ontwikkeling van fase 3 is in 2020 opgepakt. De ontwikkeling van deze fase hangt samen met de oplossing voor de spoorweginfrastructuur. Hierover zijn wij in gesprek met de provincie Utrecht en ProRail.

Leerdam – Buitens van Van Iperen

De Buitens van Van Iperen is een woningbouwproject op een voormalig transportbedrijfsterrein aan het Laantje van Van Iperen. Dit ligt aan de westrand van de wijk West in Leerdam. De gemeenteraad van Leerdam heeft in 2009 het stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan vastgesteld, zodat de kwaliteit en het bijzondere karakter die het woongebied kent, gewaarborgd zijn. Eind 2010 is een anterieure overeenkomst afgesloten voor het ontwikkelen van 85 woningen. Eind 2019 zijn de Hofjes 2, 3 en 4 van deze woningbouwontwikkeling al geruime tijd opgeleverd en bewoond. Er wordt overlegd tussen de ontwikkelaar en de gemeente over de openbare ruimte die de gemeente gaat beheren. In 2020 wordt begonnen met de bouw van het laatste Hofje, Hofje 1.

Vianen – Woningbouwlocatie Hazelaarplein

Wat betreft de woningbouwlocatie Hazelaarplein in Vianen is medio 2019 door de raad ingestemd met de stedenbouwkundige kaders en de budgetvrijgave. Vervolgens is een bewonersbijeenkomst georganiseerd samen met LekstedeWonen en Waterschap Rivierenland (WSRL) (vanwege dijkversterking). Het college heeft eind 2019 ingestemd met een samenwerkingsovereenkomst met het Waterschap. Deze is begin 2020 ondertekend. De samenwerkingsovereenkomst tussen gemeente en LekstedeWonen is in voorbereiding en de bestemmingsplanherziening is opgestart. De verwachting is dat in het derde kwartaal van 2020 het bestemmingsplan aan de gemeenteraad wordt aangeboden. Het plan voorziet in de bouw van minimaal 115 woningen.

Vianen – Sluiseiland

In 2017 is de ontwikkeling van Sluiseiland gegund aan Smit's Bouwbedrijf uit Beverwijk. De ontwikkelaar realiseert op eigen kosten en risico de woningen, openbare ruimte en infrastructuur. En levert na planrealisatie het openbaar gebied terug aan de gemeente.

Het gehele plan met 184 woningen wordt in drie fases gerealiseerd. In september 2019 is het bestemmingsplan dat de ontwikkeling mogelijk moet maken onherroepelijk geworden en zijn de laatste zaken geregeld zodat de grond aan de ontwikkelaar overgedragen kan worden. Begin 2020 heeft de grondoverdracht plaatsgevonden en is gestart met de realisatie van de eerste fase.

Hoef en Haag – nieuw dorp

Het project Hoef en Haag is in volle gang. Fase 1 is gerealiseerd, fase 2 is bijna afgerond en fase 3 wordt op dit moment gerealiseerd. Het inrichtingsplan voor fase 4 is in ontwikkeling. Er zijn 505 woningen opgeleverd en 736 verkocht. De realisatie van een geluidsscherm langs de A27 is gegund en wordt in 2020 gerealiseerd.

Meerkerk – Ontwikkeling woningbouwlocatie Weide II

In samenwerking met Waterschap Rivierenland is in 2019 onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om aqua-thermie (energieopwekking uit water) toe te passen in de nieuwe woonwijk De Weide II. De uitkomst van dit onderzoek en de naar aanleiding daarvan opgestelde aanbevelingen zullen in 2020 ter besluitvorming worden voorgelegd. Daarna kan in principe de aanbesteding van de woningbouwontwikkeling plaatsvinden. In dit project wordt voorzien in de realisatie van 150 woningen. Het sportcomplex De Weide II is gerealiseerd en in gebruik genomen.

Leerdam – Achter de Pijp

In 2019 is er binnen het project Achter de Pijp in Leerdam hard gewerkt aan de openbare ruimte in diverse straten. Ook zijn de woningen in de Rozen-/Tulpstraat in aanbouw genomen. Zoals zoveel projecten in Nederland heeft ook Achter de Pijp hinder ondervonden van de PFA's-problematiek. Vooralsnog levert dit een vertraging van ongeveer 3 maanden op. De aannemer doet er alles aan om die achterstand in te lopen. Tot op heden kunnen de financiële consequenties die gemoeid zijn met de PFA's worden opgelost binnen het project. Als er overschrijdingen dreigen, dan wordt de gemeenteraad hierover in de bestuursrapportage geïnformeerd.

Leerdam – Herinrichting Dokter Reilinghplein, Stationsweg en Meent

Nadat in mei 2019 de gemeenteraad het voorlopig ontwerp voor het Dokter Reilinghplein heeft vastgesteld, is in een bouwteamconstructie het ontwerp voor de herinrichting verder uitgewerkt. Het definitieve ontwerp is gereed, maar blijft niet binnen de door de gemeenteraad gestelde financiële kaders. In januari 2020 heeft het college een opiniërende memo gestuurd naar de gemeenteraad met de vraag of en hoe de gemeenteraad de herinrichting van het Dokter Reilinghplein wil voortzetten. De Raad heeft daarop ingestemd met verhoging van het uitvoeringskrediet. De werkzaamheden zijn medio 2020 begonnen en worden waarschijnlijk nog voor de jaarwisseling afgerond.

Hagestein – Aankoop perceel Achterweg

Voor de tijdelijke huisvesting van een basisschool is aanvankelijk gebruik gemaakt van de locatie naast de Meester Vosschool in Hagestein. Nu op deze locatie te weinig ruimte beschikbaar is, is een perceel aan de Achterweg aangekocht. Op deze locatie vestigt de school zich, totdat zij terecht kunnen op hun beoogde locatie aan de Brink in Hoef en Haag. Daarnaast biedt het perceel potentie voor de ontwikkeling van Hagestein.

Meerkerk – Aankoop ambulancepost Energieweg

Medio 2019 heeft de gemeenteraad ingestemd met de aankoop van de ambulancepost. De overdracht kon in principe direct na dit besluit plaatsvinden. De RAV ZHZ heeft ons echter verzocht om de koop van de Energieweg 112 uit te stellen omdat totdat hun nieuwe post in Schelluinen opgeleverd is. De post aan de Energieweg 112 gebruiken zij tot die tijd als opkomstlocatie en voor de avond- en slaapdiensten. De nieuwe post van de RAV ZHZ was half mei 2020 gereed. De verkoop van het pand en bijbehorende grond wordt voorbereid. Een aantal geïnteresseerde kopers heeft zich al gemeld.

Woonvisie

In 2019 is ook gewerkt aan de nieuwe gemeentelijke woonvisie. Zo is in mei en juni van dat jaar een woonwensenonderzoek gehouden onder de inwoners van de gemeente. In de zomer zijn vier participatiebijeenkomsten gehouden, waarin de resultaten van het onderzoek en bijbehorende analyse zijn gepresenteerd. In het najaar zijn op verschillende bijeenkomsten de hoofdonderwerpen uit de woonvisie voorgelegd aan inwoners, bewonersinitiatieven, huurdersorganisaties, woningcorporaties, zorgpartijen en marktpartijen. De woonvisie is in 2020 vastgesteld door de gemeenteraad.

Vorbereiding invoering Omgevingswet

Met het oog op de invoering van de Omgevingswet zijn in 2019 voorbereidingen getroffen voor het opzetten en structureren van een intern werkproces dat past binnen de gedachtegang van deze wet. Deze nieuwe manier van werken wordt toegepast bij de 'intaketafel'. Tijdens deze intaketafel wordt al in de beginfase van een complex plan het hele plan met interne en externe stakeholders uitgebreid besproken en behandeld. Op 12 december 2019 is de eerste intaketafel georganiseerd. Vanaf januari 2020 vindt dit eens in de twee weken plaats.

In 2020 is begonnen we met een plan van aanpak voor de gemeentelijke omgevingsvisie. Op verschillende regionale informatiebijeenkomsten zijn de nodige contacten opgedaan en is kennis vergaard om met dit onderwerp aan de slag te gaan. Periodiek wordt in het kernteam de stand van zaken besproken van de implementatie van deze wet. In 2019 ging het voornamelijk over de inventarisatie van de opgave en de daaropvolgende voorbereidingswerkzaamheden. We bereiden ons nu voor op de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2021.

Provinciale Omgevingsvisie (POVI)

In navolging op de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) heeft de provincie Utrecht in 2019 gewerkt aan de Provinciale Omgevingsvisie (POVI). Het doel is om voor het gehele grondgebied van de provincie een strategische visie voor de gehele fysieke leefomgeving vast te stellen. De provincie heeft in aanloop naar de vaststelling van deze visie en de omgevingsverordening een planning vastgelegd op welke momenten de gemeente inspraak kan hebben. Zodoende zijn er in het najaar van 2019 ambtelijke en bestuurlijke overleggen geweest tussen provincie en gemeente. In januari 2020 is een uitgebreide inhoudelijke reactie gestuurd op het conceptontwerp van de provinciale omgevingsvisie en omgevingsverordening.

Verduurzaming woningvoorraad in samenwerking met corporaties

De afspraken met de corporaties worden vastgelegd in prestatieovereenkomsten. Hierbij is in het bijzonder aandacht besteed aan duurzaamheid. In 2019 zijn met de drie woningcorporaties: Fien Wonen, Lekstede Wonen en KleurrijkWonen, afspraken gemaakt over de kwaliteit en duurzaamheid van de corporatiewoningen. Op basis van de biedingen van Fien Wonen en Lekstede Wonen is na de zomer toegewerkt naar prestatieafspraken voor 2020. De in het verleden door de voormalige gemeente Leerdam met KleurrijkWonen gemaakte prestatieafspraken hebben nog een looptijd tot en met 2020. Het uiteindelijke doel is dat corporaties een bijdrage leveren aan de verduurzaming van zowel de bestaande als nieuwe woningvoorraad.

Nota grondbeleid en aankoop van gronden

In de nota grondbeleid worden de strategische keuzes beschreven voor bijvoorbeeld woningbouwlocaties, actieve of faciliterende grondpolitiek, het kostenverhaal, de strategische aankoop van gronden en grondprijzenbeleid. De Woonvisie en Strategische Visie geven input voor de Nota grondbeleid. De Nota grondbeleid wordt opgesteld nadat de twee eerder genoemde visies in 2020 zijn vastgesteld.

Landschapsvisie

In de strategische visie worden de lijnen uitgezet voor toekomstbestendige landbouw. Dit geeft houvast voor het opstellen van het toekomstbeeld voor platteland, natuur en landbouw binnen de landschapsvisie. De landschapsvisie wordt in 2020 opgesteld en ter vaststelling voorgelegd aan de raad.

Regionaal landschapsuitvoeringsplan AV

In regionaal verband is onze gemeente bestuurlijk opdrachtgever van opgave 1 (Landschapsuitvoeringsplan) van de Regionale Maatschappelijke Agenda in de Regio AV (zie ook programma 1). Samen met de gemeenten Molenlanden en Gorinchem, de provincies Utrecht en Zuid-Holland en Waterschap Rivierenland is met een uitgebreid regionaal ontwikkel- en participatietraject in december 2019 het Uitnodigingsdocument Landschapsontwikkeling Regio AV gepresenteerd. Aan de hand van dit document wordt vanaf 2020 in de regio AV verder onderzoek gedaan, beleid ontwikkeld en/of worden projecten opgestart.

Gebiedscommissie Utrecht-west

Daarnaast participeren wij actief in het samenwerkingsverband Gebiedscommissie Utrecht-West en werken daarmee aan de vitaliteit en kwaliteit van het landelijk gebied in het westelijk deel van de provincie Utrecht. Het doel is om er nu en in de toekomst op een goede manier te kunnen blijven wonen, werken en recreëren. De commissie is actief in projecten op het gebied van natuurontwikkeling, duurzame landbouw, beperking bodemdaling, recreatie, cultuurhistorie en leefbaarheid. Kenmerkende projecten zijn Energieneutrale Melkveehouderij, het Programma Aanpak Veenweiden en Snel Internet in het buitengebied. In 2020 liggen er volop kansen, aangezien de provincie Utrecht onlangs € 28 miljoen heeft uitgetrokken voor de verdere verbetering van het landelijk gebied. Hiernaast vervult de gemeente een actieve rol (zowel ambtelijk, als bestuurlijk) bij het tot stand komen van de 5e Pijler 'Groen & Landschap' binnen de Regio U16. Deze pijler vormt - samen met vier andere thema's - voor onze gemeente een belangrijke bouwsteen in het REP van de Regio U16.

Bestemmingswijziging

Het komt regelmatig voor, dat grondeigenaren en gestopte of afbouwende agrariërs met een aanvraag komen om agrarische bestemmingen te wijzigen, de functie van agrarische opstallen te veranderen of dat zij deze vrijgekomen bebouwing willen inbrengen in de 'ruimte-voor-ruimte' regeling. Om verrommeling van het buitengebied tegen te gaan wordt spaarzaam omgesprongen met de schaarse ruimte en structurele invulling gegeven aan vrijgekomen agrarische bebouwing. Enerzijds bekijken we bij vrijgekomen agrarische bebouwing en grond hoe we de gebruikersmogelijkheden kunnen verruimen. Anderzijds bekijken we bij bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing hoe de gemeente mee kan werken aan een bestemmingswijziging. Altijd wordt vanuit een kritisch positieve grondhouding gekeken hoe de kenmerkende ruimtelijke kwaliteit kan worden beschermd dan wel versterkt.

Landschaps- en natuurontwikkeling

Voor landschaps- en natuurontwikkeling wordt samengewerkt met Het Utrechts Landschap. Zo wordt binnen een project een gebied geschikt gemaakt voor de watersnip door de percelen te 'vernatten'. Hierdoor krijgen andere plantsoorten een kans en wordt het leefgebied van de watersnip vergroot. Dit draagt bij aan het vergroten van de biodiversiteit en voegt leefgebied voor bedreigde soorten toe. Ook ondersteunen wij Blauwzaam en de agrarische coöperatie in het project Prachtsloten. Hiermee wordt de dotterbloem terug gebracht in het gebied.



Daarnaast zetten we in op ander slotenbeheer om de waterkwaliteit in de sloten te verbeteren.

Wat waren de kosten (in duizenden euro)?

Nr.	Naam taakveld	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Werkelijk 2019	Vershil 2019
8.1	Ruimtelijke ordening	319	329	2.727	2.398 N
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijfsterreinen)	50	3.050	7.603	4.553 N
8.3	Wonen en bouwen	1.028	1.271	2.628	1.357 N
	Totaal lasten	1.397	4.650	12.958	8.308 N
8.1	Ruimtelijke ordening	51	53	234	181 V
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijfsterreinen)	0	0	7.732	7.732 V
8.3	Wonen en bouwen	2.392	2.883	2.528	355 N
	Totaal baten	2.443	2.936	10.494	7.558 V
	Saldo baten en lasten	-1.046	-1.286	-2.464	750 V
0.10	Toevoeging reserves	0	120	291	171 N
0.10	Onttrekking reserves	36	3.166	149	3.017 N
	Saldo reserves	-36	-3.046	142	3.189 N
	Resultaat	-1.082	-4.332	-2.606	3.938 N

Toelichting (alle bedragen x € 1.000)

8.1 Ruimtelijke ordening: per saldo 2.217 N

Aan taakveld 8.1 is € 2,4 miljoen aan loonkosten toegerekend die geraamd zijn op programma 0 (en daar dus tot een voordeel leiden). Gecorrigeerd voor deze post is er sprake van een voordeel op dit programma van € 214. Dit voordeel wordt vooral verklaard door meevallende baten. Ingaande 2019 zijn de leges voor de procedures voor afwijking of wijziging van bestemmingsplannen namelijk op dit taakveld verantwoord. Op dit taakveld worden immers ook de bijbehorende lasten verantwoord. Geconstateerd kan worden, dat er inmiddels sprake is van structureel meer legesopbrengsten dan begroot. Daarnaast is een bedrag van € 31 ontvangen van Eneco in verband met de plaatsing van drie windmolens in Windpark Autena. Dit bedrag (en ook het in 2018 ontvangen bedrag) moeten nog wel worden gestort in de reserve "ruimtelijk kwaliteitsfonds buitengebied". Het voordeel bij de lasten wordt vooral veroorzaakt door het feit, dat er in 2019 minder adviezen nodig zijn geweest van de Omgevingsdienst regio Utrecht. Dit, omdat er minder nieuwe plannen zijn ingediend.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen): per saldo 3.179 V

Op dit taakveld worden de lasten en baten verantwoord met betrekking tot de ontwikkeling van woningbouwlocaties. Deze ontwikkeling vindt plaats via door de raad vastgestelde grondexploitaties. Lasten en baten worden verrekend via de balans. Deze verrekening is in principe financieel neutraal. Tenzij er sprake van winstneming. Dit is het geval in 2019. Het voordeel op dit taakveld is namelijk deels het gevolg van winstnemingen bij de grondexploitaties Broekgraaf en Helsdingen (81 V). Daarnaast blijkt het nadeel op de voorzieningencluster Broekgraaf lager uit te komen (90 V). Ook is er minder uitgegeven aan algemene adviezen inzake grondexploitaties (8 V). Voor een uitgebreide toelichting op de grondexploitaties wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.

Een begrote verliesvoorziening van € 3.000 ter dekking van een verlies op de voorgestelde grondexploitatie Hazelaarplein is niet gerealiseerd. Volgens wet en regelgeving is dit namelijk geen grondexploitatie. Er wordt immers geen grond verkocht. De begrote grondexploitatie Hazelaarplein wordt dan ook via het voorstel bij deze rekening omgezet naar een krediet.

8.3 Wonen en bouwen: per saldo 1.712 N

Aan taakveld 8.3 is € 1,9 miljoen aan loonkosten toegerekend die geraamd zijn op programma 0 (en daar dus tot een voordeel leiden). Gecorrigeerd voor deze post is er sprake van een voordeel op dit programma van € 181. Dit per saldo voordeel wordt vooral verklaard doordat er sprake is van een op dit taakveld begrote bijdrage aan de Omgevingsdienst Regio Utrecht van € 148, waarvan de werkelijke uitgaven op taakveld 7.4 zijn verantwoord (148 V). Het voordeel op dit taakveld wordt dus gecompenseerd door een gelijk nadeel bij taakveld 7.4. Daarnaast is er sprake van minder legesopbrengsten (185 N). Dit nadeel is in de praktijk echter meer dan volledig gecompenseerd door lagere inhuuruitgaven.

0.10 Reserves: per saldo 189 N

Bij de financiële toelichting op taakveld 8.2 is aangegeven, dat er in 2019 sprake is van winstnemingen op de grondexploitaties Broekgraaf en Helsdingen en van een lager verwacht nadeel op de grondexploitatie Voorzieningencluster Broekgraaf. Conform bestaand beleid worden deze winstnemingen echter toegevoegd aan de reserve grondexploitaties.

Een begrote onttrekking van € 3.000 ter dekking van een verlies op de voorgestelde grondexploitatie Hazelaarplein is niet gerealiseerd. Volgens wet en regelgeving is dit namelijk geen grondexploitatie. Er wordt immers geen grond verkocht. De begrote grondexploitatie Hazelaarplein wordt dan ook via het voorstel bij deze rekening omgezet naar een krediet.



Algemene dekkingsmiddelen

Inleiding

In de programmabegroting en in de jaarstukken wordt onderscheid gemaakt tussen de specifieke en de algemene dekkingsmiddelen. Bij specifieke dekkingsmiddelen betreft het bijvoorbeeld opbrengsten die in rekening worden gebracht voor verstrekte diensten. Denk daarbij aan de afvalstoffenheffing voor het ophalen van huisvuil, bouwleges voor het verstrekken van bouwvergunningen, rioolheffing voor het mogen afvoeren van afvalwater en de leges burgerzaken voor bijvoorbeeld het verstrekken van rijbewijzen en reisdocumenten. Specifieke dekkingsmiddelen hangen dus samen met een concreet taakveld en zijn financieel verantwoord bij de betreffende programma's.

Anders dan de specifieke dekkingsmiddelen, zijn de algemene dekkingsmiddelen vrij te besteden. Algemene dekkingsmiddelen zijn dus niet aan een bepaald taakveld, programma of doel gebonden. Algemene dekkingsmiddelen maken het leeuwendeel van de gemeentelijke inkomsten uit. De belangrijkste algemene dekkingsmiddelen betreffen daarbij de gemeentelijke financieringsfunctie (treasury), belastingen en (in financiële omvang verreweg het allerbelangrijkst) de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Ook nog te verdelen stelposten vormen onderdeel van de algemene dekkingsmiddelen.

In de paragraaf Financiering wordt al ingegaan op de financiering van de gemeente en de ontwikkelingen op de kapitaalmarkt. Voor een uitgebreide inhoudelijke toelichting hierop wordt dan ook verwezen naar deze paragraaf.

In de paragraaf Lokale heffingen wordt een uitgebreide inhoudelijke toelichting gegeven op de opbrengst van belastingen, leges en heffingen en wordt aangegeven welk beleid we voor de verschillende belastingen hebben gevoerd. Ook hiervoor wordt dus verwezen naar deze paragraaf. Overigens zijn de voor de invordering van de belastingen en de waardebeoordeling van de onroerende zaken te maken kosten onderdeel van programma 0 (bestuur, ondersteuning en dienstverlening).

Zoals al aangegeven vormt de algemene uitkering uit het gemeentefonds voor iedere gemeente (en dus ook de gemeente Vijfheerenlanden) verreweg de belangrijkste inkomstenbron. Jaarlijks ontvangt elke gemeente volgens het in de Financiële verhoudingswet opgenomen verdeelstelsel een uitkering uit het gemeentefonds. Het verdeelstelsel houdt daarbij (op genormeerde wijze) rekening met de onderlinge verschillen in de kosten waar de gemeenten voor staan en met het verschil in draagkracht van de gemeenten (de belastingcapaciteit). De algemene uitkering is bestemd voor de bekostiging van de autonome taken van de gemeente. Dat zijn taken die veelal dicht bij de burger liggen. Dat kan dus wettelijke taken betreffen (bijvoorbeeld bestuur, veiligheid, wegenbeheer en onderwijshuisvesting) alsook niet wettelijke taken (zoals sport en cultuur). De omvang van de jaarlijkse ontvangsten uit het gemeentefonds is voor de gemeenten een gegeven (en kan dus niet door de gemeenten worden beïnvloed), maar iedere gemeente is in principe vrij in het besteden ervan. De groei of krimp van het gemeentefonds hangt af van de ontwikkeling van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven. Dus als het Rijk meer uitgeeft, dan groeit het gemeentefonds navenant mee, en andersom.

Daarnaast worden bij de algemene dekkingsmiddelen de nog niet toegewezen uitgaven verantwoord. Deze stelposten zijn in de programmabegroting opgenomen ter dekking van verwachte maar nog niet concreet gemaakte of verdeelde uitgaven. Dit betreft bijvoorbeeld de stelpost volume-uitbreiding. Deze is bedoeld voor de kosten die samenhangen met de groei van het aantal inwoners van onze gemeente. Dit wordt veroorzaakt door de productie van nieuwbouwwoningen. Als gevolg hiervan ontvangen

wij extra inkomsten uit het gemeentefonds en de OZB, maar maken wij bijvoorbeeld extra kosten voor het realiseren en beheren van nieuwe openbare ruimte en scholen. En moeten wij ook meer inwonerbijdrage betalen aan de gemeenschappelijke regelingen waarbij wij zijn aangesloten. Via deze stelpost worden de extra inkomsten verzameld en bestemd voor de verwachte extra uitgaven.

Wat waren de kosten (in duizenden euro)?

Nr.	Naam taakveld	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Werkelijk 2019	Verschil 2019
0.5	Treasury	4.736	4.736	2.161	2.575 V
0.61	OZB woningen	0	0	267	267 N
0.62	OZB niet-woningen	4	4	267	263 N
0.63	Parkeerbelasting	0	0	1	1 N
0.64	Belastingen overig	349	289	262	27 V
0.7	Algemene uitkering gemeentefonds	500	500	0	500 V
0.8	Overige baten en lasten	1.177	1.370	7.362	5.992 N
	Totaal lasten	6.766	6.899	10.320	3.421 N
0.5	Treasury	7.724	8.134	5.156	2.978 N
0.61	OZB woningen	6.885	6.885	7.086	201 V
0.62	OZB niet-woningen	5.021	5.021	4.834	187 N
0.63	Parkeerbelasting	509	509	509	0 V
0.64	Belastingen overig	1.674	1.708	1.682	26 N
0.7	Algemene uitkering gemeentefonds	77.236	80.536	80.233	303 N
0.8	Overige baten en lasten	641	1.023	7.766	6.743 V
	Totaal baten	99.690	103.816	107.266	3.450 V
	Saldo baten en lasten	-92.924	-96.917	-96.946	29 V
0.10	Toevoeging reserves	0	0	0	0 V
0.10	Onttrekking reserves	0	0	0	0 V
	Saldo reserves	0	0	0	0 V
	Resultaat	-92.924	-96.917	-97.470	553 V

Toelichting (alle bedragen x € 1.000)

0.5 Treasury: per saldo 412 N

Dit nadeel wordt verklaard door lagere dividendontvangsten (138 N). Dit betreft vooral een lager ontvangen dividend van Stedin. Het resterende nadeel wordt verklaard door de in deze jaarstukken doorgevoerde verlaging van de omslagrente. Daardoor is het op dit taakveld geraamde renteresultaat weliswaar gedaald, maar daar staat tegenover dat de op de overige taakvelden aan activa toegerekende omslagrente ook is gedaald. Op deze overige taakvelden leidt dit dus tot een voordeel.

0.7 Algemene uitkering: per saldo 197 V

Op dit taakveld is een uitgavenstelpost begroot van € 500 voor volumeontwikkeling. Deze is bedoeld ter dekking van extra uitgaven op de overige taakvelden als gevolg van de groei van onze gemeente in aantallen woningen en inwoners. Deze stelpost wordt pas vanaf 2020 aangewend (500 V). Gecorrigeerd voor dit voordeel is er sprake van een nadeel op de algemene uitkering van € 303. Dit nadeel wordt vooral verklaard door de berekening van de OZB-aftrek in het gemeentefonds. Eerder is al geconstateerd dat de gegevens voor deze aftrek door het Ministerie niet juist waren opgenomen in de berekening. Omdat op dat moment nog niet alle gegevens voorhanden waren, is een

grove inschatting gemaakt van de benodigde correctie. Deze is becijferd op een nadeel van € 600 en als zodanig in de begroting opgenomen. Eind 2019 bleek het nadeel echter € 1.000 te zijn (400 N). Voorts is in de Decemercirculaire 2019 de integratie-uitkering jeugd geactualiseerd omdat de fondsbeheerders eerder met niet juiste getallen voor de verdeling hebben gerekend (125 N). Ook zijn er eind 2019 door het Rijk nog een aantal maatstaven en integratie-uitkeringen geactualiseerd met een per saldo nadeel tot gevolg (100 N). Hiertegenover staan twee voordelen: een niet geraamde afwikkeling over 2017 en 2018 (100 V) en een bij de Decemercirculaire 2019 toegekend budget voor duurzaamheid (250 V).

0.8 Overige baten en lasten: per saldo 745 V

Dit voordeel wordt vrijwel volledig verklaard door de afrekening naar het resultaat van de Spodo-2 "subsidie" (1.004 V). In voorgaande jaarrekeningen van de gemeente Leerdam is deze post ten onrechte als een subsidievoorschot opgenomen. Dit is echter onjuist. De Spodo-2 "subsidie" is in 2009 aan de gemeente Leerdam verstrekt in het kader van de voorgenomen aanleg van een reizigerstunnel bij station Leerdam. Dit als onderdeel van de beoogde ontwikkeling van de "Poort van Noord". Dit project is uiteindelijk niet doorgegaan. Op deze in 2009 ontvangen "subsidie" rust echter geen terugbetalingsverplichting omdat deze in de vorm van een decentralisatie-uitkering bij het gemeentefonds aan de gemeente Leerdam is verstrekt. Ook bij de post "onvoorziene uitgaven" is sprake van een voordeel (95 V). In de begroting 2019 is € 100 opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Hiervan is in 2019 € 5 ingezet als gevolg van de motie "Steuw aan de Molukken" uit de raad van 7 november 2019. Bij de afwikkeling van oude vorderingen is er echter sprake van een nadeel. In het kader van nagekomen baten en lasten oude jaren is een voorziening getroffen voor oninbaarheid van oude vorderingen (225 N). Dit betreft het bedrag aan openstaande vorderingen 2011 t/m 2019 waarvan het de verwachting is dat deze – ondanks alle getrooste inspanningen – niet meer geïncasseerd zullen worden. Bijvoorbeeld als gevolg van het faillissement van de debiteur of door het vertrek van de debiteur uit Nederland. Nadelen zijn er ook bij de frictiekosten in verband met de vorming van Vijfheerenlanden. Voor de verantwoording van deze kosten is bij de Jaarrekening 2018 een voorziening frictiekosten gevormd. In deze voorziening is een bedrag opgenomen ter dekking van de kosten van uittreding en intreding uit en in diverse gemeenschappelijke regelingen. Dit voor zover deze kosten voortvloeiden uit de herindeling. Het in de voorziening gestorte bedrag is opgebouwd uit bijdragen van het Rijk, de provincie Utrecht, Provincie Zuid-Holland en de drie voormalige gemeenten. In de voorziening is echter geen dekking opgenomen voor de laatste frictiekosten die nog zijn ontstaan in 2019. Dit betreft vooral de inhuur van externe deskundigheid bij de intreding en uittreding van gemeenschappelijke regelingen (99 N). Dit is een gevolg van het feit dat dit traject tot in het eerste kwartaal van 2019 is doorgelopen. Ook is er in 2019 conform in 2018 met de Omgevingsdienst ZHZ gemaakte afspraken een vergoeding betaald bij de overgang van acht OZHZ medewerkers (70 N). De aan OZHZ betaalde (en in 2018 verantwoorde) uittredingskosten zijn hierdoor wel sterk verlaagd. Tenslotte heeft de belastingsamenwerking SVHW volgens afspraak in het eerste halfjaar van 2019 de uitvoering van de gemeentelijke belastingen van de voormalig gemeente Zederik nog gedaan (48 N). Dit om een goede overgang te waarborgen. Hiermee was geen rekening gehouden in de begroting 2019.

Overhead

Inleiding

Overhead wordt in het besluit Begroting en Verantwoording (BBV) gedefinieerd als "alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces". Dit betekent dus dat alle organisatiekosten die direct verbonden zijn aan de uitvoering van activiteiten of producten op een taakveld ook op het betreffende taakveld moeten worden begroot en verantwoord. Alle overblijvende organisatiekosten worden als "overhead" omschreven en centraal begroot en verantwoord op het overzicht overhead via taakveld 0.4 Overhead. In algemene zin bestaat de overhead volgens de definitie van de BBV uit de volgende onderwerpen:

- Bestuursondersteuning en beleidsadvisering.
- Financiën.
- HRM.
- Juridische zaken (exclusief bezwaar en beroep).
- Informatievoorziening, automatisering van systemen ten behoeve van de gemeentebrede bedrijfsvoering, documentmanagement en informatievoorziening.
- Facilitaire zaken en huisvesting (inclusief beveiliging).
- Interne en externe communicatie met uitzondering van klantcommunicatie.
- Verzekeringen.
- Hiërarchisch leidinggevenden, controllers en managementondersteuning werkzaam in de primaire processen en de staven van de clusters.

Het doel van het verbijzonderen van de overhead is om de vergelijkbaarheid met andere gemeenten te bevorderen. In de praktijk blijkt dit echter slechts in beperkte mate op te gaan. De omvang van de overhead (volgens de definitie van de BBV) is immers vaak afhankelijk van het door de betreffende gemeente gehanteerde organisatie-model. Zo zal bijvoorbeeld bij een regiegemeente de HRM afdeling vaak kleiner kunnen zijn (immers minder medewerkers), maar de afdeling Financiën niet (immers meer facturen). De gemeente Vijfheerenlanden zal in 2020 zijn organisatiekosten gaan vergelijken met die van andere gemeenten met een vergelijkbaar inwoneraantal. Onderdeel van deze benchmark zal ook zijn een vergelijking van de gemeentelijke overhead.

Wat waren de kosten (in duizenden euro)?

Nr.	Naam taakveld	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Werkelijk 2019	Verschil 2019
0.4	Overhead, ondersteuning organisatie	38.679	38.566	16.002	22.564 V
	Totaal lasten	38.679	38.566	16.002	22.564 V
0.4	Overhead, ondersteuning organisatie	2.599	1.367	388	979 N
	Totaal baten	2.599	1.367	388	979 N
	Saldo baten en lasten	36.080	37.199	15.614	21.585V
0.10	Toevoeging reserves	0	0	0	0 V
0.10	Onttrekking reserves	0	0	0	0 V
	Saldo reserves	0	0	0	0 V
	Resultaat	36.080	37.199	15.614	21.585 V

Toelichting (alle bedragen x € 1.000)

0.4 Overhead, ondersteuning organisatie: per saldo 2.894 V

Het voordeel op dit taakveld wordt verklaard door een voordeel van € 2.367 op de apparaatskosten en een voordeel van € 527 op een nog niet aangewend (en naar 2020 over te hevelen budget). Bij deze laatste post betreft het niet apparaatskosten. Beide resultaten worden hieronder toegelicht.

Het voordeel op de apparaatskosten wordt onder meer door de volgende posten verklaard:

- HRM: in de begroting 2019 is een budget van € 2,25 miljoen beschikbaar gesteld voor onder meer het afdekken van moeilijk in te vullen vacatures en mogelijke rechtspositionele kwesties. Hiervan is een deel niet benut in 2019 omdat de genoemde risico's zich (nog) niet ten volle hebben voorgedaan (650 V). Voor een deel van dit voordeel zal een voorstel worden gedaan om deze bij de resultaatbestemming te oormerken voor 2020. Voorts is een budget voor re-integratiecursussen voor ex-bestuurders op deze kostenplaats geraamd. De kosten zijn echter op de kostenplaats voormalig bestuur verantwoord (75 V). Ook is er een voordeel bij de betaalde verzekeringspremies voor personele verzekeringen (47 V). Ook het budget voor in-, door- en uitstroomkosten en doelgroepenbeleid is in 2019 niet volledig aangewend (55 V). Bij de ARBO kosten is sprake van een voordeel doordat er minder begeleiding is ingekocht dan waar rekening mee was gehouden (25 V).
- Personeelsbegroting: hierop is een voordeel ontstaan bij het totaal van salarissen en inhuur (624 V). Dit voordeel wordt verklaard door een afbouw van de inhuur in het laatste kwartaal van 2019 en een bijdrage van per saldo € 130 uit de voorziening voormalig personeel. Deze bijdrage was niet voorzien bij de Bestuursrapportage 2019 maar is een uitvloeisel van de jaarrekening 2018. Conform de BBV zijn immers alle voorziene meerjarige kosten van voormalig personeel in 2018 in een voorziening gestort. In 2019 zijn de in dat jaar gemaakte kosten gedekt door een bijdrage uit de voorziening
- Juridische zaken: hier is sprake van een voordeel bij de Proces en gerechtskosten (63 V). Het betreft proces- en gerechtskosten, alsmede niet-projectgebonden kosten voor extern juridisch advies. Vooraf is niet volledig in te schatten hoeveel aanspraak er in enig jaar gedaan gaat worden op dit budget. In 2019 is sprake geweest van een gering aantal gerechtelijke procedures en externe juridische adviesverzoeken. Daarnaast zijn er nog voordelen bij inhuur (30 V) en bij de algemene kosten (27 V).
- Control: In het vierde kwartaal van 2019 was een penetratietest op ons netwerk gepland. Door omstandigheden is deze test pas in 2020 uitgevoerd (33 V). De aanwending van het budget IBMN (inkoop samenwerking) is mede afhankelijk van het aantal te verwachten (veelal Europese) aanbestedingen. Bij de Bestuursrapportage is een extra budget van € 30 gehonoreerd. Uiteindelijk is het geraamde aantal Europese aanbestedingen lager uitgevallen. Twee zijn in het geheel niet doorgedaan en één is meervoudig onderhands aanbesteed. Hierdoor is het extra budget niet aangewend (30 V). Daarnaast werd bij de besteding van het IBMN-budget rekening gehouden met een vaste inzet van 16 uur voor interne begeleiding van de onderhandse inkopen. Door vroegtijdig vertrek van deze "IBMN-begeleider" werd het aantal uren hiervoor vanaf half oktober drastisch verminderd (6 V).
- Automatisering en informatisering: Hier is sprake van verschillende voordelen. Allereerst is in 2019 een schadevergoeding ontvangen van KPN voor het niet leveren van bij de aanbesteding van het Mitel systeem gedane toezeggingen (78 V). Ook is er een voordeel bij de licentiekosten. Dit omdat pas in 2020 is gestart met Microsoft (Exchange) in "the cloud" te zetten. Een voordeel bij informatisering (130 V) is ontstaan doordat diverse projecten uit de projectenbundel vertraging hebben opgelopen. Daarnaast bleken enkele projecten, gelet op de beschikbare capaciteit binnen andere teams, te ambitieus om al in 2019 te realiseren. Ook door een

gewijzigd inzicht op het gebied van het slim om gaan met data bleek het verstandig een project door te schuiven in de tijd. Omdat het hier echter een incidenteel budget betreft zal het voorstel worden gedaan om dit voordeel over te hevelen naar 2020. Een aanvullend voordeel bij de licentiekosten is ontstaan doordat kleine softwarepakketten bij de samenvoeging zijn opgezegd. De opbrengst hiervan zal worden ingezet voor de ondersteuning van werkprocessen die eerst opnieuw moeten worden ingericht. Dit wordt echter pas vanaf 2020 opgepakt (100 V). Daarnaast zijn ook de kapitaallasten lager uitgevallen (100 V). Dit valt deels te verklaren doordat de rente over de vaste activa is verlaagd (de renteomslag) van 1,5% uit de begroting 2019 naar 0,8% in de jaarrekening 2019.

- Facilitaire zaken: hier is sprake van een vervroegde afschrijving van alle activa met betrekking tot facilitaire zaken en gebouwenbeheer met een aanschafwaarde die kleiner is dan € 25 (272 N). In de door de raad in maart 2019 vastgestelde financiële verordening staat opgenomen dat activa met een aanschafwaarde kleiner dan € 25 niet meer geactiveerd mogen worden. Consequentie hiervan is, dat alle activa met een lagere aanschafwaarde vervroegd moeten worden afgeschreven. Dit leidt de komende jaren overigens tot lagere kapitaallasten.

Het voordeel op het niet aangewende budget wordt veroorzaakt doordat op dit taakveld in de primaire begroting 2019 een raming is opgenomen voor het verplaatsen en ontsluiten van het historisch archief van € 450 naar en door het Regionaal Archief Zuidoost Utrecht. Ook is hier een verhoging opgenomen van € 77 van de bijdrage aan de GR Regionaal Archief Zuid-Utrecht (RAVU). De verhuizing zal grotendeels plaatsvinden in 2020 (450 V). Voorgesteld zal dan ook worden om dit budget naar 2020 door te schuiven. Terwijl de bijdrage aan het RAVU is verantwoord op programma 5.

Verdeling apparaatskosten: per saldo neutraal

De op dit taakveld begrote en verantwoorde lasten en baten betreffen echter meer dan alleen de overheadkosten. In de praktijk betreft het vrijwel alle gemeentelijke apparaatskosten. Dus ook de salariskosten (en aan projecten toerekende uren) van alle medewerkers die in het primaire proces werkzaam zijn. Deze moeten eigenlijk op de betreffende programma's en taakvelden worden begroot en verantwoord. Bij het maken van de Programmabegroting 2019 was er echter nog onvoldoende inzicht in de verdeling van deze kosten om ze goed te kunnen toerekenen aan de programma's en taakvelden. Daarom is er toen voor gekozen om deze lasten en baten op programma 0 te verantwoorden (onderdeel: Overhead). Inmiddels is de verdeling wel duidelijk. In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de verdeling hiervan over de programma's. Deze verdeling is in de jaarstukken 2019 echter niet doorgevoerd om een vergelijking van programmabegroting en jaarrekening per taakveld niet nodeloos te compliceren:

Programma	Lasten	Baten
Programma Overhead	34.866	536
Programma 0: Bestuur, ondersteuning en dienstverlening	1.063	4
Programma 1: Veiligheid	1.004	0
Programma 2: Verkeer en vervoer	1.631	5
Programma 3: Economie	370	0
Programma 4: Onderwijs	857	9
Programma 5: Sport, cultuur en recreatie	3.883	46
Programma 6: Sociaal domein en kerngericht werken	3.751	35
Programma 7: Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	1.981	9
Programma 8: VH, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	4.324	40
Totaal toe te rekenen aan programma's	18.864	148
Programma overhead na toerekening	16.002	388

Vennootschapsbelasting

Inleiding

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht gemeenten om Vennootschapsbelasting (VPB) te vermelden in de programmabegroting en jaarstukken. Gemeenten die winst maken op ondernemingsactiviteiten (dus niet vanuit hun maatschappelijke rol) betalen hierover VPB. Met de VPB winsttoets berekent de gemeente jaarlijks of er winstgevendende ondernemingsactiviteiten zijn.

Gemeenten worden volgens de wet belastingplichtig indien zij een onderneming drijven. Praktisch gezien betekent dit, dat alleen die activiteiten van de gemeente in de VPB heffing worden betrokken die als 'zelfstandig onderdeel' kunnen worden beschouwd en die voldoen aan de voorwaarden om als (belaste) onderneming te worden aangemerkt. Dit betreft de volgende cumulatieve voorwaarden: de activiteit kwalificeert als een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid, die deelneemt aan het economische verkeer en die structureel fiscale winsten of overschotten beoogt of behaalt. Hierbij is sprake van deelname aan het economische verkeer bij een individualiseerbare prestatie aan een derde. Een derde is daarbij iedere andere persoon of organisatie, niet zijnde de gemeente zelf. Van een winsttoets is sprake wanneer een activiteit meer dan incidenteel een fiscale winst behaalt of wanneer er in concurrentie wordt getreden met private partijen.

In de wet is een drietal objectieve vrijstellingen vastgesteld voor winst die is behaald door overheidslichamen. Deze vrijstellingen komen pas aan de orde als er sprake is van een belastingplichtige activiteit. Dit betreft een vrijstelling voor diensten ten behoeve van de eigen gemeente (dus geen deelname aan het economische verkeer); een vrijstelling voor overheidstaken (mits niet in concurrentie met private partijen wordt getreden) en een samenwerkingsvrijstelling (die de samenwerking tussen overheden beoogt vrij te stellen, bijvoorbeeld de BVO Vijfheerenlanden uit 2018).

Wat waren de kosten (in duizenden euro)?

Nr.	Naam taakveld	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Werkelijk 2019	Verschil 2019
0.9	Vennootschapsbelasting	100	100	0	100 V
	Totaal lasten	100	100	0	100 V
0.9	Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
	Totaal baten	0	0	0	0 V
	Saldo baten en lasten	100	100	0	100 V
0.10	Toevoeging reserves	0	0	0	0 V
0.10	Onttrekking reserves	0	0	0	0 V
	Saldo reserves	0	0	0	0 V
	Resultaat	100	100	0	100 V

Toelichting (alle bedragen x € 1.000)

0.9 Vennootschapsbelasting: per saldo 100 V

Het totaal resultaat van 100 V wordt volledig verklaard door een voordeel op de exploitatie. De gemeente Vijfheerenlanden is een voortzetting van de voormalige gemeenten Leerdam, Vianen en Zederik. Dit betekent dat de rechten en verplichtingen van deze voorgangers over zijn gegaan op huidige gemeente. Dat is wat betreft de vennootschapsbelasting niet een eenvoudig consolidatie. Immers ook hier spelen harmonisatievraagstukken. Voor de drie fusiegemeenten geldt, dat de aangiften voor vennootschapsbelasting voor de jaren 2016 en 2017 zijn gedaan. Met uitzondering van Vianen waren dat nihilaangiften. Immers, voor wettelijke gemeentelijke taken geldt geen belastingplicht en voor een groot aantal andere producten gelden vrijstellingen. In de praktijk vallen dan ook alleen grondexploitaties onder de belastingplicht. Dit is dan ook de reden dat voor Vianen geen nihilaangifte is gedaan in 2017. De oorzaak hiervan lag in winstnemingen voor voornamelijk de grondexploitatie Helsdingen.

Wat betreft 2018 zijn de werkzaamheden voor de aangifte gaande. Ook hier geldt dat er alleen voor grondexploitaties belastingplicht van toepassing is. Saillant detail is, dat voor 2018 de winstneming op de grondexploitatie Helsdingen is gecorrigeerd en dit zal leiden tot een negatieve aangifte. Daarom is de belastingdruk beperkt en is er in de drie jaarrekeningen 2018 geen rekening gehouden met een betalingsverplichting.

Voor 2019 is er geen reden om het beleid ten aanzien van het opnemen van een betalingsverplichting te herzien. Ook hier geldt weer dat belastingdruk vooral uit de grondexploitaties zal komen. Daarbij speelt de vennootschapsbelastingplicht voor Leerdam nog een rol. Voor Leerdam was namelijk in de beoordeling voor belastingplicht opgenomen dat Leerdam niet gezien mocht worden als ondernemer voor de vennootschapsbelasting. Dit omdat de Grondexploitaties uitgingen van een negatief eindresultaat. Als gevolg van de fusie moet er echter geconsolideerd worden en na consolidatie zal er voor Vijfheerenlanden wél belastingplicht bestaan. Hierbij wordt onderzocht of er voor Leerdam (met terugwerkende kracht) alsnog belastingplicht kan gelden. Hiermee wordt een stuk verliescompensatie gecreëerd voor toekomstige positieve resultaten.

In de jaarrekening 2019 zijn er voor een aantal grondexploitaties bedrijfseconomisch winstnemingen gedaan. Dat wil nog niet zeggen dat er ook sprake is van fiscale winst op de grondexploitaties. In de voormalige gemeente Zederik zijn afspraken gemaakt en vastgelegd in de vaststellingsovereenkomst met de Belastingdienst over de beginwaarden van de grondexploitaties. Dit - in combinatie met de bovengenoemde acties voor de voormalige gemeente Leerdam - leidt ertoe, dat ook voor 2019 geen belastingplicht wordt voorzien. Hierover is dan wel een melding opgenomen in de risicoparagraaf. Omdat in de begroting rekening was gehouden met een belastingaanslag van € 100.000, verklaart dit het voordeel op dit product.

Restantkredieten

Inleiding

Per ultimo 2019 was er sprake van circa 200 nog openstaande gemeentelijke investeringskredieten. Hiervan kan 75 % nog niet worden afgesloten (deze zijn dus nog in uitvoering).

Voor het overzicht wordt verwezen naar het overzicht restant kredieten in de bijlagen.

Van verreweg de meeste van deze nog niet af te sluiten investeringskredieten wordt verwacht, dat ze uiteindelijk binnen budget kunnen worden afgesloten c.q. worden gedekt door nog te ontvangen inkomsten. Bij drie kredieten is dit echter niet het geval. Bij de realisatie van de Brede school "Het Liesveld" te Ameide is er sprake van een tekort van € 360. Inmiddels heeft de Raad in april 2020 ingestemd met het verhogen van de betreffende investeringskredieten met dit bedrag. Dit project zal in 2020 worden afgesloten. Ook bij het voorbereidingskrediet voor de realisatie van de Parkschool te Vianen (Parkschool projectkosten 2017) is er sprake van een "tekort". Dit "tekort" van € 587 wordt echter ruimschoots gecompenseerd door een voordeel bij het uitvoeringskrediet (Parkschool Monnikenhof) van € 825. Beide projecten hebben vanzelfsprekend een zodanige samenhang, dat deze resultaten in relatie tot elkaar moeten worden gezien. Ook dit project zal in 2020 worden afgesloten. De verwachting is dat dit (inclusief de kosten 2020) budgettair neutraal geschiedt. Tenslotte is er bij het investeringskrediet Natuurvriendelijke oevers Hagenweg (budget € 61) per eind 2019 een overschrijding van € 38. Het project wordt in 2020 afgerond. In het kader van kredietrechtmatigheid zal een aanvullend investeringskrediet worden aangevraagd. Overigens worden de kapitaallasten van dit investeringskrediet afgerekend naar de rioolexploitatie.

Voortgang belangrijkste investeringskredieten

Een specificatie van alle afzonderlijke investeringsprojecten is in de bijlagen opgenomen. Van een aantal grotere projecten waarvan het restant investeringskrediet meer dan € 250 bedraagt, treft u in deze paragraaf een nadere toelichting aan.

Project De Kandelaar: het project loopt nog. De grondexploitatie wordt in de loop van 2020 geopend.

Herinrichting Koningin Emmalaan: het project is in uitvoering. De uitvoeringstermijn loopt door tot eind 2020/begin 2021. De financiële afwikkeling (subsidies e.d.) vindt plaats in 2021.

Wegen: Maatregelen centrum Vianen: dit krediet wordt ingezet om de uitbreiding van P3 te onderzoeken, voorbereiden en mogelijk ook uit voeren. Omdat deze uitbreiding alleen met toestemming van Rijkswaterstaat kan plaatsvinden en hiervoor grond moet worden aangekocht, zal het naar verwachting een lang lopend project worden.

Spoorse kwesties Merwede Lingelijn: het voornemen in 2019 was om een begin te maken met de oplossing van de verkeerssituatie Leerdam Noord. De spoorwegovergang Koenderseweg moet worden aangepast naar de hoeveelheid verkeer vanuit Broekgraaf. Voorbereidingen voor een nieuw plan zijn gestopt nadat ProRail nieuw beleid formuleerde. Het overleg met ProRail is nog niet afgerond. Voor de tweede helft 2020 wordt onderzocht of één van de drie gelijkvloerse kruisingen (spoorwegovergangen bij de Koendersweg, Recht van Ter Leede en Stationsstraat) verdiept kan worden uitgevoerd.

Stadspark Leerdam: in mei 2019 is het concept ontwerp door de raad goedgekeurd. Daarna is gewerkt aan het definitief ontwerp, onder meer door een raadpleging van meer dan 100 bewoners (bewonersavond 1 juli 2019). Het definitieve ontwerp is in november opgeleverd. In verband met subsidieverplichtingen is het project voor 31 december gestart, er is gestart met snoeiwerkzaamheden. Het project is inmiddels in uitvoering. Dit betreft onder andere de voorbereiding bodemsanering (bodemonderzoek) en de bestek voorbereiding. De aanleg gaat in 2020 starten.

Brede School Ameide: de raad van de gemeente Zederik heeft in april 2016 ingestemd met de bouw van een brede school in Ameide en daarvoor budget beschikbaar gesteld. In november 2017 is het beschikbare budget verhoogd. De school is gerealiseerd en in gebruik genomen. Op dit moment worden de laatste zaken met betrekking tot het project afgehandeld. Hoewel lange tijd leek dat de kosten van de nieuwbouw van de school binnen het beschikbare budget zouden blijven, is in februari 2020 toch een overschrijding geconstateerd. Door de raad is op 23 april 2020 een extra krediet van € 360 beschikbaar gesteld.

Vorbereidingskrediet Eben Haezerschool: dit project loopt. Het Voorlopig Ontwerp is gereed. In het vierde kwartaal 2020 zal er een kredietaanvraag voor de uitvoering aan de raad worden aangeboden

Aankoop tijd huisvesting Hagestein TVH2: de uitvoering is gestart. Het project wordt in april/mei 2020 afgerond.

Glaspark: dit project bestaat uit fasen, omdat het bestaande sportcomplex moest worden omgebouwd naar een nieuw sportcomplex. Het kon immers niet in één keer worden aangelegd, omdat het voetballen en hockeyen gewoon door moest kunnen gaan. In 2018 is gestart met de uitvoering: twee voetbalkunstgrasvelden en een hockeyveld. In 2019 zijn twee natuurgrasvelden aangelegd en het multifunctionele veld en is gestart met de bouw van het nieuwe kleed- en clubgebouw. E.e.a. grotendeels conform planning. In 2020 wordt het kleed- en clubgebouw opgeleverd, worden de bestaande gebouwen gesloopt, wordt het tweede hockeyveld aangelegd en wordt ter afsluiting het straatwerk rondom het kleed- clubgebouw en de parkeerplaats, fietsenstalling en de entree van het sportcomplex aangelegd.

Vernieuwbouw inrichting Dorpshuis De Schakel: de realisatie van De Schakel was voorzien voor 2019/2020. Door een budgettekort is de start opgeschort. Door de raad is het beschikbare investeringsbudget verhoogd. De realisatie is gepland 2020/2021.

Openbare Ruimte SV Meerkkerk en Sportvelden SV Meerkkerk: het verplaatsen van het sportcomplex De Weide II is in de afrondende fase. De laatste werkzaamheden vinden eind 2020 plaats. Afrekening is voorzien in 2021. Het project is inclusief BTW begroot. Door de SPUK subsidie ontstaat er een voordeel. In 2020 zal de grondtransactie nog plaatsvinden met het complex De Weijde.

Achter de Pijp: het project is gestart in 2018. Afronding is voorzien voor medio 2022.

Vervanging vrijverval riolering VIA 2019: dit is onderdeel van de rioolvervanging Langedijk/Varkensmarkt Vianen. De uitvoering vindt plaats in 2020, maar is wel afhankelijk van de planning van de Nutsbedrijven

Vervanging gemalen mechanisch/elektrisch VIA 2019: dit project wordt in 2020 afgerond. Het restbedrag komt voor renovatie gemalen 2020/2021

Vervanging/reparatie vrijvervalriolering LRD 2019: hierin is bedrag van € 350 gereserveerd voor het project Achter de Pijp. De uitvoering vindt plaats in 2020.



2017 Vervanging vrijvalriolering Franse/Nieuwe/Put: het project gaat in gewijzigde vorm in uitvoering in het derde kwartaal 2020.

Vervangen beschoeiing Stadsgracht Vianen 2019: de afronding van dit werk vindt plaats in 2020.

Riolering: Buitengewoon: Hier worden verschillende rioolprojecten van uitgevoerd. Overstort Blauwpoort. Afkoppelen Langendijk, eind 2020 gereed.

Doelakkerweg Ameide: De in 2019 opgestelde projectraming is zodanig boven budget dat er een nieuw plan komt voor deze straten.

Dr. Reilinghplein: op 23 april 2020 is door de raad besloten om het stationsplein en de stationsweg niet mee te nemen bij de herinrichting van het Reilinghplein. Het aangepast ontwerp voor de herinrichting van het plein is vastgesteld en het krediet voor de herinrichting van het Dokter Reilinghplein is verhoogd met € 550.





Hoofdstuk 2: De paragrafen

In het Besluit begroting en verantwoording (BBV) wordt bepaald, dat in de begroting en bij de jaarstukken paragrafen moeten worden opgenomen waarin de beleidslijnen worden vastgelegd met betrekking tot beheersmatige aspecten en de lokale heffingen. Doel van de paragrafen is, dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan worden gebundeld in een kort overzicht, waardoor de gemeenteraad voldoende inzicht krijgt. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting en de jaarstukken. Het betreft zeven verplichte paragrafen. Deze zijn in dit hoofdstuk opgenomen. Met de genoemde onderwerpen is telkens een groot financieel belang gediend. De paragrafen geven daardoor extra informatie voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente Vijfheerenlanden op de korte en langere termijn. Gemeenten zijn overigens vrij om zelf extra paragrafen toe te voegen.

De wijze waarop invulling wordt gegeven aan de paragrafen kan verschillen. Indien er voor een bepaald onderwerp, bijvoorbeeld de verbonden partijen of het grondbeleid, al een actuele nota bestaat, dan kan in de paragrafen worden volstaan met een korte weergave van de actuele stand van zaken. De paragraaf vervult dan een rol in het planning & control proces. Indien er echter een actuele nota ontbreekt, dan dient een uitvoerigere paragraaf te worden gemaakt. De paragraaf vervult dan nadrukkelijker een rol in de kaderstelling binnen de gemeente. Het werken met beleidsnota's voor de onderwerpen van de paragrafen wordt vanuit de BBV aanbevolen.

Paragraaf 1 Lokale Heffingen

Inleiding

De paragraaf Lokale heffingen geeft inzicht in de diverse gemeentelijke belastingen en in de financiële consequenties daarvan voor de inwoners. De lokale heffingen zijn een belangrijke bron van inkomsten. Lokale heffingen bestaan uit algemene belastingen, bestemmingsbelastingen en retributies. Bij de retributies is sprake van een tegenprestatie van de gemeente en mogen de geraamde opbrengsten niet hoger zijn dan de geraamde kosten van de gemeente voor de uitoefening van de taak.

Overzicht tarieven

De door de gemeente Vijfheerenlanden in 2019 geheven belastingen vloeien veelal nog voort uit de belastingverordeningen die door de voormalige gemeenten zijn gehanteerd. Voor het vaststellen van de tarieven voor het jaar 2019 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd: De OZB verordening is geharmoniseerd en kent een nieuw tarief waarbij op de belastingopbrengst van de OZB geen inflatiecorrectie heeft plaatsgevonden. De overige heffingen en rechten blijven gelijk aan 2018.

Soort heffing / voormalig grondgebied	Leerdam	Vianen	Zederik
<u>Milieu</u>			
Afvalstoffenheffing	231,12	263,76	142,00
Vermindering ondergrondse container 140 l.		-69,00	
Extra container restafval (140 l.)			100,00
Extra container restafval (240 l.)		81,50	162,00
Extra container GFT		33,55	
Bij meerpersoonshuishouden (+)			74,00
Reinigingsrechten		Div.	
Rioolrechten 300 m3	266,16	260,79	
Rioolheffing > 300 m3 (staffel)	266,12	Div.	
Rioolheffing m3			1,66
Rioolheffing eigenaar			40,00
<u>OZB</u>			
Eigenaar woning	0,1222%	0,1222%	0,1222%
Eigenaar niet-woning	0,2482%	0,2482%	0,2482%
Gebruiker niet-woning	0,1976%	0,1976%	0,1976%
<u>Hondenbelasting</u>			
Eerste hond	87,84	78,50	
Elke volgende hond (tweede hond in Vianen is nog 78,50 euro, voor elke hond daarboven is het 117,80)	117,00	117,80	
Kennel	321,84	352,65	
<u>Toeristenbelasting</u>			
Per overnachting		1,75	1,00

Beleid lokale heffingen

De hoogte van de onroerende-zaakbelastingen is een combinatie van de waarde in het economische verkeer van een pand en het vastgestelde tarief. De waarde van alle onroerende zaken wordt jaarlijks vastgesteld. De onroerende-zaakbelastingen bestaan uit een "eigenarenbelasting" voor woningen en een "eigenarenbelasting" en "gebruikersbelasting" voor niet-woningen. De grondslag van de OZB voor het jaar 2019 is de waarde van onroerende zaken op 1 januari van het peiljaar 2018. De OZB verordening is in 2019 geharmoniseerd en kende een nieuw tarief waarbij op de belastingopbrengst van de OZB geen inflatiecorrectie heeft plaatsgevonden.

De belastingtarieven en het tarievenbeleid worden normaal gesproken gelijktijdig met de begroting vastgesteld. Op die manier vormen de tarieven integraal onderdeel van de politieke discussie rondom de begroting. Omdat de begroting 2019 in het eerste kwartaal van 2019 is vastgesteld zijn de tarieven voor 2019 voor de overige belastingen gelijk gehouden aan het belastingjaar 2018. Met als enige uitzondering dus de OZB tarieven. In de loop van het kalenderjaar heeft er een harmonisatie plaatsgevonden van overige belastingen en heffingen.

In de Raadsvergadering van 2 januari is de Legesverordening 2019 en de daarbij horende legestabel vastgesteld.

Overzicht gemeentelijke belastingopbrengsten (bedragen in € 1.000)

Belastingsoort	Begroting 2019		Rekening 2019	
Onroerende zaakbelastingen	11.905	39%	11.916	40%
Toeristenbelasting	195	1%	213	1%
Rioolheffing	6.800	22%	6.666	22%
Afvalstoffenheffing	5.144	17%	4.991	17%
Begraafrechten	827	3%	801	3%
Bouwleges	2.682	9%	2.511	9%
Burgerzakenleges	796	3%	718	2%
Overige leges	35	0%	38	0%
Precariobelasting	850	3%	840	3%
Hondenbelasting	273	1%	245	1%
Parkeerbelasting	530	2%	521	2%
Overige belastingen	545	2%	521	2%
Marktgelden	94	0%	82	0%
Totaal	30.676	100%	30.061	100%

Woonlasten (lastendruk)

Tot de woonlasten worden volgens de COELO gerekend: de onroerende zaakbelastingen, rioolrechten en afvalstoffenheffing. De woonlasten vormen het grootste deel van de opbrengst uit de gemeentelijke heffingen en bepalen daarmee grotendeels de lokale lastendruk. In verband met de herindeling zijn alleen de woonlasten over het jaar 2019 weergegeven in onderstaande tabel.

Belastingsoort	VHL/LRD	VHL/VIA	VHL/ZDR	Molenlanden
OZB-eigenaar	298,17	298,17	298,17	261,81
Rioolrecht (gebaseerd op 120 m3)	266,16	260,79	199,20	116,40
Rioolrecht (vastrecht)	0	0	40,00	81,92
Afvalstoffenheffing	231,12	263,76	216,00	301,52
Totaal	795,45	822,72	753,37	761,65

Uitgangspunten woonlasten

Bij de berekening van de woonlasten wordt uitgegaan van een eigen woning die wordt bewoond door een gezin (meerpersoonshuishouden). De gemiddelde woningwaarde voor 2019 die gebruikt is bij de berekening van de OZB lasten in bovenstaande tabel is € 244.000. Voor het waterverbruik wordt uitgegaan van 120 m3.

Onroerend-zaakbelastingen

Algemeen uitgangspunt bij de OZB is een constante (reële) belastingopbrengst. In beginsel wordt gelijke tred gehouden met de inflatie (Consumentenprijsindex), zoals deze door het Centraal Plan Bureau wordt vastgesteld.

Vergelijking met andere gemeenten

Om inzicht te krijgen in het algemene verloop van de hoogte van de woonlasten is het goed een vergelijking met omringende gemeenten te maken. Jaarlijks wordt door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) een onderzoek uitgevoerd naar de gemeentelijke woonlasten. Het onderzoek is erop gericht de gemeentelijke tarieven, belastingopbrengsten, de belastingdruk en de woonlasten per gemeente te vergelijken. Het COELO heeft over 2019 deze gegevens beschikbaar gesteld via de Atlas van de lokale lasten, en de zogeheten digitale atlas. In de COELO Atlas wordt het rangnummer bepaald als volgt: nummer 1 (Gilze-Rijen, € 511,-) heeft de laagste woonlasten, nummer 372 (Bloemendaal, € 1.446,-) de hoogste. In bovenstaand overzicht is de gemeente Vijfheerenlanden vergeleken met Molenlanden (nr. 241). Op het moment van samenstelling van de COELO Atlas (februari 2019) waren de nieuwe tarieven van de Onroerendezaakbelasting 2019 overigens nog niet geharmoniseerd en vastgesteld door de Raad van gemeente Vijfheerenlanden (dit is gebeurd in maart 2019). Zodoende is in 2019 via de COELO Atlas 2019 niet in beeld welke positie de gemeente Vijfheerenlanden inneemt op de ranglijst meerpersoonshuishoudens eigenaar-bewoner. Voor rangnummer meerpersoonshuishoudens huurder is de uitkomst: Vijfheerenlanden/Leerdam (nr. 325); Vijfheerenlanden/Vianen (nr. 358) en Vijfheerenlanden/Zederik (nr. 262). De gemeente Molenlanden staat op deze lijst op nummer 231.

Kostendekkendheid belangrijkste retributies

Het BBV schrijft voor, dat in de paragraaf lokale heffingen inzicht wordt gegeven in de mate van kostendekkendheid van de verschillende tarieven. Hiermee wordt beoogd transparantie te bieden in de tarieven waarbij sprake is van kostenverhaal. De toerekening (waar van toepassing) van overhead, BTW, kwijtschelding en straatvegen vindt daarbij extracomptabel plaats. Dat betekent dat het overheaddeel op de afzonderlijke programma's niet aan deze programma's zijn toegerekend. De volgende overzichten laten zien van welk percentage kostendekkendheid sprake is. De kostendekkendheid is bepaald door de totale baten te delen door de lasten die mogen worden toegerekend.

- **Afvalstoffenheffing**

Voor het product afvalinzameling geldt dat de baten niet boven de kosten mogen uitkomen. Tarieven van de afvalstoffenheffing worden tegenwoordig sterk bepaald door milieueisen voor het gescheiden aanleveren van het afval. Daarnaast spelen verwerkingskosten van het afval een rol. De opbrengst van de afvalstoffenheffing is niet kostendekkend. € 0,397 miljoen wordt onttrokken aan de in de voorziening, daarmee is de voorziening leeg.

- **Rioolheffing**

De rioolheffing is een belasting waarvan de opbrengt door de gemeente gebruikt wordt voor het rioolbeheer. Daaronder valt het uitvoeren van inspecties, reiniging, kolkenzuigen, de vervanging van bestaande rioleringen, de kosten van noodzakelijke verbeteringsmaatregelen en de inzameling en verwerking van hemel- en grondwater. De opbrengst van de rioolheffing is meer dan kostendekkend. € 1,082 miljoen wordt gestort in de voorziening riolering.

Berekening kostendekkendheid	Afvalstoffen heffing	Rioolheffing	Begraafrechten	Bouwleges	Leges burgzaken
------------------------------	----------------------	--------------	----------------	-----------	-----------------

(x € 1.000)					
Kosten taakvelden (incl. omslagrente)	5.356	4.165	1.969	1.798	909
Inkomsten taakvelden (exclusief heffingen)	-545	-62	-8	0	-2
Netto kosten taakveld	4.811	4.103	1.960	1.798	907
Toe te rekenen overhead	119	381	1.054	1.096	488
Toe te rekenen BTW	973	677	0	109	34
Kwijtschelding taakveld 6.3	241	261			
Straatvegen taakveld 2.1 30 %	62	62			
Perceptiekosten taakveld 0.4		98			
Totale kosten	6.206	5.582	3.014	3.004	1.429
Opbrengst heffingen	4.991	6.666	801	2.511	717
Tekort (+) Overschot (-)	1.215	- 1.082	2.213	492	712
Dekkingspercentage	80%	119 %	27 %	84%	50%
Verrekening voorziening	- 397	+ 1.082	- 255	0	0

Kwijtschelding van gemeentelijke belastingen

Als een belastingplichtige door financiële omstandigheden niet zijn belastingaanslag geheel of gedeeltelijk kan betalen is het mogelijk dat gehele of gedeeltelijke kwijtschelding wordt verleend. De regels voor het toekennen worden bepaald door de rijksoverheid. Deze regels komen erop neer dat kwijtschelding mag worden verleend aan belastingplichtigen die een inkomen hebben dat niet hoger ligt dan de bijstandsnorm. Gemeenten mogen hier in die zin van afwijken dat een lager inkomen wordt gebruikt. De gemeente Vijfheerenlanden gebruikt de zogeheten 100%-norm, wat betekent dat inwoners van Vijfheerenlanden met een inkomen op bijstandsniveau in beginsel voor kwijtschelding in aanmerking komen. Gemeenten mogen wel zelf bepalen voor welke belastingen kwijtschelding wordt verleend. In Vijfheerenlanden kan kwijtschelding worden gevraagd voor de afvalstoffenheffing en de rioolrechten. Voor de kostendekkendheid van deze heffingen wordt rekening gehouden met een verminderde opbrengst door kwijtschelding.

Paragraaf 2: Weerstandsvermogen

Inleiding

De omvang van het weerstandsvermogen zegt iets over de vraag in hoeverre een gemeente in staat is om niet afgedekte risico's op te vangen met gereserveerde financiële middelen. Voldoende weerstandsvermogen zorgt ervoor, dat de uitvoering van taken en het voorzieningenniveau bij financiële tegenslagen gegarandeerd blijven. Voldoende weerstandsvermogen gaat over twee vragen:

1. Welke risico's lopen we?
2. Wat is de omvang van de weerstandscapaciteit die daar tegenover staat?

In de paragraaf weerstandsvermogen bij de begroting 2019 is hier antwoord op gegeven door de gevolgen van de risico's van de door de voormalige gemeenten geïnventariseerde en gekwantificeerde risico's op te tellen en de bij de voormalige gemeenten aanwezige weerstandscapaciteit hier tegenover te zetten. Alhoewel de gemeenteraad in juli 2020 de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2020-2023 voor de gemeente Vijfheerenlanden heeft vastgesteld, is deze paragraaf bij de jaarrekening 2019 nog gebaseerd op de beleidslijn en wijze van kwantificeren zoals die voor de begroting 2019 is toegepast.

Eind 2019 was er ruim voldoende weerstandsvermogen aanwezig om de mogelijke impact van de door de voormalige gemeenten geïnventariseerde risico's op te vangen. Er was eind 2019 bijna het dubbele aan weerstandscapaciteit (€ 17 miljoen) aanwezig dan benodigd (€ 8,6 miljoen). De twee gebeurtenissen na balansdatum (de Coronacrisis en de verkoop van aandelen Eneco) zullen deze uitkomst voor 2020 en verder sterk gaan beïnvloeden. De Coronacrisis kan (ingeval van scenario 4) leiden tot een extra weerstandsbehoefte van € 4 miljoen. Deze extra weerstandsbehoefte kan echter ruimschoots worden opgevangen uit de extra weerstandscapaciteit die het gevolg is van de verkoop van aandelen Eneco. Ondanks de Coronacrisis heeft de verkoop van het aandelenkapitaal dus een verbetering van de vermogens- en liquiditeitspositie van de gemeente tot gevolg.

Risico's en kansen

Een risico is een onzekere gebeurtenis met (gewenste of ongewenste) gevolgen voor de gemeente. Deze gevolgen kunnen beleidsmatig en/of financieel zijn. Een risico heeft dus niet altijd een negatief gevolg (bedreiging) maar kan dus ook een positief effect (kans) voor de gemeente opleveren. Bedreigingen en kansen zijn in meer of mindere mate in te schatten en te beheersen. In deze paragraaf worden vooral de negatieve risico's (bedreigingen) belicht en wordt aangegeven in hoeverre we deze risico's kunnen afdekken vanuit de beschikbare weerstandscapaciteit. Gemeentelijke risico's kunnen voortkomen uit bestuurlijk (politieke) besluitvorming, wettelijke aansprakelijkheid, strategische keuzes, financiële samenwerking, de bedrijfsvoering en het milieu. Onderwerpen als verbonden partijen, open einde regelingen en grondexploitaties zijn bekende zaken waar de gemeente belangrijke risico's bij loopt.

Risicoprofiel

Er zijn meerdere methoden om een gekwantificeerd risicoprofiel op te stellen. Deze lopen uiteen van wetenschappelijke methoden tot praktische modellen. Voor alle methoden geldt, dat ze geen 100% garantie bieden op volledigheid. Het gaat er immers om risico's zo goed als mogelijk te benoemen. De eigenschap van een risico is echter, dat men niet altijd weet wat, wanneer of hoe het zich aandient. Voor het samenstellen van de begroting 2019 (de eerste begroting voor de nieuwe gemeente) is gekozen voor een pragmatische aanpak en zijn de risico-inventarisaties van de voormalige gemeenten als

basis gehanteerd. Daarbij is vervolgens de door de voormalige gemeenten Zederik en Vianen gehanteerde wijze van kwantificeren toegepast en zijn de risico's van de drie voormalige gemeenten voorzien van een risicoscore (kans x impact), aan de hand van de volgende tabellen:

Kans	Score	Impact	Score
Gering (1 x per 20 jaar)	1	Gering (< 0,1% omzet): < €100.000	1
Gemiddeld (circa 1 x per 4 jaar)	3	Beperkt (tussen 0,1% en 0,5% omzet): > € 100.000 en < € 500.000	2
Hoog (minimaal 1 x per jaar)	5	Groot (> 0,5% omzet =): > € 500.000	3

De omzet in de begroting 2019 betrof afgerond zo'n € 100 miljoen. Dit bedrag is berekend door de totale exploitatielasten van zo'n € 130 miljoen te verminderen met de 100% compensabele activiteiten (zoals grondexploitaties, afval- en rioolbeheer en stortingen in reserves, in totaal zo'n 30 miljoen).

De risicoscore komt tot stand door de kans te vermenigvuldigen met de impact. Hoe hoger de score, hoe groter het risico. De uitkomst zetten we af tegen de volgende tabel:

Ranking	Gevolg
Scores >= 10	Hoog risico: als het een financieel risico betreft, dient weerstandsvermogen aanwezig te zijn. Risico wordt voor 100% meegenomen.
5 < scores < 10	Beperkt risico: als het een structureel financieel risico betreft, wordt deze voor 25% meegeteld voor het aanhouden van een weerstandsvermogen (spreiding over 4 jaar). Een incidenteel risico wordt voor 50% meegenomen.
Scores < 5	Gering risico: voor zover het financiële gevolgen betreft, worden die geacht binnen de reguliere bedrijfsvoering gedragen te kunnen worden.

Door de schaalvergroting naar de nieuwe gemeente heeft deze pragmatische aanpak ertoe geleid dat de financieel gezien geringe risico's uit het risicoprofiel zijn weggevallen.

Structurele en incidentele risico's

In het hierna volgende risicoprofiel is onderscheid gemaakt tussen risico's met structurele en incidentele effecten voor 2019. Risico's met structurele effecten hangen meestal samen met de bedrijfsvoering zoals rente of hogere lasten vanwege een hoger aantal bijstandontvangers. Wanneer dit soort risico's zich voordoet, dienen ook structurele maatregelen genomen te worden. Hoge structurele risico's zijn in het risicoprofiel voor de begroting 2019 voor de volledige 100% meegenomen. Eigenlijk is dit niet juist. Gebeurtenissen die (vrijwel) zeker zullen optreden, zijn immers geen risico's meer, maar zijn verliezen die volgens de wettelijke voorschriften direct financieel moeten worden gedekt. Bij de begroting 2019 is voor dergelijke 100% risico's dan ook een voorziening gevormd of er is hiervoor structurele begrotingsruimte vrijgemaakt.

Risicoprofiel gemeente Vijfheerenlanden

In onderstaand risicoprofiel is cijfermatig geen rekening gehouden met enkele belangrijke gebeurtenissen na balansdatum (31-12-2019): de Coronacrisis waarmee de gemeente vanaf februari 2020 is geconfronteerd en de begin 2020 gerealiseerde verkoop aandelenkapitaal Eneco. Aan het eind van deze paragraaf wordt ingegaan op de mogelijke consequenties van deze gebeurtenissen op de vermogens- en liquiditeitspositie.

Risicoprofiel Vijfheerenlanden

Onderwerp	Risico/oorzaak	Beheersmaatregel	K	I	Max. impact in euro	risico-score (K x I)	kans in %	Risicobedrag in euro	Toelichting
Open einde regelingen (structurele risico's)									
WWB	Meer aanvragen zonder compensatie via Buigbudget	Geen, conjunctuurgevoelig	3	2	€ 400.000	6	25%	€ 0	In 2019 was voor het jaarlijks geschat structureel risico (25% van 400.000 = € 100.000 per jaar) een structurele dekking opgenomen van € 100.000 waardoor restrisico nihil is.
WMO	Meer aanvragen, zonder compensatie via de algemene uitkering	Geen, wel optie om beleid aan te passen	3	2	€ 400.000	6	25%	€ 0	In 2019 was voor het jaarlijks geschat structureel risico (25% van 400.000 = € 100.000 per jaar) een structurele dekking opgenomen van € 100.000 waardoor restrisico nihil is.
Jeugdzorg	Meer aanvragen, zonder compensatie via de algemene uitkering	Geen, wel optie om beleid (gedeeltelijk) aan te passen	3	3	€ 1.000.000	9	25%	€ 0	In 2019 was voor het jaarlijks geschat structureel risico (25% van 1 miljoen = € 250.000 per jaar) een structurele dekking opgenomen van € 250.000 waardoor restrisico nihil is.
Leerlingenvervoer	Meer aanvragen	Geen	3	3	€ 500.000	9	25%	€ 125.000	
Overige risico's met structureel effect									
Algemene uitkering	Samen trap af	Geen	3	3	€ 1.500.000	9	25%	€ 375.000	In de begroting 2019 is de maximale impact op de algemene uitkering berekend op zo'n 2% van de totale algemene uitkering in 2019 van ruim 77 miljoen. Een percentage die door vele gemeenten wordt gehanteerd.
Toerekening apparaatskosten aan andere dekkingsbronnen	Wanneer op projecten begrote uren niet worden geschreven ontstaat een dekkingsverlies op apparaatskosten. Jaarlijks wordt er zo'n 1,5 miljoen aan apparaatskosten toegerekend aan projecten: maximale impact van dit structurele risico schatten we in op 25% van deze 1,5 miljoen = 375.000 euro per jaar.	Goede bewaking tijdregistratie door teams	3	3	€ 1.500.000	9	25%	€ 0	Door het ontbreken van een adequate urenregistratie zal er in 2019 sprake zijn van een dekkingsverlies op apparaatskosten. In de risicomatrix bij de begroting 2019 was dit nog als structureel risico opgenomen (25% van 1,5 miljoen = risicobedrag € 375.000). Het werkelijk verlies over 2019 zal ten laste van het resultaat op de jaarrekening gebracht worden waardoor het risicobedrag in het risicoprofiel voor deze jaarrekening op nihil gezet kan worden. Voor de komende jaren zal er stringenter op juiste administratie e.d. moeten worden toegezien om niet wederom met nadelige gevolgen geconfronteerd te worden.
Renterisico (baten en lasten)	Schommelingen op de geld- en kapitaalmarkt	Hanteren van renterisiconorm	3	3	€ 550.000	9	25%	€ 137.500	
Kapitaalgoederen	Onvoorziën en onverwacht onderhoud aan gebouwen of wegen	Actuele beheerplannen en periodiek inspectie	3	3	€ 550.000	9	25%	€ 137.500	
Wachtgeldverplichtingen bestuurders	Bij mutaties in het college kunnen wachtgeldverplichtingen ontstaan	Verzekeren dan wel opvangen binnen weerstandsvermogen	5	3	€ 600.000	15	100%	€ 0	In verband met de herindeling is in begroting 2019 het risico van €600.000 voor de volledige 100% meegenomen. Aangezien daarmee sprake is van een verlies is er binnen de begroting 2019 een voorziening van 2,25 miljoen gevormd waaruit dit risico en enkele andere 100% risico's volledig gedekt kon worden. Het risico op wachtgeld zit vanaf 2020 weer op een normaal niveau van 25%.
Dividend	Meer of minder dividend dan geraamd. Dit is afhankelijk van het dividendbeleid	Geen directe invloed op de winst van de bedrijven en geringe invloed op het dividendbeleid.	3	3	€ 1.000.000	9	25%	€ 0	Door 20 miljoen uit de gerealiseerde verkoopopbrengst aandelenkapitaal Eneco hiervoor in te zetten, wordt het verwachte dividendverlies van 1 miljoen per jaar gerealiseerd. In de begroting 2019 is in het risicoprofiel al aangenomen dat dit risico volledig kon worden opgevangen uit de verkoopopbrengst.
Gemeenschappelijke regelingen	Het algemeen bestuur kan besluiten nemen met financiële consequenties waaraan de gemeente vanwege de constructie gehouden is	Feitelijk niet aanwezig	3	3	€ 1.800.000	9	25%	€ 450.000	
Prijsstijgingen bouwsector	De laatste jaren zijn de voormalige gemeenten bij verschillende investeringen met bouwkostenstijgingen geconfronteerd. Bij 8 miljoen extra investering geeft dit 0,4 miljoen extra jaarlast.	Kouzes maken voor versobering, gebruik andere materialen om kostenstijgingen te beperken	5	2	€ 400.000	10	100%	€ 400.000	Bij begroting 2019 is het risico op kostenstijgingen al hoger ingeschat.
Personeel	Hogere loonkostenstijging	1% extra cao-loonstijging	5	2	€ 200.000	10	100%	€ 200.000	De Coronacrisis zal vanaf 2020 waarschijnlijk een drukkend effect hebben op een eventuele loonkostenstijging. Risicokans zou dan teruggebracht worden tot 50%.
Personeel	Lastig vervulbare vacatures waardoor externe inhuur noodzakelijk is	Aantrekkelijke werkgever blijven	5	3	€ 500.000	15	100%	€ 0	Via de begroting 2019 is voor de volledige mogelijke impact van 500.000 een voorziening van 2,25 miljoen gevormd. Het betreft een structureel risico waarvoor vanaf 2020 weer rekening gehouden moet worden gehouden met een risicobedrag van 50% van 500.000 = € 250.000.
subtotaal structureel								€ 1.825.000	

Risico's met Incidenteel effect									
Ramp c.q. groot incident	Gemeente wordt door bijvoorbeeld het Rijk niet volledig gecompenseerd voor de kosten die gemaakt zijn	Factelijk niet aanwezig	1	3	€ 1.250.000	3	0%	€ 0	
Rechtspositionele consequenties	Binnen elk bedrijf kunnen situaties aan de orde zijn waarbij er kosten optreden voor besluiten met rechtspositionele consequenties. De gemeente is hiervoor eigen risicodragers	Voorziening voor treffen dan wel opvangen binnen weerstandsvermogen	5	3	€ 650.000	15	100%	€ 0	Via begroting 2019 is hiervoor een voorziening van 2,25 miljoen gevormd. I.v.m. coronacrisis zijn bezuinigingen binnen organisatie noodzakelijk, dus ook na balansdatum is er een hoog risico op extra kosten.
Werkdruk	Tekort aan personeel vanwege combinatie bestaande taken en nieuwe taken en hogere kosten vanwege het tijdelijk invullen bestaande vacatures met externen		5	3	€ 500.000	15	100%	€ 0	Via begroting 2019 is hiervoor een voorziening van 2,25 miljoen gevormd. I.v.m. coronacrisis zijn bezuinigingen binnen organisatie noodzakelijk, dus ook na balansdatum is er een hoog risico op extra kosten.
Gemeenschappelijke regelingen	Door de fusie van de 3 gemeenten dienen de verschillende samenwerkingsverbanden te worden herzien waarbij frictiekosten dan wel uitredingskosten gemoeid zijn, een inschatting van de hoogte hiervan is op dit moment lastig te maken	Mogelijk met uitbreed en inbreedkosten bij verplicht uit te treden en vrijwillig uit te treden gemeenschappelijke regelingen. We verwachten wel dat Rijk en provincies alsmede de verplichte GR- en zelf een bijdrage in leveren. Waardoor we het risico lager hebben ingeschat.	3	3	n.v.t.	9	n.v.t.	n.v.t.	Deze verplichting is ten laste van de resultaten op de jaarrekeningen 2018 van de voormalige gemeenten gebracht. Derhalve geen risico meer.
Schade	Schade door eigendommen van de gemeente (bijvoorbeeld bomen)	In principe geldt hiervoor de aansprakelijkheidsverzekering van de gemeente, echter bestaat de kans op een ongedekte schade door bijvoorbeeld het ontbreken van actuele inspectie	3	2	€ 400.000	6	50%	€ 200.000	
oninbaarheid vorderingen en leningen			3	2	€ 200.000	6	50%	€ 100.000	
Planschade	Niet binnen exploitatieovereenkomsten af te dekken planschaden	Factelijk niet aanwezig	3	2	€ 300.000	6	50%	€ 150.000	
Grondexploitatie	Lagere grondopbrengsten bij economische recessie, toename plankosten i.m.s. stikstofproblematiek, kosten planschade en specifiek voor Broekgraaf: ontsluitingskosten Noordzijde.	De Meerjarenprognose Grondbeleid wordt jaarlijks geactualiseerd, op basis hiervan worden direct verliesvoorzieningen gevormd wanneer daartoe aanleiding is	div	div	€ 18.800.000	div	div	€ 5.650.000	Jaarlijks wordt voor Broekgraaf een risico-analyse verricht. De voor jaarrekening 2019 bijgestelde analyse geeft op basis van een totale mogelijke impact van 17 miljoen een risicobedrag (risico's minus optimalisaties) van 4,75 miljoen. Voor de andere complexen met een boekwaarde van 9 miljoen wordt uitgegaan van een impact van 20% van de boekwaarde = 1,8 miljoen vermenigvuldigd met de kans van optreden (=50%) = € 0,9 miljoen. Totaal risicobedrag grondexploitaties 5,65 miljoen bij een mogelijke impact van 18,8 miljoen.
Juridische procedures	Aansprakelijkheidstelling die niet gedekt is onder de voorwaarden van de verzekering	Correcte besluitvorming, maar kan lastig zijn bij belangentegenstellingen	3	2	€ 200.000	6	50%	€ 100.000	
Frauderisico	Er kan zowel intern als extern bijvoorbeeld gefraudeerd met facturen	Fraudeisicoanalyse, functiescheiding, budgethoudersregeling, 4-ogen-principe. Ondanks deze maatregelen kan fraude nooit voor 100% worden uitgesloten	1	3	€ 1.000.000	3	0%	€ 0	
Informatieveiligheid	Naast imagoschade kan de gemeente ook een schadeclaim worden opgelegd bij een datalek	Zoveel mogelijk bewust zijn kweken bij medewerkers, daarnaast worden in 2018 speciale functionarissen aangesteld om toe te zien op de omgang met gegevens	3	3	€ 600.000	9	50%	€ 300.000	Kans op schade door privacy/informatieveiligheid zijn in 2019 toegenomen.
Omgevingswet	Zowel de invoering van de omgevingswet (onvoldoende compensatie) als het achterblijven van aanvragen omgevingsvergunning kan leiden tot een financieel nadeel	Factelijk niet of nauwelijks op te sturen	3	3	€ 500.000	9	50%	€ 250.000	
Maatschappelijk vastgoed	Harmonisatie van het beleid op gebied van dorpshuizen en ander gemeentelijk vastgoed levert een opwaartse druk op.	Prudent mee omgaan.	5	3	PM	15	100%	PM	Blijft nog steeds een groot financieel risico.
Rechtszaak Niemans beton	Tussen Niemans en de gemeente Vanen is in hoger beroep een schadeclaimprocedure aanhangig bij het Gerechtshof in Den Haag.	Dit is een procedure die nog niet is afgerond.	3	3	PM	9	50%	€ 0	Voor de claim Niemans is bij de jaarrekeningen 2018 een voorziening van zo'n € 40,8 miljoen gevormd. Voorziening is door toevoeging rente gegroeid naar afgerond € 41 miljoen. Wij hebben voorzichtigheidshalve de hoogte van de voorziening gebaseerd op de meest recente gerechtelijke uitspraak, maar achten de kans reëel dat het uiteindelijke bedrag lager uitvalt.
					subtotaal incidenteel		€ 6.750.000		
					TOTAAL		€ 8.575.000		

Toelichting bij enkele risico's

In het risicoprofiel is al bij verschillende risico's een korte toelichting opgenomen. De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van het risicoprofiel zoals dat is opgenomen bij de begroting 2019 betreffen de risico's op de grondexploitaties, de claim Niemans, het dividendverlies Eneco, de risico's op de organisatie en het risico harmonisatie vastgoed.

- Risico's op grondexploitaties (verlaging risicobedrag van € 6,6 miljoen naar € 5,65 miljoen):** in de begroting 2019 was voor de grondexploitaties nog volledig rekening gehouden met het uitstapscenario voor Broekgraaf wat mogelijk € 6,6 miljoen verlies zou kunnen betekenen. De gemeenteraad heeft besloten om het uitstapscenario te schrappen. Het risicobedrag wordt nu weer berekend door de uitkomsten van de jaarlijkse risicoanalyse voor de grootste en meest risicovolle grondexploitatie Broekgraaf over te nemen: op basis van € 17 miljoen aan impact door verschillende risico's wordt rekening gehouden met een netto risicobedrag na optimalisaties van € 4,75 miljoen. Voor de andere kleinere grondexploitaties wordt voor bepaling van het risicobedrag uitgegaan van een economische recessie waarbij 20% van de € 9 miljoen aanwezige boekwaarde (= € 1,8 miljoen) moet worden afgewaardeerd. Dit resulteert in een risicobedrag van € 1,8 miljoen x 50% kans = € 0,9 miljoen. In totaal een risicobedrag van € 5,65 miljoen voor de grondexploitaties inclusief Broekgraaf.

- Claim Niemans: bij de jaarrekening 2018 van de voormalige gemeente Vianen is een voorziening van € 40,8 miljoen gevormd voor het mogelijk maximale schadebedrag op basis van rechtelijke uitspraken. Deze voorziening is in deze jaarrekening 2019 van de gemeente Vijfheerenlanden met wettelijke rente verhoogd tot € 41,0 miljoen. Voor een inhoudelijke toelichting op deze voorziening wordt verwezen naar hoofdstuk 4.
- Dividendverlies Eneco (risico nihil door inzet deel verkoopopbrengst aandelen Eneco): begin 2020 is de verkoop van aandelen Eneco geëffectueerd. De netto opbrengst van € 78,4 miljoen is in een reserve verkoop aandelen Eneco gestort. Op basis van de voorstellen in de Kadernota 2021 wordt € 20 miljoen van deze reserve ingezet om het structurele wegvallend dividend (jaarlijks € 1 miljoen) op te vangen. Overigens was hier in de begroting 2019 ook al vanuit gegaan.
- Risico's op organisatie (risico's nihil door in 2019 gevormde voorziening): bij de begroting 2019 is in verband met de verwachte impact van de herindeling een voorziening van € 2,25 miljoen gevormd om de verwachte financiële impact van rechtspositionele regelingen, werkdruk en extra inhuur op te vangen. Deze risico's werden daarmee al voor 2019 volledig afgedekt waardoor de risicobedragen op nihil staan.
- Risico harmonisatie maatschappelijk vastgoed: net als bij de begroting 2019, kan ook bij deze jaarrekening 2019 het toekomstig financieel risico van de nog te verrichten harmonisatie van beleid inzake het maatschappelijk vastgoed (zoals dorpshuizen) niet bepaald worden. De verwachting is dat er eind 2020 een compleet beeld voorhanden is. Dit betreft geen waarderingsvraagstuk van het betreffende vastgoed maar een subsidievraagstuk.

Aanwezige weerstandscapaciteit gemeente Vijfheerenlanden (in € 1.000)

Het hiervoor opgenomen risicoprofiel per 31/12/2019 resulteert in een totale weerstandsbehoefte van € 8,6 miljoen. Daar tegenover staat de per ultimo 2019 aanwezige weerstandscapaciteit. Deze wordt in deze paragraaf berekend. De aanwezige weerstandscapaciteit is in onderstaand overzicht bepaald, door de aanwezige middelen in de algemene risicoreserve en de algemene reserve grondexploitatie bij elkaar op te tellen. Het resultaat op de jaarrekening wordt hier aan toegevoegd of in mindering op gebracht. De reserves die zijn bedoeld voor kostenegalisatie (zoals de reserve sociaal domein) of dekking van kapitaallasten of voorgenomen investeringen (zoals de algemene bedrijfsreserve), worden niet meegeteld. Ook het nog niet benutte deel van de post onvoorzien (€ 95) telt mee bij de bepaling van de aanwezige weerstandscapaciteit eind 2019.

Omschrijving	Stand begin 2019	Storting 2019	Onttrekking 2019	Stand ultimo 2019
Algemene risicoreserve	6.702	4.046	2.494	8.254
Algemene reserve grondexploitatie	7.314	803	16	8.101
Resultaat jaarrekening 2019	0	1.762	0	1.762
Incidentele weerstandscapaciteit	14.016	6.611	2.510	18.117
Post onvoorzien 2019	100	0	5	95
Structurele weerstandscapaciteit	100	0	5	95
Aanwezige weerstandscapaciteit	14.116	6.611	2.515	18.212

Bovenstaand overzicht laat zien dat er eind 2019 een weerstandscapaciteit aanwezig was van € 18,0 miljoen.

Weerstandsratio jaarrekening 2019

Het weerstandsvermogen kan als "ruim voldoende" worden beoordeeld. Tegenover de € 8,6 miljoen + 1 x PM aan weerstandsbehoefte staat eind 2019 € 18 miljoen aan

aanwezige weerstandscapaciteit. De ratio komt op balansdatum 31/12/2019 dan ook uit op 2,12 ofwel een waardering van uitstekend.

Structureel:	Bedrag
Onvoorzien (gemiddeld)	95
Incidenteel:	
Algemene reserves	18.117
Totale weerstandscapaciteit	18.212

A

C

E

Weerstandsvermogen	Benodigd
Structureel	1.825
Incidenteel	6.750
Totaal	8.575
Structureel (A/B)	0,05
Incidenteel (C/D)	2,68
Totaal (E/F)	2,12

B

D

F

Ratio	Waardering
>2,0	Uitstekend
1,5 – 2,0	Ruim voldoende
1,0 – 1,5	Voldoende
0,8 – 1,0	Matig
0,6 – 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Gebeurtenissen na balansdatum

Twee gebeurtenissen na balansdatum, de Coronacrisis en de verkoop van de aandelen Eneco, zullen in de komende jaren deze uitkomst, de ene mogelijk in negatieve zin en de ander juist in positieve zin, sterk gaan beïnvloeden.

In negatieve zin: De Coronacrisis

Vanaf februari 2020 is de gemeente geconfronteerd met de Coronacrisis. Aan de hand van de door Het Centraal Planbureau (CPB) gepubliceerde vier scenario's is de verwachte nadelige financiële schade voor de gemeente becijferd: minimaal zo'n € 2,5 miljoen (bestcase) tot maximaal € 21,4 miljoen (worstcase) inclusief grondexploitatie. Op basis van het voorkeursscenario 2 (exclusief grondexploitatie) is in de Kadernota 2021 het voorstel opgenomen om een reserve Coronacrisis te vormen van € 5,4 miljoen vanuit de verkoopopbrengst aandelen Eneco. Ervan uitgaande dat de raad hiermee instemt, loopt de gemeente dan nog een maximaal risico van € 21,4 miljoen minus € 5,4 miljoen = € 16 miljoen. De kans dat een dergelijk worstcase scenario optreedt, moet als redelijk (25% kans) worden ingeschat. Dit zou betekenen dat er een extra weerstandsbehoefte ontstaat van 25% van € 16 miljoen is € 4 miljoen.

In positieve zin: Verkoop aandelenkapitaal Eneco

Begin 2020 is de verkoop van het aandelenbezit in Eneco gerealiseerd. De verkoop heeft per saldo € 78,4 miljoen opgeleverd. Deze opbrengst is niet volledig als weerstandscapaciteit beschikbaar. In totaal is € 25,4 miljoen benodigd voor vorming van de reserve Coronacrisis (€ 5,4 miljoen) en de dekking van het structureel wegvallend dividend Eneco (€ 20 miljoen). Voorstellen daartoe zijn opgenomen in de Kadernota 2021. De resterende € 53 miljoen kan als weerstandscapaciteit meegeteld worden, omdat de gemeente voornemens is om de sterk in omvang geslonken algemene reserve met € 22 miljoen aan te vullen. De overige € 31 miljoen wordt pas bij de begroting 2021 aangewend, mede afhankelijk van de uiteindelijke financiële schade van de Coronacrisis.

Financiële kengetallen

De financiële kengetallen als de netto schuldquote en de solvabiliteitsratio van de gemeente Vijfheerenlanden zijn voor wat betreft de jaarrekening 2019 geactualiseerd op basis van actuele besluitvorming. Daarbij is rekening gehouden met beklemmingen die nog op de algemene reserve en de reserve grondexploitaties drukken.

Financiële kengetallen	Begr. 2019	Rek. 2019	Categorie A Voldoende	Categorie B Matig	Categorie C Onvoldoende
Netto schuldquote	108,3%	78,5%	<90%	90%-130%	>130%
Netto schuldquote voor alle verstrekte leningen	93,5%	66,3%	<90%	90%-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	22,5%	15,5%	>30%	20%-30%	<20%
Kengetal grondexploitatie	18,3%	16,2%	<20%	20%-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	-0,3%	2,5%	>0%	>0%	<0%
Belastingcapaciteit	116,4%	108,5%	<95%	95%-105%	>105%

Netto schuldquote (NSQ) en netto schuldquote inclusief alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft het niveau aan van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft daarmee een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Bij de NSQ voor alle verstrekte leningen worden ook de "doorleningen" aan bijvoorbeeld de woningcorporatie meegeteld.

Normaal ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen 0% en 90%. Als de netto schuldquote tussen 90% en 130% ligt, is de gemeenteschuld hoog (oranje). Hij moet niet verder stijgen. Als de netto schuldquote boven de 130% uitkomt, dan bevindt de gemeente in de gevarezone (rood). Het bestuur moet er werk van maken om de schuld te verlagen. (Bron: VNG -website).

In vergelijking tot de begroting is de netto schuldquote in werkelijkheid enkele tientallen procenten lager uitgevallen en wordt op balansdatum als voldoende aangemerkt. Er is over 2019 minder geïnvesteerd dan bij de begroting nog werd verwacht.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is op de lange termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteit is in 2019 gedaald onder de 20% en wordt op balansdatum als onvoldoende aangemerkt. Daarmee wijkt deze ook sterk af van de in de Programmabegroting 2019 geformuleerde doelstelling. Beseft moet echter worden dat één en ander het gevolg is van de besluitvorming bij de jaarstukken 2018 (vooral de jaarstukken van de voormalige gemeente Vianen), waar een voorziening van ruim € 40 miljoen is gevormd voor het dossier Niemans. Daarmee is veel eigen vermogen (algemene reserves en bestemmingsreserves) omgezet in vreemd vermogen (voorziening). Dit beïnvloedt de solvabiliteitsratio dus sterk. Inmiddels is dit in boekjaar 2020 ruimschoots hersteld door onder meer de verkoopopbrengst aandelen Eneco.

Kengetal grondexploitatie

De grondexploitatie kan een grote invloed op de financiële positie van een gemeente hebben (zowel positief als negatief). Dit kengetal geeft een indicatie van het relatieve belang van de grondexploitatie voor 2018. Het percentage is de waarde van bouwgronden in relatie tot de totale baten exclusief de reserves. In het kengetal zijn alleen de daadwerkelijk gerealiseerde cijfers opgenomen, hierbij gaan de lasten voor de baten uit. De jaarlijkse actualisatie van de grondexploitatie geeft dan ook een beter inzicht in de verwachte ontwikkeling voor de komende jaren.

Structurele exploitatieruimte

Aan de hand van dit kengetal kan het structurele en reële evenwicht van de begroting beoordeeld worden. Een percentage van 0% betekent een sluitende begroting, een positief percentage wil zeggen dat er begrotingsruimte is. In dit geval biedt het financieel meerjarig perspectief bij de begroting dan ook een betere indicatie.

Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen kan worden gerelateerd aan de totale woonlasten. De woonlasten worden bepaald aan de hand van

de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in 2019. De woonlasten van een huishouden in Vijfheerenlanden ligt ruim boven het landelijk gemiddelde.

	Kengetal (bedragen x € 1.000)	Begin- balans 1-1-19	Begroting 2019	Rekening 2019
1A Netto Schuldquote				
A	Vaste schulden (cf art 46 BBV)	112.313	152.119	126.494
B	Netto vlottende schuld (cf art 48 BBV)	26.487	26.971	24.127
C	Overlopende passiva (cf art.49 BBV)	9.740	10.462	10.721
D	Financiele activa (cf. art 36 lid d, e en f)	7.706	6.577	7.541
E	Uitzettingen < 1 jaar	19.103	14.784	17.941
F	Liquide middelen (cf.art 40 BBV)	956	1.794	1.089
G	Overlopende activa (cf art. 40a BBV)	2.628	13.913	9.419
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV excl mut.reserves)	n.b.	140.846	159.631
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	n.b.	108,3%	78,5%
1B Netto Schuldquote (incl. verstrekte leningen)				
A	Vaste schulden (cf art 46 BBV)	112.313	152.119	126.494
B	Netto vlottende schuld (cf art 48 BBV)	26.487	26.971	24.127
C	Overlopende passiva (cf art.49 BBV)	9.740	10.462	10.721
D	Financiele activa (cf. art 36 lid d, e en f)	28.447	27.318	27.069
E	Uitzettingen < 1 jaar	19.103	14.784	17.941
F	Liquide middelen (cf.art 40 BBV)	956	1.794	1.089
G	Overlopende activa (cf art. 40a BBV)	2.628	13.913	9.419
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV excl mut.reserves)	n.b.	140.846	159.631
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	n.b.	93,5%	66,3%
2. Solvabiliteitsratio				
A	Eigen vermogen (cf art 42 BBV)	37.974	62.012	40.041
B	Balanstotaal	248.677	275.031	257.988
	Solvabiliteit (A/B) x 100%	15,3%	22,5%	15,5%
3 Kengetal grondexploitatie				
A	Niet in exploitatie genomen bouwgronden (cf art 38 lid a punt 1 BBV)	6	0	0
B	Bouwgronden in exploitatie	30.376	25.768	25.881
C	Totale baten cf art 17 lid c BBV (excl mut.reserves)	n.b.	140.846	159.631
	Grondexploitatie (A+B)/C x 100%	n.b.	18,3%	16,2%

Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Het doel van deze paragraaf is om u inzicht te geven in het beleid en de stand van zaken betreffende het onderhoud van kapitaalgoederen. Dit conform de regels zoals door de gemeenteraad vastgesteld in Artikel 19 (Onderhoud kapitaalgoederen) van de Financiële Verordening gemeente Vijfheerenlanden 2019.

Beheerplannen

Het gehanteerde beleidskader ligt vast in de onderstaande plannen. Daar waar geen beheerplan was of nodig werd geacht, is door middel van uitvoeringsplannen het onderhoud uitgevoerd. In de financiële verordening Vijfheerenlanden is geregeld dat het beheerplan Riolering en het beheerplan Gebouwen eens in de 5 jaar geactualiseerd moeten worden en de overige plannen eens in de 4 jaar.

Beheerplannen	Vaststelling	Looptijd	Actualisatie	Voorziening	Achterstallig	Achterstand
Openbare Verlichting VHL	2019	4 jaar	2024	Nee	Nee	Ja
Begraafplaatsen	2019	4 jaar	2024	Nee	Nee	Ja
Creatieve kunstwerken VHL	Geen	4 jaar	2020	Nee	Nee	Ja
Wegen Vianen	2016	4 jaar	2020	Nee	Nee	Ja
Civiele kunstwerken Vianen	2016	4 jaar	2020	Nee	Nee	Ja
Groen Vianen	2016	4 jaar	2020	Nee	Nee	Ja
Spelen Vianen	2016	4 jaar	2020	Nee	Nee	Ja
Straatmeubilair Vianen	2016	4 jaar	2020	Nee	Nee	Ja
Riolering (GRP) Vianen	2015	5 jaar	2020	Ja	Nee	Nee
Baggeren/Beschoeiing Vianen	2016	5 jaar	2020	Nee	Nee	Ja
Gebouwen Vianen	2016	5 jaar	2020	Nee	Nee	Nee
Wegen Zederik	2012	4 jaar	2018	Nee	Nee	Ja
Civiele kunstwerken Zederik	2015	4 jaar	2020	Nee	Nee	Nee
Groen Zederik	Geen	4 jaar	2020	Nee	Nee	Ja
Spelen Zederik	Geen	4 jaar	2020	Nee	Nee	Ja
Straatmeubilair Zederik	Geen	4 jaar	2020	Nee	Nee	Ja
Riolering, incl. water (GRP) Zederik	2015	5 jaar	2020	Ja	Nee	Ja
Baggeren/Beschoeiing Zederik	2016	5 jaar	2020	Nee	Nee	Ja
Gebouwen (MJOP) Zederik	2016	5 jaar	2020	Nee	Nee	Ja
Wegen Leerdam	2012	4 jaar	2020	Nee	Nee	Ja
Civiele kunstwerken Leerdam	Geen	4 jaar	2020	Nee	Nee	Ja
Groen Leerdam	Geen	4 jaar	2020	Nee	Nee	Ja
Spelen Leerdam	2013	4 jaar	2020	Nee	Nee	Ja
Straatmeubilair Leerdam	Geen	4 jaar	2020	Nee	Nee	Ja
Riolering (GRP) Leerdam	2015	5 jaar	2020	Ja	Nee	Nee
Baggeren/Beschoeiing Leerdam	Geen	5 jaar	2020	Nee	Nee	Ja
Gebouwen (MJOP) Leerdam	2016	5 jaar	2020	Nee	Nee	Ja

Met achterstand onderhoud wordt bedoeld achterstand in de planning van uitvoering. In 2019 is aan de hand van bestaand beleid en uitvoeringsplannen alleen het hoogst noodzakelijk onderhoud uitgevoerd. Met achterstallig onderhoud wordt bedoeld dat het onderhoud in kwaliteitsniveau is verminderd. Gewerkt wordt aan een nieuw beheerplan gebouwen. In dit beheerplan worden de werkzaamheden opgenomen om de achterstand in onderhoud in te lopen. In het concept beheerplan zijn deze werkzaamheden opgenomen in de periode van 2021 en 2022. Dit beheerplan zal in 2020 worden vastgesteld.

Proces totstandkoming Integraal Beheer- en Beleidsplan Openbare Ruimte

Door de vorming van de gemeente Vijfheerenlanden is het noodzakelijk om het beleid en het beheer van de openbare ruimte en overige kapitaalgoederen te harmoniseren en in uitvoering te brengen. Hiermee is in het najaar van 2019 begonnen. Tegelijkertijd is in 2019 aan de hand van bestaand beleid en uitvoeringsplannen het hoogst noodzakelijk onderhoud uitgevoerd. In eerste instantie worden de beheerplannen opgesteld zodat deze voor een periode van vier c.q. vijf jaar door de raad kunnen worden vastgesteld. Daarna wordt het beleid geharmoniseerd. Binnen de voormalige gemeenten werden verschillende beleidsplannen, beleidsnota's en richtlijnen gehanteerd. Dit harmonisatieproces zal in fases verlopen en resulteert in 2021 in een Integraal Beheer- en Beleidsplan Openbare Ruimte voor de gemeente Vijfheerenlanden.

Werkwijze opstellen nieuwe beheerplannen openbare ruimte

In 2019 is gestart met inspecties om te komen tot inzicht in het totaal te beheren areaal Vijfheerenlanden. Deze inspectiegegevens worden verwerkt in de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) en vervolgens in de betreffende beheersystemen. Afhankelijk van de inrichtingskeuzes, ambities ten aanzien van beeldkwaliteit en de ontwikkelingen op het gebied van klimaatadaptatie en duurzaamheid, wordt middels een aantal scenario's bekeken wat de gevolgen zijn voor de exploitatiebudgetten en de aanwezige financiële buffers (voorzieningen of reserves). Er zijn vier beheerprogramma's waaronder tien beheerplannen vallen:

Beheerprogramma	Beheerplan
Wegen	Wegbeheer Civiele kunstwerken Openbare verlichting
Groen	Groenbeheer Speelruimteplan Straatmeubilair / bewegwijzering Creatieve kunstwerken
Water	Rioolbeheer Baggeren / beschoeiingen
Gebouwen	Gebouwen

Kwaliteitsniveaus

In de voormalige gemeenten werden verschillende kwaliteitsniveaus van de buitenruimte gehanteerd. Daarbij werd onderscheid gemaakt tussen de volgende niveaus:

- A+ Zeer goed
- A Goed
- B Voldoende
- C Matig
- D Slecht

Alle begraafplaatsen in Vianen, Leerdam en Zederik werden onderhouden op kwaliteit A zoals ook het centrum van Leerdam. De overige buitenruimte is onderhouden op niveau B. Deze kwaliteitsniveaus zullen eenduidig worden aangepast waarbij de keuzes aan de raad worden voorgelegd.

Areaal en areaaluitbreiding

In 2019 is gestart met inventarisatie en inspecties om te komen tot een actueel inzicht in het totaal te beheren en onderhouden areaal Vijfheerenlanden. Bij deze inventarisatie zijn ook de inbreidings- en uitbreidingslocaties meegenomen. Deze inventarisatie en

inspecties lopen door in 2020. In 2019 is reeds een gedeelte van de opgeleverde nieuwbouwgebieden wat betreft de verantwoordelijkheid voor beheer en onderhoud overgedragen van de ontwikkelaar aan de gemeente (dit betreft delen van Hoef en Haag en Broekgraaf). Deze worden inmiddels onderhouden uit bestaande budgetten. De benodigde gelden voor het onderhoud van alle uitbreidingen dienen nog beschikbaar te worden gesteld en aan de onderhoudsbudgetten toegevoegd. Dit dekking hiervoor is opgenomen in de stelpost volumeontwikkelingen. In onderstaande tabel staan de kengetallen per kapitaalgoed op basis van de in 2019 gehouden inventarisatie van het gehele areaal Vijfheerenlanden.

Kapitaalgoederen	Omschrijving	Aantal	Eenheid
Wegen	Asfalt, elementverharding, halfverharding	257	ha
Openbare verlichting	Aantal lichtpunten	13.109	stuks
Groen	Gras, bermen, heesters, hagen, vaste planten, bosplantsoen, bos	207	ha
Bomen	Solitaire bomen, laanbomen, straatbomen	20.347	stuks
Riolering	Vrijval riolering, drukriolering, persleiding	526	km
Gemalen	Minigemalen, gemalen, bergbezinkvoorziening, vacuumstations etc.	1.360	stuks
Baggeren	Watergangen	42	ha
Beschoeiing	Hardhout, kunststof etc.	28.926	m1
Speelplaatsen	In 15 kernen binnen de gemeente Vijfheerenlanden	160	stuks
Speeltoestellen	Voor diverse leeftijdscategorieën	945	stuks
Gebouwen	Scholen, kerktorens, stadhuizen, dorpshuizen, etc.	117	stuks
Civiele Kunstwerken	Bruggen, duikers, steigers, kademuuren, etc.	195	stuks
Creatieve kunstwerken	Beeldende kunst	75	stuks
Straatmeubilair	Banken, afvalbakken, verkeersborden, palen	13.260	stuks
Hekwerken*	Speelplaatsen, langs het water, etc.	2.500	m1

*historische hekwerken van bouwkundige aard zijn ondergebracht bij gebouwen

Voorzieningen en reserves beheer en onderhoud kapitaalgoederen

Niet alleen inhoudelijk, maar ook financieel was er verschil tussen de werkwijze van de drie gemeenten op het gebied van kapitaalgoederen. In de gemeenten was sprake van een combinatie van onderhoudsbudgetten voor klein onderhoud, storting in voorzieningen en -reserves voor groot onderhoud. In de nieuw op te stellen programma's zal ook dit geharmoniseerd worden. Vooruitlopend op de beheerplannen zijn de onderstaande bestemmingsreserves hiervoor geormerkt (bedragen in € 1.000).

Grootboek	Omschrijving	Saldo eind 2019
92100027	Reserve groot onderhoud gemeentelijke gebouwen Leerdam	1.145
92100042	Reserve risico beheersprogramma's Vianen	1.020
92100049	Reserve groot onderhoud wegen	2.916
92100050	Reserve groot onderhoud openbare verlichting Zederik	32
92100051	Reserve groot onderhoud brede school	265
92100054	Reserve groot onderhoud gebouwen en stichtingen Zederik	172
92100055	Reserve vervanging speltoestellen Zederik	42
92100056	Reserve groot onderhoud gemeentelijke gebouwen Zederik	1.057
	Totaal	6.649

Opgenomen in de exploitatie (bedragen in € 1.000)

Beheerprogramma	Beheerplan	Begroting 2019	Werkelijk 2019
Wegen	Wegbeheer	2.137	679
	Civiele kunstwerken	355	98

	Openbare verlichting	303	270
	Totaal	2.795	1.056
Groen	Groenbeheer	1.442	1.262
	Speelruimteplan	260	57
	Sportvelden	161	156
	Straatmeubilair / bewegwijzering		
	Creatieve kunstwerken		
	Totaal	1.863	1.475
Water	Rioolbeheer	771	835
	Baggeren / beschoeiingen	473	405
	Totaal	1.244	1.240
Gebouwen	Totaal gebouwen	1.088	819
	Totaal	6.991	4.590

Uitgevoerd onderhoud

Voor alle beheerplannen geldt dat voor zover mogelijk uitvoering is gegeven aan het jaarlijks regulier onderhoud. De onderstaande werkzaamheden zijn verricht.

Wegbeheer

Een raamcontract voor meerjarig onderhoud van de asfaltverhardingen is op de markt gebracht. Het klein- en calamiteitenonderhoud aan de elementenverhardingen werd door de buitendienst en de onderhoudsmaatregelen met een oppervlak t/m 30m² door verschillende MKB-bedrijven uitgevoerd. Daarnaast zijn er enkele integrale projecten van riolering, groen en wegen uitgevoerd en werden in de Johan van Oldenbarneveltstraat in Leerdam de eerste "groene/ klimaat adaptieve" parkeervakken aangelegd.

Civiele kunstwerken

De schade aan de brug Meerblauw-Keizerrood in Leerdam is hersteld. Daarnaast zijn 2 bruggen aan de Bruindeelsekade in Leerdam vervangen en is de bovenbouw van de steiger Amaliastein in Vianen is vervangen.

Openbare Verlichting

Een analyse is gemaakt van de leeftijd en type van de masten en armaturen. Daarnaast is berekend, hoeveel energie bespaard kan worden op het areaal op basis van de huidige energietechnische mogelijkheden. Het beleid-, beheer- en vervangingsplan Openbare Verlichting is in 2019 vastgesteld.

Groenbeheer

Er is een start gemaakt met ecologisch bermbeheer langs een aantal doorgaande wegen. Dit om de ecologie en de biodiversiteit te bevorderen. Ook zijn aan de Lijnbaan en Buitenlandpoort in Vianen heestervakken omgevormd naar vaste planten met "bij" vriendelijke soorten.

Speelruimteplan

De veiligheidsinspecties voor de speelplaatsen in Vijfheerenlanden zijn aanbesteed. Het speeltoestellenbestand is geactualiseerd en geharmoniseerd in het beheerprogramma voor Vijfheerenlanden. Samen met de bewonersgroep is in Sluis een speelplaats gerenoveerd. Tijdens de reconstructie van de Bastiaan Bosstraat in Lexmond is in overleg met de bewoners ook deze speelplaats volledig gerenoveerd. Bij de nieuwbouw van Parkschool De Looch in Vianen is het schoolplein en een gedeelte van de openbare speelplaats ernaast, samen met de gebruikers nieuw aangelegd.

Straatmeubilair/Bewegwijzering

Banken en prullenbakken die door schade en/of einde levensduur aan vervanging toe waren, zijn vervangen. Bewust is nog niet gekozen om grootschalig te gaan vervangen. De voorbereiding is ingezet om al het straatmeubilair te inventariseren in 2020.

Creatieve kunstwerken

Er is een fundatie aangebracht om het kunstwerk van kunstenaar Sebastiaan Coppens te kunnen plaatsen in het Molenpark in Leerdam. Tevens is een kunstwerk van Frans Booy opgehaald, schoongemaakt en een fundatievoet gemaakt. Dit eveneens om het te plaatsen in het Molenpark.

Rioolbeheer

Gestart is met het inmeten van de riolering in het voormalige Zederik. In de Johan van Oldenbarneveltstraat in Leerdam en Bastiaan Bostraat in Lexmond is het riool vervangen en het regenwater van het gemengd riool afgekoppeld. Een deel van het riool in de Bastiaan Bosstraat en de riolering in de Patrimoniumstraat en Techniekweg in Leerdam zijn gerelined. Ook zijn twee aanbestedingen gedaan voor het renoveren van minigemalen in Zijderveld en Leerbroek en vacuümstations in Nieuwland en Kedichem.

Baggeren / beschoeiingen

De watergangen in Zederik en Leerdam-Oost zijn gebaggerd. In Leerdam Oost is tevens de A-watergang overgedragen in eigendom en beheer aan het Waterschap. Bij de oevers langs de Hagenweg in Vianen en bij de nieuwbouw van de Gereformeerde kerk in Leerdam zijn natuurvriendelijke oevers aangelegd. Bij deze Gereformeerde kerk en langs de stadsgracht in Vianen zijn tevens beschoeiingen vervangen. In de Stigterstraat zijn de beschoeiingen in eigendom en beheer overgedragen aan de bewoners.

Gebouwen

In Leerdam is de historische collectie verhuisd van Kerkstraat 18 naar Meent 40. De Meent 40 is in orde gemaakt voor gebruik door de Historische Vereniging, het depot Glasmuseum en het projectteam Dr. Reilinghplein. Ook is de renovatie van het Moluks wijkgebouw afgerond en is het gebouw in gebruik genomen. Er zijn voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd voor groot onderhoud aan de Glasblazerij. Dit betreft de vloer van de slijperij en de renovatie van de toiletgroep. Het Jongerencentrum M3 is gereed gemaakt voor de verkoop. De planvorming voor de ombouw van de woning Tiendweg 122 naar Stiltecentrum door studenten van ROC Midden Nederland en deelname wedstrijd Smart circulair zijn begeleid.

In Ameide is de aula op de begraafplaats gesloopt (geen boekwaarde) en is een nieuwe berging gerealiseerd.

In Everdingen zijn bij Dorpshuis 't Knooppunt in Everdingen werkzaamheden uitgevoerd met betrekking tot het systeemplafond en de cv-installatie.

In Vianen is gymzaal het Zwanengat vergroot en zijn nieuwe binnendeuren aangebracht en is de cv-installatie vervangen. In het gemeentehuis Vianen zijn diverse werkzaamheden uitgevoerd waaronder herstel houtrot voorgevel, schilderwerk voorgevel, reinigen luchtkanalen, nieuwe ventilatie in spreekkamers, nieuwe vloerbedekking begane grond, herstellen glas in lood oudbouw en het aanpassen van de ontvangstbalie. Bij de Grote toren in Vianen is de wijzerplaatverlichting vervangen en het uurwerk hersteld. Ook zijn op het dak van sportcentrum Helsdingen extra zonnepanelen geplaatst.

Bij 7 brandweerkazernes in Vijfheerenlanden zijn de overheaddeuren deels vernieuwd. Toegangscontrole en nieuwe gevelkozijnen post Vianen zijn aangebracht.

Investeringsen

In de bijlage: Overzicht afgesloten en lopende kredieten hierin staat de voortgang vermeld van de investeringen vanuit de beheerprogramma's.

Paragraaf 4: Financiering

Inleiding

Het doel van deze paragraaf is om u inzicht te geven in het treasurybeleid en de beheersing van de daaraan verbonden risico's. Treasury is het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Dit doen we binnen de kaders van de wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido). Het doel van deze wet is om op een verantwoorde, prudente en professionele wijze de inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie (financieringsactiviteiten) van de gemeente te regelen.

Kaders

De gemeentelijke treasuryfunctie wordt uitgevoerd op basis van het bij raadsbesluit van 21 maart 2019 vastgestelde Treasurystatuut gemeente Vijfheerenlanden 2019. Hierin is de meest actuele wet- en regelgeving verwerkt. Dit betreft onder meer de Wet Fido, de Wet Hof en het schatkistbankieren. In de Wet Fido worden voor de gemeentelijke treasuryfunctie duidelijke kaders gegeven ten aanzien van risicobeheersing en transparantie. Risicobeheersing richt zich daarbij vooral op rente- en kredietrisico's. De financieringsparagraaf dient in te gaan op de eisen die de Wet Fido stelt. Er moet uit blijken dat de uitvoering van de financieringsfunctie uitsluitend de publieke taak dient, dat het beheer prudent is en dat aan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm wordt voldaan. De Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet Hof) bevat regels om er voor te zorgen dat Nederland voldoet aan de EMU norm van maximaal 3% tekort op de begroting. Om dit te bereiken mag volgens de Wet Hof de overheid in een jaar niet meer geld uitgeven dan ze in dat jaar aan geld binnen krijgt. Gemeenten, provincies en waterschappen dragen bij aan het begrotingstekort van de collectieve sector. De Wet Hof bepaalt dat niet alleen het Rijk maar ook de lokale overheid zich moet houden aan de strengere begrotingsregels. Dit heeft gevolgen voor het doen en plannen van investeringen.

Doelstelling beleid

Het gemeentelijke beleid is erop gericht om inzicht te hebben in de lange termijn ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente. En de consequenties die dit heeft voor het aangaan en verstrekken van geldleningen alsmede het verstrekken van garanties. Dit laatste is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. Hierbij mogen geen overmatige risico's worden gelopen. Het gebruik van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm is bedoeld als normstellend.

Risicobeheer

Risicomanagement is het identificeren en kwantificeren van risico's en het vaststellen van beheersmaatregelen. Hiermee worden activiteiten bedoeld waarmee de kans van optreden of de gevolgen van risico's worden beïnvloed. De risico's die binnen onze gemeente worden gelopen bij de uitvoering van de treasuryfunctie bestaan voornamelijk uit renterisico's. Om die risico's te beperken en te beheersen geldt er een kasgeldlimiet en is er een renterisiconorm ontwikkeld. Daarnaast verdient vooral het kredietrisico aandacht. Dit is het risico dat de gemeente loopt wanneer geldleningen worden verstrekt aan rechtspersonen die in voorkomende gevallen in financiële problemen zouden kunnen komen. In het treasurystatuut zijn algemene uitgangspunten opgenomen om dit risico te beperken.

De treasury activiteiten kunnen worden beïnvloed door zowel interne als externe ontwikkelingen. De interne ontwikkelingen bestaan uit het oppakken van grondbeleid, investeringsplannen en besluitvorming over uit- of inbesteden van taken. De belangrijkste externe ontwikkelingen zijn (internationale) economische indicatoren en de invloed hiervan op de geld- en kapitaalmarkt, alsmede wijzigingen in wet- en regelgeving. Het voorspellen van de renteontwikkeling is een lastige en bijna onmogelijke opgave, zeker op lange termijn. Niettemin kan het waardevol zijn om de bepalende factoren achter de rente in kaart te brengen, zodat een beeld ontstaat van de risico's en onzekerheden omtrent het verloop van de rente in de toekomst. Mede daarom is er dan ook sprake van regelmatig contact met verschillende financiële instellingen. Voorbeelden hiervan zijn de BNG Bank, de Nederlandse Waterschapsbank en geldmakelaars.

Renterisico's

Renterisico vlottende schuld (kasgeldlimiet) (in € 1.000)

Voor het bepalen van de liquiditeitspositie (de mate waarin op korte termijn aan de opeisbare verplichtingen kan worden voldaan) is de zogenaamde kasgeldlimiet van belang. Dit betreft het bedrag, dat maximaal als kasgeld mag worden opgenomen. De vastgestelde kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal. De uitkomst van deze berekening wordt getoetst aan de werkelijke omvang van de kasgeldlimiet. Wanneer de vlottende schuld dit percentage van 8,5% overschrijdt moet de vlottende schuld worden omgezet naar vaste (langlopende) schuld. Daarnaast kan overschrijding leiden tot een strenger toezichtregime.

Berekening kasgeldlimiet	2019	Toelichting
Begrotingstotaal	136.000	De gemeente Vijfheerenlanden heeft in 2019 in de periode van 7 januari t/m 3 april de kasgeldlimiet overschreden met maximaal € 8,5 miljoen. Hiervoor is een langlopende lening aangetrokken. Daarnaast is in de periode van 23 april t/m 15 juli de kasgeldlimiet overschreden met maximaal € 8,5 miljoen. Dit met het oog op verwachte inkomsten. Voor beide overschrijdingen geldt dat er middels aangetrokken kasgeldleningen vergoedingen zijn ontvangen, die gunstiger waren dan een rentevergoeding op langlopende leningen. Daarnaast is vanaf 24 december de limiet met € 1 miljoen overschreden.
Toegestane kasgeldlimiet	8,5%	
Kasgeldlimiet	11.560	

Renterisico vaste schuld (renterisiconorm) (in € 1.000)

Het renterisico wordt gedefinieerd als het bedrag aan leningen dat in een bepaald jaar aan renteaanpassing onderhevig is. De renterisiconorm heeft betrekking op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar (vaste schuld). Het doel is om tot een zodanige opbouw van de leningenportefeuille te komen, dat het renterisico ten aanzien van renteaanpassing en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt.

Berekening renterisiconorm	2019	Toelichting
1. Renteherzieningen	0	Jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen mogen maximaal 20% betreffen van het begrotingstotaal. Dit bedrag betreft het saldo van opgenomen én uitgezette leningen. Vanuit de wet Fido geldt hiervoor een limiet van 20% van de stand van de vaste schuld per 1 januari. De gemeente Vijfheerenlanden heeft in 2019 voldaan aan de renterisiconorm. Ook meerjarig wordt
2. Aflossingen	5.821	
3. Renterisico (1+2)	5.821	
4a. Begrotingstotaal	136.000	
4b. Renterisico normpercentage	20%	
4. Renterisiconorm	27.200	
5. Ruimte (4-3)	21.379	

		geen overschrijding verwacht.
--	--	-------------------------------

Kredietrisico's

Kredietrisico's kunnen zich op twee manieren manifesteren. Ten eerste is er het risico dat direct wordt gelopen op door de gemeente verstrekte leningen en uitgezette beleggingen. Ten tweede kan er sprake zijn van indirecte kredietrisico's. Bijvoorbeeld bij te verstrekken en al verstrekte gemeentegaranties (ook wel borgstellingen genoemd).

Kredietrisico op verstrekte gelden aan derden (in € 1.000)

De gemeente Vijfheerenlanden heeft vanuit haar publieke taak leningen (door)verstrekkt en beleggingen gerealiseerd. In het hierna volgende overzicht zijn de uitgezette gelden vermeld.

Uitzettingen (publieke taak)	2019	Toelichting
1. Stichtingen en hypotheke	13.815	
2. Starters/Duurzaamheid	4.239	
3. Woningcorporaties	2.098	
4. Deelnemingen	7.541	
Totaal	27.693	

Ad 1: Dit betreft in het verleden verstrekte leningen voor Laco (Leerdam); Nationaal Glasmuseum (Leerdam), De Prenter (Vianen); SC Everstein (Everdingen); Dorpshuis 't Spant (Ameide); Dorpshuis 't Bosch en de sportstichting Lexmond (Lexmond) en Dorpshuis het Brandpunt (Nieuwland). Daarnaast betreft het hypotheke voor ambtenaren (van de voormalige gemeente Vianen).

Ad 2. Dit betreft leningen aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) voor de financiering van startersleningen, duurzaamheidsleningen en blijversleningen.

Ad. 3 Dit betreft de doorgeschoven leningen BNG aan de toenmalige stichting Goed Wonen Zederik, tegenwoordig Fien Wonen, voor de bouw van sociale huurwoningen. In 2009 heeft de raad van Zederik besloten om geen directe garantstellingen meer te verlenen en om een achtervangpositie in te nemen via deelname aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Er worden geen nieuwe leningen meer verstrekt aan woningstichtingen. De 15 verstrekte leningen, die hier staan opgenomen, kennen een gespreide uitloop tot het jaar 2033.

Ad 4. Onderstaand de specificatie van de beleggingen/deelnemingen in de jaarrekening 2019 (in € 1.000):

Deelnemingen (publieke taak)	2019	Toelichting
Aandelen energieproductiebedrijf Eneco	17	Over het aandelenbezit wordt koersrisico gelopen. De aandelen worden echter niet op de beurs verhandeld, waardoor optredende waardefluctuaties niet zo grillig verlopen. De waarde wordt meer bepaald door de intrinsieke waarde van het bedrijf en niet door "vraag en aanbod" op de beurs.
Aandelen netwerkbedrijf Stedin	6.571	
Aandelen BNG	193	
Participaties ROM-S Zederik/Leerdam	9	
Aandelen ROM-S Beheer BV	696	
Aandelen Oasen	25	
Deelneming Merwede-Lingelijn	31	
Totaal	7.541	

Na de splitsing (in januari 2017) van het oude Eneco in het netwerkbedrijf Stedin en het energieproductiebedrijf Eneco, zijn ook de aandelen gesplitst. De 'oude' aandelen (inclusief bijbehorende boekwaarde) zijn omgezet in aandelen Stedin en het nieuwe Eneco heeft nieuwe aandelen uitgegeven aan de bestaande aandeelhouders. Hierbij zijn deze aandelen in de voormalige gemeenten Leerdam en Vianen tegen € 1 voor het gehele pakket gewaardeerd. De voormalige gemeente Zederik heeft hiervoor € 1 per aandeel aangehouden. Hierdoor is het gehele pakket voor € 16.877 gewaardeerd.

In maart 2020 zijn de aandelen van Eneco verkocht voor een bedrag van ruim € 78 miljoen. Dit is een gebeurtenis na balansdatum, waarvan de gehele transactie in het boekjaar 2020 verwerkt en verantwoord zal worden.

Kredietrisico ten aanzien van gemeentegaranties (borgstellingen)

De gemeente Vijfheerenlanden staat jegens diverse geldgevers borg voor de betaling van rente en aflossing op langlopende geldleningen, die door diverse organisaties, instellingen of verenigingen zijn aangetrokken en bedoeld zijn voor activiteiten die in het verlengde liggen van de gemeentelijke publieke taak. Deze borgstellingen beperken zich hoofdzakelijk tot organisaties in de verenigingssfeer (bijv. sportverenigingen); garantieverlening op grond van deelnemingen en woningcorporaties.

De gemeente Vijfheerenlanden heeft een drietal bankborgtochten afgegeven. Dit hield in dat de voormalige gemeente Vianen tot een bedrag garant stond voor de verplichtingen van deze organisaties. In totaal bedragen deze bankborgtochten per ultimo 2019 € 71.445.

De gemeente Vijfheerenlanden staat daarnaast borg voor leningen van woningstichtingen voor een totaalbedrag van € 6,9 miljoen per ultimo 2019. Daarnaast is voor in totaal € 252,4 miljoen aan borgstelling ondergebracht bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Woningbouwcorporaties kunnen op deze manier leningen aantrekken, waarbij het WSW borg staat voor deze leningen. Voordat het WSW overgaat tot borgstelling dient de gemeente een achtervang overeenkomst te sluiten. De achtervang wordt gevormd door het Rijk en alle gemeenten die zo'n achtervang overeenkomst zijn aangegaan. Het risico dat een 'achtervanger' loopt is dus zeer beperkt.

Naast bovengenoemde borgstellingen staat de gemeente Vijfheerenlanden ook garant voor leningen voor particulier woningbezit. Nieuwe garantstellingen worden sinds 1994 niet meer verstrekt. De gemeente is voor de hoogte van het garantiebedrag afhankelijk van de opgave van de geldgevers. Uit deze opgaven blijkt, dat de gemeente nog voor een bedrag van € 3,9 miljoen garant staat. Hierin is niet opgenomen een bedrag van € 156.000 waarvoor geen opgave van de geldgevers is ontvangen. In de opgaven van de garantstellingen zitten ook leningen waarbij een verzekering is afgesloten voor de aflossing van de leningen. Tegenover de opgave van de uitstaande leningen staan verzekeringspolissen voor een waarde van € 2.268.000.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat er op de korte termijn niet genoeg geld in kas is om aan financiële verplichtingen te voldoen. Om deze reden is er een liquiditeitsplanning opgesteld. Hierbij wordt er op toegezien dat de liquiditeitspositie voldoende is om te garanderen dat de verplichtingen tijdig kunnen worden nagekomen.

Debiteurenbeheer

Het privaatrechtelijk debiteurenbeheer is gericht op het beperken van de uitstaande debiteurenomvang. Enerzijds gericht op het traject van totstandkoming van de nota en anderzijds gericht op de tijdige inning.

Het publiekrechtelijk debiteurenbeheer (bijvoorbeeld wat betreft belastingen) is gericht op het beperken van de uitstaande debiteurenomvang. Enerzijds gericht op het opleggen van de aanslag en anderzijds gericht op de tijdige inning.

Crediteurenbeheer

Bij de betalingen van facturen werd rekening gehouden met de uiterste vervaldagen en/of te behalen kortingen wegens kredietbeperking. Daarbij staat een tijdige betaling voorop. Met behulp van de mogelijkheden binnen het financieel systeem kan de afwikkeling van de ingekomen facturen nauwlettend worden gecontroleerd.

Financieringspositie en -behoefte

Saldo- en kasbeheer

Vanaf 2014 zijn alle decentrale overheden verplicht om deel te nemen aan het schatkistbankieren. Schatkistbankieren wordt uitgevoerd door het Agentschap van de Generale Thesaurie (Ministerie van Financiën) en houdt in dat via een rekening-courant verhouding met het Agentschap de dagelijkse tekorten of overschotten worden afgeroomd. Dit houdt in dat geld en vermogen niet langer bij bijvoorbeeld banken buiten de schatkist mag worden aangehouden. Overtollige middelen mogen alleen in rekening-courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden of onderling worden uitgeleend aan andere decentrale overheden.

Voor 2019 is gestreefd naar een licht positief saldo in de rekening courant. Bij het beoordelen van het saldo wordt rekening gehouden met de (verwachte) in- en uitgaande geldstromen. Overtollige middelen worden (zoals hierboven toegelicht) aangehouden bij het Ministerie van Financiën.

Vanzelfsprekend blijven decentrale overheden volledig vrij in de besteding van hun middelen zonder dat het Agentschap daar enige vorm van toezicht op uitoefent of kan uitoefenen. De schatkist biedt overigens geen leen- of roodstandfaciliteit aan. Voor het betalingsverkeer blijven decentrale overheden dus aangewezen op het bankwezen.

Langlopende Leningen (in € 1.000)

Datum	Geldverstrekker	Lening-bedrag	Restant Bedrag	Looptijd (in jaren)	Rente
Apr-04	BNG (Bank Nederlandse Gemeenten)	10.000	5.000	30	4,69%
jan-08	BNG	15.000	9.100	30	4,54%
okt-09	BNG	10.000	0	10	3,37%
Jun-13	BNG (Projectfinanciering Broekgraaf)	20.000	20.000	9	1,50%
okt-13	NWB (Nederlandse Waterschapsbank)	10.000	8.000	30	3,27%
feb-14	BNG	10.000	8.300	30	3,18%
dec-14	BNG	10.000	6.700	15	1,26%
nov-15	BNG	7.000	4.200	10	0,79%
jan-16	BNG	5.000	4.500	30	1,80%
dec-16	AEAM (Aegon)	5.000	3.500	10	0,49%
dec-17	BNG	4.000	3.200	10	0,475%
okt-18	BNG (Projectfinanciering BS Ameide)	5.000	4.900	50	1,775%
nov-18	BNG	15.000	15.000	1,25	-/- 0,25%
dec-18	BNG (Projectfinanciering Glaspark)	10.400	10.100	30	1,56%
dec-18	BNG (Projectfinanciering Glasmuseum)	1.850	1.700	27	1,57%
mrt-19	BNG	20.000	20.000	0,92	-/- 0,23%
19 len.	BNG (Woning Corporatie Fien Wonen)	11.700	2.100	10-40	3,05-6,05%

De netto rentelast van bovenstaande leningen voor 2019 bedraagt € 2,1 miljoen. Bij sommige investeringen is projectfinanciering toegepast. Deze toepassing vindt plaats om in voorkomende gevallen het begrote rentepercentage veilig te stellen. De 19 leningen (laatste regel van het overzicht) hebben betrekking op één op één doorgeleende gelden aan de woningcorporatie Fien Wonen. Fien Wonen betaald rente en aflossing rechtstreeks aan de BNG, de gemeente Vijfheerenlanden is hierin geldnemer (van BNG) en geldgever (aan Fien Wonen).

Renteschema (in € 1.000)

Het omslagpercentage voor te activeren kapitaaluitgaven bedraagt in 2019 0,7%. Leningen ten behoeve van de meest recente projectfinancieringen hebben nog nauwelijks effect. Immers de beoogde investeringen waren op de datum van renteberekening van 1 januari 2019 nog niet gedaan. Over de boekwaarde van de grondexploitaties wordt een percentage toegerekend op basis van het gemiddelde percentage over de langlopende leningen (verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen). Het berekende percentage bedraagt daarbij 1,42%.

Nr.	Omschrijving	Bedrag
	De externe rentelasten over de lange financiering	2.174
	De externe rentelasten over de korte financiering	3
a	Totaal rentelasten	2.177
b	De externe rentebaten	-548
	Saldo van rentelasten en rentebaten	1.629
c1	De rente die aan de grondexploitaties moet worden doorberekend	-447
c2	Rentebaten van projectfinanciering die aan taakvelden is toegerekend	-54
	Saldo door te berekenen externe rente	1.128
d	Rente over eigen vermogen	0
d	Rente over voorzieningen	0
	Aan taakvelden toe te rekenen rente	1.128
	De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-1.301
f	Renteresultaat op het taakveld treasury	-183

Relatiebeheer

Het betalingsverkeer heeft ook in 2019 zo veel mogelijk via de Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG) plaatsgevonden. Deze bank wordt ook in de gelegenheid gesteld, naast andere banken, offertes uit te brengen bij het aangaan van leningen. Er heeft periodiek ambtelijk overleg plaatsgevonden met de BNG.

Paragraaf 5: Bedrijfsvoering

Inleiding

Het doel van deze paragraaf is om inzicht te geven in de in 2019 gerealiseerde resultaten met betrekking tot de gemeentelijke bedrijfsvoering. Het aandachtsveld 'bedrijfsvoering' bestaat uit meerdere onderdelen, te weten informatisering & automatisering, communicatie, juridische zaken, control, financiën en HRM. De gemeente Vijfheerenlanden werkt ook in de bedrijfsvoering volgens de 'Vijf van Vijfheerenlanden': wendbaar, verbindend, betrouwbaar, resultaatgericht en duurzaam.

Informatisering en automatisering

Documentatie en informatievoorziening

Onderzocht is wat de beste keuze is voor een archiefbewaarplaats voor de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden. Het betrof een keuze tussen het Regionaal Archief Gorinchem of het Regionaal Archief Zuid-Utrecht (RAZU). Gekozen is voor het RAZU. Ten behoeve van het afsluiten en overbrengen van de archieven van de drie voormalige gemeenten is samen met het RAZU geïnventariseerd wat hiervoor nodig zijn. Gezien de omvang, blijkt het een project waar 10 jaar voor wordt uitgetrokken. In 2019 zijn de eerste 400 meter van de 1375 meter overgebracht naar de archiefbewaarplaats. De overige meters worden in samenwerking met het RAZU opgepakt.

Informatisering

In 2019 is gestart met de uitvoering van de projectenbundel, voortkomend uit het InformatieBeleidsPlan (IBP). Er is o.a. gewerkt aan de basis op orde, een goede en veilige basis informatievoorziening, doorontwikkeling digitale dienstverlening en de nieuwe Omgevingswet. In het kader van basis op orde is de harmonisatieopgave volledig afgerond. We voldoen nu aan de wet digitale overheid met betrekking tot de identificatie en authenticatie, E-facturering is geïmplementeerd en voor belastingen zijn we aangesloten op Mijn Overheid.

Automatisering

Er is een aanvang gemaakt met het in beeld brengen van de benodigde investeringen voor de vervanging en uitbreiding van apparatuur en software. De Microsoft licenties zijn opnieuw aanbesteed en er heeft een Oracle migratie plaatsgevonden. Verder is gewerkt aan de stabiliteit van de infrastructuur en het professionaliseren van de helpdesk.

Communicatie

Welkomstcampagne

Rondom de start van de gemeente Vijfheerenlanden is de campagne 'Dit is Vijfheerenlanden!' gevoerd. Met als doel de nieuwe gemeente te profileren. Als campagnebeelden zijn foto's van inwoners van alle leeftijden en uit verschillende dorpen en steden gebruikt. De campagne bestond uit welkomstposters op reclameborden langs de invalswegen in de dorpen van onze gemeente. In maart is onder alle inwoners een magazine verspreid. Hierin stelden we de nieuwe gemeente en de organisatie aan de inwoners voor.

Informatiepagina en inwonerspanel

De Informatiepagina van de gemeente verschijnt wekelijks en is in 2019 opnieuw aanbesteed. Sinds april 2019 publiceren we op de Informatiepagina van de gemeente ook een beknopt overzicht van besluiten van de gemeente. Dit als extra service aan inwoners. Het gaat om besluiten waartegen inwoners bezwaar kunnen indienen of in beroep kunnen gaan.

In 2019 is het digitaal inwonerspanel drie keer geraadpleegd. Onderwerpen waren: veiligheid en overlast, inzet handhavers, toekomstvisie 2035, beleid zorg en welzijn, dienstverlening, nominaties publieksprijs inwonersinitiatieven. Het panel bestaat uit ruim 1.600 inwoners.

Gemeentewapen en huisstijl

In 2019 is de ontwikkeling van het wapen voor de gemeente Vijfheerenlanden gestart. In samenwerking met historische verenigingen en met input uit de gemeenteraad is er een verzoek naar de Hoge Raad van Adel gegaan. Uit de twee voorstellen van de Hoge Raad is begin 2020 het definitieve wapen gekozen en is aan de koning een verzoek gedaan tot de verlening van het wapen.

De huisstijl van Vijfheerenlanden is constant in ontwikkeling. In 2019 hebben we onze kleuren aangepast, om te voldoen aan de eisen van de Wet Digitale Overheid. Ook is de huisstijl doorgevoerd in Word om het makkelijker te maken voor collega's om te voldoen aan de richtlijnen.

Handreiking Representatie

Begin 2019 is de Handreiking Representatie vastgesteld. Hierin zijn diverse representatieve zaken geharmoniseerd, zoals: het vieren van huwelijksjubilea of verjaardagen van 100-jarigen (representatieregeling), het huldigen van sporters, hoe om te gaan met overlijdens, het vlagprotocol en dergelijke. Ook is een nieuw geboortegeschenk ontwikkeld (kinderboekje).

Personeelsmagazine

Het personeelsmagazine Hart voor Vijfheerenlanden wordt goed gewaardeerd door de medewerkers. Het krijgt gemiddeld een 7,5. Ruim 70% wil het blad graag blijven ontvangen.

Juridische zaken

In 2019 is ingezet op de verbetering van de juridische kwaliteit binnen de gemeentelijke organisatie en de vormgeving van structurele en systematische juridische kwaliteitszorg. In dat kader is een plan van aanpak voor juridische kwaliteitszorg vastgesteld. Ook zijn verschillende andere activiteiten verricht, zoals de borging van juridische kwaliteit in bestuurlijke besluitvormingsproces, het ervoor zorgen dat publicatieverplichtingen worden nageleefd en de koppeling van contractregistratie aan het inkoopproces. Daarnaast wordt de organisatie voortdurend voorzien van juridische modellen, nieuwsbrieven en zaaktypen. Ten behoeve van de waarborging van de juridische kwaliteit werkt het team Juridische zaken nauw samen met de juridisch controller. Er is op verschillende manieren gewerkt aan het vergroten van de juridische bewustwording binnen de gemeentelijke organisatie, onder meer door het ontwikkelen van een intern ambassadeurschap van het team Juridische zaken, het verzorgen van een cursus over de Gemeentewet aan het college en de inventarisatie van behoeften in het kader van een juridisch leerplan.

Control

In de contourenschets Vijfheerenlanden is een onafhankelijke controlfunctie beschreven. Op welke wijze invulling kan worden gegeven aan deze contourenschets is in 2019 nader uitgewerkt. De daartoe strekkende visie op control is in januari 2020 door het college vastgesteld en aan de Auditcommissie toegezonden. Deze invulling van de controlfunctie geschiedt zowel op operationeel, tactisch als strategisch niveau. Daarbij wordt de deskundigheid en expertise van het team control organisatiebreed ingezet, zowel als adviseur en als rapporteur. Vooraf wordt meegedacht in vraag- en aandachtspunten en wordt geadviseerd over de keuzes die kunnen worden gemaakt. En dat met betrekking

tot business (waaronder financial) control, juridische control, informatieveiligheid, privacy, audits (waaronder interne controles) en besluitvormingsprocessen.

Financiën

Planning & controldocumenten

In 2019 zijn de Programmabegrotingen 2019 én 2020, de Kadernota 2020 en de Bestuursrapportage 2019 tijdig door de gemeentelijke organisatie opgeleverd. Als gevolg hiervan is ook het provinciaal toezicht aangepast van preventief naar repressief. Ofwel, toezicht achteraf.

Ontwikkelplan financiële functie en -sturing

De controle van de jaarstukken 2018 van de gemeenten Leerdam, Vianen en Zederik en van de Bedrijfsvoeringsorganisatie Vijfheerenlanden heeft in 2019 echter flinke vertraging opgelopen. Naar aanleiding van deze vertraging is een onderzoek uitgevoerd. De conclusie hiervan is, dat er sprake is van een verbeter- en ontwikkelopgave bij de financiële functie en -sturing van de gemeente Vijfheerenlanden. Bij de financiële functie betreft het alle, zich met het financieel beheer en sturing bezighoudende, managers en medewerkers van Vijfheerenlanden. Naar aanleiding van deze conclusie is eind 2019 een ontwikkelplan opgesteld. Dit Ontwikkelplan is in januari 2020 vastgesteld en ter informatie aan de Auditcommissie toegezonden.

Doelstelling van het Ontwikkelplan is dat de medewerkers werkzaam binnen de financiële functie (en in het bijzonder ook de medewerkers van het team Financiën) de achterstand gaan inlopen die zij de afgelopen anderhalf tot twee jaar hebben opgelopen. Waar immers de meeste andere medewerkers van Vijfheerenlanden 2018 en 2019 hebben kunnen gebruiken voor teambouw- en ontwikkeling, was dit de medewerkers binnen de financiële functie niet gegeven. In 2018 als gevolg van administratieve problemen als gevolg van het hebben van vier administraties en in 2019 door de uitloop van het jaarrekeningtraject.

Het Ontwikkelplan kent een looptijd van twee jaar. Drie deeltrajecten worden onderscheiden. In het eerste deeltraject worden bouwstenen gerealiseerd in de vorm van producten, procedures en taak- en verantwoordelijkheidsverdelingen, die maken dat de basis op orde kan komen waardoor ook de administratieve kwaliteit kan worden gewaarborgd. Dit deeltraject kent als belangrijk onderdeel ook een korte termijn doelstelling, namelijk de tijdige oplevering van de jaarstukken 2019 inclusief een volledig en kwalitatief goed controledossier. Het tweede deeltraject richt zich op de ontwikkeling van vakdeskundigheid, vaardigheden en competenties die medewerkers van het team Financiën nodig hebben om hun werk op professionele wijze te kunnen doen. Het derde deeltraject richt zich op de ontwikkeling van vakdeskundigheid, vaardigheden en competenties die budgethouders (dit betreft directie en netwerkmanagers), PAV'ers (prestatie akkoord verklaarders) en teamcontrollers nodig hebben om hun werk op professionele wijze te kunnen doen. Bij dit laatste deeltraject hoort ook, dat het budgethouderschap binnen Vijfheerenlanden op meer uniforme grondslag wordt verduidelijkt en vervolgens georganiseerd en toegepast.

HRM

De gemeente Vijfheerenlanden profileert zich als een moderne en professionele werkgever, met medewerkers die werken vanuit de kernwaarden. De gemeente is een netwerkorganisatie waarbij zelforganisatie een middel is. HRM zorgt dat binnen de organisatie de juiste mensen met de vereiste combinatie van kennis en vaardigheden op de voor hen best passende werkplek terecht komen.

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra)

Sinds 1 januari 2020 vormen het Burgerlijk wetboek, de Cao gemeenten en het Personeelshandboek gemeente Vijfheerenlanden het kader waarbinnen de rechtspositie

van het gemeentelijk personeel wordt geregeld. Dat betekent onder meer de overgang van een eenzijdige aanstelling naar een tweezijdige arbeidsovereenkomst. Ons Personeelshandboek, waarin ook de harmonisatie van beleid en rechtspositieregeling is opgenomen, is in 2019 in goed overleg met de werknemersvertegenwoordigingen, de commissie voor georganiseerd overleg en de ondernemingsraad, tot stand gekomen.

Ontwikkeling

Alle medewerkers zijn in 2019 definitief geplaatst en hun functies zijn definitief ingedeeld in een HR21-normfunctie. Als organisatie zijn we echter in ontwikkeling, wat (op onderdelen) zal leiden tot inhoudelijke veranderingen en nieuwe functies. Het wijzigen, beschrijven en waarderen daarvan zal in de eerste helft van 2020 gebeuren. Onderdeel van deze ontwikkeling is ook het opstellen en invoeren van strategisch personeelsbeleid. Dit is ten eerste gebaseerd op een strategische personeelsplanning (waarvan de eerste fase - een vergelijking van de huidige situatie en de gewenste situatie - inmiddels opgeleverd is) en ten tweede op de visie wat betreft ons HRM beleid. In 2020 zal invoering plaatsvinden. Wij zijn in 2019 ook gestart met de invoering van de eerste fase van E-HRM. Binnen E-HRM brengen wij al onze belangrijke HRM processen onder, zodat deze op volledig digitale wijze kunnen worden uitgevoerd. De voorbereiding en aanbesteding hiervan heeft in 2019 plaatsgevonden alsmede de eerste inrichting.

Teamontwikkeling

In het opleidingsplan 2019 is ook ruimte gemaakt voor teamontwikkeling. Daartoe zijn onder meer vier coaches/trainers geselecteerd die de ontwikkeling van teams begeleiden en die met de daarbij vergaarde kennis ook input kunnen geven aan de verdere doorontwikkeling van de organisatie. Daarbij is de volgende stap: "leren van elkaar". Hiermee is in 2019 pilotgewijs een begin gemaakt en dit wordt in 2020 doorontwikkeld en vertaald in beleid. Wij richten ons daarbij op het vergroten van het zelforganiserend vermogen van de teams. Daarbij maken wij een koppeling naar het nieuwe en passende systeem van Beoordelen & Waarderen dat in 2019 is ontwikkeld. De eerste stap in de uitvoering is daarbij het benoemen van teamresultaten en het als team leren evalueren van behaalde resultaten. De volgende stap is het leren vertalen naar ontwikkeldoelstellingen.

Duurzame inzetbaarheid

In 2019 is in overleg met de ondernemingsraad en de vakorganisaties een vitaliteitspact opgezet en ingevoerd. Per 1 april 2020 gaan in totaal 14 medewerkers hiervan gebruikmaken. Evaluatie hiervan vindt het komende jaar in overleg met de ondernemingsraad plaats.

Verantwoording informatieveiligheid 2019

Het college dient zich jaarlijks te verantwoorden over de kwaliteit van de informatieveiligheid binnen de gemeente. Dit wordt landelijk gecoördineerd via de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). In het kader hiervan wordt een zelfevaluatie uitgevoerd op de volgende onderdelen:

- Informatiebeveiliging volgens de Baseline Informatieveiligheid Gemeenten (BIG);
- DigiD - Digitaal ID
- Suwinet - Digitale infrastructuur wet SUWI
- BGT - Basisregistratie Grootchalige Topografie
- BAG - Basisregistratie Adressen en Gebouwen
- BRO - Basisregistratie Ondergronds
- BRP/PNIK - Basisregistratie personen/Paspoorten en Nederlandse Identiteitskaarten

Hieronder wordt u over de uitkomsten van de ENSIA evaluaties geïnformeerd. Daarna volgt een beschrijving van de belangrijkste ontwikkelingen in 2019.

Stand van zaken ENSIA

DigiD en Suwinet behoren tot de systemen waarin zeer gevoelige gegevens verwerkt worden. Elk jaar is er een audit door een onafhankelijke IT-auditor om te beoordelen in hoeverre de gemeente voldoet aan de eisen voor het veilig gebruik van deze systemen. Daarnaast helpen de audits om een onafhankelijk beeld te krijgen van het niveau van de beveiliging. In 2019 is er een audit uitgevoerd op een drietal aansluitingen voor DigiD. Twee hiervan zijn in de loop van 2019 in gebruik genomen. Tijdens deze audits is een tweetal aandachtspunten geconstateerd. Hierop zijn in de loop van 2019 maatregelen genomen. Als gevolg hiervan zijn er dit jaar geen aandachtspunten uit de audits DigiD gekomen.

Vorig jaar behoeft de gemeente (in verband met de herindeling) voor Suwinet geen audit te doorlopen. Er was dus geen onafhankelijk beeld van de veiligheid van de aansluiting. In de loop van 2019 werd echter al duidelijk dat er aandachtspunten waren voor de aansluitingen Suwinet, met name op het organisatorische vlak. Eind 2019 zijn er dan ook een aantal wijzigingen doorgevoerd in de beheersorganisatie. Deze maatregelen zijn ook opgenomen in een verbeterplan Suwinet.

Voor de BAG en BGT geldt, dat er nog sprake is van een aandachtspunt wat betreft de samenwerking tussen betrokken teams in de organisatie. In 2020 worden onze processen in kaart gebracht en uitgewerkt. Daarmee wordt de tijdigheid en volledigheid van onze registraties verbeterd. Voor de BRO geldt dat hier in 2019 geen werkzaamheden op zijn uitgevoerd. Bij de herindeling is geen rekening gehouden met deze taak. Ook hiervoor zal in 2020 samen met verschillende betrokken teams gewerkt worden aan de processen. Met deze aanpassingen is de verwachting dat onze score over 2020 zal verbeteren.

Van BIG naar Bio

Voor de inrichting van de informatieveiligheid binnen gemeenten worden er vanuit de Informatiebeveiligingsdienst baselines (normen) vastgesteld. Tot 2019 was de Baseline Informatieveiligheid gemeenten (BIG) leidend. Vanaf 2020 is dit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). In 2019 zijn daarom voorbereidende werkzaamheden verricht voor de overgang van de BIG naar de BIO. Beide zijn gebaseerd op de ISO norm 27001/27002. In de BIO is echter meer aandacht voor risicomanagement op grond waarvan maatregelen genomen worden. In 2019 is onder meer een GAP- en een Risicoanalyse uitgevoerd. De uitkomsten hiervan zijn opgenomen in het Information Security Management System (ISMS). Een ISMS is een belangrijke eis binnen de BIO. Vaak wordt er gekozen voor een apart systeem waarin acties op het gebied van informatieveiligheid worden opgenomen. Binnen Vijfheerenlanden is ervoor gekozen om het ISMS op te nemen in ons zaakstelsel. Hiermee is de hoeveelheid applicaties voor collega's verminderd en is bespaard op de kosten van een apart systeem.

Bewustwording

Eén van de uitgangspunten van informatieveiligheid (en bijvoorbeeld privacy bescherming) is dat de mens gezien wordt als de zwakste schakel. Technisch kan er veel dichtgezet worden, maar op het moment dat een medewerker zijn wachtwoord "uitleent" aan een andere collega vervallen alle veiligheidsmaatregelen. Bewustwording is dus een belangrijk aandachtspunt. Daarom is er in 2019 gewerkt aan het voorbereiden van een bewustwordingstraject. De campagne is in 2020 gestart. Vooruitlopend hierop heeft begin 2019 al een keer een mystery guest actie plaatsgevonden. Hierbij wordt iemand extern ingehuurd om te proberen in onze gebouwen binnen te komen om daarna te proberen toegang te krijgen tot zoveel mogelijk informatie. De uitkomsten zijn vertrouwelijk, maar hebben een aantal aandachtspunten opgeleverd.

Tot slot maakt informatieveiligheid, wederom samen met privacy, onderdeel uit van het introductieprogramma voor nieuwe medewerkers. Tijdens deze bijeenkomst wordt in vogelvlucht het belang van informatieveiligheid en privacy besproken. Juist bij een

gemeente is dit van groot belang omdat er voor een groot deel van de werkzaamheden gewerkt wordt met de meest gevoelige gegevens van onze inwoners.

Veilig mailen

Tot slot is in 2019 een nieuwe oplossing voor veilig mailen aangekocht. In de loop van het jaar werd al duidelijk dat de toenmalige oplossing onvoldoende functioneerde. Vooral op het gebied van gebruiksvriendelijkheid voor zowel collega's als de ontvanger van de mail schoot deze tekort. Eerst is gekeken welke andere mogelijkheden in huis aanwezig waren om dit probleem op te lossen. Hoewel er wel mogelijkheden bestonden, zou dit een grote administratieve last opleveren voor de organisatie. Hierna is gekozen voor het aanbesteden van een nieuwe oplossing. Vlak voor het eind van het jaar is deze afgerond en inmiddels wordt er veilig en gebruiksvriendelijk gemaild met de nieuwe software.

Incidenten

Eind 2019 werd een beveiligingslek gevonden in software die wereldwijd, en ook door onze gemeente, wordt gebruikt om een desktop te creëren voor onze medewerkers. Hiervoor zijn direct na het bekend worden de geadviseerde maatregelen doorgevoerd. Tegelijkertijd is door een externe partij onderzocht of er bij Vijfheerenlanden sprake was van inbraak op onze systemen. Uit dat onderzoek zijn geen gevolgen naar voren gekomen. In januari van dit jaar bleek dat de risico's nog groter waren en zijn circa twee weken aanvullende maatregelen genomen in verband met de vereiste beveiliging. Dit is gedaan met minimale gevolgen voor de dienstverlening.

Verplichte onderdelen paragraaf bedrijfsvoering

In artikel 20 van de Financiële Verordening heeft uw raad vastgelegd dat het college in de paragraaf bedrijfsvoering zowel bij de begroting als de jaarstukken verplicht is om de volgende informatie op te nemen:

Omschrijving	Begroting 2019	Jaarverslag 2019
Personeel (exclusief Griffie)		
Omvang formatie (in fte)	379	371
Bezette formatie (in fte)	311	326
Aantal medewerkers (in aantallen)	351	395
Ziekteverzuimpercentage (in %)	5,00	5,64
Loonkosten (in € 1.000)	28.695	22.966
Inhuurkosten (in € 1.000)	2.185	6.090
Raadsbudgetten:		
Raad (inclusief loonkosten) (in € 1.000)	719	664
Griffie (inclusief loonkosten) (in € 1.000)	426	400
Rekenkamer (in € 1.000)	51	0
Accountant (in € 1.000)	152	509

Toelichting

Bij de personele uitgaven is er in 2019 sprake van een substantieel voordeel. Er is geheel 2019 strak gestuurd op de personele uitgaven, waarbij de besparing op salarissen als gevolg van het flinke aantal niet bezette formatieplaatsen (in de begroting is de vastgestelde formatie als uitgangspunt genomen voor de begroting van salariskosten) indien noodzakelijk ingezet is voor inhuur. Per saldo heeft dit geleid tot een voordeel van circa € 1,5 miljoen.

Deels is dit voordeel ingezet ter compensatie van een substantieel nadeel bij de accountantskosten (zie programma 0). Over de oorzaak en omvang hiervan is de raad in december 2019 al geïnformeerd. Het nadeel is primair veroorzaakt door een flinke uitloop in de controle van de jaarstukken 2018. Dit had twee oorzaken. Dit betreft ten eerste een onvolledige en op onderdelen kwalitatief tekortschietende aanlevering van stukken. Daardoor zijn extra controlewerkzaamheden noodzakelijk geweest voor de accountant. Een tweede oorzaak is, dat de accountant constateerde dat de bij de drie gemeenten tot

en met 2017 toegepaste wijze van verslaglegging op onderdelen niet meer conform de met ingang van 2017 gewijzigde wet- en regelgeving was. Onder meer als gevolg hiervan is de controle van de accountant (in tegenstelling tot de jaren tot en met 2017) volledig gegevensgericht geweest. Dat wil zeggen dat de accountant met grote steekproeven heeft gewerkt. Omdat deze steekproeven midden in de vakantieperiode zijn uitgezet heeft op ons verzoek de accountant capaciteit ingezet om samen met de ambtelijke organisatie de voor deze steekproeven benodigde gegevens te verzamelen.



Paragraaf 6 Verbonden partijen

Inleiding

Het doel van deze paragraaf is om inzicht te geven in de verbonden partijen van de gemeente Vijfheerenlanden. Een verbonden partij is een publiekrechtelijke of privaatrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Een bestuurlijk belang betekent dat de gemeente zeggenschap heeft door vertegenwoordiging in het bestuur of via stemrecht. Een financieel belang houdt in dat de gemeente een bedrag ter beschikking stelt aan de verbonden partij of risico loopt door bijvoorbeeld garantstelling. Conform artikel 15 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) Provincies en gemeenten, worden de verbonden partijen in deze paragraaf ingedeeld in de onderstaande categorieën:

1. Gemeenschappelijke regelingen;
2. Vennootschappen en coöperaties;
3. Stichtingen en verenigingen;
4. Overige verbonden partijen.

Aan het einde van deze paragraaf wordt nog kort ingegaan op de uittreetskosten van de drie wettelijk verplichte gemeenschappelijke regelingen uit de provincie Zuid-Holland.

Gemeenschappelijke regelingen

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
Vestigingsplaats: Utrecht
Doel: Het doel van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Utrecht is om de kwaliteit van de crisisbeheersing en noodhulpverlening in de regio Utrecht te verbeteren.
Programma: Programma 1 Veiligheid
Deelnemende partijen: Alle gemeenten in de provincie Utrecht nemen deel aan de gemeenschappelijke regeling.
Openbaar belang: Veiligheid
Bestuurlijk belang: het Algemeen Bestuur wordt gevormd door de burgemeesters van de deelnemende gemeenten, namens de gemeente Vijfheerenlanden is dat de heer S. (Sjors) Fröhlich.
Financieel belang: De gemeente betaalt jaarlijks een bijdrage op basis van de ijkpunten van het gemeentefonds, subcluster Brandweer en Rampenbestrijding. De betaalde bijdrage in 2019 is € 3.374.690
Risico's: De VRU definieert € 1,3 miljoen aan risico's. De weerstandscapaciteit van de VRU bedraagt € 1,4 miljoen. Het grootste risico met een kans van 73% is het wegvallen van de opbrengsten van het Openbaar Meldsysteem.
Ontwikkelingen 2019: In maart 2019 is het Regionale risicoprofiel vastgesteld. En in juli 2019 is het nieuwe Beleidsplan VRU 2020-2023 vastgesteld.

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)
Vestigingsplaats Zeist
Doel: GGDrU levert een bijdrage aan vijf maatschappelijke effecten: • Inwoners wonen, leven, gaan naar school en werken in een veilige omgeving waar aandacht is voor gezondheid en elkaar. • Een gezonde en veilige start voor elk kind. • Iedereen kan zich ontwikkelen en ontplooiën. • Iedereen kan meedoen.

• Bedreigingen van de publieke gezondheid worden bestreden.
Programma: Programma 7 Volksgezondheid en milieu
Deelnemende partijen: Alle gemeenten in de provincie Utrecht nemen deel aan de gemeenschappelijke regeling.
Openbaar belang: Bescherming en bevordering van de volksgezondheid op basis van de Wet publieke gezondheid.
Bestuurlijk belang: De gemeente Vijfheerenlanden is vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur van de GGDrU door wethouder de heer M.F.M. (Marcel) Verweij.
Financieel belang: De betaalde bijdrage (voor alleen de wettelijke taken) voor 2019 is € 1.646.487.
Risico's: De GGDrU heeft in de jaarstukken 2019 risico's geïnventariseerd tot een hoogte van € 709.000. De belangrijkste zijn noodzakelijke ombuigingen en veranderende wetgeving. Als risico in 2020 wordt Covid-19 genoemd waarvan het onzeker is wat de gevolgen voor de GGDrU zijn. Tegenover de risico's staat een weerstandsvermogen van € 2.380.000.
Ontwikkelingen 2019: Het Algemeen Bestuur heeft op 30 januari 2019 de Bestuursagenda 2019-2023 vastgesteld. De inhoudelijke prioriteiten in de bestuursagenda zijn: • Kansrijk opgroeien • Gezonde leefomgeving • Langer gelukkig en gezond zelfstandig • Eigentijds besturen • Doorontwikkeling interne organisatie

Reinigingsdienst Waardlanden
Vestigingsplaats: Gorinchem
Programma: Programma 7 Volksgezondheid en milieu
Deelnemende partijen: De gemeenten Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Molenlanden en Vijfheerenlanden.
Openbaar belang: Het verwijderen van het huishoudelijk afval, als bedoeld in de Wet Milieubeheer van de deelnemende gemeenten, is de belangrijkste taak van de dienst.
Bestuurlijk belang: De gemeente Vijfheerenlanden wordt vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur door wethouder mevrouw C. (Christa) Hendriksen.
Financieel belang: De betaalde bijdrage voor 2019 is € 4.261.000
Risico's: De risico's van Waardlanden kunnen geschaard worden onder de normale bedrijfsrisico's en worden berekend op maximaal € 800.000. Waardlanden beschikt over een weerstandsvermogen van € 1.050.000.
Ontwikkelingen 2019: In 2019 is besloten dat het grondgebied van de voormalige gemeente Vianen aansluit bij de afvalinzameling door Waardlanden.

Afvalverwijdering Utrecht (AVU)
Vestigingsplaats: Nieuwegein
Doel: Het afvalstoffenbeleid in de provincie Utrecht doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord sturen en uitvoeren.
Programma: Programma 7 Volksgezondheid en milieu
Deelnemende partijen: Alle gemeenten in de provincie Utrecht nemen deel aan de gemeenschappelijke regeling.
Openbaar belang: Huishoudelijke afvalstoffen zoals restafval, GFT, glas, papier en karton en kunststof verpakkingen op een goede en milieuverantwoorde manier (laten) inzamelen, overladen, transporteren en verwerken.
Bestuurlijk belang: Het Algemeen Bestuur bestaat uit twee leden te benoemen door

provinciale staten, twee leden uit de stad Utrecht te benoemen door de gemeenteraad en één lid per overige gemeente, te benoemen door de verschillende gemeenteraden. Wethouder mevrouw C. (Christa) Hendriksen vertegenwoordigt de gemeente Vijfheerenlanden in het Algemeen Bestuur.
Financieel belang: De betaalde bijdrage voor 2019 is € 525.000
Risico's: Door het ontbreken van reserves en/of voorzieningen heeft de gemeenschappelijke regeling AVU geen weerstandsvermogen. Eventuele tegenvallers worden direct verrekend met de deelnemende gemeenten.
Ontwikkelingen 2019: Continueren bestaand beleid.

GEVUDO
Vestigingsplaats: Dordrecht
Doel: De GR Gevudo neemt namens de gemeenten deel in andere rechtspersonen met een soortgelijk of aanverwant doel in afvalverwerkingsactiviteiten op (boven) regionale schaal.
Programma: Programma 7 Volksgezondheid en milieu
Deelnemende partijen: De gemeenten Alblasterdam, Binnenmaas, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld Giessendam, Hendrik Ido Ambacht, Hoeksche Waard, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht, Vijfheerenlanden en Zwijndrecht.
Openbaar belang: De GR Gevudo neemt namens de gemeenten deel in andere rechtspersonen met een soortgelijk of aanverwant doel in afvalverwerkingactiviteiten op (boven) regionale schaal. In 2005 is besloten tot verkoop van NV Gevudo aan de huisvuilcentrale (HVC) in Alkmaar. Door deze verkoop neemt de GR Gevudo namens de deelnemende gemeenten voor 18,15% deel in de HVC.
Bestuurlijk belang: De GR Gevudo levert 1 commissaris in de huisvuilcentrale (HVC). De gemeenschappelijke regeling Gevudo kent 3 bestuursorganen: het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter. Wethouder mevrouw C. (Christa) Hendriksen vertegenwoordigt de gemeente Vijfheerenlanden in het Algemeen Bestuur.
Risico's: Gevudo is een houdstermaatschappij en voert zelf geen operationele taken uit. De liquiditeitspositie van Gevudo is daarom nauwelijks nog van belang. De risico's van Gevudo vanuit de HVC komen echter voor rekening van de deelnemers.
Ontwikkelingen 2019: Continueren bestaand beleid.

Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)
Vestigingsplaats: Utrecht
Doel: de Omgevingsdienst voert taken en beleid uit op het gebied van omgeving, milieu en duurzaamheid. Elke gemeente bepaalt zelf welke taken de Omgevingsdienst voor haar uitvoert binnen de volumeafspraken die zijn vastgelegd. De taken hebben betrekking op zaken als afvalmanagement, bodem en water, beleid en juridische (handhaving) zaken, duurzaam bouwen, klimaat en energie, externe veiligheid, geluid, lucht en licht, milieucommunicatie, archeologie, asbest en (omgevings)vergunningverlening.
Programma: Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
Deelnemende partijen: De gemeenten Bunnik, De Bilt, Montfoort, Oudewater, Renswoude, Rhenen, De Ronde Venen, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Woerden, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.
Openbaar belang: Door verdergaande samenwerking de kwaliteit en duurzaamheid van de leefomgeving verbeteren.
Bestuurlijk belang: De Omgevingsdienst heeft een Algemeen Bestuur, dat bestaat uit portefeuillehouders milieu van de aangesloten gemeenten. De gemeente Vijfheerenlanden wordt in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door wethouder de heer H.D. (Huib)

Zevenhuizen.
Financieel belang: De betaalde bijdrage voor 2019 is € 1.090.479.
Risico's: De ODrU heeft risico's geïnventariseerd tot een bedrag van € 667.000. Hier staat een weerstandsvermogen van € 1.332.000 tegenover. De belangrijkste risico's zijn: personele frictiekosten, stijging inhuurtarieven en de beschikbaarheid van deskundigheid personeel.
Ontwikkelingen 2019: In 2019 zijn de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik onderdeel geworden van de ODrU.

Bureau openbare Verlichting Lek Merwede (OVL)
Vestigingsplaats: Hardinxveld-Giessendam
Doel: De doelstellingen van de Gemeenschappelijke Regeling Bureau Openbare Verlichting richten zich op: • De uitvoering van het operationeel beheer • Het functioneren als Kennis- en Adviescentrum • Het bieden van Dienstverlening Plus
Programma: Programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat
Deelnemende partijen: De gemeenten Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Krimpenerwaard, Molenlanden, Papendrecht en Vijfheerenlanden.
Openbaar belang: Beheer openbare verlichting.
Bestuurlijk belang: de portefeuillehouders van de deelnemende gemeenten vormen het Algemeen Bestuur. De gemeente Vijfheerenlanden wordt in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door wethouder mevrouw C. (Christa) Hendriksen.
Financieel belang: De betaalde bijdrage voor 2019 is € 112.433.
Risico's: Het grootste risico is achterstand in het onderhoud.
Ontwikkelingen 2019: Continueren bestaand beleid.

Regionale Sociale Dienst Werk en Inkomen Lekstroom (WIL)
Vestigingsplaats: Nieuwegein
Doel: Werk en Inkomen Lekstroom (WIL) is de regionale uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen van de gemeenten Houten, Lopik, Nieuwegein, IJsselstein en Vijfheerenlanden (als rechtsopvolger van de Gemeente Vianen). Een dienst van en voor de vijf Lekstroom-gemeenten.
Programma: Programma 6 Sociaal domein
Deelnemende partijen: De gemeenten Lopik, Houten, Nieuwegein, IJsselstein en Vijfheerenlanden.
Openbaar belang: Zoveel mogelijk inwoners participeren naar vermogen. Sociale uitsluiting, schulden en armoede worden zoveel mogelijk voorkomen.
Bestuurlijk belang: De gemeente Vijfheerenlanden is in het Dagelijks Bestuur vertegenwoordigd door wethouder de heer C. (Cees) Taal en in het Algemeen Bestuur door de wethouders de heer M.F.M. (Marcel) Verweij en de heer C. (Cees) Taal.
Financieel belang: De betaalde bijdrage voor 2019 is € 5.484.106.
Risico's: WIL heeft geen weerstandsvermogen. Risico's die zich voordoen, zullen ten laste komen van de deelnemers. Geïnventariseerde risico's zijn onder andere: Hoger ziekteverzuim, minder beschikbare middelen ten opzichte van de uitkeringen, hogere uitvoeringskosten en lagere incasso.
Ontwikkelingen 2019: Per 1 januari 2020 treedt de voormalige gemeente Vianen uit WIL. Alleen de Wsw-taak zal voor Vianen door WIL verzorgd blijven worden.



AVRES
Vestigingsplaats: Gorinchem
Doel: Avres behartigt de belangen van de deelnemende gemeenten bij de uitvoering van hun taken in het kader van de Wet Werk en Bijstand, de Participatiewet, de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW).
Programma: Programma 6 Sociaal domein
Deelnemende partijen: De gemeenten Molenlanden, Gorinchem, Vijfheerenlanden.
Publiek belang: Avres behartigt de belangen van de deelnemende gemeenten bij de uitvoering van hun taken in het kader van de Wet Werk en Bijstand, de Participatiewet, de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) en andere regelingen op het gebied van het gemeenschappelijk sociale zekerheidsbeleid.
Bestuurlijk belang: De gemeente Vijfheerenlanden is in het Dagelijks Bestuur vertegenwoordigd door wethouder de heer C. (Cees) Taal en in het Algemeen Bestuur door de wethouders de heer M.F.M. (Marcel) Verweij en de heer C. (Cees) Taal.
Financieel belang: De betaalde bijdrage voor 2019 is € 13.570.325.
Risico's: De weerstandscapaciteit bedraagt € 6.000.000. De grootste risico's zijn: tekort op het BUIG-budget en toename van het aantal cliënten. Het totaal van de risico's bedraagt € 4.830.000, de weerstandscapaciteit is voldoende voor de risico's.
Ontwikkelingen 2019: In 2019 is gewerkt aan toetreding tot Avres van de voormalige gemeente Vianen (met uitzondering van de WSW).

Regionaal centrum Zuidoost Utrecht (RHCZOU)
Vestigingsplaats: Wijk Bij Duurstede
Doel: De zorg voor en het beheer van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van de deelnemende gemeenten, zoals nader omschreven in de Archiefwet 1995. Het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de deelnemende gemeenten voor zover deze niet zijn overgebracht. Het stimuleren van de lokale en regionale geschiedbeoefening en het daartoe aanleggen, beheren en bewaren van een zo compleet mogelijke collectie bronnen op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis.
Programma: Programma 5 Sport, cultuur en recreatie.
Deelnemende partijen: De gemeenten Bunnik, Houten, Utrechtse Heuvelrug, Rhenen, Wijk bij Duurstede en Vijfheerenlanden.
Openbaar belang: toegankelijkheid voor inwoners en andere belangstellenden / belanghebbenden. Het historisch archief op een goede manier behouden.
Bestuurlijk belang: De portefeuillehouders van de deelnemende gemeenten vormen het Algemeen Bestuur. Burgemeester de heer S. (Sjors) Fröhlich vertegenwoordigt daarin de gemeente Vijfheerenlanden.
Financieel belang: De betaalde bijdrage voor 2019 is € 107.654.
Risico's: Voor de kosten van digitalisering en het toekomstige e-depot is een bestemmingsreserve aanwezig. Andere risico's zijn niet gekwantificeerd.
Ontwikkelingen 2019: Uitwerking van het nieuwe algemene beleidsplan 2019-2022. Per 1 januari 2020 is de nieuwe naam: Regionaal Archief Zuid-Utrecht (RAZU).

Regio AV
Doel: Inhoud geven aan samenwerking op bovenlokale thema's.
Programma: Programma 0: bestuur en organisatie.
Openbaar belang: Inhoud geven aan samenwerking op bovenlokale thema's betreffende verkeer en vervoer, volkshuisvesting, economie, toerisme, ruimte, duurzaamheid, cultuur



en maatschappelijke ondersteuning (waaronder de regie op de Molenhopper).
Deelnemende partijen: De gemeenten Gorinchem, Molenlanden en Vijfheerenlanden.
Bestuurlijk belang: De gemeente Vijfheerenlanden is vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur door de burgemeester de heer S. (Sjors) Fröhlich en wethouder de heer M.F.M. (Marcel) Verweij. De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in het Dagelijks Bestuur.
Publiek belang: De regio AV werkt samen op een viertal domeinen. Het bestuurlijke, het fysieke, het sociale en het economische domein. Binnen de domeinen wordt er samengewerkt in programma's, projecten, processen en in de uitvoering daarvan.
Financieel belang: De betaalde bijdrage voor 2019 is € 194.016.
Risico's: niet van toepassing
Ontwikkelingen 2019: Continueren bestaand beleid.

Vennootschappen en corporaties

Oasen
Publiek belang: De N.V. Oasen is de maatschappij die is belast met de drinkwatervoorziening in een groot gebied van Zuid-Holland.
Deelnemende partijen: Gemeenten in Zuid Westelijk Nederland.
Bestuurlijk belang: De gemeente heeft als aandeelhouder stemrecht in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (A.v.A). Wethouder de heer M. (Maks) van Middelkoop vertegenwoordigt de gemeente Vijfheerenlanden tijdens de A.v.A.
Financieel belang: De gemeente Vijfheerenlanden bezit 54 aandelen.
Risico's: Geen
Programma('s): Programma 0: bestuur en organisatie.

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
Publiek belang: De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank van en voor overheden en instellingen met een maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Deelnemende partijen: Vrijwel alle overheidsorganisaties.
Bestuurlijk belang: De gemeente heeft als aandeelhouder stemrecht in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (A.v.A). Wethouder de heer M. (Maks) van Middelkoop vertegenwoordigt gemeente Vijfheerenlanden tijdens de A.v.A.
Financieel belang: De gemeente Vijfheerenlanden bezit 83.265 aandelen.
Risico's: Geen
Programma('s): Programma 0: bestuur en organisatie.

ENECO GROEP NV
Publiek belang: het energiebedrijf richt zich op productie, handel en levering van energie en energie gerelateerde zaken
Deelnemende partijen: Gemeenten in Zuid-Holland en noordoost Friesland.
Bestuurlijk belang: De gemeente heeft als aandeelhouder stemrecht in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (A.v.A). Wethouder de heer M. (Maks) van Middelkoop vertegenwoordigt gemeente Vijfheerenlanden tijdens de A.v.A.
Financieel belang: De gemeente Vijfheerenlanden bezit 95.787 aandelen.
Risico's: door verkoop van het aandelenkapitaal komen dividendopbrengsten ter vervallen.

Programma('s): programma 0: bestuur en organisatie
Publiek belang: Het energiebedrijf richt zich op productie, handel en levering van energie en energie gerelateerde zaken
Ontwikkelingen: In de raadsvergadering van 9 mei 2019 heeft de raad ingestemd met het besluit van het college om deel te nemen aan het transactieproces om de aandelen in Eneco te verkopen. Eind november 2019 werd bekend dat de combinatie Mitsubishi Electric en Chubu Electric Power het winnende bod op de aandelen uitgebracht hebben. In de raadsvergadering van 6 februari 2020 heeft de raad ingestemd met het besluit om de aandelen Eneco te verkopen. De opbrengst, na aftrek van de kosten van het transactieproces, is € 78,4 miljoen.

NV STEDIN
Publiek belang: Stedin is verantwoordelijk voor het transport van elektriciteit en gas naar circa 2 miljoen huishoudens en industriële klanten.
Deelnemende partijen: Gemeenten in Zuid-Holland en noordoost Friesland.
Bestuurlijk belang: De gemeente heeft als aandeelhouder stemrecht in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (A.v.A). Wethouder de heer M. (Maks) van Middelkoop vertegenwoordigt gemeente Vijfheerenlanden tijdens de A.v.A.
Financieel belang: De gemeente Vijfheerenlanden bezit 95.787 aandelen.
Risico's: Geen
Programma('s): Programma 0: bestuur en organisatie.

Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Schelluinen-West (ROM-S)
Publiek belang: Primaire doelstelling van ROM-S is om bedrijven in de logistieke sector uit de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden te herhuisvesten op Schelluinen-West, waarmee de druk op het Groene Hart wordt weggenomen. Daarnaast is het doel een gezonde economische ontwikkeling van de regio, inclusief die van de logistieke sector. De taakstelling van ROM-S is de realisatie van het transport en logistiek centrum Schelluinen-West in de gemeente Giessenlanden;
Deelnemende partijen: De gemeenten Gorinchem, Hardinxveld Giessendam, Molenlanden en Vijfheerenlanden.
Bestuurlijk belang: Wethouder de heer M. (Maks) van Middelkoop vertegenwoordigt de gemeente Vijfheerenlanden in de raad van commissarissen van de ROM-S Beheer BV. De concerncontroller van de gemeente Vijfheerenlanden vertegenwoordigt de gemeente in ROM-S CV.
Financieel belang: De gemeente Vijfheerenlanden participeert risicodragend voor een bedrag van € 825.000 in ROM-S CV.
Risico's: Inmiddels zijn vrijwel alle bouwpercelen uitgegeven of in optie. Naar verwachting wordt ROM-S CV uiterlijk in 2021 financieel afgewikkeld. Voorzien wordt dat deze afwikkeling tot een substantiële winst zal leiden voor Vijfheerenlanden van circa € 750.000.
Programma('s): Programma 0: bestuur en organisatie.

Stichtingen en verenigingen

Stichting Inkoop Bureau Midden Nederland (IBMN)
Vestigingsplaats: Vianen
Doel: Het IBMN wil financiële, kwalitatieve en procesmatige voordelen behalen voor haar leden, maar inkoop ook inzetten als strategisch en tactisch instrument voor waardecreatie. De dienstverlening is gericht op de professionalisering van het inkoop-

en aanbestedingsbeleid van elke deelnemende gemeente. De inkopers begeleiden zowel individuele als gezamenlijke inkoop- en aanbestedingstrajecten, helpen bij het opstellen van het inkoop- en aanbestedingsbeleid en fungeren als vraagbaak/helpdesk op het gebied van inkoop- en aanbesteding.
Programma: Programma 0 Bestuur en ondersteuning
Deelnemende partijen: Deelnemers zijn de gemeenten IJsselstein, Leusden, Molenlanden, Montfoort, Scherpenzeel, Vijfheerenlanden en Woudenberg. Ook zijn twee GR'en deelnemer: Avres en RMN.
Openbaar belang: Voordelen behalen door efficiënte en effectieve inkoop en zo kosten reduceren. Daarnaast zorg dragen voor een rechtmatige inkoop die voldoet aan gemeentelijke, nationale en Europese aanbestedingsregels.
Bestuurlijk belang: De gemeentesecretaris mevrouw N. (Nanette) van Ameijde Poortman vertegenwoordigt de gemeente Vijfheerenlanden in het Algemeen Bestuur.
Financieel belang: De begrote bijdrage voor 2019 is € 138.000.
Risico's: Eventuele juridische bijstand voor claims van derden naar aanleiding van afgesloten inkoopcontracten komt voor rekening van de gemeente.
Ontwikkelingen 2019: Na het vertrek van de directeur in 2018 is een nieuw bedrijfsplan opgesteld wat in 2019 verder is ontwikkeld. De directeur wordt niet vervangen, de directietaken zijn verdeeld onder het Dagelijks Bestuur en de medewerkers van IBMN. In 2019 is de gemeenschappelijke regeling Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN) als deelnemer toetreden.

Overige verbonden partijen

U10
Vestigingsplaats: Utrecht
Doel: Netwerksamenwerking op de terreinen economie, ruimtelijk ontwikkeling, verkeer- en vervoer, sociaal domein en energietransitie om de maatschappelijke uitdagingen van de regio Utrecht om te zetten in kansen.
Programma: Programma 0 Politiek en bestuur
Deelnemende partijen: De U10 bestaat uit de volgende gemeenten: Bunnik, De Bilt, Houten, IJsselstein, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden en Zeist.
Openbaar belang: De U10 is een netwerkorganisatie waar op de diverse beleidsterreinen gekeken wordt naar meerwaarde in samenwerking en gelijke aanpak. Per onderwerp wordt binnen de bestuurstafels gezocht naar gemeenten die daarin willen samenwerken. De tien deelnemende gemeenten participeren ook in de Economic Board Utrecht (EBU) samen met private partijen. Op deze drie thema's zijn convenanten gesloten: • samenwerking op het gebied van verkeer- en vervoer • brede samenwerking binnen de U10 • aansluiting bij de Economic Board Utrecht (EBU) De twaalf gemeenten werken samen op de werkprocessen: Beleidsontwikkeling, Uitvoering, Dienstverlening, Bedrijfsvoering en Informatievoorziening.
Bestuurlijk belang: Het college is vertegenwoordigd door de wethouders aan de diverse bestuurstafels.
Financieel belang: De begrote bijdrage voor 2019 is € 55.000.
Risico's: De deelname is vrijwillig, er is geen financieel risico voor de uitvoeringsorganisatie, omdat sprake is van netwerksamenwerking.
Ontwikkelingen 2019: Werken aan continuïteit van de netwerkorganisatie en in het verlengde daarvan aan de uitvoering van regionale projecten.

Tabel met eigen vermogen, vreemd vermogen en rekeningresultaat 2019

Verbonden partij	Eigen vermogen (in € miljoen)		Vreemd vermogen (in € miljoen)		Resultaat 2019
	1 jan. 2019	31 dec. 2019	1 jan. 2019	31 dec. 2019	
VRU	13,1	9,7	44,4	49,4	€ 2.572.000
GGDrU	3,5	4,2	10,3	9,4	€ 633.000
Waardlanden	1,2	1,1	14,6	17,2	€ 146.000
AVU	0,6	0,5	14,2	14,9	€ 194.000
ODRU	3,5	4,2	6,2	6,1	€ 221.193
OVL	0,2	0,1	0,2	0,2	€ 12.296
WIL	0	0	0	0	0
AVRES	6,7	11,7	11,3	8,6	€ 2.983.000
Razu	0,29	0,37	0,3	0,1	€ 3.000
Regio AV	-	-	-	-	€ 96.000
Oasen	108	112	161	169	€ 3.693.000
BNG	4.991	4.887	132.518	144.802	€ 163 miljoen
ENECO	2.939	2.932	2.789	3.031	€ 80 miljoen
Stedin	2.198	2.448	4.292	4.340	€ 325 miljoen
IBMN	0,32	0,2	0,1	0,12	€ 7.000

Paragraaf 7: Grondbeleid

Inleiding

Het doel van deze paragraaf is om inzicht te geven in de wijze waarop de gemeente Vijfheerenlanden invulling heeft gegeven aan haar grondbeleid. Er is nog geen nieuwe geharmoniseerde nota grondbeleid voor Vijfheerenlanden vastgesteld. Daarom zijn de doelstellingen nagestreefd, zoals die per grondexploitatie voor de toenmalige gemeenten golden. Wel zijn de financiële kaders goeddeels geharmoniseerd. Uitzonderingen hierop zijn gemaakt voor grondexploitaties waar de financiële kaders contractueel zijn vastgelegd met andere partijen.

Wat is grondbeleid (definitie BBV)?

Eén van de middelen van een gemeente om ruimtelijke doelstellingen te verwezenlijken bij het uitvoeren van het omgevingsbeleid is het grondbeleid. In het kader van het omgevingsbeleid wordt de maatschappelijk gewenste bestemming van de grond vastgelegd. Dit gebeurt via een plan of besluit op basis van de Wet ruimtelijke ordening (Wro). De gemeenteraad heeft de kaderstellende en controlerende functie ten aanzien van het grondbeleid en dus ook de daarbij behorende begrotingen en verantwoordingen.

Grondbeleid vergt keuzes van een gemeenteraad die gevolgen hebben voor de lange termijn. De ontwikkeling van gebieden houdt meer in dan het maken van een bestemmingsplan. Zaken als eigendom van grond, het al dan niet verwerven en uitgeven ervan, het gebruik voor openbare ruimte en infrastructuur, inspraak en voldoen aan vereisten als milieu maken gebiedsontwikkeling complex met vaak tijdrovende procedures. Dat vraagt om een zorgvuldige afweging. Gezien de lange looptijd en de blijvende invloed op de gemeente van de uitvoering en de bouwresultaten is het van belang dat de gemeenteraad de relatie legt met het maatschappelijk doel. Dit kan bijvoorbeeld gaan om het beperken van de krapte op de woningmarkt, het stimuleren van economische bedrijvigheid en werkgelegenheid, het beter aansluiten op de samenstelling en bevolkingsopbouw van de gemeente of het verhogen van de kwaliteit van de leefomgeving. Het beleid biedt daarmee de handvatten om te kunnen sturen op de te bereiken doelstellingen en evenwichtig om te gaan met de (schaarse) ruimte.

Wettelijke ontwikkelingen

De in 2019 gepubliceerde notitie "Grondbeleid in begroting en jaarstukken 2019" van de commissie BBV is een samenvoeging van diverse bestaande notities en uitingen over grondexploitaties en faciliterend grondbeleid. Deze notitie geldt met ingang van begrotingsjaar 2019. Dit, aangezien de notitie vooral verduidelijkingen en geen verzwareningen kent. In de nieuwe notitie is rekening gehouden met de strekking van alle eerder gegeven antwoorden uit de Vraag & Antwoord rubriek van de commissie BBV.

Bij deze herziening van de notitie bleven de veranderingen, die de nieuwe omgevingswet zal brengen buiten beschouwing. De invoering van de omgevingswet staat gepland voor 2021. De invoeringsdatum wordt gemonitord door het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Gehecht wordt aan een zorgvuldig wetgevingsproces.

Visie grondbeleid

Een visie op het grondbeleid van de gemeente Vijfheerenlanden is in bewerking. In het vastgestelde opiniestuk "De strategische visie Vijfheerenlanden: Focus 2035" zijn een aantal uitgangspunten geformuleerd, die leidend kunnen zijn voor de visie op het grondbeleid. Afgeleide stellingen hiervan zijn: behoud van groene karakter van de

gemeente staat voorop, passend woningaanbod voor jong en oud is nodig, bij het vinden van locaties voor woningbouw gaan we uit van geschiktheid van de locatie en zuinig ruimtegebruik, herbestemming gaat voor nieuwbouw, inbreiding gaat voor uitbreiding, nieuwe bedrijfslocaties worden gezocht langs A27 en A2 en in nieuwbouwplannen wordt de waterveiligheid voor inwoners vergroot door meerlaagse veiligheid.

Financiële uitgangspunten

De financiële spelregels voor grondexploitaties zijn te vinden in het BBV. Elke grondexploitatie kent een uniforme opbouw van de raming van kosten en opbrengsten. Dit overeenkomstig de structuur die in het Bro (Besluit ruimtelijke ordening) is aangegeven.

De grondexploitaties worden doorgerekend op basis van de dynamische eindwaardemethodiek. Dit betekent dat rekening wordt gehouden met een inflatiecorrectie voor de kosten- en opbrengstenposten en de rentelasten. Hiermee wordt het resultaat op eindwaarde verkregen. Vervolgens wordt het resultaat op netto contante waarde berekend. Dit betekent, dat de eindwaarde wordt teruggerekend naar heden door deze te corrigeren voor de rente. Dit is nodig voor het inzicht in de vermogenspositie van de gezamenlijke grondexploitaties op één dezelfde datum. Voor deze actualisatie is dat 1 januari 2020. De verwachte resultaten kunnen zo worden vergeleken met de stand van de reserves en voorzieningen per diezelfde datum.

Bij het actualiseren van de grondexploitaties speelt het begrip boekwaarde een belangrijke rol. De boekwaarde per 1 januari van het lopende jaar is het gesaldeerde bedrag van tot die datum geïnvesteerde kosten minus ontvangen opbrengsten van een grondexploitatie. De boekwaarde is de input voor de rentebijbeschrijving voor het jaar daaropvolgend.

Voor de risico's fungeert de bestemmingsreserve grondexploitaties als verzamel- en verrekenpost voor de eindresultaten van de grondexploitaties. Winsten worden aan de BRG toegevoegd. Voor verwachte verliezen dient een voorziening te worden getroffen die ten laste komt van de bestemmingsreserve grondexploitaties. Het onderling verevenen van resultaten van grondexploitaties is ingevolge het BBV niet toegestaan.

Als een negatieve grondexploitatie een voorziening kent tot het verwachte verlies en na actualisatie blijkt het verlies minder te zijn, valt een deel van de getroffen voorziening vrij. De gemeenteraad kan besluiten deze vrijval ten gunste van de bestemmingsreserve grondexploitaties te laten plaatsvinden.

Actuele prognose (te verwachten) resultaten grondexploitaties (in € 1.000)

Complex	Boekw. eind 2019	Voorzien. eind 2019	Contante waarde	Eind- waarde	Eind- datum
Gaasperwaard Vianen	3.702	0	134	142	2022
Uitbreiding bedrijventerrein Meerkerk IV	-98	0	29	29	2020
Broekgraaf Leerdam	17.702	0	152	106	2029
Voorzieningencluster Broekgraaf Leerdam	317	196	-196	-220	2025
Helsdingen Vianen	-65	0	1	1	2020
Sluiseiland Vianen	1.442	0	2.059	2.142	2021
De Weide II Meerkerk	3.075	0	6.189	7.134	2026
Totaal	26.076	196	8.368	9.332	

Gaasperwaard

De gronden voor de ontwikkeling van Gaasperwaard zijn in eigendom van de gemeente en deze zijn volledig bouw- en woonrijp gemaakt. Vanaf 2010 is gestart met de verkoop van de circa 20 ha bedrijfsgrond.

Uitbreiding bedrijventerrein Meerkerk IV

De gronden voor de ontwikkeling van Meerkerk IV zijn in eigendom van de gemeente en deze zijn volledig bouw- en woonrijp gemaakt. Vanaf 2006 is gestart met de verkoop van de circa 6 ha bedrijfsgrond. Het laatste kavel is in 2019 verkocht en er rest nog een klein stukje woonrijp maken.

Broekgraaf

Broekgraaf is een nieuwe woonwijk ten westen van Leerdam, waar zo'n 1.000 woningen gerealiseerd worden. De eerste 300 woningen zijn gebouwd en de verkoop van de woningen verloopt voorspoedig. Het gaat hierbij om een zeer gedifferentieerd woningbouwprogramma.

Voorzieningencluster Broekgraaf

Het voorzieningencluster grenst aan de nieuwe woonwijk Broekgraaf en betreft de herontwikkeling van de huidige gronden van Leerdam Sport. Het betreft de ontwikkeling van sportvoorzieningen, een brede school, woningen, en een centrale parkeerzone.

Helsdingen

Met een ontwikkelaar is in juni 2015 een overeenkomst gesloten voor de realisatie van maximaal 150 woningen. Alle woningen zijn verkocht en in het najaar van 2017 zijn deze woningen opgeleverd. De tweede fase is rond de zomer van 2018 opgeleverd. Daarnaast is een appartementengebouw met tussen de 25 en 30 appartementen gerealiseerd. In 2020 wordt nog een deel woonrijp gemaakt en kan het project afgesloten worden.

Sluiseiland

Medio 2016 is Sluiseiland op de markt gezet, medio 2017 is bekend geworden welke partij is geselecteerd voor de uitwerking en realisatie. Met een bouwbedrijf is een overeenkomst gesloten, die bezig is met het ontwikkelproces voor de woningen en het openbare gebied. De gemeente is belast met de bewaking van de gemaakte afspraken en de kwaliteit. Parallel aan dit traject wordt het bestemmingsplan door de gemeente aangepast om de ontwikkeling mogelijk te maken. In 2019 is de realisatie gestart. Als gevolg van een onlangs definitief bekend geworden dijkversterking kan een deel van de grond niet verkocht worden. De te realiseren opbrengst is hiervoor bijgesteld, maar we zijn in gesprek met het Waterschap en de ontwikkelaar om de definitieve consequenties vast te stellen.

Meerkerk-Zuid/De Weide II

In 2016 is het masterplan voor De Weide II vastgesteld. Het masterplan dient als basis voor de op te stellen bestemmingsplan voor het sportcomplex en de woonwijk. Het bestemmingsplan voor de woonwijk is in 2018 vastgesteld en in 2020 wordt begonnen met het in ontwikkeling nemen van de woonwijk.

Onderbouwing (geraamde) winstneming (in € 1.000)

Complex	Contante waarde	% lasten realisatie	% baten realisatie	Winstneming 2019
Gaasperwaard Vianen	134	98%	89%	477
Uitbreiding bedrijventerrein Meerkerk IV	29	99%	100%	155
Broekgraaf Leerdam	152	57%	34%	34
Voorzieningencluster Broekgraaf Leerdam	-196	8%	0%	0
Helsdingen Vianen	1	99%	100%	47
Sluiseiland Vianen	2.059	71%	0%	0

De Weide II Meerkerk	6.189	41%	0%	0
Totaal	8.368			713

Conform de voorschriften van de BBV aangaande grondexploitaties is per afzonderlijke grondexploitatie, de winstneming volgens de POC (percentage of completion) methode de winstneming berekend.

Reserve grondexploitaties / Risico's

De bestemmingsreserve grondexploitaties vormt het weerstandsvermogen voor de gemeentelijke grondexploitaties. Deze reserve vormt de buffer van waaruit tekorten op de grondexploitaties gedekt worden. De reserve is in het verleden gevoed uit winsten op afgesloten grondexploitaties en uit vrijvallende bestemmingsreserves.

Omschrijving	Bedrag
Saldo 1-1-2019	14.485
Raadsbesluit 23 maart 2019, naar Algemene Reserve	-7.000
Stortingen uit winstnemingen 2020	713
Terugboeking voorziening voorzieningencluster Broekgraaf	90
Totaal voor beklemming	8.288
Beklemmingen: Nadeel overdracht Hazelaarplein 2020 (geen grex).	-3.000
Totaal na beklemming	5.288

De gemeenteraad heeft inmiddels - bij de behandeling van de Kadernota 2021 in juli 2020 - ingestemd met het voorstel om de onttrekking van de € 7 miljoen in 2019 weer te compenseren door het storten van een bedrag van € 7 miljoen uit de opbrengst van de verkoop van het aandelenbelang in Eneco in de reserve grondexploitaties. De reserve grondexploitaties zal daardoor een bedrag van € 12,3 miljoen gaan bedragen.

Ten aanzien van de grondexploitaties kunnen een aantal actuele risico's worden benoemd. Dit betreft allereerst de corona epidemie. Dit kan leiden tot vertragingen in het tempo van de verkopen van de te verkopen kavels. Ook is er het risico van lagere grondopbrengsten. Bij een afnemende vraag kunnen de tarieven onder druk komen te staan. Op basis van de huidige krapte op de woningmarkt wordt dit risico als laag ingeschat. Voorts kunnen als gevolg van het stikstofbeleid de plankosten extra toenemen. Dit risico wordt als reëel ingeschat. De discussie hierover is politiek en maatschappelijk immers nog in volle gang. Een algemeen risico is planschade. Bestemmingsplannen moeten immers nog vastgesteld worden of herzien. Eventuele bezwaren kunnen leiden tot aanpassingen en of schadeclaims. Een laatste risico betreft een specifiek risico in verband met de verkeerskundige ontsluiting van Broekgraaf. Er wordt nagedacht over een ontsluiting aan de noordzijde. Hier loopt echter het spoor van de MerwedeLingelijn en dit zal dan gekruist moeten worden. Dit kan een forse investering met zich meebrengen.

Een beklemming voor de werkzaamheden aan het Hazelaarplein van € 3.000 i opgenomen. Hiervoor was een grondexploitatie geopend met een verwacht nadelig resultaat van € 3.000. Deze opgave mag niet gezien worden als een grondexploitatie, omdat er geen grondverkoop plaatsvinden. Wel worden er gronden overgedragen aan de Woningcorporatie. Dit zoals overeengekomen met de gemeente (Vianen). Hiervoor wordt nog wel een nadeel begroot.

Strategische gronden

Naast de actieve grondexploitaties beschikt de gemeente Vijfheerenlanden over meerdere gronden waarvoor (nog) geen concrete plannen zijn - of kunnen worden - uitgewerkt. Deze gronden maken deel uit van de materiële vaste activa (MVA) van de

gemeente. Aan deze gronden kunnen geen kosten en/of inkomsten worden toegerekend en de gronden maken derhalve geen onderdeel uit van de begroting.

Klaverkamp

Het complex Klaverkamp is hierop een uitzondering. De intentie is om deze gronden te verkopen als vrije kavel(s) met een bouwtitel voor woningbouw en binnen te stellen kaders de verdere ontwikkeling aan de eigen(a)r(en) over te laten. De snelheid van de verkoop is bepalend wanneer dit complex verantwoord zal worden.

Uitbreiding bedrijventerrein Meerkerk IVa

In 2020 zal aan de raad worden voorgelegd deze gronden in te brengen in een nieuw te openen grondexploitatie. Tegelijk met een exploitatieopzet. De boekwaarde van deze gronden is opgenomen onder de vaste activa voor de historische verkrijgingsprijs.

Killesteijnstraat Lexmond

De gemeente is met woningstichting Fien en een projectontwikkelaar in overleg over de ontwikkeling van Killesteijn II.

Kandelaarlocatie Ameide

In 2020 zal aan de raad worden voorgelegd deze gronden in te brengen in een grondexploitatie. Tegelijk met een exploitatieopzet. De boekwaarde van deze gronden is opgenomen onder de vaste activa voor de historische verkrijgingsprijs.

Uitvoering passief grondbeleid

De ontwikkeling van Hoef en Haag verloopt voorspoedig. Vele honderden woningen zijn al opgeleverd (waaronder al meer dan 100 sociale huurwoningen) en het nieuwe dorp begint gestalte te krijgen. Door de aantrekkende economische situatie is de vraag op dit moment groter dan het aanbod. Hierdoor wordt fase 2 (De Brink en omgeving) versneld ontwikkeld. In de zomer van 2020 zal ook fase 3 van start gaan.

DEEL 2: De jaarrekening 2019



Hoofdstuk 3: Overzicht van baten en lasten en de toelichting

De jaarrekening wordt opgesteld op basis van het stelsel van baten en lasten. Dit betekent dat lasten en baten zijn toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Het moment van betaling of ontvangst van het geld is daarbij niet van belang. Alle lasten en baten die betrekking hebben op het boekjaar en ten tijde van het opstellen van de jaarrekening bekend zijn, zijn in het boekjaar verwerkt. De bepaling van het resultaat vindt daarbij plaats op basis van de historische kosten. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar zijn in acht genomen, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Baten en winsten zijn als resultaat slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Dividenden van deelnemingen zijn als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar is gesteld. Voor wat betreft de algemene uitkering wordt voor omvang van de bate de best mogelijke inschatting opgenomen. Echter, voor het accresdeel wordt in de jaarrekening aangesloten op de in de Septembercirculaire gepubliceerde accresmededeling.

Personeelslasten

Personeelslasten zijn in beginsel toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Uitzondering hierop vormen de lasten m.b.t. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Doordat hiervoor geen voorzieningen of schulden mogen worden getroffen, zijn deze personeelslasten toegerekend aan het boekjaar waarin de uitbetaling plaatsvindt.

Resultaatbestemming

Conform het Besluit begroting en verantwoording (BBV) worden de mutaties in de reserves, zowel bij de begroting als de rekening, separaat verantwoord. Het jaarrekeningresultaat is hierdoor zowel vóór als na bestemming inzichtelijk.

Bespaarde rente en rente boekwaarde investeringen

Binnen de gemeente Vijfheerenlanden wordt de methode van bespaarde rente - het toerekenen van rente over de reserves en voorzieningen bij de bepaling van de omslagrente - niet toegepast. Dit betekent dat geen rente uit bestemmingsreserves kan worden onttrokken. Over de boekwaarde per 1 januari van een actief wordt - ongeacht of dat voltooid is of niet - omslagrente berekend. Indien projectfinanciering is toegepast wordt het rentepercentage van de projectfinanciering toegepast.

Subsidies

Met ingang van 2019 wordt de handreiking verantwoording subsidies van de commissie BBV toegepast. De belangrijkste vraag die in deze notitie wordt beantwoord is: wanneer wordt de subsidie als last bij de subsidiegever en als bate bij de subsidieontvanger verantwoord? Bij een (exploitatie)subsidie zonder voorwaarden wordt de last genomen in het jaar waarvoor de subsidie bedoeld is volgens de beschikking. Bij een (exploitatie)subsidie met voorwaarden wordt de subsidielast pas verantwoord in het jaar waarin de subsidieontvanger de prestatie levert en aan de voorwaarden invulling geeft.

Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 moeten gemeenten en andere publiekrechtelijke rechtspersonen vennootschapsbelasting (Vpb) betalen over de winst die ze met hun ondernemingsactiviteiten maken. De Vpb moet jaarlijks worden bepaald op basis van de fiscale grondslag. Hierin zijn de standpunten van de Belastingdienst betreffende het wel of niet in aanmerking mogen nemen van baten en lasten voor de fiscale winstbepaling van groot belang. Een toelichting hierop wordt in hoofdstuk 1 gegeven bij het programma/taakveld vennootschapsbelasting.

Overzicht van baten en lasten

In onderstaand overzicht wordt per programma inzicht gegeven in de gerealiseerde saldi baten en lasten. Het resultaat is gesplitst in het gerealiseerde saldo van baten en lasten exclusief dotaties aan reserves en bestemmingen (volgens artikel 17 BBV) en het gerealiseerde resultaat na deze dotaties en onttrekkingen aan reserves.

Lasten (in € 1.000)

Programma	Begroting 2019 (voor wijziging)	Begroting 2019 (na wijziging)	Werkelijk 2019	Resultaat
0. Bestuur en ondersteuning	4.129	4.392	6.326	1.934 N
1. Veiligheid	4.645	4.645	5.141	497 N
2. Verkeer en vervoer	6.589	6.826	6.443	383 V
3. Economie	1.029	1.448	7.552	6.104 N
4. Onderwijs	7.140	7.155	7.856	701 N
5. Sport, cultuur en recreatie	7.935	7.952	12.404	4.452 N
6. Sociaal domein	46.529	50.948	55.452	4.504 N
7. Volksgezondheid en milieu	10.690	11.505	15.913	4.408 N
8. VH, RO en stedelijke vernieuwing	1.397	4.650	12.957	8.307 N
Overhead	38.679	38.566	16.002	22.564 V
Treasury	4.736	4.736	2.161	2.575 V
Heffingen	354	294	797	503 N
Algemene uitkering	500	500	0	500 V
Overige baten en lasten	1.077	1.275	7.362	6.087 N
Onvoorzien	100	95	0	95 V
Vennootschapsbelasting	100	100	0	100 V
Totaal lasten voor bestemming:	135.629	145.058	156.365	11.279 N
Stortingen in reserves	5.016	6.857	6.139	718 V
Totaal lasten na bestemming:	140.645	151.943	162.504	10.561 N

Baten (in € 1.000)

Programma	Begroting 2019 (voor wijziging)	Begroting 2019 (na wijziging)	Werkelijk 2019	Resultaat
0. Bestuur en ondersteuning	1.361	1.408	1.511	103 V
1. Veiligheid	49	49	38	11 N
2. Verkeer en vervoer	452	498	797	299 V
3. Economie	538	455	7.000	6.546 V
4. Onderwijs	1.295	1.310	1.266	44 N
5. Sport, cultuur en recreatie	1.676	1.615	2.097	482 V
6. Sociaal domein	12.096	14.063	15.036	973 V
7. Volksgezondheid en milieu	13.329	13.329	13.737	408 V
8. VH, RO en stedelijke vernieuwing	2.443	2.936	10.494	7.558 V
Overhead	2.599	1.367	388	979 N
Treasury	7.724	8.134	5.156	2.978 N
Heffingen	14.089	14.123	14.112	11 N
Algemene uitkering	77.236	80.536	80.233	303 N
Overige baten en lasten	641	1.023	7.766	6.743 V
Onvoorzien	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Totaal baten voor bestemming:	135.529	140.846	159.631	18.785 V
Onttrekkingen aan reserves	5.336	12.179	4.635	7.543 N
Totaal baten na bestemming:	140.865	153.025	164.266	11.242 V

Saldi (in € 1.000)

Programma	Begroting 2019 (voor wijziging)	Begroting 2019 (na wijziging)	Werkelijk 2019	Resultaat
0. Bestuur en ondersteuning	2.768	2.984	4.815	1.831 N
1. Veiligheid	4.595	4.595	5.103	508 N
2. Verkeer en vervoer	6.137	6.326	5.646	682 V
3. Economie	491	994	551	443 V
4. Onderwijs	5.845	5.845	6.589	744 N
5. Sport, cultuur en recreatie	6.259	6.337	10.307	3.970 N
6. Sociaal domein	34.433	36.885	40.416	3.531 N
7. Volksgezondheid en milieu	-2.639	-1.824	2.176	4.000 N
8. VH, RO en stedelijke vernieuwing	-1.046	1.714	2.463	749 N
Overhead	36.080	37.198	15.614	21.584 V
Treasury	-2.988	-3.398	-2.995	403 N
Heffingen	-13.735	-13.829	-13.315	514 N
Algemene uitkering	-76.737	-80.037	-80.233	196 V
Overige baten en lasten	436	252	-403	755 V
Onvoorzien	100	95	0	5 N
Vennootschapsbelasting	100	100	0	100 V
Totaal saldo voor bestemming:	101	4.240	-3.266	7.506 V
Verrekeningen met reserves	-320	-5.321	1.504	6.925 N
Totaal saldo na bestemming:	219 V	1.081 V	1.762 V	681 V

Vergelijking verwacht en werkelijk resultaat 2019 (in € 1.000)

Totaal te verklaren resultaat

Het hierboven weergegeven begrote (voordelige) resultaat is samengesteld uit het voordelige saldo van de Programmabegroting 2019 na vaststelling door de raad van € 218 en het voordelige saldo van de Bestuursrapportage 2019 van € 867. Na verwerking van een doorgevoerde correctie in verband met minder legesopbrengsten (€ 5), resteert dan een begroot (na wijzigingen) voordelig saldo 2019 van € 1.081. De voorliggende Jaarstukken 2019 sluiten met een voordelig resultaat van € 1.762. Ten opzichte van het begrote voordelige resultaat is dit een voordeel van € 681.

Verklaring grote verschillen op de taakvelden

Zoals blijkt uit de bovenstaande tabellen is er sprake van een groot overschot op de overhead (per saldo € 21,6 miljoen). Op het programma overhead wordt dit saldo toegelicht, maar de belangrijkste veroorzaker is een bedrag van € 18,9 miljoen die betrekking heeft op de toerekening van loonkosten aan de diverse programma's/taakvelden. Tegenover dit voordeel staat echter voor hetzelfde bedrag aan nadelen op de diverse taakvelden (0 tot en met 8). De oorzaak hiervan is dat de loonkosten (en aan projecten toerekende uren) van alle medewerkers die in het primaire proces werkzaam zijn, zijn verwerkt op het taakveld overhead. De rechtstreeks toe te wijzen kosten moeten op de taakvelden verantwoord worden. Dit is een verplichting vanuit de wet – en regelgeving (BBV). Bij het maken van de Programmabegroting 2019 was er echter nog onvoldoende inzicht in de verdeling van deze kosten om ze goed te kunnen toerekenen aan de programma's en taakvelden. Daarom is er toen voor gekozen om deze lasten en baten op programma 0 te begroten (onderdeel: Overhead). Met andere woorden: de loonkosten staan nu allemaal geraamd op overhead, terwijl een groot deel van de loonkosten (conform BBV) is toegerekend aan de diverse taakvelden. In de financiële analyse per programma is dit steeds benoemd als verklaring van een verschil, en wordt vervolgens ingegaan op de financiële analyse gecorrigeerd voor deze post. Omdat dit per saldo geen effect heeft op het totale rekeningresultaat, wordt hij op

deze plaats niet nader toegelicht. In de navolgende tabel is te zien waar de nadelen zijn neergeslagen op de taakvelden die worden gecompenseerd door het voordeel op de overhead:

Programma	Lasten	Baten
Programma Overhead	34.866	536
Programma 0: Bestuur, ondersteuning en dienstverlening	1.063	4
Programma 1: Veiligheid	1.004	0
Programma 2: Verkeer en vervoer	1.631	5
Programma 3: Economie	370	0
Programma 4: Onderwijs	857	9
Programma 5: Sport, cultuur en recreatie	3.883	46
Programma 6: Sociaal domein en kerngericht werken	3.751	35
Programma 7: Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	1.981	9
Programma 8: VH, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	4.324	40
Totaal toe te rekenen aan programma's	18.864	148
Programma overhead na toerekening	16.002	388

Bedragen x € 1.000

Correctie vanwege Spodo-2

Het totaalsaldo na bestemming bedraagt dus 681 (voordelig). Dit voordeel moet voor een goede vergelijking nog wel gecorrigeerd worden in verband met de in 2019 doorgevoerde afrekening naar het resultaat van de Spodo-2 "subsidie" van € 1.004. In voorgaande jaarrekeningen van de gemeente Leerdam is deze post als een subsidievoorschot opgenomen. Dit is echter onjuist. De Spodo-2 "subsidie" is in 2009 aan de gemeente Leerdam verstrekt in het kader van de voorgenomen aanleg van een reizigerstunnel bij station Leerdam. Dit als onderdeel van de beoogde ontwikkeling van de "Poort van Noord". Dit project is uiteindelijk niet doorgegaan. Op deze in 2009 ontvangen "subsidie" rust echter geen terugbetalingsverplichting omdat deze in de vorm van een decentralisatie-uitkering bij het gemeentefonds aan de gemeente Leerdam is verstrekt. Vandaar dat deze in 2019 wordt afgerekend naar het resultaat. Gecorrigeerd hiervoor is het resultaat van de jaarstukken ten opzichte van het begrote voordelige saldo een nadeel van € 323.

Dit relatief beperkte nadeel kan worden verklaard door een behoorlijk aantal omvangrijke posten. Dit betreft allereerst het afboeken van de vaste activa met een aanschafwaarde tot € 25. Dit is een uitwerking van de in de (in 2019 vastgestelde) financiële verordening opgenomen grenswaarde voor activering. Dit afboeken veroorzaakt een (netto) nadeel in 2019 van ruim € 1.340. Voorts betreft dit het nadeel op de pensioenvoorziening van voormalig bestuurders (in het kader van de APPA) ter grootte van (per saldo) € 830. Dit nadeel wordt veroorzaakt door de lage kapitaalmarktrente. Beide posten zijn overigens pas inhoudelijk opgepakt na het afronden van de jaarstukken 2018 van de drie voormalige gemeenten en de BVO Vijfheerenlanden. Vandaar dat deze posten niet bij de Bestuursrapportage 2019 zijn gemeld. Overigens is er in de door de raad vastgestelde Kadernota 2021 een bedrag van € 5.000 opgenomen voor de vervroegde afschrijving van activa. Het nadeel 2019 van (netto) € 1.340 in 2019 is onderdeel van dit bedrag. Tegenover deze nadelen staan ook weer de nodige voordelen, waaronder een onderbesteding op onderhoud wegen en de ontvangst van een integratieuitkering voor de arbeidsmarktregio.

Los van deze wat grotere posten wordt het saldo veroorzaakt door een groot aantal voor- en nadelen op de verschillende programma's. In de financiële analyse op de programma's zijn deze toegelicht. Hieronder wordt een overzicht gegeven van de

belangrijkste veroorzakers van verschil tussen het begrote resultaat (€ 1.081 V) en het werkelijke resultaat (€ 1.762) over boekjaar 2019. Dit verschil bedraagt zoals hiervoor gesteld € 681 voordelig. Voor een inhoudelijke toelichting op de onderstaande posten wordt verwezen naar de financiële toelichtingen op de desbetreffende programma's (als onderdeel van de programmaverantwoording):

Pr.	Omschrijving	Voordeel	Nadeel
	Programma's 0 t/m 8		
0	Pensioen- en wachtgeldvoorziening voormalig bestuur		830
0	Accountantskosten		357
0	Bestuurlijke samenwerking	77	
0	Resultaat burgerzaken	59	
0	Beheer gebouwen en gronden (kapitaallasten)		355
0	Mutaties reserves programma 0		1.658
1	Lagere bijdrage Veiligheidsregio Utrecht	400	
1	Dotatie voorziening	70	
1	Lagere kapitaallasten OOV	21	
2	Uitgesteld (gepland) wegenonderhoud	910	
2	Kapitaallasten	162	120
2	Hogere bijdragen derden	113	
2	Hogere legesopbrengsten	61	
2	Niet uitvoeren van begrote storting voorziening onderhoud wegen	875	
2	Mutaties reserves programma 2		936
3	Winstneming bedrijventerreinen Gaasperwaard en Meerkerk IV	632	
3	Vrijval BDU uitkering	61	
3	Uitstel aanleg Stadspark	119	
3	Niemans	185	198
3	Mutaties reserves programma 3		724
4	Kapitaallasten		120
4	Huur noodlokalen en lagere algemene kosten	190	
4	Leerlingenvervoer		78
4	Onderbesteding wet Oké	141	
5	Voordeel sportbeleid en sportactivering	75	
5	Onderbesteding cultuur	32	
5	Kapitaallasten sportaccommodaties		500
5	Zwemmen Helsdingen	80	
5	Inspecties speeltoestellen en lagere onderhoudskosten	170	
5	Onderbesteding openbaar groen	88	
6	Onderbesteding Samenkracht en burgerparticipatie	496	
6	Wegvallen (begrote) bijdrage BVO en stichting jeugdteams	694	
6	Lagere Rijksmiddelen participatie		240
6	Eindafrekening AVRES		233
6	Ontvangen integratieuitkering arbeidsmarktregio	710	
6	WMO: afboeking vervoersvoorzieningen		298
6	Pilot maatschappelijke dienstverlening		300
6	Extra inhuurkosten jeugdzorg		317
7	Niet geraamde storting riolering		1257
7	Gestegen kosten afvalinzameling		1104
7	Afrekening 2018 inwonersbijdragen OZHZ		74
7	Onderbesteding duurzaamheidsbeleid	268	
7	Mutaties reserves programma 7		143
8	Meevallende baten Ruimtelijke ordening	214	
8	Winstnemingen grondexploitaties Broekgraaf en Helsdingen c.a.	179	
8	Mutaties reserves programma 8		189
	Algemene dekkingsmiddelen, overhead en Vpb		
0	Lagere dividendopbrengsten Stedin		138
0	Effect lagere omslagrente		274

0	Algemene uitkering	197	
0	Vrijval middelen Spoorse doorsnijdingen	1.004	
0	Post onvoorzien	95	
0	Oninbaarheid oude vorderingen		225
0	Nadeel inhuur tbv GR'en en afrekeningen OZHZ/SVHW		217
0	Overhead: apparaatskosten	2.367	
0	Overhead: niet aangewende budgetten 2019	527	
0	Vennootschapsbelasting	100	
Div	Diverse kleinere en niet toegelichte afwijkingen	194	
	TOTAAL: voor- en nadelen	11.566	10.885
	Totaal nadelen		10.885
	Min: totaal voordelen		11.566
	Per saldo resultaat ten opzichte van de Begroting 2019:		681 V



Incidentele baten en lasten

Om vast te kunnen stellen of er sprake is van structureel en reëel evenwicht is het belangrijk om inzicht te hebben in welke baten en lasten incidenteel zijn en welke structureel. De algemene richtlijn bij het onderscheid tussen incidenteel en structureel is, dat er sprake is van een incidenteel budget wanneer dit gedurende maximaal drie jaar beschikbaar wordt gesteld. In het hiervoor gepresenteerde totaaloverzicht van baten en lasten zijn zowel de structurele als de incidentele posten opgenomen. Onderstaand wordt echter een overzicht gegeven van de hierin opgenomen incidentele baten en lasten per programma. In enkele gevallen zijn incidentele baten en lasten in de begroting ook als zodanig benoemd. Echter bij de toepassing van regelgeving is het niet altijd toegestaan deze kosten voor deze toepassing als incidenteel te beschouwen. Het gaat dan vaak om posten die wel periodiek terugkomen, maar niet jaarlijks. Hierbij valt te denken aan verkiezingen, ruimen graven en actualisatie beleidsopgaven. Ook eenmalige hogere uitgaven van rij- en identiteitsbewijzen vallen hieronder.

Incidentele lasten (in € 1.000)

Pr.	Omschrijving	Begroting voor wijziging 2019	Wijziging 2019	Begroting 2019 na wijziging	Werkelijk 2019
0	Kosten verkiezingen (incl. aanschaffingen)	120		120	0
0	Diverse kleinere aanschaffingen	27		27	25
0	Extra aankoop rijbewijzen	18		18	0
0	Vorming voorzieningen	2.250	-525	1.725	874
0	Visie en strategie	237		237	213
0	Projectleider harmonisatie sportbeleid				18
0	Dienstverlening	135		135	125
0	Afsluiten en overbrengen archieven	450		450	0
0	Bedrijfsvoering (ICT, archiefdienst)	400		400	269
0	Accountantskosten extra 2018		65	65	357
0	Pensioenopbouw voormalig bestuurders				1.074
0	Conditiemeting gebouwen		120	120	43
0	Extra kosten IBMN aanbestedingen		30	30	29
0	Asbestsanering Hogewaard		16	16	17
0	Afboeking MVA met investeringsbedrag < € 25				303
0	Bijstelling boekwaarde Hogewaard 22				293
0	Totaal programma 0	3.637	-294	3.343	3.640
1	Afboeking MVA met investeringsbedrag < € 25				13
1	Totaal programma 1				13
2	Verkeersmobiliteit	145		145	95
2	Groot onderhoud wegen extra	80		80	0
2	Onderzoek verbinding Breda-Gorinchem-Utrecht		13	13	13
2	Afboeking MVA met investeringsbedrag < € 25				124
2	Totaal programma 2	225	13	238	232
3	Onderzoek snel internet	15		15	0
3	Citymarketing Vianen	50		50	50
3	Stadsmanagement Leerdam	5		5	0
3	Advieskosten claim Niemans		290	290	105
3	Toevoeging wettelijke rente voorziening Niemans				198
3	Afboeking MVA met investeringsbedrag < € 25				11
3	Totaal programma 3	70	290	360	364

4	Tijdelijke huisvesting Oosterlichtcollege	12		12	14
4	Harmonisatie onderwijshuisvesting	13		13	0
4	Tijdelijke huisvesting Hoef en Haag/De Prenter		15	15	15
4	Extra afschrijving scholen Ameide				92
4	Afboeking MVA met investeringsbedrag < € 25				144
4	Totaal programma 4	25	15	40	265
5	Projectleider harmonisatie sportbeleid	75		75	0
5	Budget sport/combinatiefunctionaris	35	15	50	50
5	Harmonisatie bibliotheekwerk (zie progr. 6)				102
5	Afboeking MVA met investeringsbedrag < € 25				308
5	Bijstelling boekwaarde bibliotheek Ameide				278
5	Totaal programma 5	110	15	125	738
6	Diversen harmonisatie Sociaal Domein (zie ook 5 Bibliotheekwerk)	412		412	312
6	Extra subsidie Bibliotheekwerk	15		15	0
6	Extra afschrijving verkoop gebouw M3		520	520	518
6	Deelname transformatiefonds "Zorg voor de Jeugd"		240	240	240
6	Uitbreiding sociaal team		437	437	431
6	Boekwaarde verkochte hulpmiddelen Vianen				294
6	Uitvoering pilot Taalsnelweg naar werk		168	168	151
6	Maatschappelijke diensttijd		700	700	324
6	Totaal programma 6	427	2.065	2.492	2.270
7	Lease elektrische voertuigen	30		30	15
7	Duurzaamheidsmaatregelen bij verenigingen	15		15	9
7	Kosten begraafplaatsen	33		33	0
7	Duurzaamheidsbeleid	200		200	174
7	Harmonisatie afvalbeleid	40		40	0
7	Afboeking MVA met investeringsbedrag < € 25				783
7	Afboeking MVA inzamelateriaal				247
7	Totaal programma 7	318		318	1.228
8	Voorbereiding Omgevingswet	130		130	100
8	Visie op woningbouw	50		50	21
8	Herontwikkeling gebied meelfabriek Ameide		40	40	40
8	Afboeking MVA met investeringsbedrag < € 25				13
8	Totaal programma 8	180	40	220	174
	Telfout in de optelling incidentele lasten begroting	-765		-765	0
	Totaal incidentele lasten 2019	4.227	2.144	6.371	8.924

Toelichting op incidentele lasten (in € 1.000)

0 Verkiezingen: begroot € 120, werkelijk 0: In de begroting 2019 is rekening gehouden met een gemeenteraadsverkiezing. Deze is echter in 2018 gehouden en de lasten zijn in dat jaar ten laste van de gemeente Leerdam gekomen. In 2019 zijn nog wel twee verkiezingen geweest t.w. Provinciale Staten/Waterschap en Europees Parlement. Dit zijn echter reguliere verkiezingen en deze kunnen volgens de voorschriften niet als incidenteel beschouwd worden.

0 Diverse kleine aanschaffingen: begroot € 27, werkelijk € 25: Begroot was nog wel een bedrag van € 27. De werkelijke uitgaven zijn op € 25 uitgekomen. Het gaat hier vooral om klein incidenteel aangeschafte inventaris zoals stoelen, kastjes, lamellen en

keukenapparatuur. Volgens de richtlijnen hoeven deze posten niet als incidentele baten opgegeven worden.

0 Extra aankoop Rijbewijzen: begroot € 18, werkelijk € 0: Op deze post was nog wel een bedrag begroot van € 18. Volgens de richtlijnen wordt deze post echter niet als incidenteel gezien.

0 Voorzieningen voor organisatielasten: begroot € 2.250, werkelijk € 874: Deze begrotingspost bevat de volgende onderdelen:

- € 600 aan mogelijke wachtgeldverplichtingen bij bestuurders, bij de bestuursrapportage is op deze post € 525 afgeraamd. In de jaarrekeningen van 2018 zijn deze stortingen al gedaan, zodat deze in 2019 niet meer volledig nodig was. In 2019 zijn er nog wel uit de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA) voortvloeiende sollicitatieverplichting begeleidingstrajecten aangegaan voor € 75.
- € 1.000 aan risico op personeelskosten door moeilijk in te vullen vacatures waarvoor extern ingehuurd moet worden of waar mogelijk extra (arbeidsmarkt)toelagen voor noodzakelijk zijn en werkdruk. Het team HRM heeft te maken met in 2019 doorlopende frictietaken. Dit betreft de conversie en afronding van het jaarwerk, voor applicatie- en functioneel beheer, personeelswerving, dataconversie en beheer. De vooralsnog blijvende openstelling van meerdere werklocaties veroorzaakt voor het team Burgerzaken extra kosten in verband met het handhaven van de receptiefunctie. Het betreft per saldo (er worden zoveel als mogelijk werkzaamheden gecombineerd) 2 fte op niveau van schaal 6 via inhuur. Ook hier is gekozen voor inhuur omdat het een tijdelijke situatie betreft. De formatie van het team Bestuurssecretariaat is op eigen initiatief van het team met ingang van 2019 met 2 fte verminderd met het oog op de afname van werk. Deze afname zal in 2019 echter geleidelijk geschieden. Daarom is de formatie weliswaar per 1 januari met 2 fte verminderd, maar wordt in 2019 tijdelijk één fte overbezetting toegestaan. In 2019 vindt de afronding van de overdracht van belastingdata (van de voormalige gemeente Zederik) plaats van SVHW naar de gemeente Vijfheerenlanden. Dit brengt extra (vooral controle) werkzaamheden met zich mee voor het team Belastingen. Het team Financiën heeft in het jaar 2019 nog te maken met de doorwerking van het frictiejaar 2018. Namelijk het afsluiten van vier administraties en het opstellen van vier jaarverslagen en jaarrekeningen. Dit betekent dat in het jaar 2019 nog een flinke inhuurbehoefte noodzakelijk is van 1 fte bij de financiële administratie en 1 fte bij financieel advies. Dit alles heeft geleid tot een extra belasting op werkdruk van € 549.
- € 650 voor mogelijke rechtspositionele consequenties. Voor de herplaatsing en begeleiding van enkele medewerkers zijn trajecten afgesproken om deze medewerkers naar ander werk te begeleiden. De kosten ten laste van de post bedraagt € 250.

0 Visie en strategie: begroot € 237, werkelijk € 213: Deze begrotingspost is onder te verdelen in twee posten te weten: een bedrag van € 186 voor de RMA (Regionaal Maatschappelijke Agenda AV) en € 50 voor de strategische visie. Voor de RMA is in 2019 een bedrag van € 122 ten laste van Vijfheerenlanden gebracht. Het gaat hier om incidentele samenwerkingsprojecten binnen de regio Alblasserwaard/Vijfheerenlanden. De werkelijke uitgaven zijn voor de strategische visie in 2019 op € 91 uitgekomen. Dit is exclusief de kosten van de interne medewerkers en dit wordt voor een deel uit het opleidingsbudget betaald.

0 Personeelslasten harmonisatie sportbeleid: begroot € 75 (programma 5), werkelijk € 18 (programma 0): Voor de harmonisatie van het sportbeleid is een bedrag van € 75 beschikbaar gesteld op programma 5. De werkelijke uitgaven van € 18 zijn echter gedaan op programma 0.

0 Dienstverlening: begroot € 135, werkelijk € 125: Deze begrotingspost betreft € 110 voor de inzet bij de werkzaamheden voor de aansluiting van de "Landelijke Aanpak

Adressenkwaliiteit" en € 25 voor het versimpelteam, dat wordt ingezet om de schriftelijke communicatie naar onze inwoners te verbeteren. Op de begrotingspost van € 110 is er één medewerker tijdelijk aangesteld en is er voor 1 fte capaciteit in gehuurd. Samengevat is er voor € 108 ingezet. Voor het versimpelteam is in 2019 een bedrag van € 17 ingezet.

0 Afsluiten en overbrengen archieven: begroot € 450, werkelijk € 0: Voor het verplaatsen van het historisch archief aan de GR Regionaal Archief Zuid-Utrecht is een bedrag van € 450 begroot. Deze verhuizing zal in 2020 plaatsvinden en zijn er in 2019 geen incidentele uitgaven gedaan.

0 Bedrijfsvoering (ICT, Archiefdienst): begroot € 400, werkelijk € 269: Dit betreft incidentele investeringen in een projectenbundel voor ICT om de diverse systemen te harmoniseren, waaronder E-HRM, zaaksysteem, contractmanagement enz. In 2019 is daar € 269 op uitgegeven. Diverse projecten hebben vertraging opgelopen en van projecten die zijn gestart in 2019 volgt pas in 2020 het merendeel van de kosten.

0 Accountantskosten begroot: € 0, bij berap € 65 bijgeraamd, werkelijk € 357: De controle van de accountant is (in tegenstelling tot de jaren tot en met 2017) volledig gegevensgericht uitgevoerd. Dat wil zeggen dat de accountant met grote steekproeven heeft gewerkt. Omdat deze steekproeven midden in de vakantieperiode zijn uitgezet heeft op ons verzoek de accountant capaciteit ingezet om samen met de ambtelijke organisatie de voor deze steekproeven benodigde gegevens te verzamelen. Daarnaast is er sprake van extra kosten als gevolg van de slechts geleidelijke oplevering van kwalitatief goede controledocumenten en de extra controlewerkzaamheden die als gevolg hiervan noodzakelijk zijn geweest voor de accountant.

0 Pensioenverplichtingen voormalig bestuurders: begroot € 0, werkelijk €1.074: Dit komt omdat we door de lage kapitaalmarktrente verplicht zijn geweest € 1.074 in de pensioenvoorziening te storten.

0 Conditiemeting gebouwen: begroot € 0, via begrotingswijziging € 120 geraamd, werkelijk € 43: Onderdeel van de samenvoeging van de drie gemeentes is het harmoniseren van het beheerplan vastgoed. Op dit moment werken de vastgoedbeheerders met diverse meer jaren onderhoudsprogramma's. Deze conditiemeting geeft een actueel beeld van de huidige staat van de gebouwen.

0 Extra kosten aanbestedingen IBMN: begroot € 0, bij berap € 30 bijgeraamd, werkelijk € 29: Een zekere overloop van de benodigde aanbestedingsprocedures is in 2019 nog merkbaar geweest. Daarnaast is de organisatie ondersteund door een ervaren inkoopfunctionaris.

0 Kosten asbestsanering Hogewaard 22 Tienhoven aan de Lek: begroot € 0, bij berap € 16, werkelijk € 17: Als gevolg van noodzakelijke asbestonderzoeken en – saneringen zijn er nog € 17 kosten gemaakt. Begroot is deze kosten te dekken uit de reserve grondexploitatie.

0 Afboeking inventaris waarvan investeringswaarde < € 25; begroot € 0, werkelijk € 303: Met het vaststellen van de financiële verordening is ook het drempelbedrag voor het activeren van investeringen verhoogd naar € 25 (was € 10). Hiermee is er ruimte om de balans op te schonen en de restwaarde van alle investeringen, met een aanschafwaarde die lager is dan € 25, af te voeren.

0 Afboeking boekwaarde gronden/gebouwen Hogewaard 22 naar taxatiewaarde: begroot € 0, werkelijk € 293: De gronden en gebouwen rondom dit

gebied worden vervreemd. Hiervoor is een taxatie gedaan en die geeft een lagere waarde aan dan de boekwaarde. Als gevolg van regelgeving dient deze te worden bijgesteld.

1 Afboeking inventaris waarvan investeringswaarde < € 25: begroot € 0.

werkelijk € 13: Met het vaststellen van de financiële verordening is ook het drempelbedrag voor het activeren van investeringen verhoogd naar € 25 (was € 10). Hiermee is er ruimte om de balans op te schonen en de restwaarde van alle investeringen, met een aanschafwaarde die lager is dan € 25, af te voeren.

2 Verkeersmobiliteit (GVVP, verkeersmodel): begroot € 145, werkelijk € 95:

Diverse werkzaamheden voor de harmonisatie en het opstellen van GVVP.

2 Eenmalig groot onderhoud wegen: begroot € 80, werkelijk € 0: Voor extra groot onderhoud is eenmalig een bedrag van € 80 beschikbaar gesteld. Gebleken is dat de onderhoudswerkzaamheden binnen de reguliere budgetten zijn uitgevoerd.

2 Bijdrage onderzoek OV verbinding Breda-Gorinchem-Utrecht: begroot € 0, bij berap € 13 geraamd, werkelijk € 13: Onderzocht is, hoe de OV-verbinding Breda-Gorinchem-Utrecht kan worden geoptimaliseerd.

2 Afboeking inventaris waarvan investeringswaarde < € 25: begroot € 0.

werkelijk € 124: Met het vaststellen van de financiële verordening is ook het drempelbedrag voor het activeren van investeringen verhoogd naar € 25 (was € 10). Hiermee is er ruimte om de balans op te schonen en de restwaarde van alle investeringen, met een aanschafwaarde die lager is dan € 25, af te voeren.

3 Bijdrage onderzoek snelle internetverbinding: begroot € 15, werkelijk € 0:

Onderzoek naar snel internet in de Vijfheerenlanden. Het onderzoek is gestart, maar hiervoor zijn in 2019 nog geen extra kosten betaald.

3 Citymarketing Vrijstad Vianen: begroot € 50, werkelijk € 50: Voor citymarketing Vrijstad Vianen is een bedrag van € 50 begroot en uitgegeven ten behoeve van het Investeringsprogramma Vianen.

3 Stadsmanagement Leerdam: begroot € 5, werkelijk € 0: Voor stadsmanagement Leerdam was in 2019 nog een hogere bijdrage als incidenteel begroot. Echter volgens de richtlijnen wordt deze post niet als incidenteel gezien.

3 Advieskosten claim Niemans: begroot 0, via begrotingswijziging € 290, werkelijk € 105: In verband met het dossier Niemans is in december 2018 door de gemeenteraad van Vianen een bedrag van € 290 beschikbaar gesteld voor de kosten van externe adviseurs. In 2019 is hiervan € 105 besteed.

3 Wettelijke rente claim Niemans: begroot 0, werkelijk € 198: In de jaarrekening van Vianen 2018 een voorziening opgenomen ter mogelijke dekking van de claim Niemans bij een negatieve uitspraak. De regelgeving schrijft voor dat dit bedrag jaarlijks met de wettelijke rente verhoogd moet worden.

3 Afboeking inventaris waarvan investeringswaarde < € 25: Begroot € 0.

werkelijk € 11: Met het vaststellen van de financiële verordening is ook het drempelbedrag voor het activeren van investeringen verhoogd naar € 25 (was € 10). Hiermee is er ruimte om de balans op te schonen en de restwaarde van alle investeringen, met een aanschafwaarde die lager is dan € 25, af te voeren.

4 Tijdelijke huisvesting Oosterlichtcollege Vianen: begroot € 12, werkelijk € 14:

Tijdelijke huur overblijfruimte Oosterlichtcollege.



4 Harmonisatie onderwijshuisvesting: begroot € 13, werkelijk € 0: Betreft een budget voor de harmonisatie voor onderwijshuisvesting. Er zijn geen direct aanwijsbare werkelijke uitgaven gedaan.

4 Tijdelijke huisvesting lokalen De Prenter: begroot 0, via begrotingswijziging € 15, Werkelijk € 15: Betreft een budget voor tijdelijke huisvesting van Leerlingen uit Hoef en Haag. Hiervoor zijn drie lokalen vrij gehouden in de Prenter.

4 Extra afschrijving scholen Ameide: begroot € 0, werkelijk € 92: Met de bouw van de brede school Ameide zijn de oude scholen buiten gebruik gesteld. Vanaf het moment van besluit tot aan de ingebruikname van de nieuwe school dienden de boekwaarden afgeboekt te worden naar 0. Voor 2019 betrof dit nog € 92.

4 Afboeking inventaris waarvan investeringswaarde < € 25: begroot € 0, werkelijk € 144: Met het vaststellen van de financiële verordening is ook het drempelbedrag voor het activeren van investeringen verhoogd naar € 25 (was € 10). Hiermee is er ruimte om de balans op te schonen en de restwaarde van alle investeringen, met een aanschafwaarde die lager is dan € 25, af te voeren.

5 Harmonisatie sportbeleid: begroot € 75, werkelijk € 0: Betreft een budget voor de harmonisatie voor sportbeleid. De uitgaven zijn gedaan op programma 0.

5 Kosten Zederik in beweging: begroot € 35, bij berap € 15 bijgeraamd, werkelijk € 50: Betreft het budget voor de combinatiefunctionaris.

5 Harmonisatie bibliotheekwerk: begroot € 0, werkelijk € 102: Betreft een budget voor de harmonisatie voor bibliotheekwerk, deze is voor de lijst incidentele lasten ten onrechte in de begroting bij programma 6 opgenomen.

5 Afboeking inventaris waarvan investeringswaarde < € 25: begroot € 0, werkelijk € 308: Met het vaststellen van de financiële verordening is ook het drempelbedrag voor het activeren van investeringen verhoogd naar € 25 (was € 10). Hiermee is er ruimte om de balans op te schonen en de restwaarde van alle investeringen, met een aanschafwaarde die lager is dan € 25, af te voeren.

5 Afboeking boekwaarde voormalige bibliotheek Ameide naar taxatiewaarde: begroot € 0, werkelijk € 278: Met de verhuizing van de bibliotheek naar de brede school in Ameide, wordt ook de oude locatie af gestoten. Dit leidt tot een hogere afschrijvingslast in 2019.

6 Diverse harmonisatievraagstukken Sociaal Domein: begroot € 412, werkelijk € 312: Betreft een budget voor de harmonisatie binnen het sociaal domein. Deze lasten zijn over de diverse beleidsvelden ook besteed. Hieronder zijn begrepen de harmonisatie in het bibliotheekwerk (programma 5), WMO, Statushouders, Participatie en jeugdzorg.

6 Extra subsidie bibliotheekwerk: begroot € 15, werkelijk € 0: Betreft een budget voor een extra subsidie voor de bibliotheek. Ook deze is in de staat voor incidentele lasten in het verkeerde programma opgenomen.

6 Extra afschrijvingslast verkoop gebouw M3: begroot € 0, via begrotingswijziging € 520 bijgeraamd, werkelijk € 518: Door de verkoop van M3, is de boekwaarde op 0 gesteld.



6 Transformatieplan Regio Lekstroom: begroot € 0, via begrotingswijziging € 240 geraamd, werkelijk € 240: Kosten voor de impuls uit het transformatiefonds "Zorg voor de Jeugd".

6 Uitbreiding formatie sociaal team: begroot € 0, bij berap € 437 geraamd, werkelijk € 431: Kosten voor de impuls uit het transformatiefonds "Zorg voor de Jeugd". Deze kosten werden bij besluit gedekt door de overdracht van hulpmiddelen Vianen € 332, zie baten. Hierop is € 431 uitgegeven.

6 Boekwaarde verkoop hulpmiddelen Vianen: begroot € 0, werkelijk € 294: Betreft de overdracht van hulpmiddelen Vianen. Deze verkochte middelen hadden nog een boekwaarde. Deze moet ook afgeboekt worden.

6 Taalsnelweg naar werk: begroot € 0, bij berap € 168, werkelijk € 151: Onze gemeente is in oktober een pilot, samen met de gemeenten Molenlanden en Gorinchem gestart: de taalsnelweg naar werk. De taalsnelweg naar werk is een intensief taaltraject voor inburgeraars, gecombineerd met participatie.

6 Besteding gelden Maatschappelijke Diensttijd: begroot € 0, bij berap € 700, werkelijk € 324: Betreft een pilot in 2019 en 2020 samen met de gemeente Utrecht, waarbij Vijfheerenlanden penvoerder is. Het restant wordt in 2020 besteed.

7 Leasecontract elektrische auto's: begroot € 30, werkelijk € 15: De gemeente Vijfheerenlanden heeft in 2018 als pilot, voor de duur van twee jaar enkele elektrische auto's geleased. Dit om reizen van en naar de eigen locaties duurzaam te kunnen doen.

7 Duurzaamheidsmaatregelen voor verenigingen: begroot € 15, werkelijk € 9: Betreft te ontwikkelen beleid waarbij verenigingen worden ondersteund bij hun verduurzamingsopgave.

7 Kosten begraafplaatsen: begroot € 33, werkelijk € 0: Voor incidentele kosten was een bedrag begroot van € 33. Er zijn geen direct aanwijsbare werkelijke uitgaven gedaan, die volgens de regelgeving als incidenteel mogen worden gezien.

7 Duurzaamheidsbeleid: begroot € 200, werkelijk € 174: In 2019 is voor het beleid met betrekking tot duurzaamheid incidenteel € 200 beschikbaar gesteld. Aan het uitvoeringsprogramma is in 2019 een bedrag van € 174 besteed.

7 Harmonisatie afvalbeleid: begroot € 40, werkelijk € 0: Voor de harmonisatie van het afvalbeleid wordt incidenteel € 40 ingezet. Er zijn geen direct aanwijsbare werkelijke uitgaven gedaan, die volgens de regelgeving als incidenteel mogen worden gezien.

7 Afboeking inventaris waarvan investeringswaarde < € 25: begroot € 0, werkelijk € 783: Met het vaststellen van de financiële verordening is ook het drempelbedrag voor het activeren van investeringen verhoogd naar € 25 (was € 10). Hiermee is er ruimte om de balans op te schonen en de restwaarde van alle investeringen, met een aanschafwaarde die lager is dan € 25, af te voeren.

7 Afboeking inventaris afvalinzameling: begroot € 0, werkelijk € 247: Met de gewijzigde inzamelmethoden zijn de boekwaarden van diverse investeringen afgewaardeerd. Het gaat dan om inzamelmaterialen waaronder containers.

8 Voorbereiding invoering omgevingswet: begroot € 130, werkelijk € 100: Ter voorbereiding van de omgevingswet was vanuit de gemeente Leerdam al € 50 incidenteel in 2019 gereserveerd. Vanuit het coalitieakkoord is daar voor een periode van 2019-2021



een bedrag van € 80 toegevoegd. Voor deze werkzaamheden is in 2019 een bedrag van € 100 besteed.

8 Visie op woningbouw: begroot € 50, werkelijk € 21: Voor het opstellen van een visie op woningbouw is € 50 begroot. Deze is nog niet gereed.

8 Herontwikkeling voormalige meelfabriek Ameide: begroot € 0, via begrotingswijziging € 40 geraamd, werkelijk € 40: Met de realisatie van nieuwbouw op deze locatie wordt een milieuhinderlijke bedrijfslocatie uit het centrum van Ameide verwijderd. Voor de realisatie van openbare parkeerplaatsen, fietsenstallingen en aansluitingen op het openbaar gebied is een bijdrage verstrekt.

8. Afboeking inventaris waarvan investeringswaarde < € 25: begroot € 0, werkelijk € 13: Met het vaststellen van de financiële verordening is ook het drempelbedrag voor het activeren van investeringen verhoogd naar € 25 (was € 10). Hiermee is er ruimte om de balans op te schonen en de restwaarde van alle investeringen, met een aanschafwaarde die lager is dan € 25, af te voeren.

Incidentele baten (in € 1.000)

Pr.	Omschrijving	Begroting voor wijziging 2019	Wijziging 2019	Begroting 2019 na wijziging	Werkelijk 2019
0	Afsluiten en overbrengen archieven	450		450	0
0	Bedrijfsvoering (ICT, archiefdienst)	400		400	0
0	AU. Pilot Taalsnelweg naar Werk		275	275	275
0	AU. Taalniveau statushouders		64	64	64
0	Totaal programma 0	850	339	1.189	339
2	Vrijval BDU				128
2	Totaal programma 2				128
3	Vrijval BDU				65
3	Winstneming Meerkerk IV				155
3	Winstneming Gaasperwaard				477
3	Totaal programma 3				697
4	Tijdelijke huisvesting Hoef en Haag/De Prenter		15	15	15
4	Totaal programma 4		15	15	15
5	Opbrengst verkoop bibliotheek Ameide				278
5	Totaal programma				278
6	Verkoop gebouw M3		385	385	385
6	Subsidie Arbeidsmarktregio				709
6	Afrekening 2019 "Beschermd Wonen"		950	950	1.014
6	Verkoop hulpmiddelen Vianen		332	332	332
6	Maatschappelijke diensttijd		1.000	1.000	324
6	Totaal programma 6		2.667	2.667	2.764
8	Winstneming Helsdingen				47
8	Winstneming Broekgraaf				34
8	Bijstelling voorziening voorzieningencluster				90
8	Eenmalige baten RO/Bestemmingsplannen	135		135	0
8	Totaal programma 8	135		135	171
	Totaal incidentele baten	985	3.021	4.006	4.392

Toelichting op incidentele baten (in € 1.000)

0 Reservering kosten overbrengen archieven: begroot € 450, werkelijk € 0: De kosten voor het verplaatsen van het historisch archief aan de GR Regionaal Archief Zuid-Utrecht, zouden gedekt worden uit de overbrenging van het budget uit 2018. In de begroting was deze onttrekking als baten opgenomen. In werkelijkheid valt deze baat onder de reserveringen.

0 Reservering bedrijfsvoering (ICT, Archiefdienst): begroot € 400, werkelijk € 0: De kosten voor de aanpassingen van de projectenbundel ICT worden gedekt uit een reservering voor het informatiebeleidsplan. De uitgaven zijn uitgekomen op een bedrag van € 260. De onttrekking valt daardoor ook lager uit dan begroot.

0 Bijdrage Algemene Uitkering voor Pilot Taalsnelweg naar werk: begroot € 0, via berap € 275, werkelijk € 275: Incidenteel bedrag in algemene uitkering voor pilot.

0 Bijdrage algemene uitkering voor taalniveau statushouders: begroot € 0, via berap € 64, werkelijk € 64: Incidenteel bedrag in algemene uitkering voor taalniveau.

2 Vrijval BDU het betreft hier 2 doeluitkeringen, Uitvoering gem. V&V plan Zederik en Duurzaam veilig Zederik & Leerdam, die als ontvangst zijn verantwoord in 2019 als nog te ontvangen. Begroot €0, Werkelijk €128

3 Vrijval BDU Het betreft hier 1 doeluitkering UHB subsidieproject "Meerkerk" die als ontvangst is verantwoord in 2019 als nog te ontvangen. Begroot €0, Werkelijk €65

3 Winstneming grondexploitatie uitbreiding bedrijventerrein Meerkerk IV: begroot € 0, werkelijk € 155: Winstneming volgens voorgeschreven POC-methode.

3 Winstneming grondexploitatie Gaasperwaard: begroot € 0, werkelijk € 477: Winstneming volgens voorgeschreven POC-methode.

4 Vergoeding voor tijdelijke huisvesting lokalen De Prenter: begroot € 0, via begrotingswijziging € 15, werkelijk € 15: Betreft een te verrekenen vergoeding voor drie tijdelijk lokalen in De Prenter ten behoeve van leerlingen uit Hoef en Haag.

5 Verkoopopbrengst voormalige bibliotheek Ameide: begroot € 0, werkelijk € 278: Met de verhuizing van de bibliotheek naar de brede school in Ameide, is de oude locatie afgestoten. Dit leidt tot een verkoopopbrengst in 2019.

6 Verkoopopbrengst gebouw M3: begroot € 0, via begrotingswijziging € 385 bijgeraamd, werkelijk € 385: De verkoopopbrengst van het gebouw M3.

6 Eenmalig voordelig resultaat afkomstig uit de subsidie Arbeidsmarktregio €709. Deze €709 moet via de resultaatsbestemming van de jaarrekening 2019 worden doorgeschoven naar 2020.

6 De bijdrage beschermd wonen over 2019: begroot € 0 + verplaatsing negatieve lasten van € 700, bij berap € 250 geraamd, werkelijk € 1.014: Ontvangen bijdragen voor "Beschermd Wonen 2019". Deze post was wel opgenomen in de begroting 2019, maar niet opgenomen in de lijst voor Incidentele baten en lasten.

6 Verkoop hulpmiddelen Vianen voor de uitbreiding formatie sociaal team: begroot € 0, bij berap € 332 geraamd, werkelijk € 332: Betreft de opbrengst van de verkoop van hulpmiddelen Vianen.

6 Ontvangen middelen Maatschappelijke Diensttijd: begroot € 0, bij berap €1.000, werkelijk € 324: Betreft een pilot in 2019 en 2020 samen met de gemeente Utrecht, waarbij Vijfheerenlanden penvoerder is. Het restant wordt in 2020 besteed.

8 Winstneming grondexploitatie Helsdingen: begroot € 0, werkelijk € 47: Winstneming volgens voorgeschreven POC-methode.

8 Winstneming grondexploitatie Broekgraaf: begroot € 0, werkelijk € 34: Winstneming volgens voorgeschreven POC-methode.

8 Bijstelling voorzieningencluster Broekgraaf: begroot € 0, werkelijk € 90: Bijstelling verliesvoorziening inzake grondexploitatie.

8 Eenmalige baten RO/Bestemmingsplannen: begroot €135, werkelijk € 0: Bij het opstellen van de begroting zijn lagere afschrijvingslasten en onderzoekskosten als incidentele baten aangemerkt. Deze lagere kosten vallen volgens de definitie van de regelgeving niet onder de incidentele baten.

Incidentele verrekeningen met reserves (in € 1.000)

Pr.	Omschrijving	Begroting voor wijziging 2019	Wijziging 2019	Begroting 2019 na wijziging	Werkelijk 2019
	Ottrekkingen aan reserves:				
0	Bedrijfsvoering (ICT, archiefdienst)				-269
0	Vorming voorzieningen	-2.250		-2.250	-874
0	Conditiemeting gebouwen		-120	-120	-43
0	Asbestsanering Hogewaard		-16	-16	-16
0	Advieskosten dossier Niemans		-290	-290	-105
3	Citymarketing Vrijstad Vianen	-50		-50	-50
4	Brede school Ameide	-109		-109	-92
6	Tekort verkoop gebouw Industrieweg 16		-135	-135	-135
6	Transformatieplan "Zorg voor de Jeugd"		-240	-240	-240
6	Sociaal Domein	-1.150	-470	-1.620	-1.620
6	Uitbreiding sociaal team		-105	-105	-105
8	Herontwikkeling gebied voormalige meelfabriek		-40	-40	-40
	Stortingen in reserves:				
0	Geplande grondverkoop	404		404	0
3	Winstneming grondexploitaties Tv3				632
6	Hogere bijdrage Beschermd Wonen		250	250	314
6	Pilot Taalsnelweg naar werk		107	107	107
6	Taalniveau statushouders		64	64	64
6	Maatschappelijke diensttijd		300	300	0
8	Winstneming/bijstelling grondexploitaties Tv8				171
0	Totaal mutaties reserves	-3.155	-695	-3.850	-2.301

Toelichting op incidentele verrekeningen met reserves (in € 1.000)

0 Reservering kosten overbrengen archieven: begroot 0, werkelijk € 0: De kosten voor het verplaatsen van het historisch archief aan de GR Regionaal Archief Zuid-Utrecht,

zouden gedekt worden uit de overbrenging van het budget uit 2018. Dit zou dan via een onttrekking uit de Algemene Reserve moeten lopen. Nu de overbrenging nog niet is gedaan en er ook nog geen kosten zijn gemaakt, is ook de onttrekking uit de Algemene Reserve nog niet uitgevoerd. In de begroting was deze onttrekking als baten opgenomen.

0 Reservering bedrijfsvoering (ICT, Archiefdienst): begroot € 0, werkelijk

€ 269: De kosten voor de aanpassingen van de projectenbundel ICT worden gedekt uit een reservering voor het informatiebeleidsplan. De uitgaven zijn uitgekomen op een bedrag van € 260. De onttrekking valt daardoor ook lager uit dan begroot. In de begroting was deze onttrekking als baten opgenomen.

0 Reservering vorming voorzieningen: begroot € 2.250, werkelijk € 874: De bijdrage aan de voorzieningen voor arbeid gerelateerde kosten worden gedekt uit de Algemene Reserve. Niet het begrote bedrag is gebruikt maar € 874. Vandaar dat ook de onttrekking aan de Algemene Reserve beperkt blijft tot dit bedrag.

0 Reservering Conditiemeting gebouwen: begroot € 0, via begrotingswijziging € 120 geraamd (harmonisatie beheerplannen NEN 2767), werkelijk € 43: De kosten voor de conditiemeting worden gedekt uit een reservering uit de reserve onderhoud gebouwen.

0 Reservering Asbestsanering Hogewaard 22: begroot € 0, bij berap € 16 geraamd, werkelijk € 16: De bijdrage aan deze kosten moeten gedekt worden uit de reserve grondexploitaties.

0 Reservering ter dekking van de advieskosten inzake het dossier Niemans: begroot € 0, via begrotingswijziging € 290, werkelijk € 105: Dekking vindt plaats via de Algemene reserve (was reserve industrieterreinen, maar die is opgeheven).

3 Reservering Citymarketing Vrijstad Vianen: begroot € 50, werkelijk €50: De kosten worden gedekt uit de reserve vanuit het investeringsprogramma van Vianen.

4 Reservering inhaalafschrijving Brede School Ameide: begroot € 109, werkelijk € 92: Door de bouw van de brede school in Ameide zijn oude investeringen in de twee oude scholen buiten gebruik gesteld. Deze worden conform besluitvorming ten laste van de Algemene Reserve gebracht.

6 Reservering dekking tekort Verkoop gebouw M3: begroot € 0, via begrotingswijziging € 135 bijgeraamd, werkelijk € 135: Reservering tekort verkoop gebouw M3.

6 Reservering kosten Transformatieplan Regio Lekstroom: begroot € 0, via begrotingswijziging € 240 geraamd, werkelijk €240: Reservering ter dekking van de kosten voor de impuls uit het transformatiefonds "Zorg voor de Jeugd".

6 Reservering tekort sociaal domein: begroot € 1.150, bij berap € 470 bijgeraamd, werkelijk € 1.620: Dekking tekort sociaal domein.

6 Reservering uitbreiding formatie sociaal team: begroot € 0, bij bestuursrapportage € 105 geraamd, werkelijk € 105: Dekking uitbreiding formatie sociaal team.

6 Reservering herontwikkeling gebied voormalige meelfabriek Ameide: begroot € 0, via begrotingswijziging € 40 geraamd, werkelijk € 40: Reservering ter dekking van de kosten voor diverse werkzaamheden in openbare ruimte.



0 Storting grondopbrengst locatie Kandelaar Ameide: begroot € 404, werkelijk € 0: Storting opbrengst geplande grondverkoop in reserves. Deze is in 2019 niet gerealiseerd.

3 Storting winstneming grondexploitaties taakveld 3: begroot € 0, werkelijk € 632: Storting opbrengst winstneming grondexploitaties bedrijventerreinen in reserves.

6 Storting hogere bijdrage beschermd wonen: begroot € 0, bij bestuursrapportage € 250 geraamd, werkelijk € 314: Storting hogere ontvangen bijdrage "Beschermd Wonen".

6 Reservering bijdrage uit Algemene Uitkering voor Pilot Taalsnelweg naar werk: begroot € 0, via berap € 107, werkelijk € 107: Voor dit project is € 275 ontvangen (2019+2020). Het niet gebruikte bedrag wordt doorgeschoven naar 2020.

6 Reservering bijdrage uit Algemene Uitkering taalniveau statushouders: begroot € 0, via berap € 64, werkelijk € 64: Voor dit project is € 64 ontvangen (2019+2020). Dit bedrag is in 2019 niet ingezet en wordt doorgeschoven naar 2020.

6 Reservering bijdrage Maatschappelijke Diensttijd: begroot € 0, via berap € 300, werkelijk € 0: Voor dit project was aanvankelijk een storting geraamd. Conform regelgeving lopen de uitgaven via de overlopende activa en kan de storting in de reserve achterwege blijven. Baten en lasten zijn in de exploitatie in evenwicht.

Samenvatting incidentele baten en lasten (in € 1.000)

Pr.	Omschrijving	Begroting voor wijziging 2019	Wijziging 2019	Begroting 2019 na wijziging	Werkelijk 2019
	Totaal incidentele lasten	4.227	2.144	6.371	8.924
	Totaal incidentele baten	985	3.021	4.006	4.392
	Saldo incidentele baten en lasten 2019	3.242	-877	2.365	4.532
	Totaal (per saldo) mutaties reserves	-3.155	-695	-3.850	-2.301
	Saldo 2019 na mutaties reserves	87	-1.572	-1.485	2.231

Uit het voorgaande overzicht kan worden geconcludeerd dat er binnen het resultaat 2019 van de gemeente Vijfheerenlanden voor een bedrag van € 8.924 is opgenomen aan incidentele lasten. Daar staat tegenover dat er ook voor een bedrag van € 4.392 aan incidentele baten is opgenomen én er sprake is van (incidentele) onttrekkingen aan reserves van € 2.301. Er resteert dan een incidenteel saldo van € 2.231. Bij de overige lasten, baten en mutaties reserves betreft het structurele posten. Dit betekent dus, dat (gecorrigeerd voor de incidentele resultaten op lasten, baten en mutaties reserves) er sprake is van een positief structureel rekeningresultaat.

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Kaderstelling BBV

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moeten de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves apart worden gepresenteerd. Structurele toevoegingen of onttrekkingen betreffen verrekeningen met financieringsreserves /dekkingsreserves (kapitaallasten) én onttrekkingen aan (bestemmings)reserve voor een periode van minimaal drie jaar voor het dekken van structurele lasten.

Reserves kapitaallasten Vijfheerenlanden (in € 1.000)

In de gemeente Vijfheerenlanden is alleen sprake van structurele onttrekkingen aan reserves kapitaallasten. Daarbij is de boekwaarde van de betreffende activa altijd gelijk aan de stand van de bijbehorende reserves kapitaallasten. Jaarlijks wordt de afschrijving in mindering gebracht op de betreffende activa. Deze afschrijving wordt gedekt door een onttrekking aan de betreffende reserve. Kapitaalrente wordt niet onttrokken aan de reserves kapitaallasten.

Reserve	Structurele toevoeging 2019 (lasten)	Structurele onttrekking 2019 (baten)
Afschrijvingslasten Stads Kantoor Leerdam	0	14
Afschrijvingslasten aankoop gemeentehuis Zederik	0	108
Afschrijvingslasten automatisering Zederik	0	34
Afschrijvingslasten verkeersplannen Zederik	0	2
Afschrijvingslasten Brede school peuterspeelzaal / kinderdagverblijf Lexmond	0	15
Afschrijvingslasten sportzaal Hei- en Boeicop Zederik	0	13
Afschrijvingslasten bibliotheek Lexmond Zederik	0	8
Vitale Dorpen Zederik	0	111
Totaal:	0	305

Begrotingsrechtmatigheid

Rechtmatigheid volgens de commissie BBV

In de Kadernota rechtmatigheid 2018 van de commissie BBV stelt de commissie, dat begrotingsoverschrijdingen autorisatie vereisen door de raad. Alleen als de omstandigheden een autorisatie vooraf niet mogelijk maken, zal achteraf een begrotingswijziging moeten worden voorgelegd. Indien de raad ermee instemt wordt de besteding dan alsnog geautoriseerd en is deze rechtmatig. Begrotingswijzigingen moeten volgens de Gemeentewet nog tijdens het begrotingsjaar door de raad worden vastgesteld. Indien een wijziging niet meer in het begrotingsjaar zelf is vastgesteld zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig.

Toch kan voor de accountant bij de controle vaststaan dat een aantal overschrijdingen binnen de beleidskaders van de raad vallen. Het gaat dan om overschrijdingen waarbij het college bij het doen van de uitgaven binnen het door de raad uitgezette (of door de wetgever opgelegde) beleid is gebleven. Het is in niet de bedoeling, dat de accountant deze overschrijdingen betreft bij zijn beslissing om al dan niet een goedkeurende accountantsverklaring te geven. Wel moet de accountant in zijn verslag van bevindingen de bedragen, waarvan het college in de jaarrekening heeft aangegeven, dat deze nog moeten worden geautoriseerd, aan de orde stellen. De accountant dient daarbij in ieder geval aan te geven of het overzicht volledig is of niet.

Overschrijdingen 2019 (bedragen in € 1.000)

Bij de rechtmatigheid controle door de accountant vormt de begrotingsrechtmatigheid dus een belangrijk toetsingscriterium. De accountant toetst of het budgetrecht van de gemeenteraad is gerespecteerd. Dat doet de accountant door te controleren of er sprake is van overschrijdingen op de door de raad vastgestelde lastenbudgetten per programma (en dus niet per taakveld). Op een aantal programma van de gemeente Vijfheerenlanden is in 2019 meer uitgegeven dan begroot. Het betreft de volgende programma's:

Programma	Begroting	Werkelijk	Verschil	Onrechtmatig	
				Telt niet mee	Telt wel mee
0. Bestuur, ondersteuning en dienstverlening	4.392	5.735	1.343	1.343	0
3. Economie	1.448	7.181	5.733	5.733	0
4. Onderwijs	7.155	7.605	450	450	0
5. Sport, cultuur en recreatie	7.952	8.518	566	566	0
6. Sociaal domein en kerngericht werken	50.948	51.701	753	753	0
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	11.505	13.606	2.101	2.101	0
8. Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing	1.650	8.633	6.983	6.983	0
Totaal				17.929	0

Alle lastenoverschrijdingen zijn onrechtmatig, maar tellen niet mee in het oordeel van de accountant omdat het overschrijdingen betreft die:

- worden gecompenseerd door extra (en direct gerelateerde) baten (programma's 3, 5 en 8),
- omdat het de uitvoering betreft van open einde regelingen en afboeking boekwaarde verkochte hulpmiddelen (programma 6) of,
- omdat het de uitvoering betreft van door de raad genomen besluiten, wetgeving of zaken waarover de raad nog in het begrotingsjaar is geïnformeerd (programma's 0, 4, 5 en 7).

Toelichting

De lastenoverschrijdingen op programma 0 betreffen vooral de uitvoering van de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (830 N, categorie c); extra accountantskosten (357 N, categorie c, hierover is de raad bij RIB van 10 december 2019 geïnformeerd) en de vervroegde afschrijving van kleine (met een aanschafwaarde lager dan € 25) activa (293 N, categorie c, dit betreft de uitvoering van de door de raad op 21 maart 2019 vastgestelde financiële verordening). De overschrijding op programma 3 betreft de grondexploitaties bedrijventerreinen, welke qua lasten en baten niet in de begroting waren opgenomen (5.876 N, categorie a). Deze extra lasten worden volledig gecompenseerd door hogere en direct gerelateerde baten (grondopbrengsten). De overschrijdingen op programma 4 betreffen extra kapitaallasten ingevolge de vervroegde afschrijving van kleine activa (120 N, categorie c) en de harmonisatie van afschrijvingstermijnen (686 N, categorie c). Beide nadelen vloeien voort uit de door de raad op 21 maart 2019 vastgestelde financiële verordening. De overschrijdingen op programma 5 betreft de afwaardering van de boekwaarde van de voormalige bibliotheek Ameide (278 N, categorie a). Dit als gevolg van de verkoop van het bibliotheekgebouw. Hierover is de raad met RIB's van 22 mei en 25 juni 2019 geïnformeerd. Ook betreft het extra kapitaallasten ingevolge de vervroegde afschrijving van kleine activa (193 N, categorie c) en de harmonisatie van afschrijvingstermijnen (456 N, categorie c). Beide nadelen vloeien voort uit de door de raad op 21 maart 2019 vastgestelde financiële verordening. De overschrijdingen op programma 6 betreffen veelal de uitvoering van open einde regelingen en de daarmee gemoeide uitvoeringskosten (categorie b). Daarnaast zijn er hulpmiddelen verkocht (Vianen), deze verkochte middelen hadden nog een boekwaarde (€ 294 N, categorie b). De overschrijdingen op programma 7 betreffen vooral de storting van het resultaat riolering in de voorziening riolering (955 N, waaronder extra afschrijvingen in verband met de vervroegde afschrijving van kleine activa, categorie c), het exploitatieresultaat afval (631 N, categorie c, hierover is de raad per RIB van 23 december 2019 over geïnformeerd en ook bij de vaststelling van begrotingswijzigingen van AVU en Waardlanden) en de extra kapitaallasten ingevolge de vervroegde afschrijving van kleine activa (164 N, categorie c). De overschrijding op programma 8, tenslotte, betreft de grondexploitaties woningbouwlocaties, welke qua lasten en baten niet in de begroting waren opgenomen (7.632 N, categorie a). Deze extra lasten worden volledig gecompenseerd door hogere en direct gerelateerde baten (grondopbrengsten).

Wet normering topinkomens

Topfunctionarissen

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. De WNT schrijft voor, dat de beloning van topfunctionarissen verantwoord dient te worden in de jaarrekening, ook als de beloning beneden de norm blijft. Voor overige functionarissen geldt publicatieplicht alleen als de norm overschreden wordt. De WNT is van toepassing op de gemeente Vijfheerenlanden. Het voor Gemeente Vijfheerenlanden toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000 van het algemeen bezoldigingsmaximum.

Bezoldiging topfunctionarissen

Onder de WNT vallen leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt. In de gemeente Vijfheerenlanden worden de Gemeentesecretaris en de Raadsgriffier als topfunctionaris aangemerkt.

Gegevens 2019

Functiegegevens	Gemeente-secretaris	Raadsgriffier
Naam	N. van Ameijde-Poortman	K. Goossens
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	113.871	91.807
Beloningen betaalbaar op termijn	19.545	15.817
<i>Subtotaal</i>	<i>133.416</i>	<i>107.624</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	194.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	133.416	107.624
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2018 (van rechtsvoorgangers van gemeente Vijfheerenlanden)

Functiegegevens	Gemeente-secretaris	Raadsgriffier
Naam	N. van Ameijde-Poortman	K. Goossens
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 31/12	01/03 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	109.089	73.397
Beloningen betaalbaar op termijn	17.794	11.909
<i>Subtotaal</i>	<i>126.883</i>	<i>85.306</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	157.500
Bezoldiging	126.883	85.306

Hoofdstuk 4: De balans en de toelichting

De balans met toelichting geeft informatie over de omvang en samenstelling van het vermogen - het verschil tussen de bezittingen en de schulden - van de gemeente Vijfheerenlanden - aan het eind van het boekjaar en over de ontwikkelingen daarin gedurende het jaar. De activa op de balans geven de bezittingen en de vorderingen weer en bestaan uit de vaste en vlottende activa. Op de passivazijde van de balans staan de schulden en het eigen vermogen. Deze zijn uit te splitsen in vaste en vlottende schulden. Vaste activa en passiva hebben een looptijd van langer dan één jaar.

Zowel de beginbalans als eindbalans worden gepresenteerd exclusief de bestemming van het rekeningresultaat. Dit om een juiste vergelijking van balansstanden mogelijk te maken. Binnen de openingsbalans van de gemeente Vijfheerenlanden per 01 januari 2019 heeft eliminatie plaatsgevonden van de onderlinge vorderingen en schulden tussen de voormalige gemeenten Zederik, Leerdam en Vianen en de bedrijfsvoeringorganisatie (BVO). Alle bedragen in de overzichten zijn in duizenden euro's, tenzij anders aangegeven.

Balans per 31 december 2019

Activa (in € 1.000)

Omschrijving	31-12-2019	31-12-2018
VASTE ACTIVA	203.656	195.608
Immateriële vaste activa	378	296
Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief	378	278
Bijdragen aan activa van derden	0	18
Materiële vaste activa	175.867	166.865
Investerings met economisch nut	112.508	106.209
Investerings met economisch nut, waarvan ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	50.200	49.994
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	13.159	10.662
Financiële vaste activa	27.693	28.447
Kapitaalverstrekkingen aan:		
• deelnemingen	7.541	7.706
• overige	0	0
Leningen aan:		
• woningcorporaties	2.099	2.808
Overige langlopende leningen	18.054	17.933
Overige uitzettingen met een rente-typische looptijd > één jaar	0	0
VLOTTENDE ACTIVA	54.501	53.069
Voorraden	25.881	30.382
Gereed product en handelsgoederen	0	6
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	25.881	30.376
Uitzettingen met een rente-typische looptijd < één jaar	17.922	19.103
Vorderingen op openbare lichamen	10.944	10.337
Overige vorderingen	5.271	4.016
Uitzetting Rijks schatkist	35	2.591
RC met het Rijk	0	25
RC met niet-financiële instellingen	1.671	1.201
Overige uitzettingen < één jaar	0	934
Liquide middelen	1.089	956
Kas- en banksaldi	1.089	956
Overlopende activa	9.610	2.628
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met en specifiek doel	1.844	157
Overige vooruitbetaalde bedragen	1.584	341
Overige nog te ontvangen bedragen	6.182	2.130
TOTAAL GENERAAL	258.439	248.677

Passiva (in € 1.000)

Omschrijving	31-12-2019	31-12-2018
VASTE PASSIVA	224.563	212.450
Eigen vermogen	41.240	37.974
Algemene reserve	8.254	6.702
Bestemmingsreserves	31.224	31.272
Gerealiseerd resultaat (nog te bestemmen)	1.762	0
Voorzieningen	56.830	62.163
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	50.661	56.457
Voorzieningen van derden verkregen middelen	6.169	5.706
Voorzieningen ter egalisatie van kosten	0	0
Voorzieningen bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven	0	0
Vaste schulden met een rente-typische looptijd > één jaar	126.494	112.313
Onderhandse leningen van		
• binnenlandse banken en overige financiële instellingen	122.892	108.213
• pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen binnenland	3.500	4.000
Waarborgsommen	102	100
VLOTTENDE PASSIVA	33.876	36.227
Netto vlottende schulden met een rente-typische looptijd < één jaar	24.978	26.487
Kasgeldleningen	12.500	11.000
Overige schulden (crediteuren)	9.510	14.792
Bank- en girosaldi	2.968	695
Overlopende passiva	8.898	9.740
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.485	1.579
Overige vooruit ontvangen bedragen	267	131
Nog te betalen bedragen	7.146	8.030
TOTAAL GENERAAL	258.439	248.677

Totaalbedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt:

Omschrijving	31-12-2019	31-12-2018
Gewaarborgde geldleningen achtervang WSW	252.379	259.541
Gewaarborgde leningen (direct gegarandeerd)	6.900	6.900
Gewaarborgde geldleningen particulier woningbezit	4.051	4.480
Overige borgstellingen	69	78
Telling	263.399	270.999

Waarderingsgrondslagen balans

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in de gemeentewet, het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op 21 maart 2019 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarden, tenzij anders is vermeld.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingskosten, waarbij tevens duurzame waardeverminderingen onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking worden genomen. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate verantwoord.

De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling begint bij ingebruikneming van het gerelateerde materiele vaste activa.

Immateriële activa zijn te onderscheiden in:

- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen;
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
- Bijdrage aan activa in eigendom van derden.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd, indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde;
- De investering draagt bij aan de publieke taak;
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen;
- De bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en verminderd met afschrijvingskosten en specifiek van derden ontvangen investeringsbijdragen en subsidies.

Bij de waardering van vaste activa met een economisch nut wordt rekening gehouden met waardevermindering indien deze vermindering naar verwachting duurzaam is.

Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Bij het bepalen of er sprake is van een duurzame waardevermindering is het soort vastgoed binnen de vaste activa met een economisch nut relevant. Immers indien de bestuurlijke intentie bestaat om vastgoed met een maatschappelijke functie (bijvoorbeeld een gemeentehuis of gebouwen en terreinen met een functie op het gebied van onderwijs, sport, welzijn of maatschappelijke opvang en/of zorg) duurzaam te exploiteren speelt duurzame waardevermindering geen rol. Echter indien de bestuurlijke intentie bestaat om het vastgoed met een bestuurlijke functie te verkopen of de bestemming te wijzigen naar vastgoed met een bedrijfseconomische functie, moet worden bepaald of er sprake is van een naar verwachting sprake is van een duurzame waardevermindering.

Materiële vaste activa kunnen worden onderscheiden in:



- Materiële vaste activa met economisch nut: deze zijn gevormd uit alle investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/of die verhandelbaar zijn en deze moeten worden geactiveerd.
- In erfpacht uitgegeven gronden: deze worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de uitgifteprijs van eerste uitgifte geldt als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde.
- Materiële vaste activa met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven: wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere taken waarvoor rechten op grond van artikel 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie.
- Materiële vaste activa met uitsluitend maatschappelijk nut: Met ingang van het boekjaar 2017 moeten deze investeringen op dezelfde wijze worden behandeld en verantwoord als investeringen met economisch nut. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt nadrukkelijk alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan. Voor investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die zijn gedaan tot en met 2016 gelden de 'oude' regels, zodat gemeenten hierop bijvoorbeeld desgewenst en voor zover passend binnen het BBV versneld kunnen afschrijven. Materiële vaste activa met uitsluitend maatschappelijk nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.
- Toekomstige bouwgrond: Dit betreft gronden die anticiperend en strategisch zijn aangekocht, maar waarbij (nog) geen sprake is van een raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Toekomstige bouwgrond wordt gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde en overeenkomstig de gestelde eisen zoals genoemd in de notitie Grondbeleid van de commissie BBV in de begroting en jaarstukken 2019. Er wordt geen rente bijgeschreven op de boekwaarde van deze voorraden.

Financiële Vaste Activa (FVA)

Dit betreft a) kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, b) (overige) leningen u/g en c) (overige) uitzettingen. Deze zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van een NV of BV (deelneming conform artikel 1 lid e) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen waarbij indien de waarde van de aandelen structureel daalt tot onder de verkrijgingsprijs (lagere marktwaarde) afwaardering zal plaatsvinden. De onder de financiële vaste activa opgenomen leningen verstrekt aan derden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Harmonisatie afschrijvingen

In de financiële verordening is opgenomen dat slechts om gegronde redenen de afschrijvingswijze ten opzichte van het voorafgaande of huidige begrotingsjaar gewijzigd mag worden. De reden en de financiële consequenties van de verandering wordt in de toelichting op de balans uiteengezet (artikel 64, lid 2 BBV).

Bij de controle van de jaarrekeningen 2018 van de voormalige gemeenten is gebleken dat de afschrijvingstermijnen van de investeringskredieten niet altijd consistent overeenkomen met de Financiële verordening artikel 212. In de jaarrekening 2019 heeft m.b.t. de investeringskredieten een harmonisatie van de afschrijvingstermijnen plaatsgevonden conform de Financiële verordening per 1 januari 2019. Indien de afschrijvingstermijnen hoger of lager zijn, zal de aangepaste termijn gelden gecorrigeerd voor de reeds afgeschreven termijnen. Het afschrijvingsbedrag zal hierdoor lager of hoger kunnen zijn dan in de voorgaande jaren en dan in de begroting. In de financiële

verordening is tevens opgenomen dat investeringen met een verkrijgingsprijs die lager is dan € 25.000 niet worden geactiveerd. In het kader van de materiele vaste activa waarvoor dit geldt, heeft versnelde afschrijving plaatsgevonden. Indien sprake is van uitzonderingen wordt dit toegelicht.

Bij Raadsbesluit van 12 december 2019 is het principebesluit genomen dat niet begrote inhaalafschrijvingen als gevolg van de harmonisatie via het resultaat ten laste gebracht mogen worden van de algemene reserve Vijfheerenlanden of indien van toepassing andere hiervoor bestemde reserves of voorzieningen.

Afschrijvingen en activeringsgrens

De wijze van afschrijving is vastgelegd in de Financiële verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet. Investerings worden afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur, waarbij geen rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. De afschrijving gebeurt op lineaire basis. De afschrijving begint in het jaar volgend op het jaar nadat de investering gereed is gekomen of het actief is aangeschaft. Activa met een investeringsbedrag kleiner of gelijk aan € 25.000 en/of gebruiksduur korter dan 3 jaar worden niet geactiveerd (met uitzondering van gronden) maar in één keer ten laste van de exploitatie gebracht.

Omschrijving	Afschrijvings- termijn (in jaren)	Wijze van afschrijving
Gronden	Niet afschrijven	NVT
Begraafplaatsen (aanleg en uitbreiding)	60	Lineair
Vrij verval, persleiding en drainage	60	Lineair
Nieuwbouw gebouwen (schoolgebouwen, kantoren)	40	Lineair
Renovatie, restauratie en aankoop gebouwen	25	Lineair
Tijdelijke gebouwen	25	Lineair
Kantoor- en schoolmeubilair, 1e inrichting onderwijs	10	Lineair
Zwembaden	40	Lineair
Binnensport	40	Lineair
Volkstuinen	40	Lineair
Sportterreinen	30	Lineair
Kunstgrasvelden toplaag	10	Lineair
Kunstgrasvelden onderlaag	25	Lineair
Aanleg & reconstructie parken	25	Lineair
Parkeergarages	40	Lineair
Speelplaatsen	25	Lineair
Openbare verlichting (armaturen & masten)	20 & 40	Lineair
Wegen, pleinen en rotondes (aanleg)	40	Lineair
Herinrichting & reconstructie	25	Lineair
Tunnels, viaducten en bruggen	40	Lineair
Pompen en gemalen (bouwkundig)	60	Lineair
Motorvoertuigen	20	Lineair
Zware transportmiddelen	15	Lineair
Personenauto's, aanhangwagen en lichte motorvoertuigen	5	Lineair
Vrachtauto's	8	Lineair
Gladheidsbestrijdingsmaterieel	10	Lineair
Installaties (technisch)	15	Lineair
Bekabeling	5	Lineair
Telefooninstallaties	10	Lineair
Parkeerautomaten & verkeersregelininstallaties	10	Lineair
Automatisering	3-10	Lineair
Kosten voor agio en disagio (IVA)	5	Lineair
Kosten verbonden aan sluiten geldleningen (IVA)	Niet afschrijven	NVT
Kosten voor onderzoek en ontwikkeling (IVA)	5	Lineair
Bijdragen aan activa derden (IVA)	Termijn derden	

Vlottende activa

Vorraden onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie)

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd. De bouwgronden in exploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en verminderd met de opbrengst wegens verkopen. De vervaardigingsprijs bestaat uit de kosten van aanschaf van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond op balansdatum overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord, waarbij een voorziening wordt getroffen voor het verwachte negatieve resultaat. De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone. In 2019 betreft dit 2%.

De notitie grondexploitatie van de Commissie BBV geeft aan dat bij tussentijdse winstneming de "percentage of completion" methode dient te worden gevolgd. Hierbij geldt dat voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd, tussentijds - naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten - winst moet worden genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

- Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat;
- De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht;
- De kosten zijn gerealiseerd.

Vorraden grond- en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen en gereed product en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs worden de grond- en hulpstoffen tegen deze lagere marktwaarde gewaardeerd.

Vorderingen

Vorderingen zijn (onder aftrek van eventuele voorzieningen voor oninbaarheid) gewaardeerd tegen de nominale waarde. Onderscheid wordt gemaakt tussen vorderingen op overheidslichamen en overige vorderingen.

Voorzieningen voor oninbaarheid

In artikel 10 van de Financiële verordening 212 is opgenomen dat een voorziening voor oninbare vorderingen voor de vorderingen op verbonden partijen en derden wordt gevormd op basis van een individuele beoordeling op oninbaarheid van de openstaande vorderingen. Bij openstaande vorderingen betreffende: OZB, precariobelasting, hondenbelasting, parkeerbelasting, rioolheffing, afvalstoffenheffing en bijstandsvertrekking wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd ter grootte van het historisch percentage van oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en bestaan uit kas- en banksaldi.

Overlopende activa

In de balans worden onder de overlopende activa afzonderlijk opgenomen de van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel en de overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen. De overlopende activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Eigen vermogen

In de balans worden het eigen vermogen onderscheiden naar:

- Algemene reserve
- Bestemmingsreserves: bestemmingsreserves worden gevormd conform door de raad genomen besluiten. Dit geldt eveneens voor de toevoegingen en onttrekkingen met betrekking tot reserves. Belangrijke afwijkingen zijn vermeld in de toelichting op de balans. Bestemmingsreserves zijn de voor een specifiek doel afgezonderde bestanddelen van het eigen vermogen. Een bestemmingsreserve afschrijvingslasten moet van voldoende omvang zijn om de afschrijvingslasten gedurende de gehele vastgestelde afschrijvingsperiode aan de reserve te kunnen onttrekken. Deze voorwaarde betekent dat het saldo van de reserve gelijk moet zijn aan de boekwaarde van de desbetreffende activa.
- het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd tegen nominale of contante waarde van het bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. Het is niet toegestaan rente aan voorzieningen toe te voegen. Voorzieningen mogen ook tegen contante waarde worden gewaardeerd. Met uitzondering van de disconteringsvoet voor grondexploitatie, kent het BBV geen voorschriften voor de bepaling van de disconteringsvoet voor voorzieningen die tegen contante waarde worden gewaardeerd. Wel wordt er voor bijvoorbeeld de pensioenvoorzieningen landelijk gebruik gemaakt van het door de DNB vastgestelde rentetermijnstructuur pensioenfondsen. Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's m.b.t. bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven;
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is gelijk aan die van de meerjarenraming en bedraagt vier jaar. Bij (éénmalige) schokeffecten, bijvoorbeeld als gevolg van een reorganisatie wordt een voorziening voor hieruit voortvloeiende verplichtingen opgenomen.

Vaste schulden



Onder de vaste schulden zijn begrepen de schulden met een oorspronkelijke looptijd van één jaar of langer. Schulden met een looptijd van korter dan één jaar maken deel uit van de kortlopende schulden. Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met verrichte aflossingen.

Vlottende passiva

De waardering van de vlottende passiva geschiedt op nominale waarde. Wanneer hiervan wordt afgeweken is dit in de toelichting bij de desbetreffende post vermeld. Onder de vlottende passiva worden afzonderlijk opgenomen de netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Het betreft kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de wet financiering decentrale overheden; overige kasgeldleningen; banksaldi en overige schulden.

Overlopende passiva

In de balans worden onder de overlopende passiva opgenomen (artikel 49 BBV):

- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;
- Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie hierover opgenomen.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Alle niet uit de balans blijkende verplichtingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Toelichting op de balans

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa

Dit betreft investeringen voor onderzoek en ontwikkeling die tot de realisatie van een actief zullen leiden en het betreft de kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen.

Investerings (x 1.000 euro)	Boek- waarde 31-12-18	Inves- tering	Desinves- tering/ Afwaar- dering	Bijdrage derden	Afschrij- ving	Boek- waarde 31-12-19
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	278	136	0	0	36	378
Bijdrage activa van derden	18	0	5	0	13	0
Totaal	296	136	5	0	49	378

Het verloop van de kosten van onderzoek en ontwikkeling is als volgt:

Kosten onderzoek en ontwikkeling (x € 1.000)	31-12-18	Investering	Afschrijving	31-12-19
Complex uitbreiding bedrijventerrein fase IVa	134	0	0	134
Vorbereidingskosten Brede school Ameide	27	0	14	13
Vorbereidingskosten Eben Haezer school	5	133	0	138
Killesteijnstraat Lexmond	19	3	0	22
Onderzoek leefbaarheid Everdingen & Hagestein	18	0	18	0
Riolering: optimalisatiestudie afvalwatersysteem	3	0	3	0
Begraven: herinrichtingsplan Sparrendreef & Everdingen	72	0	1	71
Totaal	278	136	36	378

Indien voorbereidingskosten voor grondexploitaties als kosten van onderzoek en ontwikkeling worden geactiveerd moet zijn voldaan aan de volgende voorwaarden:

- De kosten passen binnen de kostensoortenlijst (artikel 6.2.4) van het Bro;
- De kosten blijven maximaal vijf jaar geactiveerd staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal vijf jaar hebben de kosten geleid tot een actieve grondexploitatie of worden deze afgeboekt ten laste van het jaarresultaat;
- Plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, hebben bestuurlijke instemming, blijkend uit een raads- of - indien gedelegeerd - collegebesluit.

Materiële vaste activa

Algemeen: wijzigingen als gevolg van hogere activeringwaarde activa

In de financiële verordening van de gemeente Vijfheerenlanden is opgenomen dat de activeringsgrens voor het activeren van investeringen ligt boven de € 25.000. Tevens is besloten dat boekwaarden van investeringen, die in het verleden zijn gedaan lager dan € 25.000, in het kader van de harmonisatie worden afgewaardeerd naar € 0. Dit heeft niet alleen geleid tot hogere exploitatielasten (zie incidentele baten en lasten) maar ook tot een lagere totale boekwaarde van de materiële vaste activa. Deze worden telkens in de kolom Desinvestering/afwaardering zichtbaar gemaakt. Het gaat om een bedrag van in totaal € 1.695.

Daarnaast zijn ook de afschrijvingstermijnen geharmoniseerd en in overeenstemming met de financiële verordening gebracht. Dit leidt in een aantal gevallen tot een kortere

looptijd van de afschrijvingstermijn en daardoor tot een hogere bedrag aan jaarlijkse afschrijving.

Investerings met economisch nut

- Investerings met economisch nut betreffen investeringen die verhandelbaar zijn en/of opbrengsten (kunnen) genereren.
- Investerings met economisch nut kunnen ook betreffen investeringen die niet verhandelbaar zijn (zoals bijvoorbeeld rioleringsvoorzieningen) waarvoor een heffing kan worden geheven.

Investerings economisch nut (x 1.000 euro)	Boek- waarde 31-12-18	Inves- tering	Desinves- tering/ Afwaar- dering	Bijdrage derden	Afschrij- ving	Boek- waarde 31-12-19
Gronden en terreinen	9.360	2.175	292	0	0	11.243
Woonruimten	293	0	293	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	81.645	8.944	699	526	3.542	85.822
Grond-, weg- en waterb. werken	4.148	2.178	24	420	453	5.429
Vervoermiddelen	717	49	67	0	136	563
Machines, apparaten en installaties	1.852	333	257	18	169	1.741
Overige materiële vaste activa	8.194	1.277	606	163	992	7.710
Totaal	106.209	14.956	2.238	1.127	5.292	112.508

Gronden in erfpacht uitgegeven

In de boekwaarde van gronden en terreinen is een bedrag van minimaal € 30 inbegrepen voor gronden die in erfpacht zijn uitgegeven.

Desinvesteringen materiële activa economisch nut

In 2019 zijn diverse desinvesteringen gedaan conform onderstaand overzicht.

Desinvesteringen (x € 1.000)	Bedrag	Categorie
Grond gebouw M3	155	Gronden en terreinen
Verkoop grond bibliotheek Ameide	137	Gronden en terreinen
Subtotaal	292	
Hogewaard Tienhoven	293	Woonruimten
Tolhuis Ameide	6	Bedrijfsgebouwen
Diverse activa < 25.000	187	Bedrijfsgebouwen
Verkoop bibliotheek Ameide	141	Bedrijfsgebouwen
Nieuwbouw Jongerencentrum M3	365	Bedrijfsgebouwen
Subtotaal	699	
Diverse activa < 25.000	24	Grond-, weg- en waterb. werken
Afval: veegvuil wagen zwerfafval	42	Vervoersmiddelen
Diverse activa < 25.000	25	Vervoersmiddelen
Subtotaal	67	
Diverse activa < 25.000	257	Machines, apparaten en installaties
WMO: vervanging vervoersvoorzieningen	13	Overige materiële vaste activa
WMO: vervanging rolstoelvoorzieningen	11	Overige materiële vaste activa
WMO: vervanging vervoersvoorzieningen 2013	13	Overige materiële vaste activa
WMO: vervanging rolstoelvoorzieningen 2013	15	Overige materiële vaste activa
WMO: vervanging vervoersvoorzieningen 2014	84	Overige materiële vaste activa
WMO: vervanging vervoersvoorzieningen 2015	4	Overige materiële vaste activa
WMO: vervanging rolstoelvoorzieningen 2015	16	Overige materiële vaste activa
WMO: vervanging vervoersvoorzieningen 2016	86	Overige materiële vaste activa
WMO: vervanging rolstoelvoorzieningen 2015	53	Overige materiële vaste activa
Diverse activa < 25.000	311	Overige materiële vaste activa
Subtotaal	606	
Totaal	2.238	

Woonruimten: In 2019 is het object Hogewaard 22 in verband met verkoop gedesinvesteerd voor een boekwaarde van € 293.

Bedrijfsgebouwen:

- Verkoop M3: bij Raadsbesluit van 21-03-2019 is ingestemd met de verkoop van het pand M3. Hierbij is besloten de boekwaarde (€ 520) na aftrek van de verkoopopbrengst (€ 385) te onttrekken uit de algemene reserve. De boekwaarde welke is gedesinvesteerd bestaat naast de boekwaarde van het gebouw ad € 365 uit de boekwaarde van de grond ad € 155.
- Bibliotheek Ameide: In Raadsinformatiebrief 22-05-2019 is aangegeven, dat het pand Prinsengracht 30 (bibliotheek) te Ameide is verkocht. De boekwaarde die is gedesinvesteerd bestaat naast de boekwaarde van het gebouw ad € 141 uit de boekwaarde van de grond voor een bedrag van € 137.
- Tolhuis Ameide: In 2019 is het object Tolhuis Ameide gedesinvesteerd voor een boekwaarde van € 6.

Overige materiële vaste activa: In de Bestuursrapportage (Raad 07-11-2019) is besloten dat de WMO voorzieningen uit Vianen worden verkocht. Deze verkoop leidt tot een desinvestering van € 294. In de Raadsinformatiebrief van 23-12-2019 is aangegeven, dat de af te boeken boekwaarde € 250 bedroeg. Het verschil met de desinvestering wordt veroorzaakt doordat dit de boekwaarde betrof na de reguliere afschrijving in 2019 van € 44.

Vervoersmiddelen: In 2019 is de veegvuilwagen zwerfafval (Iseki werktuigdrager) verkocht voor een bedrag van € 10. Dit object had nog een boekwaarde van € 42 welke is gedesinvesteerd.

De belangrijkste investeringen (> € 100) op investeringen economisch nut in 2019 betroffen:

Belangrijkste investeringen (x € 1.000)	Bedrag	Categorie
Project De Kandelaar Ameide	313	Gronden en terreinen
Tijdelijke huisvesting naast Mr. Vosschool Hagestein	1.381	Gronden en terreinen
Aankoop woningen bouw brede school Ameide (2018)	291	Gronden en terreinen
Overdracht gronden locatie Kandelaar Ameide	313	Gronden en terreinen
Glaspark voorbereidingskrediet	111	Overige materiële vaste activa
VHL-ICT jaarschijf 2018	299	Overige materiële vaste activa
Glaspark velden	774	Overige materiële vaste activa
Milieu: duurzame energieopwekking	103	Machines, apparaten, installaties
Bouw brede school Ameide	1.821	Bedrijfsgebouwen
Tijdelijke onderwijshuisvesting Hagestein	557	Bedrijfsgebouwen
Renovatie OBS Sterrenkijker	577	Bedrijfsgebouwen
Glaspark	1.117	Bedrijfsgebouwen
Renovatie Wijkgebouw Benang Radja	107	Bedrijfsgebouwen
Onderwijs: Locatie-onderzoek Hoef & Haag 2017	115	Bedrijfsgebouwen
Onderwijs: Parkschool	785	Bedrijfsgebouwen
Binnensport: uitbreiding Zwanegat	284	Bedrijfsgebouwen
Vernieuwbouw dorpshuis De Schakel	307	Bedrijfsgebouwen
Bouwkosten peuterspeelzaal Ameide	223	Bedrijfsgebouwen
Bouwkosten bibliotheek Ameide	224	Bedrijfsgebouwen
Bouwkosten kinderdagverblijf Ameide	514	Bedrijfsgebouwen
Sport: gebouw sportvelden Meerkerk	1.809	Bedrijfsgebouwen
NWB school aan de Brink Hoef en Haag	133	Bedrijfsgebouwen
Uitbreiding Leerdam Sport (voorzieningencluster)	516	Gr, weg- en waterb kundige werken
Sport: Sportterrein SV Meerkerk	969	Gr, weg- en waterb kundige werken
Sport: Toplaag velden SV Meerkerk	490	Gr, weg- en waterb kundige werken
Sport: Onderlaag velden SV Meerkerk	198	Gr, weg- en waterb kundige werken
Totaal	14.330	

Investerings economisch nut waarvoor ter bestrijding een heffing kan worden geheven

Het verloop van de investeringen economisch nut waarvoor ter bestrijding een heffing kan worden geheven kan als volgt worden weergegeven:

Investerings economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten heffing kan worden geheven (x 1.000 euro)	Boek-waarde 31-12-18	Investering	Desinvestering/ Afwaardering	Bijdrage derden	Afschrijving	Boek-waarde 31-12-19
Gronden en terreinen	233	0	0	0	0	233
Bedrijfsgebouwen	88	0	2	0	6	80
Grond-, weg- en waterb. werken	49.000	2.360	644	11	1.194	49.511
Vervoermiddelen	87	61	62	0	9	77
Machines, apparaten en installaties	220	12	22	0	3	207
Overige materiële vaste activa	366	0	254	0	20	92
Totaal	49.994	2.433	984	11	1.232	50.200

Desinvesteringen materiële activa economisch nut waarvoor ter bestrijding een heffing kan worden geheven

In 2019 zijn diverse desinvesteringen gedaan conform onderstaand overzicht.

Desinvesteringen (x € 1.000)	Bedrag	Categorie
Begraven: div. kleine activa < 25.000	2	Bedrijfsgebouwen
Begraven: div. kleine activa < 25.000	66	Overige materiële vaste activa
Begraven: div. kleine activa < 25.000	86	Grond-, weg- en waterb. werken
Begraven: div. kleine activa < 25.000	22	Machines, apparaten en installaties
Riool: div. kleine activa	28	Grond-, weg- en waterb. werken
Riool: div. kleine activa < 25.000	530	Grond-, weg- en waterb. werken
Riool: div. kleine activa < 25.000	21	Overige materiële vaste activa
Afval: mecalac shovel	62	Vervoermiddelen
Afval: aanschaf afzetcontainers	25	Overige materiële vaste activa
Afval: aanschaf papiercontainers (2006)	38	Overige materiële vaste activa
Afval: inzamelen kunststoffen (plastic)	4	Overige materiële vaste activa
Afval: gesloten afzetcontainers	5	Overige materiële vaste activa
Afval: ondergrondse vuilcontainers 2002	64	Overige materiële vaste activa
Afval: div. kleine activa < 25.000	31	Overige materiële vaste activa
Totaal	984	

In 2019 is een aantal activa overgedragen aan Waardlanden. Hiervoor is een bedrag ontvangen van € 198. De boekwaarde op 31-12-2018 bedroeg € 215. Over de periode jan-mei is nog een bedrag afgeschreven van € 17. Het resterende saldo van € 198 is gedesinvesteerd.

De belangrijkste investeringen (> € 100) op investeringen economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven in 2019 betroffen:

Belangrijkste investeringen (x € 1.000)	Bedrag	Categorie
Riolering: vervangen gemalen mechanisch / elektrisch	190	Gr, weg- en waterb kundige werken
Riolering: Buitengewoon	517	Gr, weg- en waterb kundige werken
Achter De Pijp	583	Gr, weg- en waterb kundige werken
Riolering: Johan van Oldebarneveltstraat Leerdam	123	Gr, weg- en waterb kundige werken
Vervangen vrijvervalrioleringschijf 2018	211	Gr, weg- en waterb kundige werken
Totaal	1.624	

Investerings met maatschappelijk nut



Investerings met een maatschappelijk nut betreffen investeringen die geen directe opbrengsten genereren en niet verhandelbaar zijn. Dit betreffen voornamelijk investeringen in de openbare ruimte.

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut (x 1.000 euro)	Boek-waarde 31-12-18	Investering	Desinvestering/ Afwaardering	Bijdrage derden	Afschrijving	Boek-waarde 31-12-19
Gronden en terreinen	62	0	62	0	0	0
Grond-, weg- en waterb. werken	7.945	5.788	73	3.288	610	9.762
Machines, apparaten en installaties	918	260	39	0	61	1.078
Overige materiële vaste activa	1.737	798	22	107	87	2.319
Totaal	10.662	6.846	196	3.395	758	13.159

Desinvesteringen materiële activa maatschappelijk nut

In 2019 zijn diverse desinvesteringen gedaan conform onderstaand overzicht.

Desinvesteringen (x € 1.000)	Bedrag	Categorie
Afwaardering Masterplan Vijfheerenlanden Vianen	62	Gronden en terreinen
Diverse activa < 25.000	73	Grond-, weg- en waterb. werken
Diverse activa < 25.000	39	Machines, apparaten en installaties
Diverse activa < 25.000	22	Overige materiële vaste activa
Subtotaal	196	

De BBV vereist dat de boekwaarden met een maatschappelijk nut worden weergegeven in de activa voor 01-01-2017 en de activa na 01-02-2017. Dit vanwege het feit dat per 01-01-2017 de BBV is gewijzigd dat investeringen met een maatschappelijk nut verplicht geactiveerd moeten worden. In schematisch overzicht kan een en ander als volgt worden weergegeven:

Omschrijving	Maatschappelijk nut van voor 2017	Maatschappelijk nut vanaf 2017	Maatschappelijk nut Totaal
Grond-, weg- en waterb. werken	4.031	5.731	9.762
Machines, apparaten en installaties	239	839	1.078
Overige materiële vaste activa	1.030	1.289	2.319
Totaal	5.300	7.859	13.159

De belangrijkste investeringen maatschappelijk nut (> € 100) in 2019 betroffen:

Belangrijkste investeringen > 100.000 euro	Bedrag	Categorie
Definitief onderwerp & uitvoering Reilinghplein	107	Gr, weg- en waterb kundige werken
16. De Laak, Lexmond – fundering	114	Gr, weg- en waterb kundige werken
Herinrichting Koningin Emmalaan	426	Gr, weg- en waterb kundige werken
Wegen: herinrichten Voorstraat Vianen	230	Gr, weg- en waterb kundige werken
Vervangen openbare verlichting Leerdam	210	Machines, apparaten, installaties
Verkeersstructuurplan De Hagen	3.358	Gr, weg- en waterb kundige werken
Berchmansweg rotonde	1.176	Gr, weg- en waterb kundige werken
Bouw- woonrijp maken Brede School Ameide	287	Gr, weg- en waterb kundige werken
Achter de Pijp (wegen)	262	Gr, weg- en waterb kundige werken
Achter de Pijp (leefbaarheid en wonen)	247	Gr, weg- en waterb kundige werken
Totaal	6.418	

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa (x € 1.000)	31-12-18	Verstreking	Aflossing	31-12-19
Deelnemingen en effecten	7.706	0	165	7.541
Leningen woningbouwcorporaties	2.808	0	710	2.098
Overige langlopende leningen u/g	17.933	1.243	1.123	18.054
Totaal	28.447	1.243	1.997	27.693

Deelnemingen en effecten

De aandelen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, eventueel verminderd met terugbetaling van kapitaal. Onderstaande tabel geeft inzicht in de deelnemingen en effecten.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	31-12-2018	31-12-2019
Aandelenkapitaal ROM-S Beheer BV	9	9
Gemeente Zederik deelneming BV	348	282
Gemeente Leerdam deelneming BV	513	414
Merwede Lingelijn B.V.	30	30
Aandelen Eneco Groep NV	17	17
Aandelen Stedin Groep NV	6.571	6.571
Aandelen Oasen NV	25	25
Aandelen BNG NV	193	193
Totaal	7.706	7.541

Eneco & Stedin: Energiebedrijven (en dus ook Eneco) hebben op grond van de Wet Onafhankelijk Netbeheer op 1 januari 2011 een splitsing aangebracht tussen het netwerkbedrijf (NWB) en productie- en leveringsbedrijf (PLB). Na de splitsing van het "oude" Eneco in het netwerkbedrijf Stedin en het energiebedrijf Eneco, zijn ook de aandelen gesplitst. De "oude" aandelen zijn omgezet in aandelen Stedin. Het nieuwe Eneco heeft conform de bestaande verhoudingen nieuwe aandelen uitgegeven aan de bestaande aandeelhouders. Deze nieuwe aandelen zijn om niet verkregen. Voor Vijfheerenlanden betreft dit 95.787 aandelen, conform regelgeving gewaardeerd tegen € 17.

Aandelen Bank voor Nederlandse Gemeenten: Het aandelenbezit bestaat uit 83.265 aandelen ad € 2,50 nominaal en is in 2019 niet gewijzigd.

Aandelen drinkwatermaatschappij OASEN: Het aandelenbezit bestaat uit 55 aandelen ad € 455 nominaal.

Deelneming MLL Beheer BV: In 2009 is de Merwede Lingelijn Beheer B.V. opgericht. De gemeente Vijfheerenlanden neemt hierin deel voor 12,21%. Het geplaatst aandelenkapitaal bedraagt € 250. Het aandeel van de gemeente hierin bedraagt € 30.

Regionale ontwikkelingsmaatschappij Schelluinen West (ROM-S): De gemeente Vijfheerenlanden (voorheen Leerdam en Zederik) neemt voor een bedrag van € 9 deel in ROM-S Beheer BV. Verder participeert de gemeente Vijfheerenlanden in de deelnemingen Gemeente Zederik Deelneming BV en Gemeente Leerdam Deelneming BV. Om de oprichting voor beide BV's mogelijk te maken is in 2006 door beide gemeenten een bedrag van € 18 gestort. De kapitaalbreng van de gemeente Zederik deelneming BV in de CV ROM-S bedroeg € 330 en is in 2019 door terug storting van kapitaal verlaagd tot € 264. De kapitaalbreng van de gemeente Leerdam deelneming BV in de CV ROM-S bedroeg € 495 en is in 2019 door terug storting van kapitaal verlaagd tot € 396.

Leningen woningbouwcorporaties

De leningen woningbouwcorporaties bestaat uit langlopende vorderingen op de stichting Fien Wonen. Deze leningen komen van de voormalige gemeente Zederik en hebben

verschillende looptijden en rentepercentages. Per 31-12-2019 gaat het om nog 15 leningen met looptijden tot 2033 en rentepercentages van 3,05% tot 6,05%. Deze lopen gelijk met de hiervoor aangetrokken leningen bij de BNG.

Overige leningen u/g

Het verloop van de overige leningen u/g is als volgt weer te geven:

Overige langlopende leningen (x € 1.000)	31-12-2018	Verstreking	Aflossing	31-12-2019
Sportstichting Lexmond	221	0	13	208
Dorpshuis Het Bosch, Lexmond	1.801	0	27	1.774
Dorpshuis 't Spant, Ameide	1.457	0	25	1.432
Dorpshuis Brandpunt, Nieuwland	278	0	0	278
Sportclub Everstein	616	0	4	611
Nieuwbouw Brede School Vianen	3.641	0	104	3.537
Herfinanciering Glasmuseum Leerdam	2.850	0	53	2.797
LACO	272	0	68	204
Zwembad de Griend	1	0	1	0
SVN Duurzaamheidsleningen	152	457	61	548
SVN Startersleningen	3.307	786	403	3.691
Fietsplan	1	0	1	0
Hypotheken Ambtenaren	3.336	0	362	2.974
Totaal	17.933	1.243	1.123	18.054

Startersleningen en duurzaamheidsleningen Stimuleringsfonds

Volkshuisvesting (SVN): De startersleningen zijn in het verleden als instrument ingesteld om de lokale woningmarkt op gang te brengen. Door op deze wijze starters een financieel steuntje in de rug te geven kan de lokale woningmarkt en de algemene positie van starters worden verbeterd. De vermeerderingen in 2019 van de overige leningen u/g betreft startersleningen (€ 786) en duurzaamheidslening SVN (€ 457). Het betreft hier revolving-fondsen, waarvoor in totaal een bedrag van € 5.900 beschikbaar is gesteld. Per saldo is er per balansdatum dus nog € 1.671 beschikbaar, hiervan is € 600 bestemd voor blijversleningen. Hiervoor zijn nog geen leningen verstrekt.

Herfinanciering stichting Nationaal Glasmuseum: De gemeente Vijfheerenlanden heeft twee leningen aan het Nationaal Glasmuseum verstrekt. Een renteloze en aflossingsvrije lening van € 1.000, daterend uit 2009. En een rentedragende (1,57%) en op annuïtaire wijze in 28 jaar af te lossen lening van € 1.850 uit 2017. Het Nationaal Glasmuseum heeft (sinds met ingang van 2017 de rijkssubsidie structureel is verhoogd van jaarlijks € 160 naar € 460) een sluitende exploitatie. Als gevolg van de verliesgevendende jaren tot en met 2016 is er echter nog wel sprake van een negatief eigen vermogen van € 432 per ultimo 2018 en € 415 per ultimo 2019. De financiële positie van het Nationaal Glasmuseum is de afgelopen jaren echter wel verbeterd. Dit is onder meer zichtbaar in een geleidelijke verbetering van het werkkapitaal en de liquiditeit. Verwacht mag worden dat deze verbetering zal doorzetten, daar met ingang van 2021 de rijkssubsidie ook formeel structureel zal worden en geen onderdeel meer is van een vierjaarlijkse herijking. Voor de inkomstenderving in verband met Corona is het Nationaal Glasmuseum in 2020 door het Rijk financieel gecompenseerd.

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden

Vorraden GREX

De "gronden die in exploitatie zijn genomen" worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs, vermeerderd met de toegerekende algemene beheerskosten en verminderd met de gerealiseerde verkopen. Voor de te verwachten verliezen op complexen is een voorziening gevormd. Deze wordt in mindering gebracht op de boekwaarde van de complexen. Met betrekking tot de ontwikkelingen m.b.t. het grondbeleid wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

Gronden in exploitatie (GREX) (in € 1.000)

De gemeente Vijfheerenlanden heeft de volgende (deel)complexen in exploitatie. Het verloop van de grondexploitaties is als volgt:

Complexen	BW eind 2018	Inves-tering	Op-bbrengst	Winst uitname	BW eind 2019	Verlies-voor-ziening	Balans eind 2019
Broekgraaf Leerdam	18.019	6.039	6.390	34	17.702	0	17.702
Voorzieningencluster Broekgraaf	92	225	0	0	317	196	121
Gaasperwaard	9.044	323	6.142	477	3.702	0	3.702
Helsdingen	-694	582	0	47	-65	0	-65
Sluiseiland	1.358	84	0	0	1.442	0	1.442
Uitbreiding Meerkkerk IV	102	10	365	155	-98	0	-98
Meerkkerk Zuid II/DE Weide II	2.740	336	0	0	3.076	0	3.076
Totaal:	30.661	7.599	12.897	713	26.076	196	25.881

Complexen (vervolg)	BW eind 2019	Nog te maken kosten	Nog te realiseren opbrengst	Geraamd eindresultaat (nominaal)	Geraamd eindresultaat (CW)
Broekgraaf Leerdam	17.702	35.089	52.897	106	152
Voorzieningencluster Broekgraaf	317	3.865	3.962	-220	-196
Gaasperwaard	3.702	695	4.538	142	134
Helsdingen	-65	64	0	1	1
Sluiseiland	1.442	616	4.200	2.142	2.059
Uitbreiding Meerkkerk IV	-98	70	0	29	29
Meerkkerk Zuid II/DE Weide II	3.076	5.227	15.436	7.134	6.189
Totaal:	26.076	45.610	81.980	9.332	8.368

Verliesvoorziening grondexploitaties: Zoals al blijkt uit voorgaand overzicht is er alleen sprake van een verliesvoorziening met betrekking tot het complex Voorzieningencluster Broekgraaf. Voor de complexen Broekgraaf, Helsdingen, Bedrijventerrein Gaasperwaard en Bedrijventerrein Meerkkerk IV is, conform hiervoor geldende regelgeving, voor een bedrag van € 713 winst genomen.

Parameters: Het saldo van de grondexploitatie is gebaseerd op een dynamische eindwaardeberekening. Hierin zijn naast het saldo van de grondkosten en -opbrengsten, de rente- en indexatie-invloeden inzichtelijk gemaakt. Voor de prijspeilaanpassing van 2019 naar 2020 zijn de civiele kosten geïndexeerd met 3%. De grondopbrengsten zijn geïndexeerd met 1.5% (tenzij er andere contractafspraken zijn gemaakt). Deze indexeringen zijn conform de grondexploitatie 2019.

Voor wat betreft de complexen Helsdingen en Bedrijventerrein Meerkkerk IV is als uitgangspunt voor het geraamd eindresultaat genomen de boekwaarde, verhoogd met de nog te maken begrote lasten Woonrijp maken en verminderd met het bedrag van de opbrengst grondverkoop (Meerkkerk IV) in 2019.

Naar de toekomst toe, zijn binnen de dynamische eindwaarde berekening de volgende uitgangspunten en parameters gehanteerd:

- Kostenindex 2020 & 2021: 2.5%
- Kostenindex 2022 e.v.: 2.0%
- Opbrengstenindex: 1,5%
- Rente lening € 20 miljoen: 1,5% (Broekgraaf)
- Rente overig: 1,5%
- Disconteringsvoet: 2,0% (conform BBV)

Overige voorraden

De overige voorraden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar

Uitzetting met een typische rentelooptijd < 1 jaar (x € 1.000)	31-12-2018	31-12-2019
Vorderingen op openbare lichamen	10.337	10.944
Overige vorderingen	4.016	5.271
Uitzetting Rijks schatkist	2.591	35
RC met het Rijk	25	0
RC met niet-financiële instellingen	1.201	1.671
Overige uitzettingen < één jaar	934	
Totaal	19.103	17.922

Vorderingen openbare lichamen

De vorderingen betreffen voornamelijk de vorderingen op de Belastingdienst (bijv. BTW).

Overige vorderingen

De overige debiteuren zijn voornamelijk onder te verdelen in: reguliere debiteuren (€ 1.503), debiteuren Sociaal Domein (€ 1.095) en belastingdebiteuren (€ 3.683). Bij deze laatste post betreft het alle vorderingen die zijn opgelegd d.m.v. de applicatie GOUW IT zoals aanslagen OZB, rioolrecht, afvalstoffenheffing, bouwleges, toeristenbelasting, naheffingsaanslagen parkeerbelasting en dergelijke. Het hierboven weergegeven bedrag aan overige vorderingen is na aftrek van de voorziening dubieuze debiteuren (€ 1.539).

Voorziening dubieuze debiteuren: de specificatie van de voorziening dubieuze debiteuren is als volgt:

Omschrijving (x € 1.000)	Totaal 31-12-18	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Totaal 31-12-19
Regulier debiteuren	448	0	3	125	320
Belastingdebiteuren	12	219	7	0	225
Sociaal Domein	807	188	0	0	995
Totaal	1.268	406	10	125	1.539

Dubieuze reguliere debiteuren: in 2019 is de hoogte van de voorziening dubieuze debiteuren beoordeeld en vastgesteld dat op basis van de analyse een bedrag van € 320 benodigd is. In 2019 is een bedrag van € 125 vrijgevallen.

Dubieuze belastingdebiteuren: in 2019 moet conform financiële verordening een voorziening wegens oninbaarheid worden gevormd ter grootte van het historisch percentage van oninbaarheid. Het saldo van de voorziening bedraagt ultimo 2019 € 225. Gezien het feit dat nog geen historische percentages Vijfheerenlanden bekend zijn, is er voor gekozen om de opbouw van de voorziening (conform openstaande debiteuren per 28-05-2020) volgens onderstaand schematisch overzicht te bepalen:

Vorderingen 28-05-2020 (x € 1.000)	Bedrag	%	Voorziening
Vorderingen daterend uit 2011	0	100	0
Vorderingen daterend uit 2012	5	100	5
Vorderingen daterend uit 2013	12	100	12

Vorderingen daterend uit 2014	20	100	20
Vorderingen daterend uit 2015	27	100	27
Vorderingen daterend uit 2016	51	75	38
Vorderingen daterend uit 2017	126	50	63
Vorderingen daterend uit 2018	242	25	60
Vorderingen daterend uit 2019	638	0	0
Totaal	1.120		225

Dubieuze debiteuren Sociaal Domein: conform opgaven van de gemeenschappelijke regelingen AVRES en WIL is de voorziening dubieuze debiteuren opgesteld. In 2019 is - met terugwerkende kracht - een mutatie in de voorziening doorgevoerd voor de debiteuren bijzondere bijstand AVRES. Dit heeft geleid tot een hogere dotatie van € 111. Dit heeft te maken met het feit dat de debiteuren met betrekking tot bijzondere bijstand volledig voor risico en rekening komen van de gemeente Vijfheerenlanden en niet van de gemeenschappelijke regeling. De voorziening dubieuze debiteuren wordt conform de financiële verordening opgesteld. Echter is de voorziening bijzondere bijstand AVRES gebaseerd op 2019. De migratie van de debiteuren SoZa van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik naar één gemeente Vijfheerenlanden heeft ertoe geleid dat de historische gegevens betreft de aflossing niet meer te reconstrueren zijn.

Uitzetting Rijks schatkist

Dit betreft het schatkistbankieren met het Ministerie van Financiën. Op 15 december 2013 is de wet verplicht schatkistbankieren van kracht geworden wat betekent dat met ingang vanaf dat moment alle decentrale overheden (provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam) verplicht zijn om hun overtollige middelen bij het Rijk te stallen. De uitzonderingen daarop zijn vastgelegd in de regeling schatkistbankieren decentrale overheden met als belangrijkste uitzondering het drempelbedrag. Voor het bepalen van de overtollige middelen wordt een drempelbedrag berekend. De hoogte van het drempelbedrag is afhankelijk van de financiële omvang van een decentrale overheid, afgemeten aan de omvang van de begroting (dezelfde maatstaf die ook wordt gebruikt voor de berekening van de kasgeldlimiet). De drempel is nu gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. Het drempelbedrag voor de gemeente Vijfheerenlanden bedraagt € 1.016 en is gebaseerd op het begrotingstotaal van het verslagjaar.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	1.016,475			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	111	610	613	624
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	906	406	403	392
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	135.530			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	135.530			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	1.016,475			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	9.960	55.548	56.432	57.425
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	111	610	613	624

Rekening Courant niet-financiële instellingen

De overige uitzettingen betreft in 2019 de rekening courant SVN (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting).

Liquide middelen

Dit betreft de tegoeden bij de BNG en Rabobank per 31 december 2019 alsmede kasgeld en enkele algemene voorschotten.

Liquide middelen (x € 1.000)	31-12-2018	31-12-2019
Kassaldi	2	-
Diverse voorschotten	31	40
Bank- en girosaldi	693	1.049
Kruisposten	229	0
Totaal	956	1.089

Diverse voorschotten: deze bestaan uit een entreebijdrage Inkoopbureau Midden Nederland (€ 6) en liquiditeitsvoorschotten met betrekking tot stichting Dorpshuis Nieuwland (€ 5) en dorps huisexploitatie Lexmond (€ 20).

Overlopende activa

Dit betreft de op de balans opgenomen nog te ontvangen respectievelijk vooruitbetaalde bedragen.

Overlopende activa (x 1.000 euro)	31-12-2018	31-12-2019
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen specifieke uitkeringen:		
• Europese overheidslichamen		
• Het Rijk	109	19
• Overige Nederlandse overheidslichamen	48	1.825
Overige vooruitbetaalde bedragen	341	1.584

Overige nog te ontvangen bedragen	2.130	6.182
Totaal	2.628	9.610

Overige nog te ontvangen bedragen / Anterieure overeenkomst

Het betreft onder meer bedragen waarvoor nog geen factuur is verstuurd in 2019 maar waarvan de opbrengst wel in het boekjaar thuis hoort.

In het bedrag van € 6.182 is een bedrag van € 559 aan het verkeerscirculatieplan De Hagen opgenomen. Dit bedrag wordt nog in rekening gebracht bij het consortium Hoef en Haag CV. Deze komt voort uit de afgesloten anterieure overeenkomst die met hen gesloten is. Kosten van werkzaamheden in projecten uitgevoerd door de gemeente komen daardoor voor rekening van de ontwikkelaar.

Overige vooruitbetaalde bedragen

Dit betreft onder meer facturen die in het boekjaar 2019 zijn ontvangen, maar waarvan de lasten in het begrotingsjaar 2020 thuis horen. Maar het betreft vooral vooruitbetaalde projectsubsidies. Met ingang van het boekjaar 2019 mogen projectsubsidies namelijk slechts als lasten worden genomen op basis van de door de subsidieontvanger gemaakte kosten m.b.t. de in het boekjaar geleverde prestaties. Met betrekking tot de volgende investeringssubsidies zijn nog niet alle prestaties geleverd en daarom is het subsidiebedrag waarvoor dat geldt op de balans opgenomen onder Vooruitbetaalde bedragen:

Omschrijving (x 1.000 euro)	Bedrag
Subsidie renovatie CBS Koningin Wilhelminaschool (geen lasten 2019)	423
Subsidie verbouwing De Schakel (geen lasten 2019)	584
Totaal	1.007

Nog te ontvangen voorschotbedragen specifieke uitkeringen

De specificatie van specifieke uitkeringen van overheidslichamen kan als volgt worden weergegeven:

Omschrijving (bedragen x 1.000 euro)	31-12-18	Bij	Af	Vrijval	31-12-19
BDU Populierenstraat	109	0	109	0	0
Uitbreiding carpoolplaatsen A27	48	0	48	0	0
Duurzaam veilig inrichten Achter de Pijp	0	30	0	0	30
Herinrichting Voorstraat	0	30	0	0	30
Toegangspoort Leerdam	0	2	0	0	2
Herinrichting Koningin Emmalaan	0	46	0	0	46
Verkeersstructuurplan De Hagen	0	1.544	0	0	1.544
BDU Uitvoering gemeentelijk V&V plan Zederik	0	98	0	0	98
BDU Duurzaam veilig Zederik & Leerdam	0	30	0	0	30
Herstructurering bedrijventerrein Meerkerk	0	65	0	0	65
SDE Subsidie Sportlaan/Parallelweg	0	2	0	0	2
BBZ	0	17	0	0	17
Totaal	157	1.844	157	0	1.844

Toelichting specifieke uitkeringen (x € 1.000)

BDU Populierenstraat: bij beschikking van 26-11-2014 (€ 72) en 08-10-2018 (€ 37) is door de provincie Zuid Holland een subsidie van maximaal € 109 beschikbaar gesteld voor de 30km inrichting van de Populierstraat. Bij beschikking van 05-12-2019 heeft de provincie Utrecht de subsidie definitief vastgesteld op een bedrag van € 109. Dit bedrag is in 2019 ontvangen.

Uitbreiding carpoolplaatsen A27: de balanspost is in 2017 ontstaan. De subsidie komt van de provincie Utrecht uit het programma Beter benutten. Het bedrag is bij de provincie gedeclareerd. Dit bedrag is in 2019 ontvangen.

Duurzaam Veilig inrichten Achter de Pijp Azaleastraat Leerdam: bij beschikking van 02-03-2016 is een subsidie toegekend van maximaal € 30 voor het project duurzaam veilig inrichten Achter De Pijp in de periode 1 december 2017 t/m 31 december 2019. De subsidiabele kosten bedragen 50% van de totale projectkosten van € 59. De verantwoording is in 2020 ingediend. Bij beschikking van 06 maart 2020 heeft de provincie Utrecht de subsidie definitief vastgesteld op € 30. De bijdrage is in 2020 ontvangen. De baten ad € 30 zijn in 2019 op het project verantwoord.

Project ontwikkeling toegangspoort Leerdam: de provincie Zuid Holland heeft bij beschikking van 28-05-2015 besloten m.b.t. het project ontwikkeling toegangspoort Leerdam een subsidie toe te kennen van € 253. Een voorschot (80%) is toegekend van € 202. De subsidie bedraagt 46% van de totale projectkosten van € 545. Bij schrijven van 07-05-2020 heeft de provincie de subsidie definitief vastgesteld op een bedrag van € 208. De provincie geeft aan dat er een voorschot van € 206 is uitbetaald en dat dan ook nog een bedrag van € 2 uitbetaald dient te worden. Dit bedrag is opgenomen als Nog te ontvangen subsidiabele baten. Het bedrag is in 2020 ontvangen.

Herinrichting Voorstraat Vianen: Bij beschikking van 29-01-2018 heeft de provincie Utrecht m.b.t. de herinrichting van de Voorstraat een subsidie beschikbaar gesteld van € 300. In 2018 is een voorschot ontvangen van € 270. De provinciale bijdrage is in hoofdzaak gekoppeld aan de maatregelen t.b.v. klimaatadaptatie (o.a. afkoppeling hemelwaterafvoer). Met betrekking tot deze activiteiten gelden de volgende realisatie-indicatoren: Realisatie van het innovatieve watersysteem (Bomen Noordplein, klimaatbestendige bestrating en roosters bomen en watersysteem: bedriegertjes, bovengrondse waterelement en ondergrondse irrigatie). In de jaarrekening 2019 is een bedrag van € 30 opgenomen als bijdrage in het investeringskrediet dat nog te ontvangen is van de provincie.

Herinrichting Koningin Emmalaan: zie de toelichting bij de specifieke uitkeringen "Vooruitontvangen bedragen" (passiva).

Verkeersstructuurplan De Hagen Vianen: bij beschikking van 26-11-2014 van Bestuur Regio Utrecht (vanuit BDU-regeling) is een subsidie verleend voor het verkeersstructuurplan De Hagen van maximaal € 1.524. Dit betreft 50% van de geraamde kosten van dit project van € 3.049. Direct na oplevering van het project dan wel uiterlijk voor 31-12-2019 dient schriftelijke melding te worden gemaakt dat het project is uitgevoerd. Uiterlijk 30-06-2020 dient de verantwoording van de subsidie ingediend te zijn. In de jaarrekening 2019 is de provinciale subsidie opgenomen als "Nog te ontvangen bedragen" voor het volledige subsidiabele bedrag ad € 1.524.

Uitvoering gemeentelijk V&V-plan Zederik: bij beschikking van 02-03-2016 is een projectsubsidie verleend van maximaal € 98 voor activiteiten in het kader van het project Uitvoering Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan. Bij besluit van 30-01-2017 en besluit van 09-03-2018 zijn verzoeken om aanpassing van de ijkmomenten gehonoreerd. Op 12-12-2018 is een verzoek gedaan voor een looptijdverlenging. Door de aanleg van een nieuwbouwlocatie is vertraging opgelopen waardoor de werkzaamheden zijn uitgesteld. Bij beschikking van 11-02-2019 is besloten de looptijd waarbinnen de activiteit(en) worden uitgevoerd, wordt verlengd van 31 december 2018 tot 31 december 2019. De verantwoording is in april 2020 ingediend. Deze subsidie dient nog in de jaarrekening 2019 te worden verantwoord. Dit bedrag is in 2020 ontvangen.

Duurzaam Veilig Zederik & Leerdam: bij brief van de provincie Zuid Holland van 08-03-2019 is aangegeven dat het subsidiedossier is overgedragen aan de provincie Utrecht. Het project waarvoor een subsidie is toegekend van maximaal € 47 had een looptijd van april 2016 tot juli 2018 valt hier ook onder. Bij brief van 20-11-2019 is de

eindverantwoording m.b.t. deze subsidie ingediend. Door de provincie Utrecht is bij beschikking van 20-01-2020 de verleende subsidie lager vastgesteld op € 30 omdat niet geheel aan de bepalingen, verplichtingen of realisatie-indicatoren - zoals gesteld in de beschikking subsidieverlening - is voldaan. Het subsidiebedrag dient in de jaarrekening 2019 nog als bate te worden opgenomen. Dit bedrag is in 2020 ontvangen.

Herstructurering bedrijventerrein Meerkerk: Dit bedrag heeft te maken met een provinciale subsidie voor herstructurering van bedrijventerrein Meerkerk. De finale afrekening van deze subsidie, die dateert uit 2003, levert een nog te vorderen bedrag op van € 65.



VASTE PASSIVA

Algemene reserve

De algemene reserve van de gemeente Vijfheerenlanden is het financiële weerstandsvermogen van de gemeente en dient om incidentele tegenvallers op te vangen. De resultaatbestemming 2018 (en dus de consolidatie en vorming van de beginbalans 2019) kan als volgt worden toegelicht:

Omschrijving (x € 1.000)	Algemene Reserve	Bestemming Resultaat	Resultaat	Besluit
Beginstanden Algemene reserve				
Algemene Reserve Leerdam	16.147			Raad 12-12-2019
* Algemene Reserve Grondexploitatie naar bestemmingsreserve	-7.341			Raad 12-12-2019
Algemene Reserve Vianen	10.000			Raad 23-03-2020
Algemene Reserve Zederik	3.354			Raad 12-12-2019
Totaal	22.160			Raad 12-12-2019
Resultaten 2018				
Leerdam		-2.483		Raad 12-12-2019
Vianen		-36.908		Raad 23-03-2020
Zederik		1.932		Raad 12-12-2019
BVO		1.572		Raad 12-12-2019
Totaal resultaat 2018			-35.887	
* Leerdam Algemene Reserve Grondexploitatie naar bestemmingsreserve		7.000		Raad 12-12-2019
Winstneming Meerkerk IV		-108		Raad 12-12-2019
Afwaardering verkoop Hogewaard		80		Raad 12-12-2019
Verliesvoorziening GREX Broekgraaf		285		Raad 12-12-2019
Afwaardering aankoop Meent 40-42		110		Raad 12-12-2019
Totaal onttrekking Algemene Reserve Grondexploitatie			7.367	
Specificatie resultaatbestemming Overig				
Vorming bestemmingsreserves groot onderhoud		-3.850		Raad 12-12-2019
Vrijval bestemmingsreserves		17.524		Raad 12-12-2019
Resultaat Sociaal Domein Zederik 2018		-781		Raad 12-12-2019
Resultaat Sociaal Domein Leerdam 2018		169		Raad 12-12-2019
Telling resultaatbestemming 2018			13.062	
Restant ten laste van Algemene reserve	15.458		15.458	Raad 12-12-2019
Saldo Algemene reserve 1-1-2019	6.702		0	

NB:

* In de jaarrekening van Leerdam 2018 is een dit bedrag opgenomen onder de algemene reserves. Door de samenvoeging van de reserve grondexploitaties van de gemeenten is dit omgezet naar een bestemmingsreserve, door het besluit op 12-12-2019.

De toevoegingen aan en de onttrekkingen uit de algemene reserve in 2019 zijn als volgt weer te geven:

Algemene reserve (x € 1.000)	01-01-19	Bestemming Resultaat	Dotatie	Onttrekking	31-12-19
Algemene reserve	6.702	0	4.046	2.494	8.254
Jaarrekeningresultaat 2019	0	1.762	0	0	1.762
Totaal	6.702	1.762	4.046	2.494	10.016

Jaarrekeningresultaat 2019

De jaarrekening 2019 sluit met een saldo van € 1.762 positief. In dit saldo is een vrijval opgenomen van de decentralisatie-uitkering Spoorse doorsnijdingen van € 1.004 en de integratie uitkering vanuit voor de arbeidsmarktregio van € 709. Het saldo van de jaarrekening 2019 exclusief deze twee posten bedraagt € 49 positief. Een nadere analyse van het resultaat is opgenomen in hoofdstuk 1 en 3 van deze jaarstukken.

Vrijval bestemmingsreserves jaarrekening 2018

Bij raadsbesluit van 12-12-2019 is besloten om de volgende bestemmingsreserves vrij te laten vallen en toe te voegen aan de Algemene reserve:

Vrijgevallen bestemmingsreserves (in € 1.000)	Gemeente	Bedrag 31-12-18
Beleidsplan centrum	Leerdam	8
Opstellen archeologisch beleid	Leerdam	29
Bedrijfsvoering	Zederik	26
Algemene bedrijfsreserve	Vianen	8.489
Industrieterrein	Vianen	8.720
Oud papier Vianen	Vianen	134
Uitvoeren toekomstgericht personeelsbeleid	Vianen	117
Frictiekosten VHL	Vianen	1
Totaal		17.524

In de begroting 2019 was een dotatie van € 170 aan de reserve industrieterrein opgenomen. Door de vrijval van de reserve heeft in 2019 echter geen dotatie plaatsgevonden. In 2019 was een begrote dotatie van € 4 aan de reserve opstellen archeologisch beleid opgenomen. Door de vrijval van de reserve heeft in 2019 geen dotatie plaatsgevonden. In 2019 was ook een begrote onttrekking van € 10 aan de reserve opstellen archeologisch beleid opgenomen. Door de vrijval van de reserve heeft in 2019 geen onttrekking plaatsgevonden.

Onttrekkingen aan de algemene reserve

Omschrijving (x € 1.000)	Begroot onttrekking 2019	Werkelijk onttrekking 2019	Besluit
Budget duurzaamheid Zederik (jaarrekening 2018)	130	0	Raad 12-12-2019
Budget afsluiten archieven Leerdam (jaarrekening 2018)	115	0	Raad 12-12-2019
Nadeel Algemene uitkering onderuitputting Rijk	330	330	Raad 12-12-2019
Afboeking boekwaarde basisschool Ameide	109	92	Raad 21-03-2019
Citymarketing Vianen	50	50	Raad 21-03-2019
Externe inhuur werkdruk	500	500	Raad 21-03-2019
Wachtgeld bestuursders	600	72	Raad 21-03-2019
Externe inhuur lastig vervulbare functies	500	49	Raad 21-03-2019
Rechtspositionele regelingen	650	295	Raad 21-03-2019
Frictiekosten Sociaal plan	350	0	Raad 21-03-2019
Frictiekosten organisatieontwikkeling	80	0	Raad 21-03-2019
Claims algemene bedrijfsreserve	158	159	Raad 21-03-2019
Kosten afsluiten en overbrengen archief	450	0	Raad 21-03-2019
Kosten informatieplan	400	254	Raad 21-03-2019
Subtotaal	4.422	1.802	
Economische promotie 2018 Leerdam	159	0	Raad 08-11-2018
Economische promotie 2018 Leerdam (Stadspark Leerdam)	-159	0	Raad 21-03-2019
Aanleg stadspark Leerdam	119	0	Raad 21-03-2019
Snippergroen 2018 Leerdam	20	0	Raad 08-11-2018
Subsidie duurzaamheidsmaatregelen verengingen 2018 Leerdam	15	0	Raad 08-11-2018
Rijdend energieloket 2018 Leerdam	10	10	Raad 08-11-2018
Omgevingswet 2018 Leerdam	50	50	Raad 08-11-2018
Omgevingswet 2018 Zederik	40	40	Raad 19-11-2018
Budgetoverheveling snippergroen 2018 Zederik	36		Raad 28-11-2018
Budgetoverheveling Leerdam & Zederik 2e BERAP	290	100	

2018			
Investeringsagenda Vianen	0	352	
Juridische advisering Niemans	90	90	Raad 27-11-2018
Juridische advisering Niemans	200	15	Raad 12-12-2019
Verkoop M3	135	135	Raad 21-03-2019
Raadsbesluiten overig	425	592	
TOTAAL	5.137	2.494	

Toelichting onttrekkingen aan de algemene reserve (x € 1.000)

Externe inhuur werkdruk: In de begroting 2019 is € 500 beschikbaar gesteld in verband met het risico op personeelskosten door als gevolg van bijvoorbeeld openstaande vacatures en extra werkzaamheden in verband met de harmonisatie van beleid. In 2019 is m.b.t. de gemaakte kosten conform begroting € 500 aan de algemene reserve onttrokken.

Wachtgelden bestuurders: in de Bestuursrapportage 2019 (Raad 07-11-2019) is aangegeven, dat de extra bestuurs- en wachtgeldverplichtingen al in de jaarstukken 2018 van de voormalige gemeenten zijn verantwoord. Hierdoor is een bedrag van € 525 vrijgevallen. In de Raadsinformatiebrief van 23-12-2019 is aangegeven, dat echter verzuimd is om de onttrekking van € 525 uit de Algemene reserve in de begroting af te ramen. Dit leidt tot een nadeel ten opzichte van de begroting zoals in de Bestuursrapportage is gepresenteerd. Een aantal gewezen politieke ambtsdragers van de drie voormalige gemeenten is als uitvloeisel van de uit de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA) voortvloeiende sollicitatieverplichting begeleidingstrajecten aangegaan. De gemeente is wettelijk verplicht hiervan de (gemaximeerde) kosten te dragen. De trajecten zijn er (uiteraard) op gericht betrokkenen naar betaalde arbeid te bemiddelen. Hierdoor bespaart de gemeente uiteindelijk op de wachtgeldkosten (dat effect zullen we mogelijk pas in 2020 terugzien). De totale kosten van de genoemde trajecten bedragen € 75 (werkelijk 2019 € 72). Gelet op de aard van de kosten is bij de Bestuursrapportage 2019 aangegeven, dat deze kosten ten laste worden gebracht van deze stelpost en onttrokken worden aan de algemene reserve.

Externe inhuur lastig vervulbare functies: In de begroting 2019 is € 500 beschikbaar gesteld voor werkdruk i.v.m. moeilijk vervulbare vacatures. In 2019 is m.b.t. de gemaakte kosten € 49 aan de algemene reserve onttrokken.

Rechtspositionele regelingen: in 2019 zijn rechtspositionele regelingen met werknemers getroffen. Hiervoor dient in 2019 een bedrag ad € 250 in de voorziening rechtspositionele regelingen te worden gestort. Dit bedrag wordt conform besluitvorming onttrokken aan de algemene reserve. In de Bestuursrapportage 2019 is aangegeven, dat een bedrag van € 200 moet worden overgeheveld naar 2020. Dit, omdat niet uitgesloten moet worden geacht, dat vaker een beroep gedaan moet worden op de beschikbaar gestelde middelen m.b.t. het treffen van rechtspositionele regelingen.

Economische promotie Leerdam (stadspark Leerdam): In de 2e Bestuursrapportage Leerdam (Raad 08-11-2018) is gemeld dat de aanleg van het Stadspark op zijn vroegst in het voorjaar van 2019 zal plaatsvinden. Hierdoor is een budget van € 119 doorgeschoven naar de begroting 2019. Tevens is gemeld dat mogelijk nog een subsidie ontvangen gaat worden van € 40 vanuit de provincie Zuid-Holland. Ook dit bedrag is doorgeschoven naar 2019. In totaal is dus een bedrag van € 159 doorgeschoven naar 2019, dat onttrokken zou worden aan de algemene reserve. Bij de aanleg van het Stadspark gaat het echter om een investering maatschappelijk nut. De subsidie van € 40 was in 2018 nog niet ontvangen en kon dan ook niet worden

doorgeschoven en betrof bovendien een subsidie m.b.t. een investering. Ten onrechte is de subsidie echter wel in 2018 als bate in de exploitatie verantwoord. Dit is in 2019 gecorrigeerd. Dit betekent ook dat in de begroting 2018 Leerdam het resterende bedrag van € 119 niet doorgeschoven kon worden naar 2019 omdat maatschappelijk nut geactiveerd dient te worden. Er is voor gekozen om het bedrag niet te storten in een bestemmingsreserve en ook niet te onttrekken aan de algemene reserve. De kapitaallasten zullen worden meegenomen in de meerjarenbegroting. Dit waarborgt dus de uitvoering van het project. In de beschikking van de regio Alblasterwaard-Vijfheerenlanden is vermeld dat de start van de aanleg van het Stadspark zal plaatsvinden voor 31-12-2019 en het project uiterlijk voor 31-12-2022 is afgerond.

Investeringsagenda Vianen: bij besluit van 15-12-2015 door gemeenteraad van Vianen een bedrag van € 7 miljoen beschikbaar gesteld voor de investeringsagenda. De uitgaven in de periode 2016-2019 kunnen als volgt worden weergegeven:

Bedrag	Soort	Jaarrekening
998	Exploitatie	Zie bladzijde 130 jaarrekening 2016
1.358	Exploitatie	Zie bladzijde 119 jaarrekening 2017
1.213	Exploitatie	Zie bladzijde 117 jaarrekening 2018
3.569		
1.731	Investing	Periode 2016-2018
5.300		Totaal t/m 2018
352	Exploitatie	Jaarrekening 2019
495	Investing	Jaarrekening 2019
6.147		Totaal t/m 2019

In 2019 bedroegen de exploitatielasten m.b.t. de investeringsagenda Vianen € 353. Dit bedrag is onttrokken aan de algemene reserve.

Omschrijving (x € 1.000)	Exploitatie 2019	Omschrijving (x € 1.000)	Exploitatie 2019
Citymarketing	4	Consulent aangepast Sporten	8
Kasteelterrein Hofplein	12	Welzijn op recept	61
Beeldkwaliteitsfonds	74	Participatie ambassadeur	0
Bureau Binnenstad	29	Collectieve voorzieningen	12
Onderzoek uitbreiding Bedrijventerrein	25	Brede School Coördinator	47
Onderhouden landschap	10	Kies traject kinderen met specifieke beh.	0
KIES Prev. Inzet bij (v)chtscheidingen	19	Voorzieningen minimagroepen	-10
Eenzaamheid ouderen	15	Ontwikkeling Put Middelwaard	0
Home Start	8	Ontwikkeling digitale erfgoedwaardenkaart	10
De open huiskamer	27		
Totaal	223	Totaal	128

De investeringen 2016-2019 kunnen als volgt worden weergegeven:

Omschrijving (in € 1.000)	Krediet	Investering eind 2018	Investering eind 2019
Herinrichting Voorstraat	1.075	817	1.041
Herinrichting De Lijnbaan	255	182	204
Aanleg fietsstructuur De Limiet	62	62	62
Onderzoek verbetering leefbaarheid Everdingen en Hagstein	41	18	18
Bereikbaarheid kernen	86	86	86
Herstel Hoogstamboomgaard	75	17	69
Herstel lanenstructuur	12	23	23
Ontwikkeling digitale erfgoed waarden kaart	15	3	13
Bebording Vrijstad Vianen stijl	74	74	74
Herinrichting put Helsdingen	75	33	76
Fiets- en wandelroute inclusief rustpunten (Parelroute)	31	0	3
Uitbreiding duurzame energieopwekking	233	147	232
Plaatsing oplaadpunten elektrisch vervoer	33	33	33

Revolverend fonds duurzaamheidslening	150	131	131
Verlichting Voorstraat	155	105	155
Aanpassen fietsoversteek De Limiet	50	0	0
Ontwikkeling put Middelwaard	135	0	0
Totaal	2.557	1.731	2.220

Juridische advisering Niemans: Door middel van een tweetal raadsbesluiten is in totaal € 290 beschikbaar gesteld voor de kosten van juridische advisering m.b.t. Niemans. In de praktijk zijn de kosten in 2019 fors lager uitgevallen (€ 105). Dit bedrag is conform besluitvorming onttrokken aan de algemene reserve.

Verkoop M3: bij Raadsbesluit van 21-03-2019 is ingestemd met de verkoop van het pand M3. Hierbij is besloten de boekwaarde (€ 520) na aftrek van de verkoopopbrengst (€ 385) te onttrekken uit de algemene reserve.

Onderhoud Helsdingen Vianen: Bij Raadsbesluit van 24-05-2016 Vianen is besloten om per begin 2016 € 540 binnen de algemene reserve (voormalige bedrijfsreserve Vianen) te reserveren om met ingang van 2016 voor de komende 9 jaar jaarlijks een bedrag van € 60 te onttrekken ter dekking van onderhoud Helsdingen. In 2019 is conform Raadsbesluit een bedrag van € 60 onttrokken.

Bestuur Regio Utrecht (BRU): Bij de opheffing van de Bestuur Regio Utrecht (BRU) heeft de gemeente Vianen destijds een medewerker overgenomen. Hiervoor is een bedrag van € 400 ontvangen welke in de algemene bedrijfsreserve van Vianen is gestort. Dit bedrag was bedoeld voor de bekostiging van deze medewerker voor een aantal jaren. In 2019 is hiervoor een bedrag van € 98 uit de algemene reserve onttrokken. In de jaarrekening 2020 kan hiervoor nog een gedeeltelijk bedrag uit de algemene reserve worden onttrokken. Met ingang van 2021 is geen dekking binnen de algemene reserve meer aanwezig.

Dotaties aan de algemene reserve

Omschrijving (x € 1.000)	Begrote dotatie 2019	Werkelijke dotatie 2019	Besluit
Frictievergoeding Rijk	3.755	3.755	Raad 21-03-2019
Opbrengst grondverkoop De Kandelaar	404	0	Raad 21-03-2019
Budgetoverheveling Omgevingswet 2019	120	120	Raad 07-11-2019
Budgetoverheveling Taalsnelweg naar werk	107	107	Raad 07-11-2019
Budgetoverheveling verhoging taalniveau statushouders	64	64	Raad 07-11-2019
Bestuursrapportage 2019	291	291	
TOTAAL	4.450	4.046	

Toelichting dotaties aan de algemene reserve

Frictievergoeding Rijk: op grond van de maatstaf herindeling krijgen de gemeenten voor de frictiekosten in verband met een herindeling een uitkering uit het gemeentefonds. Deze wordt in een periode van vijf jaar uitgekeerd. Voor de gemeente Vijfheerenlanden gaat het om een bedrag van ongeveer € 11.750. In 2019 is in het kader van de herindeling een frictievergoeding van € 3.755 ontvangen. Dit bedrag is conform besluitvorming bij de begroting 2019 in de algemene reserve gestort. In de periode 2020 t/m 2022 zal jaarlijks nog een bedrag van ongeveer € 1.880 worden ontvangen.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn, overeenkomstig het BBV, reserves waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft gegeven. In de financiële verordening is in artikel 11 omtrent bestemmingsreserves opgenomen dat Raad besluit tot het instellen en opheffen van reserves en het instellen van reserves dient beperkt te blijven tot het hoogst

noodzakelijke. De raad is bevoegd de bestemming van een bestemmingsreserve te wijzigen en besluit tot toevoegingen aan en onttrekkingen uit een reserve. Bij een voorstel voor de instelling van een bestemmingsreserve dient minimaal te worden aangegeven: het specifieke doel van de reserve, de functie van de reserve, de voeding van de reserve, de maximale hoogte van de reserve en de maximale looptijd. Indien een bestemmingsreserve binnen de aangegeven maximale looptijd niet heeft geleid tot een investering, valt de bestemmingsreserve vrij en wordt deze aan de algemene reserve toegevoegd. In de jaarrekening wordt aan de raad een overzicht (van het verloop) van de reserves gepresenteerd conform de vereisten uit het BBV.

Verloop bestemmingsreserves 2019

Het verloop van de bestemmingsreserves kan in 2019 als volgt schematisch worden weergegeven:

Bestemmingsreserves	31-12-2018	Bestemming resultaat	Dotatie	Onttrekking	31-12-2019
Bestemmingsreserves					
Afschrijvingslasten Stads Kantoor Leerdam	375	0	0	14	361
Afschrijvingslasten aankoop gemeentehuis Zederik	1.620	0	0	108	1.512
Afschrijvingslasten automatisering Zederik	706	0	0	34	673
Afschrijvingslasten verkeersplannen Zederik	65	0	0	2	62
Afschrijvingslasten Bredeschool peuterspeelzaal / kinderdagverblijf Lexmond	449	0	0	15	434
Afschrijvingslasten sportzaal Hei- en Boeicop Zederik	280	0	0	13	268
Afschrijvingslasten bibliotheek Lexmond Zederik	222	0	0	8	214
Sociaal Domein	4.467	612	314	1.716	3.677
Verkoop groenstroken Leerdam	50	0	0	0	50
Tiendweg-Zuid Leerdam	300	0	0	0	300
Renovatie / vervanging gemeentegebouwen Leerdam	1.348	0	0	0	1.348
Kwaliteitsimpuls station centrum Leerdam	213	0	0	0	213
Bovenwijkse voorzieningen	419	0	0	0	419
Gezond In De Stad Leerdam	60	0	0	0	60
Informatiebeleidsplan Leerdam	188	0	0	0	188
Stedelijk waterplan Leerdam	28	0	0	0	28
Egalisatie begraafplaatsen Leerdam	2	0	0	2	0
Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen Leerdam	1.034	0	154	43	1.145
Egalisatie kapitaallasten regie Leerdam	410	0	0	0	410
Grondexploitatie	7.340	-26	803	16	8.101
Dorps huizen Zederik	489	0	0	0	489
Vitale Dorpen Zederik	2.877	0	23	111	2.788
Volkshuisvesting	2.092	0	0	19	2.072
Herziening bestemmingsplannen Zederik	212	0	0	0	212
Verplaatsen milieuhinderlijke bedrijven Zederik	313	0	0	40	274
Herstructurering bestaand bedrijventerrein Zederik	205	0	0	0	205
Risico's beheersprogramma's Vianen	1.020	0	0	0	1.020
Beheer en onderhoud Middelwaard	50	0	0	0	50
Beleidsplan centrum Leerdam	8	-8	0	0	0
Opstellen archeologisch beleid Leerdam	29	-29	0	0	0
Bedrijfsvoering Zederik	26	-26	0	0	0
Algemene bedrijfsreserve Vianen	8.489	-8.489	0	0	0
Industrietrein Vianen	8.721	-8.721	0	0	0
Oud papier Vianen	134	-134	0	0	0
Uitvoeren toekomstgericht personeelsbeleid Vianen	117	-117	0	0	0
Frictiekosten VHL (Vianen)	1	-1	0	0	0
Groot onderhoud wegen	0	2.116	800	0	2.916
Groot onderhoud openbare verlichting Zederik	0	32	0	0	32
Groot onderhoud Brede School Lexmond Zederik	0	265	0	0	265
Groot onderhoud sportvelden Zederik	0	110	0	0	110
Groot onderhoud kunstgrasvelden Zederik	0	57	0	0	57
Groot onderhoud gebouwen stichtingen Zederik	0	172	0	0	172
Vervanging speeltoestellen Zederik	0	42	0	0	42
Groot onderhoud gemeentegebouwen Zederik	0	1.057	0	0	1.057
Totaal	44.360	-13.088	2.093	2.141	31.224

Toelichting op verloop bestemmingsreserves (x € 1.000)

Bestemmingsreserves groot onderhoud: Bij de raadsbesluiten bij de jaarrekening 2018 van de oude gemeenten is besloten de in het resultaat vrijgevalen voorzieningen groot onderhoud bij de resultaatbestemming om te zetten naar nieuwe bestemmingsreserves ten laste van de algemene reserve.

Nieuwe bestemmingsreserves (x € 1.000)	Gemeente	Bedrag 01-01-19
Groot onderhoud wegen	Zederik & Leerdam	2.116
Groot onderhoud openbare verlichting	Zederik	32
Groot onderhoud Brede School Lexmond	Zederik	265

Groot onderhoud sportvelden	Zederik	110
Groot onderhoud kunstgrasvelden	Zederik	57
Groot onderhoud gebouwen stichtingen	Zederik	172
Vervanging speeltoestellen	Zederik	42
Groot onderhoud gemeentegebouwen	Zederik	1.057
Totaal		3.850

Deze omzetting was noodzakelijk omdat een voorziening groot onderhoud slechts in stand kan blijven indien er sprake is van een actueel beheerplan. Onder actueel wordt een beheerplan verstaan van maximaal vijf jaar oud ten opzichte van het verslagleggingsjaar. Binnen deze vijf jaar bestaat wel de verplichting om het beheerplan tussentijds bij te stellen indien het beheerplan in belangrijke mate niet meer aansluit bij de actuele situatie van staat van het onderhoud. Het BBV biedt alleen de mogelijkheid om onderhoudslasten structureel te egaliseren via een voorziening (artikel 44 lid 1c BBV). Het BBV biedt niet de mogelijkheid om onderhoudslasten structureel via een bestemmingsreserve te egaliseren. Het omzetten van de voorzieningen groot onderhoud naar bestemmingsreserves groot onderhoud is dan ook van tijdelijke aard tot het moment dat weer actuele beheerplannen zijn vastgesteld. Dit betekent dan ook dat nadat de beheerplannen zijn vastgesteld d.m.v. een Raadsbesluit de bestemmingsreserve weer omgezet zal worden naar een voorziening.

Reserves groot onderhoud: Er is sprake van een aantal bestemmingsreserves gebouwenbeheer. Dit betreft de bestemmingsreserves: Groot onderhoud en stichtingen Zederik, Groot onderhoud gemeentegebouwen Zederik en Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen Leerdam. Per ultimo 2019 is in deze bestemmingsreserves een bedrag beschikbaar van € 2.374.

Reserve aankoop gemeentehuis Zederik: Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten van de aankoop van het gemeentehuis Zederik in 2003. In het boekjaar 2019 is conform begroting voor € 108 aan afschrijvingslasten aan de reserve onttrokken. Ultimo 2019 was in de reserve een bedrag beschikbaar van € 1.512. Dit is gelijk aan de boekwaarde van het betreffende activum.

Afschrijvingslasten stadskantoor Leerdam: In 2004 is de stichting stadskantoor opgeheven. Het stadskantoor is door de gemeente van de stichting teruggekocht voor de boekwaarde (€ 1.251). Aangezien de gemeente het pand in 2004 weer in eigendom heeft gekregen wordt ingaande 2005 op de boekwaarde afgeschreven. De reserve wordt gebruikt ter dekking van de afschrijvingslasten. In 2019 is een bedrag van € 14 aan afschrijvingslasten aan de reserve onttrokken. In de begroting was een afschrijvingsbedrag van € 116 opgenomen. Ultimo 2019 was in de reserve een bedrag beschikbaar van € 361. Dit is gelijk aan de boekwaarde van het betreffende activum.

Reserve verkeersplannen Zederik: De reserve heeft als doel de afschrijvingslasten die voortvloeien uit de invoering van verkeersmaatregelen (30 km-zones) te dekken. In 2019 is voor € 2 aan afschrijvingslasten aan de reserve onttrokken. In de begroting was een begrote onttrekking van € 10 opgenomen. Ultimo 2019 was in de reserve een bedrag beschikbaar van € 62. De boekwaarde van de activa ultimo 2019 bedroeg € 32.

Reserve grondexploitatie: de reserve grondexploitatie zag er na de resultaatbestemming 2018 als volgt uit:

Omschrijving (x € 1.000)	Bedrag	Opmerking
Reserve GREX Zederik	1.990	Balans 31-12-2018
Reserve GREX Vianen	5.350	Balans 31-12-2018
Reserve GREX Leerdam	7.341	Resultaatbestemming Raad 12-12-2019
Reserve Vijfheerenlanden	14.681	
Winstneming Meerkerk IV	108	Resultaatbestemming Raad 12-12-2019
Afwaardering verkoop Hogewaard 22	-80	Resultaatbestemming Raad 12-12-2019

Verliesvoorziening GREX Broekgraaf	-285	Resultaatbestemming Raad 12-12-2019
Afwaardering aankoop Meent 40-42	-110	Resultaatbestemming Raad 12-12-2019
Subtotaal	-367	
Toevoeging naar Algemene reserve	-7.000	Resultaatbestemming Raad 23-03-2020
Subtotaal	-7.000	
Reserve GREX 01-01-2019	7.314	

De Reserve grondexploitatie Leerdam was ultimo 2018 nog opgenomen als Algemene reserve GREX en is bij de resultaatbestemming 2018 omgezet naar een bestemmingsreserve GREX.

Onttrekking reserve GREX (x € 1.000)	Begrote onttrekking 2019	Werkelijke onttrekking 2019	Besluit
Asbestsanering Hogewaard 22	16	16	Raad 07-11-2019
Totaal	16	16	

In de Bestuursrapportage is gemeld dat het noodzakelijk was m.b.t. de verkoop van Hoogerwaard 22 kosten te maken m.b.t. asbestonderzoeken en saneringen. Conform Raadsbesluit is hiervoor € 16.000 onttrokken uit de reserve GREX. De werkelijke kosten zijn iets hoger uitgevallen.

Dotatie reserve GREX (x € 1.000)	Begrote dotatie 2019	Werkelijke dotatie 2019	Besluit
Winstneming Gaasperwaard	0	477	N.v.t.
Winstneming Meerkerk IV *)	0	155	N.v.t.
Winstneming Broekgraaf	0	34	N.v.t.
Winstneming Helsdingen	0	47	N.v.t.
Bijstellen voorziening voorzieningencluster	0	90	N.v.t.
Totaal	0	803	

Reserve bibliotheek Lexmond: De reserve heeft als doel de afschrijvingslasten die voortvloeien uit de bouwkosten van het onderdeel bibliotheek van de brede school te Lexmond te kunnen financieren. In 2019 is conform begroting een bedrag van € 8 aan afschrijvingslasten aan de reserve onttrokken. Door de harmonisatie van de afschrijvingstermijnen ontstaat een afwijking met de begroting. Het begrote bedrag in 2019 bedroeg € 6. Ultimo 2019 was in de reserve een bedrag beschikbaar van € 214. De boekwaarde van de activa ultimo 2019 bedroeg € 217.

Reserve sportzaal Hei- en Boeicop: De reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten van de bouwkosten van sportzaal De Copper in Hei- en Boeicop. In 2019 is een bedrag van € 13 aan afschrijvingslasten aan de reserve onttrokken. Door de harmonisatie van de afschrijvingstermijnen ontstaat een afwijking met de begroting. Het begrote bedrag in 2019 bedroeg € 12. Ultimo 2019 bedroeg de reserve € 268. De boekwaarde van de activa ultimo 2019 bedroeg € 268.

Reserve Brede school peuterspeelzaal & kinderdagopvang Lexmond: De reserve heeft als doel de afschrijvingslasten die voortvloeien uit de bouwkosten van de onderdelen peuterspeelzaal en kinderdagverblijf van de brede school te Lexmond te kunnen financieren. In 2019 is een bedrag van € 15 aan afschrijvingslasten aan de reserve onttrokken. Door de harmonisatie van de afschrijvingstermijnen ontstaat een afwijking met de begroting. Het begrote bedrag in 2019 bedroeg € 11. Ultimo 2019 was in de reserve een bedrag beschikbaar van € 434. De boekwaarde van de activa ultimo 2019 bedroeg € 435.

Reserve automatisering Zederik: De reserve dient om de afschrijvingslasten te kunnen dekken van de investeringen op het gebied van automatisering. In 2019 is een bedrag van € 34 aan de reserve onttrokken. Hiermee is de bestendige gedragslijn m.b.t. de investeringen welke uit de reserve worden onttrokken voortgezet vanuit de

jaarrekening 2018 Zederik. In de primaire begroting 2019 is een dotatie van € 122 en onttrekking van € 279 opgenomen m.b.t. deze bestemmingsreserve. Deze begrote bedragen hebben echter geen relatie meer met het Raadsbesluit van destijds uit de gemeente Zederik en de investeringskredieten. Daarom is besloten op basis van de BBV regelgeving de onttrekking 2019 slechts te baseren op basis van de bestendige gedragslijn en eveneens om deze reden de dotatie achterwege te laten. Op basis van de huidige uitgangspunten en besluitvorming van de Raad bedraagt de beklemming per 31-12-2019 binnen de reserve € 62. De onttrekking 2019 uit de reserve op basis van de afschrijvingslasten per investering kan als volgt worden weergegeven:

Omschrijving krediet (x € 1.000)	Boekwaarde eind 2018	Afschrijving 2019	Boekwaarde eind 2019
Software en diensten 2008/key 2 data	0	0	0
GLZ-Switches	7	2	5
GLZ-Noodstroom/UPS	1	1	0
Vervanging groot formaat scanner/copier	2	2	0
GLZ-2016 - Servers (incl spiegellocatie)	15	5	10
Digitale agenda 2020 (2017)	14	5	9
GLZ-2016 - Storage & Backup	53	18	36
GLZ-2016 - Desktop besturingssysteem	2	1	2
VHL-ICT Dagelijks beheer 2017	1	0	1
Totaal	95	34	62

Reserve herziening bestemmingsplannen Zederik: Deze reserve is bestemd voor het opvangen van fluctuaties in de jaarlasten voor het opstellen van bestemmingsplannen. In de begroting 2019 is een verwachte onttrekking van € 10 opgenomen. In 2019 zijn geen kosten aan de reserve onttrokken. Ultimo 2019 was in de reserve een bedrag beschikbaar van € 212.

Reserve vitale dorpen: Bij Raadsbesluit van 20-06-2016 is een bestemmingsreserve Zederikse dorpen ingesteld. De reserve is ingesteld voor extra investeringen in de Zederikse samenleving voorafgaand aan de herindeling met Vianen en Leerdam. In de periode 2017-2019 wordt jaarlijks een bedrag van € 23 vanuit de stelpost structureel nieuw beleid 2016 gestort. In 2019 is een bedrag van € 111 onttrokken. Opgemerkt dient te worden dat door het verplicht activeren van maatschappelijk nut een beklemd bedrag onderdeel uitmaakt van de reserve. De afschrijvingskosten worden onttrokken. Het beklemd bedrag (investerings minus afschrijvingskosten) bedraagt per ultimo 2019 € 991.

Omschrijving (x 1.000 euro)	2016-2018 Investering	2018 Afschrij- ving	2019 Inves- tering	2019 Afschrij- ving	Boek waarde eind 2019
Realisatie ontmoetingsplek Pr Irenestraat	50	0	0	2	48
Bijdrage aanpassing Plusmarkt	58	5	0	2	51
Kwaliteitsimpuls Pad van Alting Lexmond	23	0	0	0	23
Herinrichting Prinsengracht (Ameide)	186	0	0	0	186
De Laak Lexmond	12	0	114	0	126
Wandelpad langs Parallelweg Meerkerk	26	0	68	0	94
Nieuw kunstgrasveld voetbal H&B Cop	494	31	0	33	430
Opknappen/herinrichten aantal speelterreinen	33	0	0	0	33
Totaal	882	36	182	37	991

Reserve volkshuisvesting Zederik & Vianen: de reserve heeft een bestedingsfunctie ten behoeve van de volkshuisvestingszaken. In de begroting 2019 is een verwachte onttrekking van € 26 opgenomen. In 2019 heeft een onttrekking van € 19 aan de reserve plaats gevonden. Ultimo 2019 was in de reserve een bedrag beschikbaar van € 2.072.

Reserve dorpshuizen: de reserve dient ter dekking van uitgaven in het kader van de Dorpshuizen. In 2019 zijn geen kosten aan de reserve onttrokken. Ultimo 2018 was in de

reserve een bedrag beschikbaar van € 489. In de begroting 2019 was geen bedrag aan onttrekkingen en dotaties opgenomen.

Reserve risico's beheerprogramma's Vianen: de reserve is ingesteld ter dekking van risico's in het kader van nog op te stellen beheerprogramma's. Ultimo 2019 was in de reserve € 1.020 beschikbaar. In 2019 zijn geen onttrekkingen en dotaties in de begroting 2019 opgenomen. Dit betekent dat in de jaarrekening eveneens geen dotaties en onttrekkingen aan de reserve hebben plaatsgevonden.

Reserve beheer en onderhoud Middelwaard: Van de provincie Utrecht zijn middelen ontvangen voor het onderhoud in de openbare ruimte rond dit gebied. Voor dit onderhoud ultimo 2019 was in de reserve € 50 beschikbaar.

Reserve verplaatsing milieuhinderlijke bedrijven Zederik: De reserve dient ter dekking van uitgaven die gemaakt worden voor het verplaatsen van bedrijven die milieuhinderlijk zijn. Bij Raadsbesluit van 07-02-2019 is besloten een subsidiebedrag ad € 40 toe te kennen aan de Waardeontwikkeling BV en dit bedrag te dekken uit de bestemmingsreserve. Dit bedrag is onttrokken aan de reserve. Ultimo 2019 was in de reserve een bedrag beschikbaar van € 274.

Reserve Sociaal Domein: de reserve is ingesteld voor de decentralisaties in het sociaal domein. De stand van de reserve Sociaal Domein per 01-01-2019 na resultaatbestemming is als volgt weer te geven:

Omschrijving (x € 1.000)	Bedrag	Opmerking
Reserve Sociaal Domein Zederik	1.716	Balans 31-12-2018
Reserve Sociaal Domein Vianen	2.296	Balans 31-12-2018
Reserve Sociaal Domein Leerdam	455	Balans 31-12-2018
Reserve Vijfheerenlanden	4.467	
Resultaat Sociaal Domein 2018 Zederik	781	Resultaatbestemming Raad 12-12-2019
Resultaat Sociaal Domein 2018 Leerdam	-169	Resultaatbestemming Raad 12-12-2019
Subtotaal	612	
Reserve Sociaal Domein 01-01-2019	5.079	

In 2019 zijn conform besluitvorming de volgende bedragen aan de reserve Sociaal Domein onttrokken:

Omschrijving (x € 1.000)	Begrote onttrekking 2019	Werkelijke onttrekking 2019	Besluit
Uitvoering transformatieplan Regio Lekstroom	240	240	Raad 9-05-2019
Dekking kosten Sociaal Domein begroting 2019	1.150	1.150	Raad 21-03-2019
Dekking tekort Jeugdzorg Bestuursrapportage	470	221	Raad 7-11-2019
Uitbreiding formatie Sociaal team Bestuursrapportage	105	105	Raad 7-11-2019
Totaal	1.965	1.716	

- **Tekort jeugdzorg:** in de Bestuursrapportage is aangegeven, dat over 2019 voor jeugdzorg een tekort wordt verwacht van € 1.770 dat teruggebracht kon worden tot € 470 omdat bij de Meicirculaire 2019 € 1.300 extra voor jeugdzorg beschikbaar is gekomen. Besloten is het tekort te dekken door een onttrekking aan de reserve sociaal domein van € 470. In de werkelijkheid heeft het tekort € 221 bedragen, dat aan de reserve Sociaal Domein is onttrokken.
- **Extra budget formatie Sociaal team:** In de Bestuursrapportage is incidenteel € 437 extra budget gevraagd voor de formatie van het Sociaal team. De dekking van dit bedrag bestond uit de verkoop van hulpmiddelen (€ 332) waardoor per saldo de onttrekking uit de reserve onttrokken zou worden. In de Raadsinformatiebrief van 23-12-2019 is echter gemeld dat is verzuimd bij de verkoop van de hulpmiddelen rekening te houden met een boekwaarde van € 250 nog afgeboekt diende te worden

waardoor slechts € 82 resteert voor dekking van de formatie. In de brief is gemeld dat bij de jaarrekening bekeken zal worden of hiervoor een extra onttrekking uit de reserve Sociaal Domein noodzakelijk is of dat dit nadeel wegvalt tegen mogelijke voordelen op de personeelskosten. In de jaarrekening 2019 wordt nu - conform besluit - een bedrag van € 105 aan de reserve Sociaal Domein onttrokken.

In 2019 zijn conform besluitvorming de volgende bedragen aan de reserve Sociaal Domein gedoteerd:

Omschrijving (x € 1.000)	Begrote dotatie 2019	Werkelijke dotatie 2019	Besluit
Afrekening beschermd wonen	250	314	Raad 7-11-2019
Totaal	250	314	

- **Afrekening Beschermd wonen:** In de Bestuursrapportage is gemeld dat in 2019 en 2020 voor de middelen voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang € 700 is geraamd. Dit bedrag is echter 75% van het geprognosticeerde positieve saldo van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang voor 2019. Uitgaande van deze berekening komt de eindafrekening van centrumregio Dordrecht uit op circa € 950. Voorgesteld was dit voordeel van € 250 te storten in de reserve sociaal domein. In werkelijkheid bedroeg het voordeel € 314, dat in de reserve Sociaal Domein is gestort.

Bestemmingsreserve herstructurering bestaand bedrijventerrein (Zederik): de reserve dient ter dekking van uitgaven die gemaakt worden voor de herstructurering bestaand bedrijventerrein. Ultimo 2019 bedroeg de reserve € 205. In 2019 zijn geen kosten aan deze reserve onttrokken.

Renovatie & vervanging gemeentelijke gebouwen Leerdam: deze reserve is in 2012 gevormd bij de 1e voortgangsrapportage en staat in relatie tot het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) met de bedoeling om de komende 30 jaar de afschrijvingslasten die voortvloeien uit renovatie en nieuwbouwinvesteringen hieruit te dekken. Dit geldt niet alleen voor in het IHP opgenomen schoolgebouwen maar ook voor alle andere gemeentelijke gebouwen. Ultimo 2019 was in de reserve een bedrag beschikbaar van € 1.348. De Raad heeft op 09-05-2019 besloten € 1.000 beschikbaar te stellen voor de renovatie van OBS Sterrekijker (€ 515) en renovatie CBS Koningin Wilhelminaschool (€ 485) en de afschrijvingslasten van deze bijdragen te dekken uit de reserve. In de bijdrage van de gemeente zijn de kosten voor asbestsanering inbegrepen. De schoolbesturen zullen eveneens € 1.000 bijdragen. De Raad heeft op 23-04-2020 besloten een aanvullende kredietaanvraag renovatie CBS Koningin Wilhelmina School te honoreren i.v.m. stijgende bouwkosten en hiervoor een bedrag van € 128 uit de reserve beschikbaar te stellen. Dit betekent dat binnen de bestemmingsreserve op basis van bovengenoemde Raadsbesluiten een bedrag van € 1.128 is beklemd. In de primaire begroting 2019 is enerzijds een dotatie van € 386 en anderzijds een onttrekking van € 314 opgenomen m.b.t. deze bestemmingsreserve. Echter deze begrote bedragen kunnen niet worden onderbouwd op basis van welke investeringskredieten deze betrekking hebben. Daarom is besloten op basis van de BBV regelgeving de onttrekking en de dotatie 2019 achterwege te laten.

Verkoop groenstroken Leerdam: Het saldo van de reserve van € 50 dateert vanaf 31-12-2016. De reserve was bedoeld om de kosten te dekken voor het actief verkopen van groenstroken. Bij het Raadsvoorstel bij deze jaarrekening wordt voorgesteld deze reserve vrij te laten vallen en het saldo toe te voegen aan de algemene reserve.

Tiendweg-Zuid Leerdam: het saldo van de reserve is ontstaan door een storting € 300 in 2016 - ten grondslag uit het jaarrekeningresultaat 2014 en 2015 - welke is bedoeld voor de herstructurering van Tiendweg-Zuid.

Kwaliteitsimpuls station-centrum Leerdam: Het saldo van de reserve dateert vanaf 31-12-2016 en dient ter dekking van de betreffende investering. Ultimo 2018 was in de reserve een bedrag beschikbaar van € 213. In de jaarrekening 2019 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Bovenwijkse voorzieningen Leerdam & Vianen: het saldo ultimo 2019 bedraagt € 419 waarvan € 92 afkomstig uit Leerdam en € 327 uit Vianen. Op de reserve Leerdam was nog één claim aanwezig voor een bedrag van € 92. Het is echter gebleken dat deze claim niet meer van toepassing is. Het saldo van de reserve bovenwijkse voorzieningen Vianen dateert van 2015. Binnen deze reserves liggen geen claims. In de Nota reserves en voorzieningen Leerdam is besloten deze reserve na afwikkeling van de claim op te heffen (zie jaarrekening 2016). Het is vanaf 2016 niet meer toegestaan om dotaties te doen aan een voorziening voor bovenwijkse voorzieningen. In Leerdam is om deze reden de reserve in 2015 ontstaan door het omzetten vanuit een voorziening. Indien na het afsluiten van een grondexploitatie bovenwijkse voorzieningen worden aangelegd, is dit alleen mogelijk d.m.v. een door de raad in te stellen bestemmingsreserve.

Gezond in de Stad: het saldo van de reserve Gezond In De Stad (GIDS) (€ 60) dateert vanaf 2015 en is gebaseerd op decentralisatie-uitkeringen van Het Rijk welke in 2014 en 2015 zijn ontvangen.

Informatiebeleidsplan Leerdam: de reserve dateert uit 2015 en is bestemd voor de jaarlijkse egalisatie van de kosten met betrekking tot ICT-investeringen. Het saldo van de reserve bedraagt ultimo 2019 € 188. In de 1e Bestuursrapportage 2020 wordt voorgesteld dit bedrag in te zetten voor implementatie E-HRM. Ultimo 2020 kan deze reserve worden opgeheven.

Egalisatie begraafplaatsen Leerdam: de reserve is ingesteld om de kosten m.b.t. begraafplaatsen te egaliseren. Ultimo 2019 bedraagt de reserve bijna nihil. Het saldo van de reserve bedraagt ultimo 2018 € 2. Dit bedrag is vrijgefallen en toegevoegd aan de voorziening egalisatie begraafplaatsen. Het betreft immers bekleemde middelen.

Stedelijk waterplan: het saldo van de reserve van € 28 dateert vanaf 2016.

Egalisatie kapitaallasten regie: de reserve is bij Raadsbesluit van 09-11-2017 gevormd. Het saldo ultimo 2018 bedraagt € 410.

Groot onderhoud wegen Leerdam & Zederik: in de jaarrekeningen 2018 van de voormalige gemeenten Zederik en Leerdam zijn de voorzieningen groot onderhoud Leerdam (€ 1.084) en Zederik (€ 1.033) vrijgefallen in het resultaat en bij resultaatbestemming is een reserve gevormd voor een bedrag van € 2.116. De vrijval was noodzakelijk vanwege het ontbreken van een Meerjarig Groot Onderhoudsplan (MJOP). In de primaire begroting 2019 is een storting in de reserve groot onderhoud opgenomen van € 800 en rekening gehouden met een verwachte onttrekking aan groot onderhoud van € 892. In de jaarrekening 2019 is de dotatie van € 800 conform begroting in de reserve gestort. Doordat binnen de reguliere begroting voldoende budget aanwezig is om de kosten van groot onderhoud te dekken is in 2019 geen bedrag aan de reserve onttrokken.



Groot onderhoud openbare verlichting Zederik: bij Raadsbesluit 12-12-2019 is besloten deze reserve per 01-01-2020 op te heffen en het saldo toe te voegen aan de Algemene reserve. Het saldo ultimo 31-12-2019 bedraagt € 32.

Groot onderhoud Brede School Lexmond: in de jaarrekening 2018 van de voormalige gemeente Zederik is de voorziening groot onderhoud Brede School Lexmond van € 265 vrijgevallen in het resultaat en bij resultaatbestemming is voor dit bedrag een reserve gevormd. De vrijval was noodzakelijk vanwege het ontbreken van een Meerjarig Groot Onderhoudsplan (MJOP). Scholen ontvangen als onderdeel van de lumpsum een genormeerde vergoeding waaruit onder meer onderhoud bekostigd dient te worden. Dit betekent dat op basis van bovenstaande geen grond aanwezig is om deze reserve in stand te houden. Echter tussen de gemeente en de Brede School zijn afspraken gemaakt dat de Brede School jaarlijks haar vergoeding die zij ontvangt voor preventief onderhoud afdraagt aan de gemeente. Feitelijk zou dit moeten betekenen dat de reserve omgezet dient te worden in een voorziening bekleemde middelen m.b.t. preventief onderhoud. De Rijksvergoedingen zouden aan de voorziening gedoteerd dienen te worden en de kosten zouden uit de voorziening te worden bekostigd.

Groot onderhoud sportvelden Zederik: in de jaarrekening 2018 van de voormalige gemeente Zederik is de voorziening groot onderhoud sportvelden Zederik van € 110 vrijgevallen in het resultaat en bij resultaatbestemming is voor dit bedrag een reserve gevormd. De vrijval was noodzakelijk vanwege het ontbreken van een Meerjarig Groot Onderhoudsplan (MJOP). Bij nadere analyse is gebleken dat deze reserve geen groot onderhoud betreft maar investeringen. In de begroting zijn geen bedragen opgenomen voor dotaties en onttrekkingen.

Groot onderhoud kunstgrasvelden Zederik: In de jaarrekening 2018 van de voormalige gemeente Zederik is de voorziening groot onderhoud kunstgrasvelden Zederik van € 57 vrijgevallen in het resultaat en bij resultaatbestemming is voor dit bedrag een reserve gevormd. De vrijval was noodzakelijk vanwege het ontbreken van een Meerjarig Groot Onderhoudsplan (MJOP). Bij nadere analyse is gebleken dat deze reserve geen groot onderhoud betreft maar investeringen. In de begroting is zowel een dotatie als een onttrekking voor een bedrag van € 28 begroot. Echter deze begrote bedragen kunnen niet worden onderbouwd waardoor besloten is op basis van de BBV regelgeving de onttrekking en de dotatie 2019 achterwege te laten.

Vervanging speeltoestellen Zederik: in de jaarrekening 2018 van de voormalige gemeente Zederik is de voorziening vervanging speeltoestellen Zederik voor een bedrag van € 42 vrijgevallen in het resultaat en bij resultaatbestemming is voor dit bedrag een reserve gevormd. De vrijval was noodzakelijk vanwege het ontbreken van een Meerjarig Groot Onderhoudsplan (MJOP). Bij nadere analyse is gebleken dat deze reserve geen groot onderhoud betreft maar investeringen. In de begroting zijn geen bedragen opgenomen voor dotaties en onttrekkingen.

Groot onderhoud gemeentegebouwen Zederik: in de jaarrekening 2018 van de voormalige gemeente Zederik is de voorzieningen groot onderhoud van € 1.057 vrijgevallen in het resultaat en bij resultaatbestemming is voor dit bedrag een reserve gevormd. De vrijval was noodzakelijk vanwege het ontbreken van een Meerjarig Groot Onderhoudsplan (MJOP). In de primaire begroting 2019 is rekening gehouden met een verwachte onttrekking aan groot onderhoud van € 75. Doordat binnen de reguliere begroting 2019 voldoende budget aanwezig is om de kosten van groot onderhoud te dekken is geen bedrag aan de reserve onttrokken.

Groot onderhoud gebouwen stichtingen Zederik: In de jaarrekening 2018 van de voormalige gemeente Zederik is de voorziening groot onderhoud van € 172 vrijgevallen in het resultaat en bij resultaatbestemming is voor dit bedrag een reserve gevormd. De

vrijval was noodzakelijk vanwege het ontbreken van een Meerjarig Groot Onderhoudsplan (MJOP). In de primaire begroting 2019 is rekening gehouden met een verwachte onttrekking aan groot onderhoud van € 61. Doordat binnen de reguliere begroting 2019 voldoende budget aanwezig is om de kosten van groot onderhoud te dekken is geen bedrag aan de reserve onttrokken.

Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen Leerdam: deze reserve is in 2015 ingesteld omdat een voorziening groot onderhoud niet meer mogelijk was vanwege het ontbreken van een Meerjarig Groot Onderhoudsplan (MJOP). Ultimo 2018 bedroeg de reserve € 1.034. In de primaire begroting 2019 is een storting in de reserve groot onderhoud opgenomen van € 154. In de jaarrekening is dit bedrag conform begroting in de reserve gestort. Doordat binnen de reguliere begroting 2019 voldoende budget aanwezig is om de kosten van groot onderhoud te dekken is geen bedrag aan de reserve onttrokken. In de Raad van 12-07-2019 is besloten een bedrag van € 120.000 beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van een conditiemeting (conform NEN 2767) uit te laten voeren voor het gemeentelijk vastgoed. De werkelijke kosten in 2019 bedragen € 43 en zijn uit de reserve onttrokken. De kosten 2020 zullen in de jaarrekening 2020 worden verwerkt en onttrokken aan de reserve.

Reserve ruimtelijk kwaliteitsfonds (nieuw 2020): in de Raadsinformatiebrief van 17-03-2020 bent u op de hoogte gesteld dat in 2013 de raad van de gemeente Vianen besloten heeft om een reserve "ruimtelijk kwaliteitsfonds buitengebied" in te stellen om, bij grote ruimtelijke ingrepen, ruimtelijke kwaliteit te kunnen compenseren in het landelijke gebied. Dit besluit van de raad is destijds echter niet verwerkt in de financiële administratie. In het raadsvoorstel bij deze jaarrekening wordt alsnog voorgesteld deze reserve financieel te verwerken en de ontvangen middelen uit 2018 en 2019 aan deze reserve toe te voegen. In 2020 zal de reserve worden ingesteld en zullen van uit de resultaatbestemming de in 2018 en 2019 ontvangen bedragen worden toegevoegd.

Reserve inwonersinitiatieven (nieuw 2020): Bij Raadsbesluit van 03-10-2019 is besloten met ingang van 2020 een nieuwe reserve inwonersinitiatieven in te stellen om de eventuele jaarlijkse tekorten en overschotten met betrekking tot het budget inwonersinitiatieven te verrekenen. De reserve zal een plafond krijgen van € 500.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen is in 2019 als volgt:

Voorzieningen (x € 1.000)	31-12-18	Dotaties	Onttrekking	Vrijval	31-12-19
Pensioen politieke ambtsdragers	5.381	1.314	262	240	6.193
Wachtgeld	1.336	5	557	0	784
Rechtspositionele regelingen & personeelsbeleid	263	296	351	0	208
Frictiekosten	8.685	6.500	12.714	0	2.471
Inflatiecorrectie exploitatietekort Brede School Vianen	12	0	0	12	0
Claim Niemans Vianen	40.780	198	0	0	40.978
3 ^e jaar WW	0	27	0	0	27
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	56.457	8.340	13.885	252	50.661
Bruidschat Dorpshuizen	71	0	0		71
Egalisatie riolering	5.015	1.083	0	0	6.098
Egalisatie afvalstoffenheffing	397	0	397	0	0
Egalisatie grafrechten Vianen	223	2	225	0	0
Totaal voorzieningen van derden verkregen middelen	5.706	1.085	622	0	6.169
Totaal	62.163	9.426	14.507	252	56.830

Toelichting op de voorzieningen:

Vrijval onderhoudsvoorzieningen: In verband met de nieuwe gemeente per 01-01-2019 zijn alle onderhoudsvoorzieningen in de jaarrekeningen van de oude gemeenten vrijgefallen in het resultaat. Op basis van nieuw opgestelde Meerjarig Onderhoudsplannen (MJOP) kunnen deze voorzieningen in de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden weer worden gevormd. Bij de resultaatbestemming zijn de vrijgefallen onderhoudsvoorzieningen omgezet naar bestemmingsreserves. In 2020 wordt gewerkt aan een nieuw MJOP voor alle gemeentelijke gebouwen.

Voorziening pensioen wethouders: de voorziening is geactualiseerd wat heeft geleid tot een dotatie van € 1.314 en een vrijval van € 240. In 2019 is een bedrag onttrokken van € 262 m.b.t. reguliere pensioenbetalingen. De extra dotatie aan de voorziening wordt voornamelijk veroorzaakt door de lage rentestand. In de jaarrekening 2019 bedraagt de rekenrente 0,29% (2018 1,577%). Ultimo 2019 bedraagt de voorziening € 6.193 (ultimo 2018 nog € 5.381). In formele zin zijn wethouders niet gehouden aan de Pensioenwet. Het Rijk adviseert echter uitdrukkelijk om aan te haken bij de Pensioenwet. De gemeente maakt echter bewust de keuze hiervan af te wijken als er sprake is van recentere informatie. Het vormen van de voorziening op basis van de recentere sterftetabellen is daarbij verdedigbaar en aanvaardbaar.

Voorziening wachtgeld: de voorziening is geactualiseerd wat heeft geleid tot een dotatie van € 5. In 2019 is m.b.t. wachtgeld een bedrag onttrokken ad € 557. Ultimo 2019 bedraagt de voorziening € 784 (ultimo 2018 € 1.336).

Voorzieningen rechtspositionele regelingen: in 2019 is met medewerkers van de gemeente Vijfheerenlanden een rechtspositionele regeling getroffen waarvoor het noodzakelijk was om een bedrag ad € 296 toe te voegen aan de voorziening. In het kader van de regelingen welke in de voormalige gemeenten t/m 2018 waren getroffen, is in 2019 een bedrag van € 351 aan de voorziening onttrokken.

Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing: de voorziening is niet toereikend gebleken om het tekort op de afvalstoffenheffing in 2019 op te vangen. In 2019 is een bedrag van € 397 aan de voorziening onttrokken. Ultimo 2019 bedraagt de voorziening nihil. Zie hiervoor ook de paragraaf lokale heffingen.

Voorziening riolering: in 2019 is een bedrag van € 1.083 gedoteerd aan de voorziening. Dit bedrag bestaat uit het saldo op het taakveld riolering (opbrengsten en kosten) en extracomptabele kosten buiten het taakveld zoals onder meer BTW (exploitatie en investeringen), kwijschelding, straatvegen, baggeren, organisatiekosten (inclusief overhead) en perceptiekosten belastingen. Ultimo 2019 bedraagt de stand van de voorziening € 6.098. Zie hiervoor verder ook de paragraaf lokale heffingen.

Voorziening frictiekosten: In de jaarrekeningen 2018 van de drie voormalige gemeenten zijn voorzieningen frictiekosten gevormd voor de kosten verbonden aan de in- en uitvlechting van de Gemeenschappelijke regelingen.

Omschrijving (x € 1.000)	Leerdam 31-12-2018	Zederik 31-12-2018	Vianen 31-12-2018	Totaal 31-12-2018
Reguliere bijdrage frictie Leerdam	1.899	1.899	1.899	5.698
AVRES	50	50	312	412
Uittreding SVHW	0	185	0	185
Ontvlechting WIL	0	0	2.390	2.390
Totaal per ultimo 2018	1.949	2.134	4.601	8.685
			Dotatie 2019	6.500
			Onttrekking 2019	12.714
			Totaal per ultimo 2019	2.471

De onttrekkingen aan en de dotaties in de voorziening frictiekosten kunnen als volgt gespecificeerd worden weergegeven:

Onttrekkingen 2019 (x € 1.000)	Begrote onttrekking 2019	Werkelijke onttrekking 2019
VRZHZ	4.846	4.846
OZHZ	1.740	1.740
DG&J	4.062	4.062
VRU	743	743
ODRU	377	377
GGD regio Utrecht	429	300
Bijdrage AVRES Leerdam	50	50
Bijdrage AVRES Zederik	50	50
Uittreding SVHW Zederik	185	173
Toetreding AVRES Vianen	312	300
Uittreding WIL Vianen	2.390	73
Totaal	15.185	12.714

Dotaties 2019 (x € 1.000)	Begrote dotatie 2019	Werkelijke dotatie 2019
Ministerie van BZK	2.500	2.500
Provincie Utrecht	2.000	2.000
Provincie Zuid-Holland	2.000	2.000
Totaal	6.500	6.500

De bijdragen van het Ministerie van BZK en de provincie Utrecht zijn in 2019 per bank ontvangen. De bijdrage van de provincie Zuid-Holland is in 2019 nog niet ontvangen en is op de balans opgenomen onder Nog te ontvangen bedragen.

Voorziening Niemans

De voorziening claim Niemans bedraagt per ultimo 2019 € 40,98 miljoen. Dit is na de rentetoevoeging van de wettelijke rente ad € 198. Van dit bedrag is € 39,44 miljoen te verklaren door het schadebedrag op basis van de uitspraak van het Gerechtshof van 8 augustus 2017 te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf eind 1979. Bij de toegepaste rente betreft het enkelvoudige wettelijke rente, zoals vastgesteld in wetgeving en jurisprudentie. De claim Niemans betreft immers een schadeclaim van voor 1 januari 1992. Het schadebedrag van € 39,44 miljoen betreft een inschatting van het per ultimo 2019 te betalen schadebedrag, zouden alle juridische mogelijkheden zijn uitgeput. Dat is in de praktijk echter niet het geval. Wij gaan er dan ook vanuit, dat het uiteindelijk door ons te betalen schadebedrag meer in lijn ligt met het door de commissie van deskundigen in 2014 berekende schadebedrag. Wij zullen alle (juridische) mogelijkheden benutten om dit bedrag neerwaarts bij te stellen naar een volgens ons acceptabel en reëel niveau. Daarnaast is in de voorziening claim Niemans een bedrag van € 1,54 miljoen opgenomen voor te vergoeden juridische kosten. Meer dan de helft van dit bedrag betreft een nog te betalen vergoeding voor de door de commissie van deskundigen tot en met 2014 gemaakte kosten.

Voorziening inflatiecorrectie exploitatietekort Brede School: deze voorziening is destijds gevormd om een eventuele inflatiecorrectie over het exploitatietekort Brede School te kunnen betalen. Dit is van toepassing indien 10 jaar na de start van de exploitatie de inflatie in enig jaar stijgt boven een percentage van 3,5% per jaar. In de jaarrekening 2019 is deze voorziening in het resultaat vrijgefallen. Ultimo 2018 bedroeg de voorziening € 12.

Voorziening begraven: de voorziening dient ter egalisatie van de grafrechten. Ultimo 2019 bedraagt de voorziening € 0 (2018 € 223). Het saldo van de reserve egalisatie begraafplaatsen Leerdam van € 2 is in 2019 aan de voorziening toegevoegd. In 2019 is een bedrag € 225 aan de voorziening onttrokken.

Voorziening 3e jaar WW (nieuw): in 2019 is deze nieuwe voorziening gevormd. Het saldo ultimo 2019 bedraagt € 27. Deze post werd in de jaarrekeningen van de voormalige gemeenten opgenomen onder de overlopende passiva. Maandelijks vindt een storting plaats vanuit de ingehouden bijdragen van de medewerkers. Gezien het feit dat niet jaarlijks of periodiek een afloop plaatsvindt en het onzeker is wanneer deze post tot uitkering komt, is het passender deze post via de voorzieningen te laten verlopen.

Vaste schulden met een rente typische looptijd > 1 jaar

Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar (x € 1.000)	Saldo 31-12-2018	Vermeer- dering	Aflossingen	Saldo 31-12-2019
Onderhandse leningen	105.405	20.000	4.612	120.793
Onderhandse leningen doorgeleend aan Fien Wonen	2.808	0	710	2.099
Pensioenfondsen	4.000	0	500	3.500
Waarborgsommen	100	1	0	101
Totaal	112.313	20.001	5.822	126.493

Rentelast 2019

Conform artikel 56 BBV dient de rentelast voor het begrotingsjaar te worden vermeld van de vaste schulden. De totale rentelast 2019 bedraagt € 2.101. Dit is inclusief de rente van woningbouwleningen.

Onderhandse leningen (en pensioenfondsen)

De onderhandse leningen kunnen als volgt worden weergegeven:

Hoofdsom oorspronkelijk	Referentie	Jaar laatste aflossing	Rente %	31-12-2018	Bedrag opgenomen 2019	Aflossing 2019	31-12-2019
7.000.000,00	BNG 40.110233	2025	0,790%	4.900.000,00		700.000,00	4.200.000,00
5.000.000,00	AEAM Government Related Investment Fund	2026	0,490%	4.000.000,00		500.000,00	3.500.000,00
4.000.000,00	BNG 40.111566	2027	0,475%	3.600.000,00		400.000,00	3.200.000,00
5.000.000,00	BNG 40.112245 (Brede School Ameide)	2069	1,775%	5.000.000,00		100.000,00	4.900.000,00
10.000.000,00	92300002 BNG - 40.104568	30-09-2019	3,370%	750.000,00		750.000,00	-
10.000.000,00	92300004 BNG - 40.109492	30-12-2029	1,260%	7.333.333,32		666.666,65	6.666.666,67
1.850.000,00	92300005 BNG - 40.111478 (Glas museum)	01-12-2045	1,570%	1.796.881,34		53.952,62	1.742.928,72
20.000.000,00	92300006 BNG - 40.109500 (Broekgraaf)	01-12-2022	1,500%	20.000.000,00			20.000.000,00
10.400.000,00	92300007 BNG - 40.112092 (Glas park)	30-12-2048	1,560%	10.400.000,00		274.499,75	10.125.500,25
10.000.000,00	BNG 40.99008	13-04-2034	4,685%	5.333.333,38		333.333,33	5.000.000,05
15.000.000,00	BNG 40.103386	29-01-2038	4,537%	9.625.000,00		500.000,00	9.125.000,00
10.000.000,00	BNG 40.109007	22-02-2044	3,175%	8.666.666,67		333.333,34	8.333.333,33
5.000.000,00	BNG 40.110332	06-01-2046	1,800%	4.666.666,67		166.666,67	4.500.000,00
15.000.000,00	BNG 40.112304	03-02-2020	-0,250%	15.000.000,00			15.000.000,00
10.000.000,00	NWB 1 0028061	05-10-2043	3,270%	8.333.333,50		333.333,30	8.000.000,20
20.000.000,00	40.112710	25-03-2021			20.000.000,00		20.000.000,00
	Totaal			109.405.214,88	20.000.000,00	5.111.785,66	124.293.429,22

Onderhandse leningen Fien wonen

De onderhandse leningen Fien Wonen kunnen als volgt worden weergegeven:

Hoofdsom oorspronkelijk	Referentie	Jaar laatste aflossing	Rente %	31-12-2018	Bedrag opgenomen 2019	Aflossing 2019	31-12-2019
263.192,53	66719	01-08-2032	5,4000	160.625,15		7.970,85	152.654,30
567.225,27	66720	01-08-2020	3,0500	76.576,10		37.712,93	38.863,17
1.613.346,48	66721.01	01-08-2021	5,6400	367.515,07		115.848,33	251.666,74
431.091,21	66722	2019	4,4200	34.762,53		34.762,53	-
453.780,22	66731.01	01-10-2020	3,1500	62.084,28		30.560,81	31.523,47
567.225,27	66733	2019	4,3500	45.713,82		45.713,82	-
466.778,41	66735	01-12-2022	5,0300	133.060,77		30.857,88	102.202,89
748.737,36	66736	02-01-2021	5,7100	161.422,04		50.848,65	110.573,39
299.494,94	66737	2019	4,4900	24.440,91		24.440,91	-
204.638,22	66738	01-07-2021	5,6500	46.645,70		14.702,24	31.943,46
612.603,29	66740	02-01-2032	5,3700	375.768,67		18.686,18	357.082,49
521.847,25	66741	01-11-2020	6,0500	78.850,21		38.267,52	40.582,69
554.772,84	66742.01	01-05-2033	4,7700	370.564,44		17.472,23	353.092,21
492.732,74	66743	01-05-2021	5,6400	112.242,93		35.381,28	76.861,65
695.743,25	66744	01-11-2022	5,0100	198.085,94		45.951,48	152.134,46
453.780,22	66745	01-05-2032	5,6000	278.487,81		13.628,14	264.859,67
176.974,28	74914	2019	4,0000	12.869,29		12.869,29	-
294.957,14	75375.01	01-09-2020	3,1000	41.654,88		20.509,54	21.145,34
2.268.901,08	90458	01-04-2020	5,8500	226.890,10		113.445,05	113.445,05
11.687.822,00		Totaal		2.808.260,64	-	709.629,66	2.098.630,98

Projectfinanciering

In een aantal gevallen zijn leningen aangetrokken voor specifieke projecten. Dit betreft in ieder geval:

Lening grondexploitatie Broekgraaf Leerdam: Ten behoeve van de grondexploitatie Broekgraaf is in 2013 een geldlening gesloten van 20 miljoen euro tegen een rentepercentage van 1,5%. Deze lening heeft een looptijd van 5 jaar en zou in 2018 in zijn geheel zijn afgelost. Gezien de zeer lage rente is in 2014 besloten om de looptijd van deze lening met 4 jaar te verlengen tot 1 december 2022. Dit eveneens tegen een rentepercentage van 1,5%.

Lening herfinanciering Glasmuseum: In 2017 is ten behoeve van de herfinanciering van het Nationaal Glasmuseum een lening aangetrokken van € 1.850. Het betreft een 28-jarige annuïteitenlening waarvan de rente en aflossing op 1 december van het jaar moeten worden voldaan. De lening is in zijn geheel doorgeleend aan het Nationaal Glasmuseum.

Lening Glaspark: In 2018 is een projectfinanciering opgenomen van € 10.400 met een looptijd van 30 jaar voor de ontwikkeling van het (sportcomplex) Glaspark.

Waarborgsommen

Dit bedrag bestaat voornamelijk uit een waarborgsom ad € 100 in het kader van de ontwikkeling en realisatie van de woningbouwlocatie De Weide te Meerkerk. De overige waarborgsommen ad € 1,5 betreffen stortingen m.b.t. pasjes voor onder meer fietskluizen en chipkaarten van Sportcentrum Helsdingen.

VLOTTENDE PASSIVA

Vlottende schulden < 1 jaar

De vlottende schulden < 1 jaar kunnen als volgt worden weergegeven:

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar (x € 1.000)	31-12-2018	31-12-2019
Kasgeldleningen	11.000	12.500
Bank- en girosaldi	695	2.968
Overige schulden	14.792	9.510
Totaal	26.487	24.978

Kasgeldleningen

Het verloop van de kasgeldleningen is als volgt:

Kenmerk Kasgeldlening (x € 1.000)	Datum aflossing	Rente %	31-12-18	Bedrag opgenomen 2019	Aflossing 2019	31-12-19
BNG 473492	02-01-2019		1.500	0	1.500	0
BNG 474133	02-01-2019		2.000	0	2.000	0
BNG 473491	02-01-2019		3.000	0	3.000	0
BNG 474131	02-01-2019		2.500	0	2.500	0
BNG 474132	02-01-2019		2.000	0	2.000	0
BNG 496488	06-01-2020	0,10	0	12.500	0	12.500
Totaal			11.000	12.500	11.000	12.500

Bank- en girosaldo

Dit betreft voornamelijk saldo op bankrekeningen (allemaal van de BNG) welke in het rood staan.

Overige schulden

Dit betreffen voornamelijk facturen die van leveranciers zijn ontvangen en op balansdatum nog verschuldigd waren.

Overlopende passiva

De overlopende passiva worden als volgt worden weergegeven:

Overlopende passiva (x € 1.000)	31-12-18	31-12-19
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	8.030	7.146
Van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.	1.579	1.485
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	131	267
Totaal	9.740	8.898

Nog te betalen bedragen (verplichtingen die in het begrotingsjaar)

Dit betreft vooral facturen welke in 2020 zijn ontvangen m.b.t. prestaties welke in 2019 zijn geleverd waardoor de lasten of te activeren investeringen in 2019 opgenomen dienen te worden. Daarnaast bestaat het saldo uit teveel ontvangen bedragen m.b.t. opgelegde verkoopfacturen, nog op te nemen vakantiedagen en overige bedragen.

Overige vooruit ontvangen bedragen

Dit betreft onder meer vooruit ontvangen bedragen i.v.m. anterieure overeenkomsten en overige vooruit ontvangen bedragen. Dit betreft vooral ontvangen exploitatiebijdragen

ten behoeve van de ontwikkeling van Hoef en Haag. Deze dienen ter dekking van door de gemeente te maken kosten.

Ontvangen voorschotbedragen specifieke uitkeringen van Europese en Nederlandse overheidslichamen

Het verloop van de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen kan als volgt worden weergegeven:

Omschrijving (bedragen x 1.000 euro)	31-12-18	Bij	Af	Vrijval	31-12-19
Sanering verkeerslawaaï Zederik	475	0	475	0	0
Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) Zederik	2	0	2	0	0
Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) Vianen	18	0	18	0	0
Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) Vijfheerenlanden	0	1.495	898	0	597
TOP Leerdam	0	4	0	0	4
Specifieke uitkering Sport (SPUK)	0	2.062	1.388	0	674
Bereikbaarheid bedrijventerrein De Bull Zederik	5	0	5	0	0
Herstructurering bedrijventerrein Meerkerk	14	0	14	0	0
Aanleg Stadspark Leerdam	0	32	0	0	32
Sluis Poort tot de Zouweboezem Zederik	19	0	19	0	0
Spoorse doorsnijdingen Leerdam	1.004	0	0	1.004	0
SIM subsidie monumenten Vianen	28	0	0	28	0
SIM subsidie monumenten Vianen	0	14	14	0	0
Stimuleringsbudget Grenzeloos actief Vianen	15	0	15	0	0
Gewenningsbijdrage recreatieplas Middelwaard	0	0	0	0	0
Bijdrage uittreding GR provincie Utrecht	0	2.000	2.000	0	0
Bijdrage verplaatsing ambulancevoorziening Meerkerk	0	152	152	0	0
Bijdrage uittreding GR BZK	0	2.500	2.500	0	0
Optimaliseren digitale bereikbaarheid bedrijventerrein Nieuw Schaik	0	8	8	0	0
Maatschappelijke diensttijd	0	488	324	0	163
Project infra-aanpassingen	0	15	0	0	15
Herinrichting Koningin Emmalaan	0	150	150	0	0
Project Voorwaartsveld	0	4	4	0	0
Totaal	1.579	8.924	7.986	1.032	1.485

Toelichting specifieke uitkeringen (x € 1.000)

Sanering Verkeerslawaaï Zederik: bij beschikking van 30-09-2019 heeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat aangegeven, dat met betrekking tot bovenstaande subsidie een bedrag van € 475 wordt teruggevorderd. Dit bedrag is in 2019 terugbetaald.

Specifieke uitkering gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (OAB): bij voorlopige beschikking van 28-09-2018 is voor onderwijsachterstandenbeleid 2019 door het ministerie van OCW een bedrag toegekend van € 1.495. De overige bedragen hebben nog betrekking op de regelingen in de voormalige gemeenten Zederik en Vianen.

Specifieke uitkering sport (SPUK): per 1 januari 2019 is de sportvrijstelling in de Wet op de omzetbelasting verruimd. Door deze wetwijziging vervalt het recht op aftrek van btw voor gemeenten. Er is een Specifieke uitkering sport (SPUK) voor gemeenten om het btw nadeel te compenseren. Bij beschikking van 27-09-2019 is door het ministerie van VWS een maximale subsidie toegekend van € 2.062. In 2019 is een subsidie verantwoord van € 1.388.

Bereikbaarheid bedrijventerrein De Bull: op basis van de op 04-12-2018 ontvangen beschikking van de provincie Zuid-Holland is een bedrag van maximaal € 4,5 beschikbaar gesteld voor een onderzoek naar de verbetering van de digitale bereikbaarheid op het bedrijventerrein De Bull. Het bedrag is in 2018 ontvangen. Met dit project wordt

bijgedragen aan het provinciale doel tot het verhogen en in stand houden van de kwaliteit en duurzaamheid van bedrijventerreinen. De baten in de exploitatie van de jaarrekening 2019 verantwoord.

Subsidie Herstructurering bedrijventerrein Meerkerk: de provincie Utrecht heeft bij beschikking van 14-06-2019 de subsidie m.b.t. de herstructurering bedrijventerrein Meerkerk definitief vastgesteld op € 539. Met betrekking tot deze subsidie was een voorschot verstrekt van € 553 waardoor een bedrag van € 14 aan teveel ontvangen voorschot terugbetaald dient te worden. In de jaarrekening 2018 van de voormalige gemeente Zederik is hiervoor een bedrag van € 14 op de balans opgenomen. De gemeente is in bezwaar gegaan tegen deze subsidievaststelling. Naar aanleiding van het advies van de AWB-commissie wordt de vaststelling opnieuw beoordeeld. De herziening omvat de ambtelijke kosten die wel door de gemeente Vijfheerenlanden zijn opgevoerd alleen niet door een accountant controleerbaar zijn. De provincie Utrecht heeft samen met de provincie Zuid-Holland gekeken naar eerdere vergelijkbare subsidieprojecten op bedrijventerreinen in de provincie Zuid-Holland en gezien dat ongeveer 10% van de totale projectkosten gelieerd kunnen worden aan ambtelijke kosten. Op basis van de herziening is vastgesteld dat 50% van de ambtelijke kosten (van in totaal € 130) subsidiabel worden gesteld. Dit betreft een bedrag van € 65. Op basis van deze overwegingen wordt bij beschikking van 31-01-2020 de subsidie gewijzigd vastgesteld op € 604.

Aanleg Stadspark Leerdam: In 2019 is een voorschot (80%) m.b.t. de subsidie van de provincie Zuid Holland ontvangen van € 32. In 2019 zijn geen uitgaven geweest.

Subsidie Sluispoort tot de Zouweboezem: De provincie Utrecht heeft de projectsubsidie Sluispoort tot de Zouweboezem op 8 juli 2019 vastgesteld. Hieruit is gebleken dat € 19 moet worden terugbetaald. Dit bedrag is in 2019 aan de provincie terugbetaald.

Regionale Maatschappelijke Agenda: in 2019 is een bedrag ontvangen van € 1.000. In de jaarrekening 2019 is een bedrag van € 291 verantwoord ten behoeve van bijdrage arbeidsmarktregio. Conform wet en regelgeving dient het restantbedrag van € 709 vrij te vallen ten gunste van het rekeningresultaat.

Spoorse doorsnijdingen Leerdam: in de periode 2009-2011 heeft de gemeente Leerdam via de Algemene uitkering een bedrag ad € 1.004 ontvangen voor Spoorse doorsnijdingen. De middelen waren op de balans onder Vooruit ontvangen bedragen opgenomen. Bij raadsbesluit van de gemeente Leerdam van 19 mei 2016 is besloten om deze middelen tot het maximum van het genoemde bedrag in te zetten voor een optimalisatie van de rotonde Recht van ter Leede, de verbetering van de fietsverbinding tussen Broekgraaf en station Leerdam, het opheffen van de spoorwegovergang Koenderseweg, de kwaliteitsimpuls Leerdam, de reservering voor de inzet van de MerwedeLingelijn BV en voor advieskosten en ambtelijke inzet. Omdat er geen terugbetalingsverplichting rust op deze middelen, zijn deze vrijgevallen ten gunste van het rekeningresultaat.

Subsidieregeling instandhouding monumenten Vianen (SIM): de subsidieregeling is bedoeld voor rijksmonumenten die geen woonhuis zijn. Zoals een kerk, molen of fabriek. Ook groene en archeologische monumenten vallen onder deze subsidieregeling. De instandhoudingssubsidie is bestemd voor reguliere onderhoudskosten op basis van een 6-jarig onderhoudsplan. Vanaf 2019 bedraagt de subsidie maximaal 60% van de subsidiabele kosten. Eerder was dat 50%. Lopende subsidieaanvragen houden het percentage van 50%. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed beoordeelt de subsidieaanvragen en het Restauratiefonds verzorgt de uitbetaling van de voorschotten en de verrekening met de uiteindelijk vastgesteld subsidie. Bij beschikking van 30-08-

2016 heeft de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed over de periode 2017-2022 een subsidie toegekend van € 92. In de periode 2018-2022 wordt jaarlijks € 14 verstrekt. De in 2017 en 2018 ontvangen bedragen waren nog op de balans opgenomen en zijn in 2019 vrijgevallen. Het in 2019 ontvangen bedrag ad € 14 is in de jaarrekening 2019 als bate verantwoord ten behoeve van Voorstraat 30 Vianen.

Stimuleringsbudget Grenzeloos actief Vianen: het stimuleringsbudget is een bijdrage voor ondersteuning en activiteiten van sport- en beweegaanbieders met als doel het uitbreiden en versterken van het sport- en beweegaanbod. Hiervoor komen partijen in aanmerking met sport- en beweegaanbod passend voor mensen met een beperking. Bij beschikking van 06-11-2019 is een stimuleringsbudget regionale samenwerkingsverbanden Grenzeloos actief WMO-regio Lekstroom van maximaal € 15 toegekend. In 2018 is na indiening van de eindrapportage de slotbetaling (10%) van € 1,5 ontvangen. De in 2017 en 2018 ontvangen bedragen waren nog op de balans opgenomen en zijn in 2019 vrijgevallen.

Herinrichting Koningin Emmalaan (Leerdam): bij beschikking van 10-04-2017 is door de provincie Zuid Holland een subsidie verleend van maximaal € 70 voor het project verkeersveilige inrichting van de Koningin Emmalaan. De provincie heeft deze bijdrage bij besluit van 19-11-2018 ingetrokken en een nieuwe subsidie verleend van maximaal € 499 voor het project herinrichting Koningin Emmalaan. In 2019 is door de provincie Utrecht m.b.t. dit project een voorschot verstrekt van € 150. Een bedrag ad € 46 is opgenomen als Nog te ontvangen van de provincie.

Bijdragen uittreding GR: in 2019 hebben enerzijds de provincie Utrecht (€ 2.000) en anderzijds het Ministerie van Binnenlandse Zaken (€ 2,500) betaald als bijdragen in de ontvlechtingskosten m.b.t. in- en uitreding Gemeenschappelijke regelingen.

Bijdrage verplaatsingskosten ambulancevoorziening Meerkerk: bij brief van 11-06-2019 heeft de provincie Utrecht kenbaar gemaakt een bedrag van € 152 bij te dragen in de verplaatsingskosten van de ambulancevoorziening Meerkerk.

Optimaliseren digitale bereikbaarheid bedrijventerrein Nieuw Schaik: bij beschikking van 08-03-2019 heeft de provincie Utrecht m.b.t. voor een onderzoek naar de verbetering van de digitale bereikbaarheid op het bedrijventerrein Nieuw Schaik een subsidie beschikbaar gesteld van € 8. Dit bedrag is in 2019 ontvangen en in de exploitatie verantwoord. Het project is afgerond.

Maatschappelijke Diensttijd: bij beschikking van ZonMw van 20-09-2019 is een bedrag van maximaal € 975 beschikbaar gesteld voor de duur van maximaal 24 maanden voor het project Maatschappelijke Diensttijd dat uiterlijk in 2019 van start is gegaan. In 2019 is een voorschot ontvangen van € 487. De uiteindelijke eindverantwoording dient uiterlijk voor 01-01-2022 te worden ingediend. Naast de gemeente Vijfheerenlanden zullen de stichting Samen Doen Leerdam & Zederik en de gemeente Utrecht in het project participeren. In 2019 is een bedrag van € 287 voor de gemeente Utrecht en een bedrag van € 37 voor de stichting Samen Doen Leerdam & Zederik verstrekt.

Project Infra-aanpassingen: bij beschikking van 18-12-2019 heeft de provincie Utrecht een subsidie van € 15 beschikbaar gesteld voor het project Infra-aanpassingen. De projectsubsidie moet worden aangewend voor de bekostiging van infra-aanpassingen gedurende de periode van 1 oktober 2019 tot en met 31 december 2019. Het subsidiebedrag is in 2019 ontvangen.



Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Conform artikel 50 BBV dienen aan de passiefzijde van de balans buiten de balanstelling het bedrag opgenomen te worden waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt.

Gewaarborgde geldleningen

De gemeente Vijfherenlanden staat garant voor een aantal leningen. Er kan onderscheid gemaakt worden tussen directe en indirecte borgstelling. Bij een directe borgstelling kan de gemeente direct door de bank aangesproken worden om de borg te betalen op moment dat de partij waarvoor wij borg staan niet meer aan de rente- en aflossingsverplichtingen kan worden voldaan. Dit zal het geval zijn als een partij in surseance van betaling of faillissement geraakt. Bij de indirecte borgstellingen staat een andere instantie borg en staat de gemeente garant als de betreffende instantie zelf niet meer voldoende middelen heeft om verliezen m.b.t. borgstellingen op te vangen. In dat geval verstrekt de gemeente een renteloze lening.

Indirecte borgstellingen WSW

De gemeente Vijfheerenlanden heeft een achtervangpositie voor de borgstellingen van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) staat borg voor de rente- en aflossingsverplichtingen van de door WSW geborgde leningen van woningbouwcorporaties. Het Rijk en de gemeenten zijn de achtervang voor de geborgde leningen waarbij op moment dat van die gezamenlijke achtervang gebruik gemaakt moet worden, het Rijk en de gemeenten een renteloze lening verstrekken. Overigens betekent dit niet dat dit bedrag ook ons risico is. Enerzijds omdat we als gemeente Vijfheerenlanden ook aangesproken kunnen worden als een woningcorporatie elders in het land in de problemen komt. Anderzijds omdat de achtervang pas plaats vindt nadat het eigen vermogen van de woningcorporatie en de borgstellingsreserve van het WSW is aangesproken. De kans dat gebruik gemaakt wordt van de achtervang wordt als zeer klein ingeschat. In het geval dat de gemeenten op hun achtervangpositie worden aangesproken, geldt een vooraf bepaalde verdeling waarbij het Rijk 50% voor haar rekening neemt en door alle deelnemende gemeenten aan het waarborgfonds de overige 50%. Onderstaande tabel geeft het verloop van de gewaarborgde geldleningen weer - exclusief voor particulier woningbezit en exclusief de garantstellingen in achtervangpositie bij de WSW. Omdat de WSW-garanties een ander karakter en risico hebben, worden deze in een aparte tabel weergegeven.

Direct gegarandeerd (x € 1.000)						Dekking	31-12-2018	31-12-2019
Naam geldnemer	Oorspronkelijk	Referentie					restant hoofdsom	restant hoofdsom
St Omnivera GWZ	2.500			NWB	Niet bekend		2.500	2.500
St Omnivera GWZ	4.400	40.100771		BNG	Niet bekend		4.400	4.400
Direct gegarandeerd	6.900						6.900	6.900

Op basis van de financiële positie van de desbetreffende instellingen, zoals uit de meest recente jaarrekening van die instellingen blijkt, wordt het vormen van een voorziening m.b.t. deze garanties niet noodzakelijk geacht. Onderstaande tabel geeft de garantstellingen in achtervangpositie bij de WSW:

Achtervang WSW (x € .1000)				Dekking		31-12-2018	31-12-2019
Naam geldnemer	Oorspronkelijk	Referentie	WSW			restant hoofdsom	restant hoofdsom
Fien Wonen	749	90.26.89.193	WSW 43161	ASN	50%	749	749
Fien Wonen	3.500	40.112948	WSW 48854	BNG	50%		3.500
Fien Wonen	3.000	40.113309	WSW 49154	BNG	50%		3.000
Fien Wonen	4.000	FLEX.651	WSW 48853	BNG	50%		4.000
Fien Wonen	2.500	FRL.407.03	WSW 43695	BNG	50%	2.500	2.500
Fien Wonen	2.500	FRL.999	WSW 48143	BNG	50%	2.500	2.500
Fien Wonen	3.000	2-26549	WSW 41904	NWB	50%	3.000	
Fien Wonen	3.200	2-27490	WSW 43984	NWB	50%	3.200	3.200
Fien Wonen	2.500	1-29764	WSW 48063	NWB	50%	2.500	2.500
Subtotaal	24.949					14.449	21.949
St. HABION	3.176	40.81233.02	WSW 13088	BNG	50%	851	689
St. HABION	13.000	1W0025885	WSW 40538	NWB	50%	13.000	13.000
Subtotaal	16.176					13.851	13.689
St. Kleurrijk Wonen	15.000	B02333861	WSW 46109	Aegon	50%	13.200	12.600
St. Kleurrijk Wonen	10.000	B02333873	WSW 46161	Aegon	50%	10.000	10.000
St. Kleurrijk Wonen	2.200	40.101267	WSW 101267	BNG	50%	2.200	2.200
St. Kleurrijk Wonen	4.000	40.101289	WSW 37806	BNG	50%	2.905	2.790
St. Kleurrijk Wonen	5.000	40.101290	WSW 37807	BNG	50%	3.635	3.491
St. Kleurrijk Wonen	5.000	40.101291	WSW 37808	BNG	50%	3.638	3.494
St. Kleurrijk Wonen	3.000	40.101292	WSW 37815	BNG	50%	2.269	2.186
St. Kleurrijk Wonen	3.000	40.101293	WSW 37816	BNG	50%	2.236	2.154
St. Kleurrijk Wonen	5.000	40.101294	WSW 37821	BNG	50%	3.920	3.787
St. Kleurrijk Wonen	12.000	40.106767	WSW 40290	BNG	50%	12.000	12.000
St. Kleurrijk Wonen	10.000	40.103810	WSW 40363	BNG	50%	10.000	
St. Kleurrijk Wonen	6.000	40.104926	WSW 41816	BNG	50%	6.000	6.000
St. Kleurrijk Wonen	10.000	40.109867	WSW 46463	BNG	50%	10.000	10.000
St. Kleurrijk Wonen	5.000	1W0011609RHZWZ1	WSW 30027	NWB	50%	5.000	5.000
St. Kleurrijk Wonen	3.131	1W0012257RH2	WSW 23712	NWB	50%	1.820	1.716
St. Kleurrijk Wonen	10.000	1W0025693	WSW 40337	NWB	50%	10.000	10.000
St. Kleurrijk Wonen	10.000	1W0025694	WSW 40336	NWB	50%	10.000	10.000
Subtotaal	118.331					108.822	97.417
St. Lekstede Wonen	5.000	B02333914	WSW 46377	Aegon	50%	5.000	5.000
St. Lekstede Wonen	1.724	40.75298.01	WSW 35106	BNG	50%	1.303	1.268
St. Lekstede Wonen	8.000	40.103077	WSW 39566	BNG	50%	8.000	8.000
St. Lekstede Wonen	10.000	40.105836	WSW 42617	BNG	50%	10.000	10.000
St. Lekstede Wonen	5.000	40.112.826	WSW 48776	BNG	50%		5.000
St. Lekstede Wonen	8.000	FRL 414.02	WSW 43747	BNG	50%	8.000	8.000
St. Lekstede Wonen	4.500	FRL 786	WSW 46228	BNG	50%	4.500	
St. Lekstede Wonen	2.000	FRL 800	WSW 46240	BNG	50%	2.000	
St. Lekstede Wonen	4.000	FRL 841	WSW 46560	BNG	50%	4.000	4.000
St. Lekstede Wonen	4.000	FLL 842	WSW 46559	BNG	50%	4.000	4.000
St. Lekstede Wonen	4.000	FRL 843	WSW 46558	BNG	50%	4.000	4.000
St. Lekstede Wonen	6.000	1W0026542	WSW 41887	NWB	50%	6.000	6.000
St. Lekstede Wonen	6.000	1W0026543	WSW 41886	NWB	50%	6.000	
St. Lekstede Wonen	8.000	2-27117	WSW 43270	NWB	50%	8.000	8.000
St. Lekstede Wonen	8.000	1-27117	WSW 43271	NWB	50%	8.000	8.000
St. Lekstede Wonen	8.000	2-27762	WSW 44698	NWB	50%	8.000	8.000
St. Lekstede Wonen	9.000	2-29007	WSW 46799	NWB	50%	9.000	9.000
St. Lekstede Wonen	5.000	2-29933	WSW 48455	NWB	50%		5.000
Subtotaal	106.224					95.803	93.268
St. Vestia	4.657	1W001543RH	WSW 10528	NWB	50%	5.191	5.191
Subtotaal	4.657					5.191	5.191
St Woonzorg Nederland	8.080	40.105526	WSW 42275	BNG	50%	8.080	8.080
St Woonzorg Nederland	1.180	40.95874	WSW 33738	BNG	50%	961	940
St Woonzorg Nederland	13.460	FRL.909	WSW 47025	BNG	50%	12.383	11.845
Subtotaal	22.720					21.424	20.865
TOTAAL	293.058					259.541	252.379

De specificatie van de gewaarborgde geldleningen voor particulier woningbezit is als volgt weer te geven:

Hypotheek (x € 1.000)	31-12-2018	31-12-2019
Aegon	96	96
ABN/AMRO	611	468
ABP	475	429
Fortis ASR	457	387
Florius	725	670
Houtvaart Hypotheken	236	236
Hypinvest	74	74
ING bank	214	357
Nationala Nederlanden	137	143
Rabobank	355	344
Reaal	205	205
Regiobank	248	273
SNS	218	103
Spoorweg PF	70	70
Stater	210	49
Syntrus	81	79
Westland	69	69
Totaal	4.480	4.051

In het bedrag van € 4.051 zijn verstrekkingen begrepen waarbij spaarpolissen zijn afgesloten, bij de betreffende instelling. Het gaat om een totaal bedrag van € 2.268 en dit bedrag verlaagt het risico. Er worden geen nieuwe hypotheekgaranties meer verstrekt. Het saldo neemt ieder jaar af.

Ten slotte heeft de gemeente Vijfheerenlanden een vijftal bankborgtochten ter zekerheidsstelling afgegeven. Dit houdt in, dat de gemeente garant staat voor alle verplichtingen jegens de kapitaalverstrekker. In onderstaand overzicht een overzicht hiervan:

Gegarandeerde geldleningen € 1.000			31-12-2018	31-12-2019
Naam geldnemer	Oorspronkelijk		restant hoofdsom	restant hoofdsom
LD 1901600001		Bankgarantie BNG	4	4
LD 1901600002		Bankgarantie BNG	3	3
v.v. Brederodes	45	Bankborgtocht	23	23
Bridge Club Vianen	130	Bankborgtocht	42	36
Cafe 't Fust	9	Bankborgtocht	6	3
Totaal			78	69

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Conform artikel 53 BBV dienen de niet in de balans opgenomen financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden te worden opgenomen in de toelichting op de balans. Deze verplichtingen zijn hieronder weergegeven (in € 1.000). Daarbij is rekening gehouden met een drempel van € 25. Alle niet uit de balans blijvende verplichtingen waarvan de resterende contractwaarde lager is dan € 25 zijn dus niet in de tabel opgenomen.

Crediteur	Levering/dienst	Bedrag 2019	Bedrag 2020	Bedrag 2020 en verder	Looptijd overeenkomst
Vaessen	Onderhoud Sportcentrum Helsdingen	363	255	3.750	Duur 20 jaar na datum oplevering Helsdingen
Juijn	Leerlingenvervoer	775	775	3.100	T/m schooljaar 2022/2023
De Vier Gewesten	Leerlingenvervoer	503	500	2.000	T/m schooljaar 2022/2023
HVC	Levering energiediensten	832	830	830	31-12-2020
Beachtle	Licenties Microsoft	154	154	372	T/m 31-05-2022
Raetsheren van Orde	Aansprakelijkheidsverzekering	93	95	190	T/m 31-12-2021
Centric	Key2Burgerzaken/Key2Betalen	53	53	159	T/m 31-12-2022
Connexxion Services BV	Leerlingenvervoer	44	45	180	T/m schooljaar 2022/2023
Mintlab Zaaksysteem	Zaaksysteem	152	53	147	T/m 30-09-2022. V
Roxit	SquitXo	55	60	121	T/m 31-12-2021
GouwIT	BAG WKPD WOZ en Heffen	213	57	115	T/m 31-12-2021
Heigo Nederland BV	Bedrijfskleding wijkteams	0	27	112	T/m 29-02-2024
Topicus	Gidso/WMO	40	38	88	T/m 30-04-2022.
Heijmans	Openbare verlichting	168	83	83	Tot april 2020
Cyclomedia	Streetsmart	0	46	46	T/m 15-10-2020
Avelon	E-facturatie	0	12	42	Tot 01-05-2023
Antea Realisatie	Onderhoud kunstgrasveld	0	4	32	Ingaande door VHL en Antea nader te bepalen datum. Betreft 10 jaar (garantieperiode)
Greenvalley	Website	0	20	40	T/m 31-12-2021
Centric	Key2Begraven	9	9	36	Tot juli 2024
Antea Nederland	WBION/Beheer software	0	17	50	T/m 31-03-2022.
PinkRocade	Civision Middelen	0	38	38	T/m 31-12-2020
Ibabs	Raadsinformatiesysteem	0	13	38	T/m 30-09-2022
Xential	Documenten creatie	0	16	31	T/m 31-12-2021
Topdesk	Service management software	12	21	26	Tot 04-2021

Eigen bijdrage op grond van de WMO

Een aanvrager van een voorziening op grond van de WMO (zoals hulp in de huishouding, begeleiding, hulp- en vervoersmiddelen of beschermd wonen) is op grond van de WMO een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald, dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK is - om redenen van privacy beperkt - niet toereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Tijdens het opstellen en vaststellen van de jaarstukken moeten gunstige en ongunstige gebeurtenissen, die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum, altijd in de jaarrekening worden verwerkt als deze onontbeerlijk zijn voor het inzicht van de gebruiker (bijvoorbeeld gemeenteraad) van de jaarrekening bij de vaststelling daarvan. Het gaat dan om gebeurtenissen met een materieel effect ten opzichte van het totaal van baten en/of lasten.

Verkoop aandelen Eneco

Op 25 november 2019 is bekend geworden, dat de combinatie van Mitsubishi Electric en Chubu Electric Power een bod uitgebracht heeft op de aandelen Eneco van € 4,1 miljard. Daarmee is deze combinatie als hoogste bieder uit het veilingproces gekomen. De 44 eigenaar-gemeenten hebben in februari 2020 het besluit genomen om hun aandelen ter verkoop aan te bieden. De verkoop heeft in maart 2020 plaatsgevonden. De gemeente Vijfheerenlanden bezit 95.787 aandelen waardoor de opbrengst bij verkoop (€ 79,16 miljoen) na aftrek van de kosten van het verkoopproces (€ 0,73 miljoen) neerkomt op een bedrag van € 78,43 miljoen. Dit bedrag is in maart 2020 ontvangen.

Claim oud aandeelhouders REMU NV

Op 24 maart 2020 heeft de overdracht plaats gevonden van aandelen Eneco aan het 'Consortium' Mitsubishi en Chubu Electric Power. De aandeelhouderscommissie Eneco heeft in een informerende notitie de aandeelhoudende gemeenten in overweging gegeven om de volgende tekst in jaarrekening op te nemen: Bij de verkoop van de aandelen in Eneco Groep N.V. (hierna Eneco) in 2020 is de koper gevrijwaard van de claim van de oud-aandeelhouders van REMU N.V. (hierna REMU). Samenvattend stelt REMU dat Eneco door het juridisch verzet tegen de Splitsingswet verhinderd heeft dat Eneco vóór 31 december 2010 verkocht is en dat REMU daardoor een contractueel afgesproken privatiseringsvergoeding niet ontvangen heeft. Eneco betoogt op hoofdlijnen dat Eneco, inclusief REMU, niet vóór 31 december 2010 verkocht is en dat de aandeelhouders daartoe ook geen plan hadden.

De hoogte van de claim bedraagt nominaal € 133 miljoen. 1,92% hiervan betreft het aandeel van de gemeente Vijfheerenlanden. De totale claim bedraagt het nominale bedrag vermeerderd met de wettelijke handelsrente vanaf 1 juli 2009. De rechtbank Amsterdam heeft op 27 februari 2019 alle vorderingen van de voormalige aandeelhouders REMU afgewezen. Op 10 september 2019 is hiertegen in hoger beroep gegaan bij het gerechtshof Amsterdam. De aandeelhouders van Eneco achten op basis van een juridische analyse de kans op een negatieve uitspraak in hoger beroep echter klein. Deze kans wordt in ieder geval kleiner geacht dan 50 procent. Daardoor behoeft er door de gemeente geen voorziening (conform artikel 44 BBV) te worden gevormd.

Corona crisis

"Het COVID-19 (Corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019, maar wel naar verwachting wel voor veel beleidsterreinen van onze begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu moeilijk te bepalen. In de bestuursrapportage 2020 en in de Kadernota 2021 is deze mogelijke impact voor de gemeente Vijfheerenlanden echter wel in beeld gebracht. Daarbij is gebruik gemaakt van de vier coronascenario's die door het CBS zijn opgesteld. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren."

Uitstel betaalbaarstelling dividend BNG

In reactie op een zeer nadrukkelijke aanbeveling van de Europese Centrale Bank (ECB) heeft de BNG op 1 april 2020 bekend gemaakt de uitkering van het dividend op te schorten tot in elk geval 1 oktober 2020. Achtergrond hiervan is de significante schok die de corona-pandemie de economie toebrengt en de rol die voor banken is voorzien om de effecten zoveel als mogelijk te mitigeren. De toezichthouder verwacht van banken dat zij zich tot het uiterste inspannen om hun klanten te helpen en hun vermogen maximaal beschikbaar houden om te investeren in de kredietverlening aan hun klanten. Het is de uitdrukkelijke intentie van de RvC en de RvB van de BNG om het dividend na 1 oktober 2020 uit te keren. Mocht dat door onvoorziene ontwikkelingen niet mogelijk blijken of niet geoorloofd zijn, dan zullen de RvC en de RvB met een aangepast voorstel komen.

Bijlagen



Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Nr.	LASTEN per programma (in € 1.000)	Primaire begroting 2019	Gewijzigde begroting 2019	Realisatie 2019
0.1	Bestuur	3.114	3.081	4.221
0.2	Burgerzaken	1.269	632	1.026
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	397	679	1.079
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	4.255	4.255	3.774
1.2	Openbare orde en veiligheid	390	390	1.367
2.1	Verkeer en vervoer	6.431	6.662	6.296
2.2	Parkeren	66	66	66
2.3	Recreatieve havens	22	15	13
2.4	Economische havens en waterwegen	7	7	9
2.5	Openbaar vervoer	64	76	60
3.1	Economische ontwikkeling	112	112	316
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-1	-1	5.875
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	317	607	767
3.4	Economische promotie	601	730	582
4.1	Openbaar basisonderwijs	193	343	381
4.2	Onderwijshuisvesting	3.663	3.528	3.544
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.284	3.284	3.931
5.1	Sportbeleid en activering	843	906	833
5.2	Sportaccommodaties	2.519	2.502	4.223
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	596	631	612
5.4	Musea	228	255	212
5.5	Cultureel erfgoed	150	150	171
5.6	Media	1.113	1.113	1.393
5.7	Openbaar groen en (open lucht) recreatie	2.486	2.395	4.960
6.1	Samen kracht en burgerparticipatie	4.640	4.967	5.308
6.2	Wijkteams	346	346	0
6.3	Inkomensvoorzieningen	15.619	15.619	16.550
6.4	Begeleide participatie	3.783	4.529	4.089
6.5	Arbeidsparticipatie	762	30	642
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	1.195	1.041	3.510
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	8.399	9.490	10.144
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	10.982	14.123	15.129
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	114	114	80
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	689	689	
7.1	Volksgezondheid	1.763	1.884	1.922
7.2	Riolering	3.680	3.674	5.283
7.3	Afval	3.697	4.216	5.356
7.4	Milieubeheer	1.048	1.209	1.384
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	502	523	1.969
8.1	Ruimtelijke ordening	319	329	2.727
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijfsterreinen)	50	3.050	7.603
8.3	Wonen en bouwen	1.028	1.271	2.628
0.4	Overhead	38.679	38.566	16.002
0.5	Treasury	4.736	4.736	2.161
0.61	OZB woningen	0	0	267
0.62	OZB niet-woningen	4	4	267
0.63	Parkeerbelasting			1
0.64	Belastingen overig	349	289	262
0.7	Algemene uitkering gemeentefonds	500	500	0
0.8	Overige baten en lasten	1.177	1.370	7.362
0.11	Resultaat	219	1.081	1.762
0.9	Vennootschapsbelasting	100	100	0
0.10	Mutaties reserves	5.016	6.857	6.139
Totaal van de lasten:		140.865	141.993	164.266

Nr.	BATEN per programma (in € 1.000)	Primaire begroting 2019	Gewijzigde begroting 2019	Realisatie 2019
0.1	Bestuur			123
0.2	Burgerzaken	801	796	720
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	560	612	668
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	6	6	0
1.2	Openbare orde en veiligheid	44	44	38
2.1	Verkeer en vervoer	376	423	747
2.2	Parkeren	23	23	13
2.3	Recreatieve havens	29	29	36
2.4	Economische havens en waterwegen	3	3	1
2.5	Openbaar vervoer	20	20	0
3.1	Economische ontwikkeling	164	164	232
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur			6.507
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	130	96	84
3.4	Economische promotie	245	195	177
4.2	Onderwijshuisvesting	245	260	296
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.050	1.050	970
5.1	Sportbeleid en activering	90	90	91
5.2	Sportaccommodaties	1.247	1.231	1.428
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	76	31	44
5.4	Musea	52	52	11
5.5	Cultureel erfgoed	36	36	52
5.6	Media	110	110	385
5.7	Openbaar groen en (open lucht) recreatie	67	67	86
6.1	Samen kracht en burgerparticipatie	237	237	237
6.2	Wijkteams	-348	-348	0
6.3	Inkomensvoorzieningen	10.395	10.395	10.386
6.4	Begeleide participatie	113	113	51
6.5	Arbeidsparticipatie			1.247
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	353	685	857
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	646	1.646	827
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-		385	385
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	700	950	1.046
7.2	Riolering	6.869	6.869	6.762
7.3	Afval	5.564	5.564	5.933
7.4	Milieubeheer	38	38	7
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	857	857	1.035
8.1	Ruimtelijke ordening	51	53	234
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijfsterreinen)			7.732
8.3	Wonen en bouwen	2.392	2.883	2.528
0.4	Overhead	2.599	1.367	388
0.5	Treasury	7.724	8.134	5.156
0.61	OZB woningen	6.885	6.885	7.086
0.62	OZB niet-woningen	5.021	5.021	4.834
0.63	Parkeerbelasting	509	509	509
0.64	Belastingen overig	1.674	1.708	1.682
0.7	Algemene uitkering gemeentefonds	77.236	80.536	80.233
0.8	Overige baten en lasten	641	1.023	7.766
0.11	Resultaat			
0.10	Mutaties reserves	5.336	12.179	4.635
Totaal van de baten:		140.865	153.025	164.266

Overzicht verplichte beleidsindicatoren en toelichting

Programma 0

Naam	Eenheid	Bron	2019
			VHL
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	6,5
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	5,7
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	615
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + tot. kosten inhuur externen	Eigen begroting	21%
Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	10%

Formatie: Het gaat hier om de toegestane formatie in fte (fulltime-equivalent) van het ambtelijk apparaat van de organisatie voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari.

Bezetting: Het gaat hier om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is. Ook boventallige medewerkers moeten hier meegeteld worden.

Apparaatskosten: Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.

Externe inhuur: Onder externe inhuur wordt verstaan: het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling aan ten grondslag ligt.

Overhead: Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Totale overhead – toerekening loonkosten naar taakveld € 16.002 met werkelijk resultaat Lasten JR 2019 voor bestemming: € 16.002/156.365x100= 10%.

Programma 1

Naam	Eenheid	Bron	2019	
			VHL	Landelijk
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt	91	132
Winkeldiefstallen (geregistreerd)	Aantal per 10.000 inwoners	Politie	0,27	1,74
Aantasting lichamelijke integriteit	Aantal per 10.000 inwoners	Politie	1,92	3,32
Zedenmisdriven	Aantal per 10.000 inwoners	Politie	1,97	4,22
Brandstichting	Aantal per 10.000 inwoners	Politie	0,48	0,27
Levensdelicten	Aantal per 10.000 inwoners	Politie	0,18	0,12
Diefstallen uit woning	Aantal per 10.000 inwoners	Politie	1,85	1,88
Vernielingen en beschadigingen (in openbare ruimte)	Aantal per 10.000 inwoners	Politie	36,26	44,50

Verwijzingen Halt: Het aantal verwijzingen naar Halt.

Winkeldiefstallen: Het aantal winkeldiefstallen per 10.000 inwoners.

Aantasting lichamelijke integriteit: Bedreiging, mishandeling en openlijk geweld.

Zedenmisdrijven: Hieronder vallen onder andere openbare schennis der eerbaarheid, verkrachting, aanranding.

Brandstichting: Hieronder vallen brandstichtingen en bomaanslagen.

Levensdelicten: Hieronder vallen onder andere doodslag, moord en overige misdrijven tegen het leven.

Diefstallen uit woning: Het aantal diefstallen uit woningen, per 10.000 inwoners.

Vernieling en beschadiging: Het aantal vernielingen en beschadigingen.

Programma 2

Naam	Eenheid	Bron	2019	
			VHL	Landelijk
Verkeersongevallen	Aantal per 1.000 inwoners	2018	12,8	7,5

Verkeersongevallen: Een verkeersongeval is een gebeurtenis op de openbare weg, die verband houdt met verkeer en waardoor er schade ontstaat aan objecten of letsel bij personen en waarbij tenminste één rijdend voertuig betrokken is.

Programma 3

Naam	Eenheid	Bron	2019	
			VHL	Landelijk
Aantal banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 74 jaar.	Meerdere bronnen	673,8	677,1

Banen: Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar.

Programma 4

Naam	Eenheid	Bron	2019	
			VHL	Landelijk
Absoluut verzuim	Per 1.000 leerplichtigen	DUO/Ingrado 2017	1,5	1,8
Relatief verzuim	Per 1.000 leerplichtigen	DUO/Ingrado 2018	13	23
Voortijdige schoolverlaters	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO 2017	1,5%	Nog geen waarde bekend

Absoluut verzuim: Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school.

Relatief verzuim: Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is.

Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO): Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

Programma 5

Naam	Eenheid	Bron	2019	
			VHL	Landelijk
Niet sporters	Percentage van de bevolking van 19 jaar en ouder	Meerdere bronnen 2016	56,4%	48,7%

Niet-sporters: Het percentage niet-wekelijkse sporters.

Programma 6:

Naam	Eenheid	Bron	2019	
			VHL	Landelijk
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-74 jaar	Meerdere bronnen	673,8	677,1
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey-Jonker instituut 2017	1%	1%
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jr.	CBS 2018	2,54%	2,72%
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	70,9%	68,8%
Achterstandsleerlingen	% 4 t/m 12 jarigen	Verwey-Jonker instituut 2012	12,71%	11,61%
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	CBS 2015	1%	2%
Personen met en bijstandsuitkering	Aantal per 1.000 inwoners van 18 jaar en ouder	CBS	22,1	38,2
Lopende re-integratievoorziening	Aantal per 1.000 inwoners van 15-74 jaar	CBS	9,4	13,3
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	9%	10,5%
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	1,1%	1,1%
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0,2%	0,3%
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	CBS (Gem. Monitor Sociaal Domein) WMO	620	630

Banen: Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar.

Kinderen in uitkeringsgezin: Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.

Netto arbeidsparticipatie: Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de potentiële beroepsbevolking.

Achterstandsleerlingen: Het percentage leerlingen (4-12 jaar) in het primair onderwijs dat kans heeft op een leerachterstand.

Werkloze jongeren: Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar) die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV.

Personen met een bijstandsuitkering: Het aantal personen van 18 jaar en ouder met een bijstandsuitkering.

Lopende re-integratievoorzieningen: Het aantal re-integratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar

Jongeren met jeugdhulp: Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.

Jongeren met jeugdbescherming: Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Jongeren met jeugdreclassering: Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar).

Cliënten met een maatwerkvoorziening WMO: Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo.

Programma 7:

Naam	Eenheid	Bron	2019	
			VHL	Landelijk
Omvang huishoudelijk restafval	KG/inwoner	CBS 2018	197	172
Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS 2018	11%	18,5%

Omvang huishoudelijk restafval: De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg)

Hernieuwde elektriciteit: Elektriciteit opgewekt uit wind, waterkracht, zon, biomassa.

Programma 8:

Naam	Eenheid	Bron	2019	
			VHL	Landelijk
Gem. WOZ waarde	€	CBS	242.000	248.000
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	CBS 2018	23,8	8,6
Demografische druk	%	CBS	59,4	54,2
Gemeent. woonlasten eenpersoonshuish.	€	COELO 2020	800	700
Gemeent. woonlasten meerpersoonshuish.	€	COELO 2020	860	773

Gemiddelde WOZ waarde: De gemiddelde WOZ waarde van woningen.

Nieuw gebouwde woningen: Het aantal nieuwbouwwoningen.

Demografische druk: De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.

Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudingen: Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een eenpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.



Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens: Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.



Overzicht restant kredieten

Overzicht openstaande investeringskredieten 2019 gemeente Vijfheerenlanden

Pr. Omschrijving	Raadsbesluit	Begroot	Werkelijk 2019 lasten activa	Restant 31-12-2019 activa	Afsluiten 2019
7 Vervanging en reparatie vrijvervalriolering 2019	MJB 2019-2022	590.000	20.268	569.732	Nee
7 Achterstand beschoeiingen 2019	MJB 2019-2022	150.000		150.000	Nee
7 Mechanisch- gemalen / drukriool 2019	MJB 2019-2022	55.000	25.244	29.756	Nee
7 Telemetrie 2019	MJB 2019-2022	30.000	897	29.103	Nee
4 IHP-onderwijs: opgaven in Leerdam Noord	MJB 2019-2022	200.000		200.000	Nee
7 Nieuwbouw berging begraafplaats Lingedijk	MJB 2019-2022	116.000	48.400	67.600	Nee
7 Nieuwbouw begraafplaats Dorp berging	MJB 2019-2022	90.000		90.000	Nee
2 Aanpassing Zuid-Hollandweg / Lingbrug	MJB 2019-2022	500.000		500.000	Nee
		1.731.000	94.809	1.636.191	
2 Vervangen lichtmasten jaarschijf 2019	MJB 2019-2022	84.526	21.996	62.530	Nee
2 Vervangen armaturen jaarschijf 2019	MJB 2019-2022	62.996	11.269	51.727	Nee
2 Vervanging wielstrooier hydraulisch	MJB 2019-2022	30.000		30.000	Nee
7 Renovatie gemalen incl aanbrengen telemetrie 2019	MJB 2019-2022	150.000		150.000	Nee
7 Vervangen vrijvervalriolering 2019	MJB 2019-2022	320.000	4.910	315.090	Nee
7 Vervangen beschoeiing 2019	MJB 2019-2022	75.000		75.000	Nee
		722.522	38.174	684.348	
Pr. Omschrijving	Raadsbesluit	Begroot	Werkelijk 2019 lasten activa	Restant 31-12-2019 activa	
2 Vervangen onderhoud openbare verlichting 2019	MJB 2019-2022	71.700	8.672	63.028	Nee
2 Vervanging straatmeubilair	MJB 2019-2022	80.000	46.669	33.331	Nee
5 Vervangen spelmateriaal sportzalen 2019	MJB 2019-2022	41.393	12.489	28.904	Nee
5 Vervanging theateervoorzieningen	MJB 2019-2022	31.213	3.184	28.029	Nee
2 Vervangen kunstwerken 2019	MJB 2019-2022	44.000		44.000	Nee
5 Vervanging houtsnipperaar	MJB 2019-2022	32.000		32.000	Nee
5 Vervanging houtsnipperaar (groot)	MJB 2019-2022	37.000		37.000	Nee
5 Vervanging tractor (new Holland)	MJB 2019-2022	40.000		40.000	Ja
5 Vervanging speeltoestellen 2019	MJB 2019-2022	47.000		47.000	Nee
6 Rolstoelvoorzieningen WMO 2019	MJB 2019-2022	33.650		33.650	Ja
6 Vervoersvoorzieningen WMO 2019	MJB 2019-2022	89.540		89.540	Ja
7 Beschoeiingen 2019	MJB 2019-2022	25.000		25.000	Ja
7 Vervangen gemalen bouwkundig 2019	MJB 2019-2022	33.200		33.200	Ja
7 Vervangen gemalen mechanisch / elektrisch 2019	MJB 2019-2022	441.200	57.500	383.700	Nee
7 Baggerdepot 2019	MJB 2019-2022	39.000	24.956	14.044	Nee
7 Vervanging riolering 2019	MJB 2019-2022	270.000	15.450	254.550	Nee
		1.355.896	168.920	1.186.976	
3 Voorontwerp Stadspark Leerdam	RB 21-03-2019	334.000		334.000	Nee
2 Openb parkeerpl en fietsenstallingen Vaarsloot	RB 07-02-2019	40.000		40.000	Nee
4 Renovatie OBS Sterrenkijker (50% 1.030.000)	RB 09-05-2019	515.000	515.673	-673	Ja
4 CBS Koningin Wilhelminaschool (50% 970.000)	RB 09-05-2019 / 23-04-2020	846.000	61.391	784.609	Nee
4 Inpandige uitbreiding Egbertusschool	RB 09-05-2019	40.000	34.942	5.058	Ja
4 Aanpassingen Regenboogschool	RB 09-05-2019	85.000	37.119	47.881	Ja
0 Herontwikkeling locatie de Kandelaar en sloop gebouw (voorbereiding)	RB 03-10-2019	400.000	313.178	86.822	Nee
7 Vervanging beschoeiing stadsgracht Vianen	RB 07-11-2019	300.000	2.580	297.420	Nee
5 Bijdrage kleedkamers Korfbalver VIKO & hockeyver MHC	RB 11-07-2019	330.000		330.000	Nee
5 Renovatie dak sportzaal De Copper	RB 11-07-2019	95.000		95.000	Nee
2 Verkeerskundige maatr tijdelijke onderwijshuisvesting Hoef & Haag / Hagestein	RB 11-07-2019	162.000	5.440	156.560	Nee
4 Tijdelijke onderwijshuisvesting, inclusief (openbare) buitenruimten	RB 11-07-2019	4.537.000	556.635	3.980.365	Nee
4 Aankoop perceel langs Mr Vosschool Hagestein	RB 11-07-2019	1.417.500	1.381.159	36.341	Nee
4 1e inrichting noodlokale THV2	RB 11-07-2019	169.000		169.000	Nee
4 1e inrichting tijdelijke huisv 3 lokale Hoef & Haag	RB 13-06-2019	171.310		171.310	Nee

Pr. Omschrijving	Raadsbesluit	Begroot	Werkelijk 2019 lasten activa	Restant 31-12-2019 activa	
Aankoop ambulancepost Meerkerk	RB 13-06-2019	213.064,66		213.065	Nee
4 Aanpassen school Parallelweg 24	RB 06-02-2020	40.000,00	15.238	24.762	Nee
4 Nieuwe school aan de Brink te Hoef en Haag	RB 06-02-2020	8.100.000,00	132.653	7.967.347	Nee
		17.794.875	3.056.008	14.738.867	
8 Hazelaarplein verwerving en inbreng	RB 11-07-2019	50.000	3.600	46.400	Nee
8 Hazelaarplein sloop en maatregelen	RB 11-07-2019	145.395	58.238	87.157	Nee
8 Hazelaarplein bouwrijp maken	RB 11-07-2019	875.143		875.143	Nee
8 Hazelaarplein woonrijp maken	RB 11-07-2019	952.539		952.539	Nee
8 Hazelaarplein overige kosten	RB 11-07-2019	465.732		465.732	Nee
8 Hazelaarplein plankosten	RB 11-07-2019	511.191	59.961	451.230	Nee
Hazelaarplein totaal		3.000.000	121.799	2.878.201	Nee
Pr. Omschrijving investeringskrediet	Raadsbesluit	Begroot	Werkelijk 2019 lasten activa < 25.000	Restant 31-12-2019 activa < 25.000	Afsluiten 2019
5 Vervangen toestellen SC Helsdingen	MJB 2019-2022	14.085	8.700	5.385	Ja, betreft expl
Vervangen prikrol sportvelden	MJB 2019-2022	12.000		12.000	Ja, betreft expl
Vervanging houtsnipperaar (klein)	MJB 2019-2022	22.500		22.500	Ja, betreft expl
4 Gebouw IKC Werelds (vh basissch De Wiekslag)	RB 11-07-2019	30.000	23.266	6.734	Ja
7 Ruimen graven 2019	MJB 2019-2022	21.000		21.000	Ja, betreft expl
4 1e inrichting uitbreiding Egbertusschool	RB 09-05-2019	10.431		10.431	Ja, betreft expl
		110.016	31.966	78.050	

Overzicht openstaande investeringskredieten 2019 voormalige gemeente Vianen

Pr.	Omschrijving	Raadsbesluit	Begroot	Werkelijk t/m 2018 lasten activa	Werkelijk 2019 lasten activa	Restant 31-12-2019 lasten activa	Afsluiten 2019
0	Ontwikkeling Put Middelwaard	RB 15-12-2015 en RB 27-11-2018	149.250		5.865	143.385	Nee
2	Wegen: herinrichten Voorstraat Vianen	RB 15-12-2015	1.075.000	816.603	230.459	27.939	Nee
2	Wegen: herinrichten Lijnbaan Vianen	RB 15-12-2015 en 27-11-2018	255.000	182.310	21.231	51.459	Ja
2	Verlichting Voorstraat	RB 26-09-2017 en 27-11-2018	155.000	105.250	49.750		Ja
2	Aanpassen fietsoversteek De Limiet	RB 19-12-2017	50.000			50.000	Nee
2	Wegen: Maatregelen centrum Vianen	MBJ 2017-2021 MJB-2018 2022 RB 27-11-2018	250.000			250.000	Nee
2	Gladheidbestrijding: twee zoutstrooiers	MJB 2016-2020	94.389	90.610	4.226	3.779	Nee
2	OV: vervanging 2018	MJB 2018-2021	69.300	15.882	4.226	49.192	Nee
2	Wegen: vervanging straatmeubilair 2018	MJB 2018-2021	80.000	52.654	27.327	19	Ja
2	Ontwerp Herinrichting Langendijk	RB 27-11-2018	250.000		28.380	221.620	Nee
2	Verbeteren vrachtwagen parkeerterrein	MJB 2015-2018	80.000			80.000	Nee
2	Verkeersstructuurplan De Hagen	RB 30-09-2014 15-12-2015 24-4-2012 13-02-2015	3.475.000		2.515.509	959.491	Nee
2	Berchmansweg en rotonde	RB 30-09-2014	2.200.000	1.176.164	85.204	938.632	Nee
4	Onderwijs: Locatie-onderzoek Hoef & Haag 2017	RB 07-02-2017 en RB 15-05-2018	465.000	115.794	115.229	233.977	Nee
4	Onderwijs: Oosterlicht uitbreiding 2017	RB 04-04-2017 en RB 19-04-2018	5.783.967	5.783.967			Ja
4	Onderwijs: Parkschool Monnikenhof	MJB 2017-2020	7.290.000	6.465.343		824.657	Nee
4	Onderwijs: Parkschool projectkosten 2017	MJB 2017-2020	510.000	312.323	785.014	-587.337	Nee
5	Herstel Hoogstamboomgaard	RB 15-12-2015	75.000	16.976	51.920	6.104	Nee
5	Herinrichting put Helsdingen	RB 15-12-2015 en 27-11-2018	75.000	33.000	42.915	-915	Ja
5	Fiets en wandelroute (Parelroute)	RB 15-12-2015 en 27-11-2018	31.403		3.496	27.907	Ja
5	Sport: Blankensteijn renovatie veld 5	RB 04-10-2016	70.000	61.505	4.267	4.228	Nee
5	Binnensport: vervangen spel materiaal 2016	MJB 2016-2019	57.488	17.697	38.204	1.587	Ja
5	Helsdingen: afwikkeling sportcentrum	1e berap 2015	602.236	512.198	35.282	54.756	Nee
5	Helsdingen vervangen toestellen 2016	MJB 2016 2019	96.916	59.430	38.518	-1.031	Ja
5	Buitensport: vertidrain sportvelden	MJB 2017 2020	28.325			28.325	Ja
5	Binnensport: verv spel materiaal sportzalen 2017	MJB 2017 2020	40.168			40.168	Nee
5	Binnensport: vervangen spel materiaal 2018	MJB 2018 2021	40.168		3.196	36.972	Nee
5	Binnensport: uitbreiding Zwanegat	RB 19-04-2018	285.000		283.583	1.417	Ja
5	Grond: aankoop 2018 Zwanegat	RB 19-04-2018	29.000		29.003	-3	Ja
5	Project Historisch archief	RB 29-11-2011 en RB 16-10-2012					
Pr.	Omschrijving	Raadsbesluit	Begroot	Werkelijk t/m 2018 lasten activa	Werkelijk 2019 lasten activa	Restant 31-12-2019 lasten activa	Afsluiten 2019
5	Groen: vervangen bomen (deel uit 2018)	MJB 2018-2021	136.000	76.455		59.545	Ja
5	Groen: rooien bomen Helsdingen Achterweg	MJB 2007-2010	144.896	138.428		6.468	Nee
5	Speelruimteplan: vervanging 2017	MJB 2017-2020	47.000	9.596	37.140	264	Ja
5	Speeltoestellen: vervanging 2018	MJB 2018-2021	47.000	1.400	37.131	8.469	Ja
7	Milieu: duurzame energieopwekking	RB 15-12-2015, 19-12-2017 en 27-11-2018	238.905	147.135	102.803	-11.033	Nee
7	Riolering: vervangen gemalen bouwkundig	MJB 2017-2020	60.000	9.054		50.946	Nee
7	Riolering: vervanging beschoeiing 2017	MJB 2017-2020	25.000	6.789		18.211	Ja
7	Riolering: ruimen gronddepot 2017	MJB 2017-2020	39.000	14.318	15.124	9.558	Ja
7	Riolering: verv gemalen bouwkundig 2016	RB 24-06-2016	105.000	7.078		97.922	Nee
7	Riolering: vervangen riolering BG 2017	MJB 2017-2020	805.000	766.904	38.096		Ja
7	Riolering: vervangen gemalen mech/elektr 2017	MJB 2017-2020	53.500	45.746	2.599	5.155	Ja
7	Riolering: uitvoering waterplan: ambitie II 60 jaar	MJB 2010 en RB 2017	60.500	11.397	86.947	-37.844	Nee
7	Riolering: Beschoeiing 2018	MJB 2018-2021	25.000			25.000	Nee
7	Riolering: vervangen gemalen bouwkundig	MJB 2018-2021	30.000			30.000	Ja
7	Riolering: vervangen gemalen mech/elektrisch	MJB 2018-2021	194.000	2.712	189.537	1.751	Nee
7	Riolering: Buitengewoon	MJB 2018-2021	800.000		516.974	283.026	Ja
7	Vervangen van vuilcontainers	MJB 2015 -2018	47.000	39.000		8.000	Nee
7	Afval: glasbakken milieueilanden	MJB 2017-2020	26.573			26.573	Nee
7	Afval: Ondergrondse containers	MJB 2016-2019	350.000			350.000	Nee
8	VHL Hoekenstraat	RB 15-12-2009 / 2e berap 2009	325.000	52.170	172.465	100.365	Nee
8	VHL Populierenstraat	RB 15-12-2009 / 2e berap 2009	350.000			350.000	Nee
8	VHL Inrichting buitenruimte fase II	RB 14-12-2010 / 2e berap 2010	750.000	660.238	93.156	-3.394	Ja
			28.321.984,00	17.806.125	5.690.550	4.869.138	Ja
Pr.	Omschrijving	Raadsbesluit	Begroot	Werkelijk t/m 2018 lasten activa	Werkelijk 2019 lasten activa	Restant 31-12-2019 lasten activa	Afsluiten 2019
0	I&A: digitale dienstverlening	MJB 2016 2019	40.000	18.520		21.480	
2	Gladheidbestrijding: sneeuwborstel	MJB 2018-2021	14.000			14.000	Ja, betreft expl
5	Groen: herstel lanen	RB 15-12-2015	12.000	8.295		3.705	Ja, betreft expl
5	Ontwikkeling digitale erfgoedwaardenkaart	RB 15-12-2015	15.000	2.978	10.039	1.984	Ja, betreft expl
5	Buitensport: bezandingswag en sportveld	MJB 2013-2016	12.600			12.600	Ja, betreft expl
5	Sport: renov toplaag veld 3 Everstein	MJB 2018 2021	20.000			20.000	Ja, betreft expl
5	Binnensport: schoonmaakmachine sportaccommodaties	MJB 2018 2021	22.250		26.923	-4.673	Ja, betreft expl
7	Riolering: vervanging stuw Stadsgracht	MJB 2017-2020	39.308	5.849	2.589	30.870	Ja
7	Riolering: ombouw vgs naar gs 2016	RB 24-06-2016	20.000	16.310		3.690	Ja, betreft expl
7	Stadshof: theatervoorzieningen 2018	MJB 2018 2021	22.957		12.999	9.958	Ja, betreft expl
7	Begraven: ruimen van graven ruimen	MJB 2017-2020	21.000	13.112	7.623	265	Ja, betreft expl
7	Begraven: vervangen vitrineportalen	MJB 2016-2019	20.000	16.734	2.847	418	Ja, betreft expl
7	Begraven: ruimen van graven 2018	MJB 2018-2022	21.000	20.641	4.126	-3.767	Ja, betreft expl
				102.439	67.145	110.531	Ja, betreft expl

5.757.695,73

Overzicht openstaande investeringskredieten 2019 voormalige gemeente Leerdam

Pr.	Omschrijving	Raadsbesluit	Investeringslasten begroot	Totaal lasten t/m 2018 activa	Werkelijk 2019 lasten activa	Restant 31-12-2019 lasten activa	Afsluiten 2019
2	Vervanging doseerpalen 2015	Begroting 2015 & 1e BERAP 2019	40.500			40.500	Nee
2	Revitalisering Nieuw Schaik 2e fase (voor 2017)	RB 21-12-2017	963.722	932.033	1.031	30.659	Nee
2	Vervanging openbare verlichting 2017	RB 29-06-2017	450.000	236.705	209.819	3.476	Ja
2	Civiele kunstwerken 2017	RB 09-11-2017	205.000	164.427	40.573		Ja
2	Civiele kunstwerken 2018	MJB 2018-2021	205.000		26.039	178.961	Ja
2	Openbare verlichting en armaturen 2018 (lichtmasten)	MJB 2018-2021	300.000		79.836	220.164	Nee
2	Openbare verlichting en armaturen 2018 (armaturen)	MJB 2018-2021			6.722	-6.722	Nee
2	Herinrichting Koningin Emmalaan	RB 17-05-2018	2.012.000	63.155	426.388	1.522.456	Nee
2	Straatmeubilair 2018	MJB 2018-2021	126.000		23.862	102.138	Nee
2	Spoorse kwesties Merwede Lingelijn	RB 19-05-2016	1.004.268	137.767	11.420	855.081	Nee
			5.306.490,00	1.534.087	825.689	2.946.714	
3	Regionale ontwikkelingsmaatschappij	RB 21-12-2017	16.814			16.814	Ja
4	Vorbereidingskrediet Brede school	RB 22-02-2018	150.000	10.637	61.616	77.747	Nee
4	Vorbereidingskrediet Campus Noord	RB 22-02-2018	150.000	100.000	55.007	-5.007	Ja
			316.814,00	110.637	116.623	89.554	
Pr.	Omschrijving	Raadsbesluit	Investeringslasten begroot	Totaal lasten t/m 2018 activa	Werkelijk 2019 lasten activa	Restant 31-12-2019 lasten activa	Afsluiten 2019
5	Glaspark	RB 22-03-2018	1.550.000			1.550.000	Nee
5	Glaspark	RB 12-07-2018	4.740.000			4.740.000	Nee
5	Glaspark	RB 12-07-2018	940.000			940.000	Nee
5	- voorbereidingskrediet	RB 29-06-2017	387.500	257.499	111.327	18.674	Nee
5	- aanleg velden			1.473.249	773.503	-2.246.752	Nee
5	- parkinfrastructuur			17.168	285.804	-302.972	Nee
5	- gebouwen			57.191	1.116.550	-1.173.742	Nee
5	- parkeren						Nee
			7.617.500	1.805.108	2.287.184	3.525.208	
Pr.	Omschrijving	Raadsbesluit	Investeringslasten begroot	Totaal lasten t/m 2018 activa	Werkelijk 2019 lasten activa	Restant 31-12-2019 lasten activa	Afsluiten 2019
5	Voorzieningencluster Leerdam Sport	RB 14-06-2018	2.450.000		516.365	1.933.635	Nee
5	Pickup groen zonder kraan 2014	RB 21-12-2017	37.400		48.955	-11.555	Ja
5	Speeltoestellen 2018	MJB 2018-2021	150.000			150.000	Nee
5	Speeltoestellen 2017	RB 09-11-2017	120.000	68.864	51.135	1	Ja
6	Renovatie Wijkgebouw Benang Radja	RB 14-06-2018	276.000	129.458	106.539	40.003	Nee
6	Wijkgebouw Benang Radja zonnepanelen	RB 27-09-2018	30.000		22.804	7.196	Nee
			3.063.400	198.322	745.798	2.119.281	
Pr.	Omschrijving	Raadsbesluit	Investeringslasten begroot	Totaal lasten t/m 2018 activa	Werkelijk 2019 lasten activa	Restant 31-12-2019 lasten activa	Afsluiten 2019
7	Rioolvoertuig	2e BERAP	85.000		60.813	24.188	Ja
7	Achter De Pijp	RB 19-09-2016	4.530.000	1.179.231	1.169.126	2.181.643	Nee
7	Restkrediet Leerdam 2018	RB 12-12-2019	350.000		219.967	130.033	
			4.965.000,00	1.179.231	1.449.906	2.335.864	
8	Inrichting Dr. Reilinghplein (voorbereiding)	RB 29-06-2017	147.000	100.478	65.972	-19.450	Nee
8	Inrichting Dr. Reilinghplein (voorbereiding)	RB 09-05-2019	45.000			45.000	Nee
8	Inrichting Dr. Reilinghplein (uitvoering)	RB 09-05-2019	1.500.000		107.000	1.393.000	Nee
			1.692.000,00	100.478	172.972	1.418.550	
Overhead	Frictie: Tijdelijke huisvesting (o.a. inventaris VHL)	RB 21-12-2017	890.000	463.957		426.043	Ja
			890.000,00	463.957		426.043	
	TOTAAL		23.851.204,00	5.391.818	5.598.172	12.861.214	

Overzicht openstaande investeringskredieten 2019 voormalige gemeente Zederik

Pr.	Omschrijving	Raadsbesluit	Investeringslasten begroot	Totaal lasten t/m 2018 activa	Werkelijk 2019 lasten activa	Restant lasten 31-12-2019 activa	Afsluiten? 2019
2	11. Pad van Altling, Lexmond	RB 20-06-2016	38.000	37.346		654	Ja
2	12. Reconstructie Prinsengracht Ameide	RB 20-06-2016	200.000	185.989		14.011	Ja
2	16. De Laak, Lexmond - funding	RB 20-06-2016	170.000	11.995	114.263	43.742	Nee
2	23: Wandelpad Parallelweg Meerkkerk	RB 30-04-2018	90.000	5.400	68.229	16.371	Nee
5	17: Herinrichting openbare ruimte De Linde	RB 23-10-2017 / 19-11-2018	50.000			50.000	Nee
5	39: Beleidsagendaspeelruimtebeleid 2017-19	RB 29-05-2017	200.000	32.667		167.333	Nee
5	31 Herinrichting Openbare Ruimte De Schakel Vitale dorpen Zederik	RB 20-06-2016	150.000			150.000	Nee
			898.000	273.398	182.492	442.110	
Pr.	Omschrijving	Raadsbesluit	Investeringslasten begroot	Totaal lasten t/m 2018 activa	Werkelijk 2019 lasten activa	Restant lasten 31-12-2019 activa	Afsluiten? 2019
	Complex uitbreiding bedrijventerrein fase IVa	RB 30-03-2016 / RB 12-12-2019	85.000	45.645	36.669	2.686	Nee
	Strategische gronden	RB 12-12-2019	937.348	976.703		-39.355	Ja
	Killesteijnstraat Lexmond	B&W 20-02-2018 / RB 12-12-2019	30.000	18.744	2.679	8.577	Nee
			1.052.348	1.041.092	39.348	-28.092	
4	Grondkosten Brede School Ameide	RB 25-04-2016 / 20-11-2017	315.000	405	291.387	23.207	Nee
4	Bouw brede school Ameide	RB 25-04-2016 / 20-11-2017	4.846.000	2.981.243	1.821.054	43.703	Nee
4	Bouw woonrijp maken Brede School Ameide	RB 25-04-2016 / 20-11-2017	260.500	11.240	287.253	-37.993	Nee
4	Bouwkosten peuterspeelzaal / BSO Ameide	RB 25-04-2016 / 20-11-2017	380.000		222.656	157.344	Nee
6	Bouwkosten kinderdagverblijf Ameide	RB 25-04-2016 / 20-11-2017	340.000		513.531	-173.531	Nee
5	Bouwkosten bibliotheek Ameide	RB 25-04-2016 / 20-11-2017	170.000		224.349	-54.349	Nee
	Verhoging investeringskrediet	RB 23-04-2020	110.000			110.000	Nee
			6.421.500	2.992.888	3.360.231	68.381	
0	Aanschaf pads Raad VHL	2e BERAP 2018	52.000		67.278	-15.278	Ja
0	VHL-ICT jaarschijf 2018	1e BERAP 2018	1.000.000		298.982	701.018	Ja
0	Vervanging noodstroomaggregaat	MJB 2018-2021	36.421			36.421	Nee
0	Audiovisuele middelen/meubilair raadzaal ZDR	RB 30-04-2018	295.000	99.161	57.838	138.001	Ja
			1.383.421	99.161	424.098	860.161	
Pr.	Omschrijving	Raadsbesluit	Investeringslasten begroot	Totaal lasten t/m 2018 activa	Werkelijk 2019 lasten activa	Restant lasten 31-12-2019 activa	Afsluiten? 2019
2	Vervanging Case 845 XL-lader	MJB 2017-2020 / B&W 18-09-2018	75.000		28.333	46.667	Nee
2	GVVP jaarschijf 2016	Begroting 2016	60.000	29.796	29.328	876	Ja
2	GVVP jaarschijf 2017	MJB 2017-2020	25.000	14.702	10.298		Ja
2	GVVP jaarschijf 2018	MJB 2018-2021	60.000		38.914	21.086	Ja
2	Vervangen armaturen jaarschijf 2017	MJB 2017-2020	75.019	51.579	18.398	5.042	Nee
2	Vervangen lichtmasten jaarschijf 2017	MJB 2017-2020	51.068	23.582	27.549	-63	Ja
2	Vervangen lichtmasten jaarschijf 2018	MJB 2017-2020	59.826	26.350	6.310	27.166	Nee
2	Vervangen armaturen jaarschijf 2018	MJB 2017-2020	79.377	32.798	5.995	40.584	Nee
2	Vervanging wielstrooier Nido Stratos	MJB 2016-2019	37.500			37.500	Nee
2	Vervanging wielstrooier Nido Stratos-2	MJB 2016-2019	37.500			37.500	Nee
2	Herinrichting kom Lekdijk Lexmond	RB 24-09-2018	175.000	20.725	8.300	145.975	Nee
			735.290	199.531	173.426	362.333	
4	Aanpassing klimaatbeheer Brede School Lexmond	RB 25-04-2016	102.850	57.164		45.686	Nee
4	Voorbereidingskrediet Eben Haezerschool	RB 22-10-2018	350.000	5.820	132.664	211.516	Nee
			452.850	62.984	132.664	257.202	
Pr.	Omschrijving	Raadsbesluit	Investeringslasten begroot	Totaal lasten t/m 2018 activa	Werkelijk 2019 lasten activa	Restant lasten 31-12-2019 activa	Afsluiten? 2019
5	Upgraden voorgevel De Linde	RB 29-05-2017 / 19-11-2018	153.000	15.208		137.792	Nee
5	Modernisering binnenzijde De Linde	RB 29-05-2017 / 19-11-2018	206.000	198.837	6.721	442	Ja
5	Meubilair De Linde	RB 29-05-2017	75.000	60.667		14.333	Nee
5	Vernieuwbouw inrichting Dorpshuis De Schakel	RB 23-10-2017 / 13-06-2019	3.333.200	189.838	307.288	2.836.074	Nee
5	Duurzaamheidsvoorziening Dorpshuis De Schakel	RB 23-10-2017	164.000			164.000	Nee
5	Bestek I Openbare Ruimte SV Meerkkerk	RB 24-09-2018	713.091			713.091	Nee
5	Bestek II Sportvelden SV Meerkkerk	RB 24-09-2018	3.636.909	432.043	3.466.851	-261.985	Nee
5	Veegmachine voor de gazons	MJB 2017-2020	25.000			25.000	Ja
Pr.	Omschrijving	Raadsbesluit	Investeringslasten begroot	Totaal lasten t/m 2018 activa	Werkelijk 2019 lasten activa	Restant lasten 31-12-2019 activa	Afsluiten? 2019
5	Houtversnipperaars TS400	MJB 2017-2020	25.572			25.572	Nee
5	Vervanging Toyota Dyna 100 2.5 + kip Meerkkerk	MJB 2017-2020	35.537			35.537	Ja
5	Vervanging Toyota Dyna 100 2.4 + kip Meerkkerk	MJB 2017-2020	35.537			35.537	Ja
5	Vervanging tractor Meerkkerk	MJB 2017-2020	50.000			50.000	Ja
5	Vervanging Toyota Dyna 100 2.4 + kip Meerkkerk2	MJB 2017-2020	35.537			35.537	Ja
5	Vervanging Toyota Dyna 100 2.4 + kip en kraan	MJB 2017-2020	40.000			40.000	Ja
			8.528.383	896.593	3.780.861	3.850.929	
7	Aanleg natuurvriendelijke oever langs de Geer Nieuwland	Begroting 2010	20.000	2.550		17.450	Ja, exploitatie
7	Maatregelen kwaliteitsspoor volgens GRP	MJB 2016-2019	56.155	27.322	2.600	26.233	Nee
7	Graven extra oppervlakte water AM Stedelijk Waterplan	2011-2012	67.500	22.369	5.600	39.531	Nee
7	Graven 0,9ha extra oppervlakte water AMD	MJB 2016-2019	67.500		32.040	35.460	Nee
7	Aanleg natuurvriendelijke oevers LXD/LBR/NLD	MJB 2016-2019	42.500		25.629	16.871	Ja
7	Graven 0,6ha extra oppervlakte water LXD 2013	Begroting 2013	45.000	28.387	16.613		Ja
7	Graven 0,6ha extra oppervlakte water LXM 2016	MJB 2016-2019	45.000	11.977	33.023		Ja
7	Digitaliseren overstortmeters	Begroting 2012	60.000	10.276		49.724	Nee
7	Renovatie gemalen incl. telemetrie 2016	MJB 2016-2019	150.000		88.578	61.422	Nee
7	Renovatie gemalen telemetrieschijf 2017	MJB 2017-2020	150.000			150.000	Nee
7	Vervanging beschoeving 2017	MJB 2017-2020	75.000	43.340	31.660		Ja
7	Realisatie waterberging Lexmond	RB 03-07-2017	50.000	1.250	48.750		Ja
7	Renovatie gemalen incl. aanbrengen telemetrie	MJB 2017-2020	150.000	141.653		8.347	Nee
7	Vervanging riolering Bastion Bosstraat 2018	MJB 2017-2020	420.000	28.476	211.403	180.121	Nee
7	Vervanging beschoeving 2018	MJB 2017-2020	75.000		59.459	15.541	Nee
7	Bouw aula Ameide 2018	1e BERAP 2018	52.000	2.188	54.393	-4.581	Nee
7	Vervangen vrijvervalriolering Franse/Nieuwe/Put 2017	MJB 2017-2020	320.000	4.356		315.644	Nee
7	Vervanging riolering Leerbroekseweg	MJB 2016-2019	50.000			50.000	Ja
			1.895.655	324.144	609.748	961.763	

SISA Verantwoording



SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking SISA - d.d. 27 januari 2020						
OCW	D6	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	
		Gemeenten	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 03	
			€ 503.650	€ 399.385	€ 0	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8 / 04	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 05	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8 / 06	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 07
			061961 Gemeente Vijheerelanden	€ 0	€ 0	€ 0
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeente 2019	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
		L1 Participatiewet (PW)	L1 Participatiewet (PW)	L2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	L2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	L3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAZ)
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
		L4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	L4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	L6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	L7 Participatiewet (PW)	L7 Participatiewet (PW)
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
		L4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	L4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	L6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	L7 Participatiewet (PW)	L7 Participatiewet (PW)
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet totaal 2018	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAW
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr. verantwoord hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SISA (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)		inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 04
			060545 Gemeente Leerdam	€ 4.537.030	€ 127.486	€ 320.892
			060620 Gemeente Vianen	€ 3.215.348	€ 51.111	€ 195.021
			060707 Gemeente Zedden	€ 1.177.318	€ 17.581	€ 132.463
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk)
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
			L3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAZ)	L4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	L4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	L6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 10
			060545 Gemeente Leerdam	€ 0	€ 8.590	€ 0
			060620 Gemeente Vianen	€ 35	€ 32.858	€ 0
			060707 Gemeente Zedden	€ 0	€ 0	€ 0
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk)
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 13	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 14	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 15	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 16
			060545 Gemeente Leerdam	€ 0	€ 0	€ 0
			060620 Gemeente Vianen	€ 0	€ 0	€ 0
			060707 Gemeente Zedden	€ 0	€ 0	€ 0
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeente deel 2019	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee	
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09	
			€ 0	€ 0	Nee	

SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2018 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Hiërarchisch per regel één gemeente (code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)
			Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 06
			1 060545 Gemeente Leerdam	€ 14.113	€ 0	€ 765	€ 5.952	€ 14.100
			2 060620 Gemeente Vianen	€ 6.454	€ 0	€ 13.886	€ 12.992	€ 3.926
			3 060707 Gemeente Zederik	€ 4.772	€ 0	€ 2.177	€ 0	€ 4.700
			Hiërarchisch verschijnt de gemeente (code) conform de keuzes gemaakt bij G3A / 01	Besteding (jaar T-1) Bob	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004		
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam		
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 07	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 08	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 09	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 10		
			1 060545 Gemeente Leerdam	€ 0	€ 0	€ 0		
			2 060620 Gemeente Vianen	€ 0	€ 0	€ 0		
			3 060707 Gemeente Zederik	€ 0	€ 0	€ 0		
VWS	H4	Specifieke uitkering Sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Projectnaam / nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen
			Gemeenten					
			Aard controle R Indicatornummer: H4 / 01	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 02	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 03	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 04	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 05	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 06
			1 € 2.062.048	Zonnepanelen Helsingdij	€ 17.990	€ 17.990	€ 0	€ 0
			2	Uitbreiden Zwanengat	€ 50.038	€ 50.038	€ 0	€ 0
			3	Sportvereniging Meerkerk	€ 606.699	€ 606.699	€ 0	€ 0
			4	Gasparik	€ 400.257	€ 400.257	€ 0	€ 0
			5	Leerdamsport 55	€ 90.364	€ 90.364	€ 0	€ 0
			6	Zaailnv. Helsingdij	€ 1.523	€ 0	€ 1.523	€ 0
			7	Schoonmaakmachines	€ 4.712	€ 0	€ 4.712	€ 0
			8	Landingskuil	€ 8.470	€ 0	€ 8.470	€ 0
			9	Buitensport Beheer en expl.	€ 13.429	€ 0	€ 13.429	€ 0
			10	Buitensport Dienstverlening	€ 6.143	€ 0	€ 6.143	€ 0
			11	Helsingdij Dienstverlening	€ 510	€ 0	€ 510	€ 0
			12	Helsingdij Beheer & expl.	€ 80.334	€ 0	€ 80.334	€ 0
			13	Combinatiefunctie	€ 38.750	€ 0	€ 38.750	€ 0
			14	Inhuur Helsingdij	€ 19.125	€ 0	€ 19.125	€ 0
			15	Blankenstein	€ 4.735	€ 0	€ 4.735	€ 0
			16	Everstein	€ 4.090	€ 0	€ 4.090	€ 0
			17	Expl. Sportzaal Zederik	€ 31.919	€ 0	€ 31.919	€ 0
			18	Beheer en binnensp. Alg.	€ 9.122	€ 0	€ 9.122	€ 0
			Kopie projectnaam / nummer	Totale besteding (Jaar T) per project ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (Jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Toelichting	Overig (Jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld	
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 07	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 08	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 10	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 11	
			1 Zonnepanelen Helsingdij	17990	0,87%		€ 673.838	
			2 Uitbreiden Zwanengat	50038	2,43%			
			3 Sportvereniging Meerkerk	606699	29,42%			
			4 Gasparik	400257	19,41%			
			5 Leerdamsport 55	90364	4,36%			
			6 Zaailnv. Helsingdij	1523	0,07%			
			7 Schoonmaakmachines	4712	0,23%			
			8 Landingskuil	8470	0,41%			
			9 Buitensport Beheer en expl.	13429	0,65%			
			10 Buitensport Dienstverlening	6143	0,30%			
			11 Helsingdij Dienstverlening	510	0,02%			
			12 Helsingdij Beheer & expl.	80334	3,96%			
			13 Combinatiefunctie	38750	1,88%			
			14 Inhuur Helsingdij	19125	0,93%			
			15 Blankenstein	4735	0,23%			
			16 Everstein	4090	0,20%			
			17 Expl. Sportzaal Zederik	31919	1,55%			
			18 Beheer en binnensp. Alg.	9122	0,44%			
IenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (Sisa tussen medeoverheden)	Hiërarchisch per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen	
			Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen			Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen	Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen	
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05	
			1 PZH-2014-476756480	€ 0	€ 0			
			2 PZH-2014-496554569	€ 0	€ 0			
			3 PZH-2012-362838398	€ 0	€ 0			
			4 V16-LMW01	€ 0	€ 0			
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)	Toelichting	Eindverantwoording Ja/Nee	
			Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie			Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden	
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 10	
			1 PZH-2014-476756480	€ 21.177	€ 0		Ja	
			2 PZH-2014-496554569	€ 0	€ 0		Ja	
			3 PZH-2012-362838398	€ 44.783	€ 0		Ja	
			4 V16-LMW01	€ 245.714	€ 4.394	Project met dit beschikingsnummer is reeds in 2016 in de jaarrekening van Vianen verantwoord en ook met "ja" bij eindverantwoording, maar stond nu weer op de verantwoordingslijst	Ja	

Lijst van afkortingen

Afkorting:	Staat voor:
Avres	Regionale Sociale Dienst
APV	Algemene plaatselijke verordening
AV of A&V (Regio)	Regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Bijzonder Opsporings Ambtenaar
BRP	BasisRegistratie Personen
BTW	Belasting over de Toegevoegde Waarde
EMU	Economische en Monetaire Unie
Fido	Wet Financiering Decentrale Overheden
fte	Fulltime-equivalent
GBA	Gemeentelijke Basis Administratie voor persoonsgegevens
Gevudo	Gemeenschappelijke vuilverbranding Dordrecht
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GreX	Grondexploitatie
GRP	Gemeentelijk Riolerings Plan
HH	Hulp bij het Huishouden
(wet) HOF	Houdbare OverheidsFinanciën
HRM-beleid	Human Resources (personeelsbeleid)
HVC	Huisvuilcentrale
IBMN	Inkoop Bureau Midden Nederland
ICT	Informatie- en Communicatie Technologie
IHP(-O)	Integraal Huisvestings Plan (Onderwijs)
IPO	Inter Provinciaal Overleg
KCC	Klant Contact Centrum
KOR	Kwaliteitsplan Openbare Ruimte
LOV	Leerdamse Ondernemers Vereniging
MD	Management Development
MJB	Meerjarenbegroting
MLL	Merwede-Lingelijn
MT	Management Team
MTO	Medewerker Tevredenheids Onderzoek
n.t.b.	Nader te bepalen
n.v.t.	Niet van toepassing
OAB	Onderwijs Achterstanden Beleid
ozb	Onroerende zaakbelasting
P&C	Planning en Control
PGB	PersoonsGebonden Budget
PM	Pro Memorie
PPS	Publiek Private Samenwerking
ROM-S	Regionale Ontwikkelings Maatschappij Schelluinen West
SiSa	Single information Single Audit
VAR	Verklaring arbeidsrelatie
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VROM	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
VVE	Vroege- en Voorschoolse Educatie
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
Wro	Wet ruimtelijke ordening
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WVR	Wet Veiligheidsregio
WWB	Wet Werk en Bijstand
ZIN	Zorg In Natura

